24а

Атбашинская пещера

печатное разрозненные

листы

Ч. Айтматов атындагы тил жана адабият институту
Кол жазмалар фондусу
Инв. № 22
Кыргыз Республикасынын Улуттук илимдер академиясы
Гуманитардык жана экономикалык илимдер бөлүмү

август 1976

بحث مطلوبم بیش قیلمغه محکوم اولوب
دهر اسبابن مهیا قیلمغه مأمور ایدی

هر دعا قیلسم توقف سیز اولوردی مستجاب
هر تمنا ایلسم اهمال سیز مقدور ایدی

هجر و همندن یتورمزدم کدورت کونکلمه
کرچه دورانک مخالف جنبشی مشهور ایدی

نوله کر سالسه فضولیسنی غم هجرانه چرخ
وصل ایامنده اول غافل این مغرور ایدی

[illegible] خدا [illegible] آرایه
کوتوردی یریوزندن معجز لعلنک مسیحا

[illegible]
عصای معجزی کورکیم ایکی بولمش بو دریا

[illegible]
خطادر حکمسون چرخ بغری چوکمش بر سبق یا

رخنک اوزره [illegible] بروکی کورمک اسرم اما
این دشوار اولورکن [illegible] ایکن کورمک نیکی آیا

شراب نابه لطف ایت محتسب چرخ قهرله یا خمه
مکدر قیلمه عکس تیره دن جام مصفایی

یدی کوندر اول آیه کورمزم آهم شرار ایله
نوله قیلسم نبات آتش ایله یکسان ثریایی

فضولی اشک سیلیله پریشان اولمه صبر ایله
انکا هم وار اوله آخر دوتوبدر مز بو دنیایی

بنی [illegible] اندردی جفادن یار اوصانمزمی
فلک لر یاندی آهمدن مرادم شمع یانمزمی

قمو بیمارینه جانان دوای درد ایدر احسان
نیچون قیلمز بنکا درمان بیمار صانمزمی

انکا زکوة واجب بولماس مونده هم اکثرغه حکم کل یوق اکر نصاب تمام بولدی لیکین یل تولماقیغه بر هفته کم یل
ایکاسی اول نصاب دن آزغنه سین خرج قیلدی نصاب دن کمایدی زکوة انکا واجب بولمای دور مونده هم اکثرغه
حکم کل بریلکان یوق بر کیشی قسم ایچتی کیم مثلاً اون نان فی همه سینی بر کونده یرمن دیب اوشال کون ده نان فی
توقوزین ییدی بر نان قالدی اولکیشی قسم غه حانث بولغای مونده هم اکثرغه حکم کل یوق بر مسلمان مال آلدی کیلی
یا وزنی یا کزی و اول مال ایتیلغاندن اندک غنه کم بولسه قاضی جبر قیلماس آلغان کیشی فی مبیع فی قبض قیلماقغه و اکر کیل
و وزن توغری بولوب لیکین بهاسی دن اندک کم دور بایع غه قاضی جبر قیلماس مبیع فی تا بشورغیل دیب و مونده هم اکثرغه
حکم کل بریلمابدور بر کیشی اوز خاتونیغه ایلا بایلادی ایلا بایلاغان معناسی شولکیم تا تورت آی سنکا داخل بولمایدور
دیب قسم ایچتی اکر بول اول قسمغه وفا قیلسه یعنی تورت آی غچه اول خاتونغه داخل بولماسه خاتون انکا بر طلاق باین بولور اما
اکر تورت آیغه تولماسدن مثلاً اوچ یا تورت کون قالغانده خاتونغه داخل بولسه ایلا قالمغای مونده هم اکثرغه حکم کل یوق
اکر اولکیشی الله غه قسم یاد قیلغان بولسه یعنی بالله والله دیکان بولسه قسمیغه کفارت لازم بولور و قسم ساقط بولور و اکر
قسمنی طلاق غه قیلغان بولسه خواه داخل بولغای و خواه بولماغای خاتون طلاق بولادور اکر بر مرد اوز حلالیغه
ظهار بایلادی ظهار بایلاماق دیب شو فی ایتورلار کیم اوز حلالیغه ایتور کیم مثلاً ای خاتون سنی باشینک منکا انامنی
باشی دیک یا سنی ارقانک منکا انام فی ارقه سی دیک یا سنی قارنینک منکا انامنی قارنی دیک یا سنی فرجینک منکا
انام فی فرجی دیک اوشبو سوزلار اولغی حالده طلاق ایکان اما ایتادورلار کیم بر کون رسول علیه السلام حضورلاریغه
بر ضعیفه کیلدی و ایدی یا رسول الله منی ایریم منکا شونداغ سوز ایدی رسول علیه السلام ایدیلار ایرینکا طلاق بولوبدور سن
اول ایدی یا رسول الله منی حالیمغه رحم قیلینک من کوب یاشقه بارغان دور من و منی هیچ کیم خواه لاماس پیغمبر علیه السلام
باز بویوردیلار کیم طلاق بولوب سن ایدی یا رسول الله مونداغ فرمان قیلمانک یاش باله لاریم بار رسول علیه السلام
باز ایدی لار طلاق بولوب سن اول خاتون هر دفعه یا رسول الله مونداغ بویورمانک دیر ایردی و رسول علیه السلام
اوشال جواب فی بر ور ایردی لار شول زمان جبرئیل علیه السلام کیلدی لار و بو آیت فی کیلتوردیلار کیم قوله تعالی وَالَّذِينَ
يُظَاهِرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَّا ذَٰلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِ وَاللَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَتَمَاسَّا فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَإِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًا اکر بول ظهار قیلغوده چی قل
آزاد قیلماقغه مال بولماسه روزه برله کفارت قیلور انکا آلتمیش کون متصل روزه توتماق لازم ایردی ایلیک
توقوز کون توتتی آلتمشینچی کونی قول آزاد قیلماق غه قادر بولدی و یا اوشال خاتونغه داخل بولدی اول توتکان
ایلیک توقوز کون روزه سی نفل قطاریده بولور کفارت حسابیغه کیرماس نیه قاتیه دن آلتمیش کون توتماغی لازم
بولغای مونده هم اکثرغه حکم کل بریلمابدور اکر قتل خطا واقع بولسه چنانکیم صیاد بر تیر صیدغه یباردی اول تیر کیشی غه
تیکیب هلاک قیلدی مقتول فی دیتی صیاد فی عاقله سیغه لازم بولور و انکا کفارت لازم بولادور کیم بر قل آزاد ایلا
یا آلتمیش کون متصل روزه تولغای اما بول صورت ده طعام بر ماک یوقتور و اکر انکا قل آزاد قیلماق میسر بولماسه
روزه برله کفارت قیلور بر کم آلتمیش کون روزه توتتی آلتمشینچی کونی کیچه سی نیت فی فراموش قیلدی ایلیک توقوز کون
توتکان روزه سی نفل بولور و کفارتغه قاتیه دن آلتمیش کون توتماغی لازم بولور مونده هم اکثرغه حکم کل بولمابدور

اگر بر مسلمان ماه رمضان روزه سی دن بر کون لیک روزه نی قصداً بوزدی انکا قضا و کفارت لازم دور قل آزاد
ایلار یا آلتمیش کون متصل روزه توتار و یا آلتمیش مسکین غه طعام برور لیکین بول مسئله ده حالیغه نظر قیلینور
قوتی یتسه قل آزاد ایلار انکا قادر بولماسه روزه برله کفارت ایلار اگر بر کم آلتمیش کون روزه توتتی آلتمیشنچی کونی
قل غه قادر بولدی توتکان روزه لاری نفل بولور قل آزاد قیلماغی لازم دور مونده هم اکثر غه حکم کل بر یلمابدور
اگر سنکسار قیلادور غان ایش توغریسیده بر مسلمان غه اوچ کیشی گواه لیغ بردی لار والعیاذ بالله قاضی الارنی
گواه لیغین ایشتمادی والارنی هر بر لاریغه حد سکسان قمچین اورولور اگر بر کم سکسان قمچین اورسه لار حد الارغه تمام
بولمادی دور مونده هم اکثر غه حکم کل بر یلکان یوق اگر زنا خصوصیده تورت آدم گواه لیغ بردیلار قاضی گواه لارنی
گواه لیغین ایشتی اگر زنا قیلغان محصن بولسه تاش پران قیلورلار و اگر محصن بولماسه یوز قمچین اورغای لار اگر بر قمچین کم
اورولسه حد تمام بولمادی دور مونده هم اکثر غه حکم کل یوقتور اگر بر خاتون روزه دار ایردی آفتاب باتماس دن
ایلکاری انکا حیض واقع بولدی انی اولکونغی روزه سی متعبر ایماس دور مونده هم اکثر حکم کل یوق خاتون لار طهری اون بش
کیچه و کوندور اگر اون بش کونغه بر ساعت تولمغان ایردی آلایش کوردی طهری درست بولماس مونده هم اکثر غه
حکم کل یوقتور او شبو مذکور بولغان صورت لار برچه سیده و بولارغه اوخشاش دیکر جای لارده هم اکثر غه حکم کل بر یلمادور
بس معلوم بولدیکیم حیض اوچ کیچه و کوندوزدن کم ایماس و اوندن زیاد ایماس حیض نی اقلیغه دلیل معتبر راویلارنی
سوزلاریدور روایت قیلادور لار انس بن مالک و معاذ بن جبل و ابو امامة الباهلی رضی الله عنهم و مؤمن لارنی اناسی
عائشه صدیقه رضی الله عنها کیم رسول علیه السلام احکام حیض بیان قیلور ایردیلار و انی اقلی اوچ کیچه و کوندوز دیب
بویوردیلار و اکثرین روایت قیلادور لار امیر المؤمنین عمر و عثمان و علی و عبد الله بن مسعود و عبد الله بن عباس و عثمان بن العاص
الثقفی رضوان الله علیهم اجمعین و بولار آلتی والار تورت جمع اون کیشی رسول علیه السلام دن روایت قیلادور لار کیم
رسول علیه السلام احکام حیض بیان قیلغانلاریده اوچ کیچه و کوندوزدن آغاز ایلاب اونده تمام قیلدیلار بس معلوم بولدیکیم
حیض اوچ کوندن کم ایماس و اونکون دن زیاد هم ایماس و بول خصوص ده بنا رسول علیه السلام نی حدیث لاریغه دور

قال النبی علیه السلام حیض النساء ثلثة ایام خیر لهن من حمی سنة و حمی حبلی خیر من عبادة سنة و نفاس یوم خیر لهن من اربعین غزوة
و مصة یمص الصبی من ثدی امه خیر لها من عتق رقبة و شبعة یشبع الولد من لبن امه خیر لها من اربعین حجة و عمرة و ما من
امرأة تحیض الا کانت ایام حیضها کفارة لما مضی من ذنوبها رسول علیه السلام بویوردیلار و ایدیلار کیم خاتونلارنی
اوچ کون لیک حیض لار بر یل لیک تب دن بهراق دور و حامله خاتونلارنی چیقارکان بر ایستیمه لاری بر یل لیق عبادت دن
خوبراق دور و الارنی بر کون نفاس لاری قرق غزاتدن بهراق دور و ایم ماک کیم بچه انانی ایمچاکیدن ایما دور
ثوابی قل آزاد قیلغان دن بهراق دور چون فرزند اناسینی ایمچاکیدن سوت ایمسه انکا قرق حج و قرق عمره
قیلغان دن خوبراق دور و هر خاتونکیم حیض ایامین کورسه برچه گناه لاریغه کفارت بولادور بس حیض خاتون لارغه
سبب کفارت گناه دور و فرزند سبب بشارت بولغای آنچه اقل حیض و اکثر حیض ایردی ذکر قیلینیدی و طهر نی
اقلی و اکثری خصوصیده علما لار اورتاسیده اختلاف دور اقل طهر حکمیده شافعی رحمه الله بزلارنی علما لار یمیز غه
موافق دور لار کیم اون بش کیچه و کوندور عطا اون توقوز کیچه و کوندیب دور لار نچوککیم آیده نقصان کیلور و آی نینک

اکثری برکون کم کیلادور وآی نی برکون نقصانین طهر غه قویورمیز تا حیض دن برنیمه کم بولمغای وابو عصمه معاذ مروزی رحمه الله
ایتادورلار کیم طهر نی اکثریغه حدی معلوم ایماسدور ونماز حقیقه طهر اکثریغه مدت معلوم ایماس چنانکیم مسافر غه
مدت سفر معلوم ایماس دور ونیز ابو عصمه معاذ ایتادورلار حیض نی اقلین واکثرین پیغمبر علیه السلام نی حدیث لاریدن
وصحابه لارنی روایت لاریدن بیلدوک اما پاکی توغرسیده بز حدیث کورمادوک سوز ایتایالمادور میز عبد الله
زعفرانی رحمه الله سوزلاریده یکرمه یتی کیچه وکوندوز خواجه امام اجل سرخسی رح کتاب حیض ده ایتیب دورلار کیم بول ابو یوسف رح
سوزلاریدور وهم کتاب حیض ده خواجه امام علی بزدوی رحمه الله محمد رحمه الله دن روایت قیلادورلار کیم ایلیک یتی
کیچه کوندیب خواجه امام اجل سرخسی حاکم جلیل شهید رح کتاب حیض ده محمد حسن رحمه الله دن روایت قیلیب دورلار کیم
ایکی آی تمام کیراک ابو سهل غزالی رحمه الله ایتورلار ایکی آی دن بر ساعت کم راق کیراک تا نطفه علقه بولغای وایکی آی
اوزی کیراک اما بر ساعت کم قیلدوک تا احکام غه فاصل بولغای وبعضی مشایخ لار بر ساعت کم تورت آی کیراک
دیب دورلار تا فرزند آدمیغه جان کیرکای وتورت آی نی اوزی کیراک اما بر ساعت کم قیلدوک تا احکام ده فاصل
بولغای خواجه امام اجل سرخسی رحمه الله ایتادورلار کیم حاکم شهید رح نی محمد حسن رح دن قیلغان روایت لاری بیز غه بسند
بولمادی صحابه لار سوزلارین انکا یا قیلدوک آسان قیلماک اوچون محمد ابراهیم همدانی رحمه الله سوزلاریده بر ساعت کم
التی آی وبو سوزنی شیخ الاسلام برهان الدین رحمه الله اختیار قیلیب دورلار وبو طهری دور کیم مونی ثمره سی جایی ده
ظاهر بولغای کیم دفعه اول حیض کورغوچی قان کوردی انداغ کیم حیض بولماق غه یرار وطهر طویل یعنی اوزاغ طهر
کوردی وقان استمرار قیلدی یعنی همیشه کیلیب توردی بو اصل غه قایتغایلار اختیار مفتی غه دور بیلغیل کیم طهرلار بر نیچه
نوع بولورلار بر نوعی طهر طویل دور وبر نوعی طهر ناقص دور وطهر صحیح دور وطهر درست دور وطهر مختلف وطهر طویل
التی آی بولادور وبو عادت نصب قیلماقغه دور وطهر ناقص اون بیش کیچه کوندوز کم طهر دور اجماع دورلار کیم
پاک لیک تمامیده نماز اوقوغای وطهر درست اون بیش کیچه کوندور کیم فاصل لیقغه یرار انکی قان نی اورتاسیده
وطهر صحیح شول کیم صاحب عادت مکرر کورکان بولغای وطهر مختلف اولدور کیم طهر درست دن سونک پاکلیک
تمام بولماس دن ایلکاری آلایش کورکای ابو حنیفه رحمه الله سوزلاریده تمامی پاکلیک ده نماز اوقور وابو یوسف
ومحمد رحمهما الله ایتادورلار اولتورغای ابو یوسف رح فهم لاریده اصالت طریقیده وامام محمد فهم لاریده بدل
طریقیده بیلغیل کیم امام شافعی رحمه الله سوزلاریده حیض نی رنکی ایکی دن زیاد ایماسدور قزیل وقرا بوینا
وبز نی علمالار یمیز ایتادورلار حیض التی رنکده بولادور شافعی رح سوزلاری نی وجهی شول کیم الحیض اسود وعبیط محتدم
یعنی حیض نی قانی قرادور وسخط قزیل دور اما بو روایت شافعی رح دن دور وشافعی نینک اصحاب لاری دن
روایت بار کیم الار بز نی علمالار یمیز غه موافق حیض رنکی التی دیرلار چنانکیم قرا قزیل وسریغ وشش رنک یعنی
اوفکه رنک وسبز وتیرکی یعنی تفراق رنک اما سریغ قیو صفت ده بولماغی کیراک تا حیض غه یراغای بعضی
مشایخ لا ایتورلار تفراقغه همرانک بولغای وبعضی سمانغه همرنک بولغای دیرلار وبعضی بوریا رنکیغه اوخشاش
دیب دور وبعضی لا تیشنی ریمیغه هم رنک هم دیرلار خواجه امام ابو بکر اسکاف رحمه الله یفک رنکی کبی دیرلار وخواجه امام
زاهد فخر رح ایتورلار اندن مراد خام یفک دور رنک ریزلار بویاغان یفک مراد ایماس شیخ ابو علی دقاق رح

ایتیب دور اگر قیزیل لیغ غالب کورولسه حیض بولور و اگر آق لیغ غالب بولسه حیض ایماستور خواجه ابو منصور ماتریدی
ایتیب دور اگر ایام حیض ده بولسه قان و طهر نی خاطریده ساقلاغان بولسه و حیض نی عده دیغه یتیسه حیض بولور اما اگر
ایام دن ایلکاری بولسه و یا ایام نی سونکیده بولسه حیض بولمغای اما ظاهر روایت شولکیم بو همه رنک لار حیض دورلار
دلیل شولکیم ابو منصور محمد بن سلام البلخی رحمة الله علیه دن سوال قیلدیلار کیم بر خاتون حیض کون لاریده سبز رنک
کورا دور حیض بولور مو یا یوق ایدیلار حیض بولادور اول مکر کیاهی یکان بولسه کیراک تجربه قیلیب دورلار اوشاندا غ
ظاهر بولوب دور کیم غذا ایماق ایله قان رنکی قایتار ایکان **مسئله** اگر یاشی اولغا یکان خاتون مختلف رنک لار کورسه
حیض بولادور مو یا یوق خواجه امام علی بزدوی رح ایتورلار کیم اگر تولا و متصل کورسه حیض بولور اما اگر اندک و متصل کورسه
یا توختاب توختاب کورسه حیض ایماستور خواجه امام اجل سرخسی رحمه الله ایتیب دورلار کیم اگر ایام حیض ده بولوب عدد
حیض غه یتیسه حیض بولور اما اگر ایام نی ایلکاری سیده و یا بعدیده بولسه حیض ایماستور شیخ الاسلام برهان الدین
رحمة الله علیه ایتا دورلار کیم اگر بول مسئله نی ایرکاک سوراسه ایتور میز کیم حیض دور تا فراش غه یقین بارمغای مبادا
فراش فاسد ده فرزند بولمغای و اگر اورغاچی سوراسه ایتور میز کیم حیض ایماس تا عبادت لاردن قالمغای و کنهکار بولمغای
و اگر بول خاتون عده تو تغوچی و صاحب عادت ده و بست بولسه اوچ دفعه شول طریقه ده قان کورسه عده سی اوتادور
نچوککیم ایکی وجه دن خالی ایماس یا اهل حیض دور یا اهل آئسه اگر اهل حیض بولسه اوچ حیض کوردی و اگر آئسه بولسه
اوچ آی اوتی و آئسه نی عده سی اوچ ایده چیقادور اما اگر ایلیک یاشار یا ایلیک دن کم یا ایلیک یاشدن زیاده خاتون
مختلف رنک لار کورسه حیض بولور بشرط حیض عدد دیغه یتیسه اما اگر انی ایاسه لیغیغه حکم قیلینغان بولسه اندن سونک
حیض بولمایدور قانچه یاشغه بارماق کیراک تا حکم ایاس بر غایلار عبد الله زعفرانی رحمه الله سوزلاریده چون ایلیک
یاشار بولسه انکا حکم ایاس بریلور ابو عصمه رح امام محمد رح دن روایت قیلادورلار کیم ایلیک یاشدن تا ایلیک بیش غچه
حسن بن زیاد ابو حنیفه دن روایت قیلادورلار کیم ایلیک بیش دن تا آلتمش غچه و بولکون فتوی نی ایلیک بیش یاشغه بریلغاندور
نصیر بن یحیی رح دن سوال قیلیب دورلار کیم نیچه یاشار بولماق کیراک تا انکا حکم ایاس بر غایلار ایدی منکا همسال
بولماغی کیراک انی یاشین تجربه قیلدی لار توقسان یاشغه بارغان ایکان **مسئله** مدت انقطاع نی نسخه لارده تعیین
قیلینماب دور اما استاذ لار طهر طویل غه قرار بریب دورلار و طهر طویل آلتی آی بولادور آلتی آی دن سونکره اوچ آی
دیکر اولتورغای و انی عده سی چیقار اندین سونکره اگر مختلف رنک لار کورسه حیض بولماس اما اگر خالص قانلار کورسه اگر
عدد حیض غه یتماسه حیض بولماس و اگر عدد حیض غه یتیسه هم نوادر نینک روایتی ده حیض بولماس و خواجه محمد مقاتل
رازی رح اوشبو حکم نی اختیار قیلیب دور اما ظاهر روایت اولدور کیم حیض بولادور و موفی خواجه محمد ابراهیم همدانی رحمه الله
اختیار قیلمیشدور ابن سماع رح نی نوادریده محمد حسن رح دن روایت دور کیم اگر توقسان یشار خالص قان کورسه و عدد
حیض غه یتیسه حیض بولادور و بو خلاف نی فایده سی جابیده ظاهر بولادور کیم تا اگر رجعی عده سیده بولسه مراجعت حقی
باقی تورادور امام محمد رح سوزلاریغه اشکال ایدیلار کیم انی نیمه اوچون متیمم کبی توتمایدور سیز متیمم هر کاه سو تابسه
تیممی باطل بولور لیکن انی اوقوغان نمازلاری روا دور و محمد رحمه الله ایتیب دورلار خاتون نی حال طهارتی متیمم کبی دور هر کاه
متیمم سو تابسه انی تیممی باطل بولور و بول هم اوشال حکم ده بولور **مسئله** حیض رنکیغه معتبر هول لیغ دور قوروغ لوق

ای پسر هرگز مخور نان بخیل — کم نشین در عمر بر خوان بخیل
نان ممسک جمله رنجست و عنا — میشود نان سخی نور و ضیا
تا نخوانندت بخوان کس مرو — در پی مردار چون کرکس مرو
چشم نیکی از جهیز دون مدار — سقف ویرا تو بر ستون مدار
گر کنی خیری تو آن از خود مبین — هر چه بینی نیک بین بد مبین

در بیان علامت احمق

سه علامت دانکه در احمق بود — اولا غافل ز یاد حق بود
گفتن بسیار عادت باشدش — کاهلی اندر عبادت باشدش
ای پسر چون جاهل احمق مباش — یکدم از یاد خدا غافل مباش
هر که او از یاد حق غافل بود — از حماقت در ره باطل بود
هیچ از فرمان حق گردن متاب — تا نمانی روز محشر در عذاب
باطلی را ای پسر گردن منه — نقد مردان را بهر کودن منه
در قضای آسمانی دم مزن — هر کسی را بیش بین کم مزن
دست خود در اسوی نامحرم میاز — جانب مال یتیمان هم مباز
تا توانی راز با همدم مگوی — گر تو باشی نیز با خود هم مگوی

هر کرا شد طبع از مهمان ملول — از وی آزرده خدا و هم رسول

[illegible] کو خدمت مهمان کند — خویش را شایستهٔ رحمن کند

هر که مهمان را بروی تازه دید — از خدا الطاف بی اندازه دید

از تکلف دور باش ای میزبان — تا گرانی نبودت از میهمان

میهمان را ای پسر اعزاز کن — گر بود کافر برو در باز کن

هست مهمان از عطاهای کریم — هر که زو پنهان شود باشد لئیم

[illegible]ت داری گره بر زر مبند — چون رسد مهمان برویش در مبند

خیز و بر خوان کسی مهمان مشو — چون رسد مهمان ازو پنهان مشو

هر که مهمان را گرامی میکند — کوششی در نیکنامی میکند

هر که مهمانت شود از خاص و عام — پیش او میباید آوردن طعام

زانچه داری اندک و بیش ای پسر — برد باید پیش درویش ای پسر

نان بده بر جائعان بهر خدای — تا دهندت در بهشت عدن جای

با تن عور آنکه بخشد جامهٔ — حق دهد او را ز رحمت نامهٔ

هر که ثوبی با تن عوری دهد — در دو عالم ایزدش نوری دهد

گر براری حاجت محتاج را — بر سر از اقبال یابی تاج را

هر کرا باشد بدولت بختیار — خیر ورزد در نهان آ[illegible]

ناگهان ای بنده گر کردی گناه — توبه کن در حال عذر آن جوا[illegible]
چون گناه نقد آمد در وجود — توبهٔ نسیه ندارد هیچ سود
در انابت کاهلی کردن خطاست — بر امید زندگی کان بیوفاست

در بیان فواید خدمت

تا توانی ای پسر خدمت گزین — تا شود اسب مرادت زیر زین
بندهٔ چون خدمت مردان کند — خدمت او گنبد گردان کند
بهر خدمت هر که بر بندد میان — باشد از آفات دنیا در امان
هر که پیش صالحان خدمت کند — ایزدش با دولت حرمت کند
خادمان را هست در جنت مآب — روز محشر بیحساب بی عقاب
خادمان باشند اخوان را شفیع — جای ایشان در جهان باشد رفیع
گرچه خادم عاصی مفلس بود — بهتر از صد عابد مفلس بود
میدهد هر خادمی را مستعان — اجر مزد صائمان قائمان
بهر خدمت هر که بر بندد کمر — از درخت معرفت باید ثمر
هر که خادم شد جنانش میدهند — هم ثواب غازیانش میدهند

در بیان صدقه

تا امان باشی ز قهر کردگار — صدقه میده در نهان آشکار
صدقه ده هر بامداد و هر پگاه — تا بلاها از تو گرداند آله
هر که او را خیر عادت میشود — بیگمان عمرش زیادت میشود
آنکه نیکی میکند در حق ناس — بهترین مردمان او را شناس
آنکه از وی هست مردم را ضرر — در میان خلق نبود زو بتر
دین ندارد هر که نبود ترسکار — نیست عقل آنرا که باشد نابکار
با ورع باش ای پسر کز مومنی — کافری از قهر حق گر ایمنی
هر کرا نبود ورع ایمانش نیست — هر کرا نبود حیا احسانش نیست
تو به نبود هر کرا توفیق نیست — حق نه بیند هر کرا تحقیق نیست

در بیان تعظیم مهمان

ای برادر میهمان را نیک دار — هست مهمان از عطای کردگار
میهمان روزی خود می آورد — پس گناه میزبان را می برد
هر که را جبار دارد دشمنش — باز دارد میهمان از دشمنش
ای برادر دار مهمان را عزیز — تا بیابی عزت از رحمن تو نیز
مومنی کو داشت مهمان را نکو — حق گشاید باب رحمت را درو

نیست جمعی را جو بر قول تو کوش | صد سخن گر باشدت یکسر نیوش
حاجت خود را مکو با دشمنان | زین بتر خواری نباشد در جهان
از فرومایه مراد خود مجوے | تا نیابد مر ترا خواری بروی
بر زن کودک مکن بازی هلا | تا نکردی خوار زار مبتلا

در زندگانی خوش

در جهان شش چیز میآید بکار | اولاً یار طعام خوشگوار
خوش بود یار موافق در جهان | باز مخدومی که باشد مهربان
هر سخن کان بر است کوئی درست | به ز دنیا زانکه در وی نفع تست
آنچه ارزانست عالم در بهاش | عقل کامل دان تو ودلشاد باش
دشمن حق را نباید داشت دوست | باز گشت جمله چون آخر بدوست
عیب کس را او نمیباید نمود | زانکه نبود هیچ لحمی بی بغدود
از خدا خواه آنچه خواهی ای پسر | نیست در دست خلایق خیر و شر
بندگان را نیست ناصر جز اله | یاری از حق خواه از غیرش مخواه
آنکه از قهر خدا ترسد بسی | بیگمان ترسند از وی هر کسی
از بدی گفتن زبان را هر که بست | کرد شیطان لعین را زیر دست

در فرو خوردن خشم

لذت عمرت اگر باید بدهر
باش دایم پرحذر از خشم و قهر

چون نکرد خلق با خوی تو راست
کر بخوی مردمان سازی رواست

ای برادر نکته بر دولت مکن
یاد دار از ناصح خود این سخن

سود نکند گر گریزی از قضا
هر چه می آید بدان میده رضا

زانچه حاصل نیست دل خرسند دار
کوش دل را جانب این پند دار

هر که او با دوستان یکدل بود
جمله مقصود دلش حاصل بود

در بیان جهانی فانی

در جهان دانی که باشد معتبر
انکه او را باک نبود از خطر

کم کند با کس وفا این روزگار
جور دارد نیتش با هر کار

انکه با تو روز غم بود دست یار
روز شادی هم بپرسش زینهار

روز نعمت گر تو پردازی مکس
روز محنت باشدت فریاد رس

چون بیابی دولتی از مستعان
اندران دولت بپرس از دوستان

مر ترا هر کس که یار غم بود
چون رسد شادی همان همدم بود

در بیان معرفة الله

معرفت حاصل کن ایجان پدر
تا بیابی از خدای خود خبر

هر که عارف شد خدای خویش را
در فنا بیند بقای خویش را

هر که او عارف نباشد زنده نیست
قرب حق را لایق ارزنده نیست

هر که او را معرفت حاصل نشد
هیچ با مقصود خود واصل نشد

نفس خود را چون تو بشناسی ولا
حق تعالی را بدانی با عطا

عارف آن باشد که باشد حق شناس
هر که عارف نیست کردد با هراس

هست عارف را بدل مهر و وفا
کار عارف جمله باشد با صفا

هر که او را معرفت بخشد خدای
غیر حق را در دل او نیست جای

نزد عارف نیست دنیا را خطر
بلکه بر خود نیستش هرگز نظر

معرفت فانی شدن در وی بود
هر که فانی نیست عارف کی بود

عارف از دنیا و عقبی فارغست
زانچه باشد غیر مولی فارغست

همت عارف لقای حق بود
زانکه در حق فانی مطلق بود

در بیان مذمت دنیا

با چه ماند این جهان کویم جواب
آنکه بیند آدمی چیزی بخواب

چون شوی بیدار از خواب الغیر
حاصلی نبود ز خوابت هیچ چیز

همچنین چون زنده‌ء افتاد مرد
هیچ چیزی از جهان با خود نبرد

هر کرا بوده بست کردار نکو
در ره عقبی بود همراه او

این جهان را چون زنی دان خوبروی
خویش را آراید اندر چشم شوی

مرد را می پرورد اندر کنار — مکر و شیوه مینماید بیشمار
چون بیابد خفته شو را ناگهان — بیگمان سازد هلاکش آن زمان
بر تو باید ای عزیز پر هنر — کز چنین مکاره باشی پر حذر

در بیان ورع

در ورع ثابت قدم باش ای پسر — گر همیخواهی که گردی معتبر
خانهٔ دین گردد آباد از ورع — لیک میگردد خرابی از طمع
هر که از علم ورع گیرد سبق — دور باید بودنش از غیر حق
ترسکاری از ورع پیدا شود — هر که باشد بی ورع رسوا شود
با ورع هر کس که خود را کرد راست — جنبش آرامش از بهر خداست
آنکه از حق دوستی دارد طمع — در محبت کاذبش دان بی ورع

در بیان تقوی

چیست تقوی ترک شبهات حرام — از لباس از شراب از طعام
هر چه افزون است اگر باشد حلال — نزد اصحاب ورع باشد وبال
چون ورع شد یار با علم عمل — حسن اخلاص ترا ناید خلل

هر که ایمن از عذاب حق بود | نیست مؤمن کافر مطلق بود
عمر دنیا چند روزی بیش نیست | غافل است آنکس که پیش اندیش نیست
ترک لذات جهان باید کرفت | دامن صاحبدلان باید کرفت
در پی لذات نفسانی مباش | دوستدار عالم فانی مباش
نیست حاصل رنج دنیا بردنت | عاقبت چون می بباید مردنت
از تنت چون جان روان خواهد شدن | خاکت از راه استخوان خواهد شدن
مر ترا از دادن جان چاره نیست | رهزنت جز نفس کمراه نیست

در بیان سبب عافیت

عافیت را کر بخواهی ای عزیز | میتوانش یافتن از چار چیز
ایمنی و نعمت اندر خاندان | تندرستی و فراغت بعد ازان
چونکه با نعمت امانی باشدت | عافیت راز و نشانی باشدت
با دل فارغ چو باشی تندرست | دیکر از دنیا نباشد هیچ جست
بر میاور تا توانی کام نفس | تا نیفتی ای پسر در دام نفس
زیر پا آور هوای نفس را | کم بدو ده بهر پای نفس را
نفس شیطان میبرندازره ترا | تا بیندازد اندر چه ترا

نفس بد را هر که سیرش میکند
درکنه کردن دلیرش میکند

حلق خود را دور دار از هر مره
تا نیفتی در دُبال و در بزه

زاب دنان تا لب شکم را پر مساز
همچو حیوان بهر خود آخور مساز

روز کم خور گر چه صایم نیستی
پر مخور اخر بهایم نیستی

ایکه در خوابی همه شب تا بروز
بهر کور خود چراغی بر فروز

خواب و خور جز پیشهٔ انعام نیست
خفتگان را بهر از انعام نیست

ای پسر بسیار خواهی حفت خیز
گر خبر داری ز خود بی گفت خیز

دل درین دنیای دون بستن خطاست
دامن از دی گر تو برچینی خطاست

از چه دل بندی بدنیای دنی
چون نه جاوید در وی بودنی

در بیان خود آرایی

ظاهر خود را میارا ای فقیر
تا که گردد باطنت بدر منیر

طالب هر صورت زیبا مباش
در هوای اطلس و دیبا مباش

از هوا بگذر خدا را بنده شو
زنده گی میبایدت در زنده شو

خرقهٔ پشمینه را بردوش کن
شربتی از نام مراد نوش کن

گر همی خواهی نصیب از آخرت
رو بدر کن جاههای فاخرت

در برت کو کسوت نیکو مباش — زیر پهلو جامهٔ خوابت کو مباش
همچو صوفی در لباس صوف باش — در صفتهای خدا موصوف باش
مرد ره را بوریا قالین بود — زانکه خشتش عاقبت بالین بود
مرد ره را بود دنیا سود نیست — هرگزش اندیشهٔ نابود نیست

در بیان تواضع و صحبت درویشان

گر ترا عقل است با دانش قرین — باش درویش بدرویشان نشین
همنشینی جز بدرویشان مکن — تا توانی غیبت ایشان مکن
حب درویشان کلید جنت است — دشمن ایشان سزای لعنت است
پوشش درویش غیر از دلق نیست — در پی کام هوای خلق نیست
مرد تا ننهد بفرق نفس پای — ره کجا یابد بدرگاه خدای
مرد ره در بند قصر باغ نیست — در دل او غیر درد داغ نیست
گر عمارت را بری بر آسمان — عاقبت زیر زمین گردی نهان
گرچه رستم شوکت زورت بود — جای چون بهرام در گورت بود
ای پسر از آخرت غافل مباش — با متاع اینجهان خوشدل مباش
در بلیات جهان صبار باش — گاه نعمت شاکر جبار باش

در بیان دلایل شقاوت

چار چیز آثار بدبختی بود — جاهلی و کاهلی سختی بود
بیکسی و ناکسی هر چار شد — بخت بد را اینهمه آثار شد
آنکه در بند عبادت میشود — بیشک از اهل سعادت میشود
بر هوای خود قدم هر کو نهاد — کی تواند کرد با نفسک جهاد
هر که بازد در جهان با جوانمرد — در قیامت نبودش زآتش گذر
رو بکردان از مراد آرزو — بس بدرگاه خدا می آر رو
کامرانی سر بناکامی کشد — مرد ره خط در نکونامی کشد
امر و نهی حق چو داری ای ولید — پس مرو در بنالهٔ نفس پلید
هر که ترک کامرانی میکند — بر خلافش زندگانی میکند
امر و نهی حق ز قرآن گوش دار — جای شادی نیست در دنیا هوشدار

در بیان ریاضت

گر همی خواهی که گردی سربلند — ای پسر بر خود در راحت به بند
هر که بر بست او در راحت تمام — باز شد بر وی در دار السلام

غیر حق را هر که خواهد ای پسر — کیست در عالم از و گمراه تر
ای برادر ترک عز و جاه کن — خویش را شایستهٔ درگاه کن
عز و جاهت سر بپستی میکشد — مر ترا مر تن پرستی میکشد
خوار باشد هر که باشد جاه جوی — ای برادر قرب آن درگاه جوی
نفس در ترک هوا مسکین بود — کو شمال نفس نادان این بود
چون دلت از یاد حق ایمن بود — نفسک اماره کی ساکن بود
هر که او را تکیه بر صانع بود — در جهان با لقمهٔ قانع بود
اکتفا بر روزی هر روزه کن — گر نداری از خدا دریوزه کن

در بیان مجاهدت نفس

نفس نتوان کشت الا با سه چیز — چون بگویم یاد گیرش ای عزیز
خنجر خاموشی و شمشیر جوع — نیزهٔ تنهائی و ترک هجوع
هر کرا نبود مرتب این سلاح — نفس او هرگز نیاید با صلاح
چونکه دل بی یاد الله بود — دیو ملعون یار و همراهت بود
اهل دنیا را چو زر سیم آیدش — لقمهای چرب و شیرین بایدش
هر که او در بند سیم و زر بود — در عقوبت عاقبت مضطر بود

آنکه بهر آخرت کارش بود | از خدا تشریف بسیارش بود
مال دنیا خاکسارا زاد هند | عاقبت پرهیزکارا زاد هند
هست شیطان ای برادر دشمنت | غل اندر خواهد آتش کردنت
مدبری کورد بدنیا آورد | بهره کی از عالم عقبی برد
ای پسر با یاد حق مشغول باش | وز خلایق دور همچون غول باش

در بیان فقر

فقر خود را پیش کس پیدا مکن | محنت امروز را فردا مکن
مر ترا آنکس که فردا جان دهد | غم مخور آخر که آبان دهد
تا کی چون مور باشی دانه کش | گر تو مردی فاقه را مردانه کش
بر توکل گر بود مرد فقیر | حق دهد مانند مرغان روزیت
از خدا شاکر بود مرد فقیر | کرد هد قوتش لبان فقیر
خم مشو پیش توانگر همچو طاق | تا نکردی جفت با اهل نفاق
مرد ره را نام و ننگ از خلق نیست | نفرتش از جاههای دلق نیست
هر کرا ذوق نکونامی بود | حاصل مشمارش او عامی بود
گر ترا دل فارغ از زینت بود | کی هوای مرکب و زینت بود

ردی دل چون از هوا برتافتی | بعد ازان میدانکه حق را یافتی

در بیان دریافتن حقیقت نفس امّاره

چون شتر مرغی شناس این نفس را | نی کشد بار و نه پرد در هوا
گر ببر گویش کوید اشترم | ور نهی بارش بکوید طارم
چون گیاه سبز رنگش دلکش است | لیک طعمش تلخ و بویش ناخوش است
گر بطاعت خوانیش سستی کند | لیک اندر معصیت چستی کند
نفس را آن به که در زندان کنی | هر چه فرماید خلاف آن کنی
کام نفس برآوردن خطاست | زانکه دشمن را بپروردن خطاست
چون شتر در ره درای و بارکش | بار طاعت بر درِ جبارکش
بار ایزد را بجان باید کشید | ور نه هیچون سگ زبان باید کشید
هر که کردن میکشد زین بارها | باشد از نفرین انبارها
چون شتر مرغ انکه از بارش گریخت | از گلستان حیاتش پر بریخت
هر که بارش را تحمل میکند | در جهان جانش تجمل میکند
کردهٔ بار امانت را قبول | از کشیدن بس نباید شد ملول
روز اوّل خود فضولی کردهٔ | وان فضولی از جهولی کردهٔ

جنبشی کن ای پسر غافل مباش
چون بلی گفتی بتن تنبل مباش

هر که اندر طاعتش کسلان بود
حاصلش کم راهی و خذلان بود

وقت طاعت تیز رو چون باد باش
وز همه کار جهان آزاد باش

راه پر خوف ست دزدان در کمین
رهبری برنا نمانی بر زمین

منزلت دور ست بار تو گران
کوششی کن پس ممان از دیگران

هر که در راه از گران باران بود
هر دمش از دیو خون باران بود

لاشه داری سبک کن بار خویش
ورنه در ره سخت بینی کار خویش

چیست بارت جیفهٔ دنیای دون
کز پی آن کشتهٔ خوار و زبون

در بیان ترک خود آرایی و خود ستایی

سر چه آرائی بدستار ای پسر
تا توانی دل بدست آر ای پسر

تا نگیری ترک عز و مال و جاه
از همه برسر نیابی چون کلاه

نیست مردی خویش را آراستن
قصد جان کردست آنکه او آراست تن

نیست برتن بهتر از تقوی لباس
در تکلف مرد را نبود اساس

هر که او در بند آرایش بود
در جهان فرزند آسایش بود

عاقبت جز نامرادی نبودش
بهره از عیش و شادی نبودش

خودستائی پیشهٔ شیطان بود
هر که خود را کم زند مردان بود

گفت شیطان من ز آدم بهترم
تا قیامت گشت ملعون لاجرم

از تواضع خاک مردم میشود
نور نار از سرکشی گم میشود

رانده شد ابلیس از مستکبری
گشت مقبل آدم از مستغفری

شد عزیز آدم چو استغفار کرد
خوار شد شیطان چو استکبار کرد

دانه پست افتد ز بر دستش کنند
خوشه چون سر بر کشد پستش کنند

در بیان آثار ابلهان

چار چیز آمد نشان ابلهی
با تو گویم تا بیابی آگهی

عیب خود را بد نبیند در جهان
باشد اندر چشم عیب کسان

تخم نخل اندر دل کاشتن
آنکه امید سخاوت داشتن

هر که خلق از خلق خود خوشنود نیست
هیچ قدرش بر در معبود نیست

هر که او را پیشه بدخوئی بود
کار او پیوسته بدروئی بود

خوی بد در تن بلای جان بود
مردم بدخو نه از انسان بود

نخل شاخی از درخت دوزخ است
وان نخیلک از بهشتیان مسلخ است

روی جنت را کجا بیند نخیل
پشهٔ افتاده زیر پای پیل

باش از بخل بخیلان برکران | تا نباشی از شمار ابلهان

در بیان عافیت

از بلا تا رسته کردی ای عزیز | باز باید داشتن دست از دو چیز
رو تو دست از نفس و دنیا باز دار | تا بلاها را نباشد با تو کار
کز حرص و آز کردی مبتلا | با تو رو آرد ز هر سو صد بلا
آنکه نبود هیچ نقدش در میان | هر کجا باشد بود اندر امان
نفس و دنیا را رها کن ای پسر | تا رهی از هر بلا و هر خطر
ای بسا کس کز برای نفس زار | در بلا افتاد و کشت از غم نزار
از برای نفس مرغ نامراد | آمد و در دام صیاد او فتاد
تا دلت آرام یابد ای پسر | بود نابود جهان یکسان شمر
از عذاب قهر حق ایمن مباش | در پی آزار هر مومن مباش
در بلا یاری مخواه از هیچکس | زانکه نبود جز خدا فریادرس
هر گزار نجاندهٔ عذرش بخواه | تا نباشد خصم تو در عرصه گاه

کر غنا خواهد کسی از ذوالمنن
در قناعت میتوانش یافتن

در بیان عقل و عاقلان

هر کرا عقل ست و دانش ایعزیز
دور باید بودنش از چار چیز

کار خود با ناسزا نکند رها
مردمی نکند بجای ناسزا

عقل داری میل بد کاری مکن
زین چو بگذشتی سبکبار رکن

هر کرا از حلم دل روشن بود
در زمانه با صلاح تن بود

تا شوی پیش از همه در روزگار
دست بر نان نمک بگشاده دار

تا تو باشی در زمانه دادگر
زیر دستان را نکو دار ای پسر

هر که بر پند خود آمد استوار
پند او را دیگران بندند کار

هر که از گفتار خود باشد ملول
قول او را دیگران نکنند قبول

هر چه باشد در شریعت ناپسند
دور باش از وی چو هستی هوشمند

تا صواب کار بینی سر بسر
بر مراد خود مکن کار ای پسر

در بیان راستکاری

هست پشک راستکاری در سه چیز
با تو گویم یاد گیرش ایعزیز

زان یکی ترسیدنست از ذو الجلال
دوم آمد جستن قوت حلال

سومین رفتن بود بر راه راست — راستکار است آنکه این خصلت دراست
کر تواضع پیش گیری ای جوان — دوست دارندت همه خلق جهان
سر مکن در پیش دنیادار پست — ور کنی پستک رود نیت ز دست
هر که او از حرص دنیادار شد — بیگمان از وی خدا بیزار شد
بهر زر مستای دنیادار را — تا چه خواهی کردن این مردار را
مرد کانند اغنیای روزگار — ای پسر با مردکان صحبت مدار
مال ز رنجید بدست آورده کبر — بعد ازان در گور حسرت برده کبر

در بیان فضیلت ذکر

باش دایم ای پسر با یاد حق — کر خبر داری ز عدل و داد حق
زنده دار از ذکر صبح و شام را — در تغافل مگذران ایام را
یاد حق آمد غذای این روح را — مرهم آید این دل مجروح را
یاد حق کر مونس جانت بود — کی هوای کاخ و ایوانت بود
کر زمانی غافل از رحمن شوی — اندر اندم همدم شیطان شوی
مؤمنا ذکر خدا بسیار کوی — تا بیابی در دو عالم آبروی
ذکر را اخلاص میباید نخست — ذکر بی اخلاص کی باشد درست

ذکر بر سه وجه باشد بخلاف — تو ندانی این را از کزاف
عام را نبود بجز ذکر زبان — ذکر خاصان باشد از دل بیگمان
ذکر خاص الخاص ذکر سر بود — هر که خاسر نیست او ذاکر بود
ذکر بی تعظیم گفتن بدعتست — دان دران یک شرط دیگر متتست
هست مر هر عضو را ذکر دگر — هفت اعضا هست ذاکر ای پسر
ذکر چشم از خوف حق بگریستن — باز در آیات او نگریستن
یاری هر عاجز آمد ذکر دست — ذکر پا خویشان زیارت کردنست
استماع قول حق من ذکر گوش — تا توانی روز و شب در ذکر کوش
اشتیاق حق بود ذکر دلت — کوش تا این ذکر گردد حاصلت
آنکه در جهل ست و ایم در گناه — کی حلاوت یابد از ذکر آگه
خواندن قرآن بود ذکر لسان — هر کرا این نیست هست از مفلسان
شکر نعمتهای میکن حق مدام — تا کند حق بر تو نعمتها تمام
حمد خالق بر زبان ران ای پسر — عمر تا بر باد ندهی سر بسر
لب مجنبان جز بذکر کردگار — زانکه پاکان را همین بود ست کار

در بیان عمل چهار چیز

بر همه کس نیک باید چار چیز
با تو کویم یاد کیرش ای عزیز

اوّل آن باشد باشی دادکر
هم ز عقل خویش باشی باخبر

با شکیبائی تقرب کردن ست
حرمت مردم بجای آوردن ست

در بیان خصلت دیمه

چار چیز دیکر ای نیکو سرشت
هست از جمله خلایق نیک زشت

زان چهار اول حسد کینی بود
زان کذشتی عجب خود بینی بود

خشم را دیکر فزونا خودن ست
خصلت چارم بخیلی کردن ست

ای پسر کم کرد کرد این خصال
از برای انکه زشت ست این فعال

غل و غش بکذار چون زر پاک شو
پیش از انکه خاک کردی خاک شو

حرص بکذار قناعت پیشه کن
آخر از مردن یکی اندیشه کن

با مجبان باش دایم همنشین
تا توانی روی اعدا را ببین

در بیان سعادت و نصیحت

بر سعادت چار چیز آمد دلیل
شرح این هر چار بشنو ای خلیل

هر کرا از سعادت باشد نشان
صبر دارد از جفای ناسزان

هر کرا بخت سعادت گشت یار — در جهان باشد بدشمن سازکار
گر تو خود نار هوا را کشتهٔ — دانکه از اهل سعادت کشتهٔ
گر بود با دوستان تدبیر تو — یار باشد دولت شبگیر تو
از سر خود هر که کاری میکند — بخت و دولت زو فراری میکند
دشمن خود را نباید زد تبر — گر توانی کشت او را با شکر
تا توانی جور نا اهلان مکش — گر همیخواهی که یابی عیش خوش

در بیان علامت مدبران

چار چیز آمد نشان مدبری — یاد گیرش گر تو روشن خاطری
مدبری باشد بابله مشورت — پس بجاهل دادن سیم و زرت
هر که پند دوستان نکند قبول — در حقیقت مدبرست آن بوالفضول
هر که از دنیا نگیرد عبرتی — هست از آن مدبر جهان را نفرتی
مشورت هر کس که با ابله کند — دیو ملعونش سبک گمره کند
آنکه مال و زر دهد با جاهلان — آنچنان کس کی بود از مقبلان
زر چو جاهل را همی آید بکف — میکند اسراف میسازد تلف
نشنود از دوست مدبر پند را — از جهالت بگسلد پیوند را

عبرتی گیر از زمانه ای جوان — تا نباشی از شمار مدبران
هر کرا از عقل آگاهی بود — نزد دانا دار کمراهی بود

در بیان آنکه چهار چیز حقیر نباید

چار چیز آمد بزرگ و معتبر — مینماید خرد لیکن در نظر
زان یکی خصم ست دیگر آتش ست — باز بیماری کز و دل ناخوش ست
چارمین دانش که آرایدترا — اینهمه ناخرد نماید ترا
چون ترا آمد مقامی کارساز — بر نبندی رخت ازانجا زینهار
در نصیحت آنکه نپذیرد سخن — با چنین کس پند خود ضایع مکن
خوی بد را نیک کردن مشکل ست — جهد کردن بهر او بیحاصل ست
بنده را کی نیست در کار رضا — کی تواند باز کرد اند قضا
هر که او آمیزه با سلطان کند — کار خود را سر بسر ویران کند
هر که او باغی شود از پادشاه — روز او چون تیره شب گردد تباه

در بیان آنکه چهار چیز از چهار چیز کمال یابد

چهار چیز از چار دیگر شد تمام — چون شنیدی یاد میدار ای غلام

دانش مرد از خرد گیرد کمال
از عمل دینت همی یابد کمال

دینت از بر هنر کامل میشود
نعمت از شکر شامل میشود

هست دانش را کمالات از خرد
بی عمل را اهل دین کس نشمرد

شکر ناکردن زوال نعمت ست
بهره شاکر کمال نعمت ست

علم را بی عقل نتوان کار بست
پیش بی عقلان نمی باید نشست

بی خرد دانش وبال است ای پسر
علم مرغ و عقل بال است ای پسر

هر که علمی دارد و نبود بران ها
از طریق عقل باشد بر کران

در بیان چهار چیز که خواری دارد

چار چیزت بر دهد از چار چیز
نشنود این نکته جز اهل تمیز

هر که زود صادر شود این چار کار
بیند او چار گه بی اختیار

چون سوال آورد گردد خوار مرد
ماند تنها هر که استحقاف کرد

هر که در پایان کاری نکرد
عاقبت روزی پشیمان میخورد

هر که نکند احتیاط کارها
بر دلش آخر نشیند بارها

هر که کشت از خوی بد با سازگار
دوستان پشتک کنند از وی فرار

در بیان آنچه آدمی را شکست آرد

آدمی را چار چیز آرد شکست
با تو گویم کوش دارای حق پرست

دشمن بسیار و دام بیشمار
جرم بسیار و عیال پر وطار

وای مسکینی که غرق دام شد (یعنی قرض)
هر دمش از غصه خون آشام شد

هر که را بسیار باشد دشمنش
خیره گردد هر دو چشم روشنش

هر که را اطفال بسیارش بود
دل درون سینه بیمارش بود

در بیان عطای حق

چار چیز ست از عطاهای کریم
با تو گویم یاد گیرش ای سلیم

فرض حق اول بجا آوردن ست
والدین از خویش راضی کردن ست

حکم شیطان چیست یاد گیر جهاد
چار مین نیکی بخلق نامراد

در بیان آنکه عمر را زیاده کند

می فزاید عمر را از چار چیز
این نصیحت بشنو ای جان عزیز

اول آوردن بکوش آواز خوش
دانکهی دیدن جمال ماه وش

سوم آمد ایمنی بر مال و جان
میفزاید عمر مردم را ازان

آنکه کارش بر مراد دل بود
در بقا افزونیش حاصل بود

در بیان آنکه عمر را بکاهد

عمر مردم را بکاهد پنج چیز
یاد دارش چون شنیدی ای عزیز

شدیکی زان پنج در پرسی نیاز
بس غریبی دانکهی رنج دراز

هر که او بر مرده اندازد نظر
عمر او پشک بکاهد ای پسر

پنجم آنم مدترس و هم از دشمنان
عمر را اینها همی دارد زیان

هر که او از دشمنان ترسان بود
کار او هر لحظه دیگرسان بود

از خدا ترس مترس از دشمنان
کز همه دارد خدایت در امان

در بیان آنکه آبرو نریزد

دور باش از پنج خصلت ای پسر
تا نریزد آبرویت در نظر

اوّلا گم کوی با مردم دروغ
زانکه کردی از دروغ بیفروغ

هر که ستیزه کند با مهتران
آبروی خود بریزد بی گمان

پیش مردم هر کرا نبود ادب
کز بریزد آبرو نبود عجب

از سبکساران مباش ار نیکوی
کز سبکساری بریزد آبروی

ای پسر با مهتران کمتر ستیز
وز حماقت آبروی خود مریز

گر بعالم آبرو میبایدت
دایما خلق نیکو میبایدت

هر که آهنگ سبکساری کند
ز آبروی خویش بیزاری کند

جز حدیث راست با مردم مگوی
تا نگردد آبرویت آب جوی

از خلاف و از خیانت باش دور
تا بود پیوسته در روی تو نور

گر همیخواهی که گویندت نکو
ای برادر هیچکس را بد مگو

تا نباشی در جهان اندوهگین
از حسد در روزگار کس مبین

در بیان آنکه خواری آورد

هشت خصلت اورد خواری بروی
با تو گویم گر همی خواهی بگوی

اوّل آن باشد که مانند مگس
مرد ناخوانده شوی مهمان کس

هر که او مهمان کس ناخوانده شد
نزد مردم خوار و زار رانده شد

دیگر آن باشد که نادانی رود
کد خدای خانه مردم شود

کار کردن بر حدیث این و مرد
کز سر جهلند دایم در نبرد

هر که بنشیند ز بر دست صدور
گر رسد خواری بر و شیش نیست دور

در بیان مهلکات

چار چیز ست ای برادر باخطر
تا توانی باش زینهار پرحذر

قربت سلطان و الفت با بدان
رغبت دنیا و الفت با زنان

زهر دارد درون دنیا چو مار
گرچه بینی ظاهرش نقش و نگار

مینماید خوب و زیبا در نظر
لیک از زهرش بود جان را خطر

زهر این مار منقش قاتل ست
باشد از وی دور هر کو عاقل ست

همچو طفلان منگر اندر سرخ و زرد
چون زنان مغرور رنگ و بو مگرد

زال دنیا چون عروس آراست
در دو روزی شوی دیگر جو است

مقبل آنمرد یکه شد زین خبث طاق
پشت بروی کرد داد ش طلاق

لب بپیش شوی خندان میکند
پس هلاک از زخم دندان میکند

در بیان اهل سعادت

شد دلیل نیکبختی چار چیز
هر که این چارش بود باشد عزیز

اصل پاک آمد دلیل نیکبخت
نیست بد اصلی سزای تاج و تخت

نیکبختان را بود رای صواب
آنچه بد اصل ست باشد در عذاب

چون نباشد پاک اعمال از ریا
هست بیحاصل چو نقش بوریا

هر کرا اندر عمل اخلاص نیست
در جهان از بندگان خاص نیست

هر که کارش از برای حق بود
کار او هموسته بارونق بود

در بیان حسن خلق

چار چیز آمد بزرگی را دلیل
هر که این دارد بود مرد جلیل

علم را اعزاز کردن بیحساب
خلق را دادن جواب با صواب

هر که دارد دانش و عقل و تمیز
اهل علم و حلم را دارد عزیز

یکزان باشد که جوید وصل دوست
زانکه از دشمن حذر کردن نکوست

ای برادر گر خرد داری تمام
نرم و شیرین کوی با مردم کلام

هر که باشد تلخگوی و تندخوی
دوستان از وی بگردانند روی

از دشمن هر که نباشد پرحذر
عاقبت بیند از و رنج و ضرر

در میان دوستان مهر و رباش
گر خبر داری ز دشمن دور باش

در جواب خود عدو را ره مده
از برای آنکه دشمن دور به

با محبان باش دایم همنشین
تا توانی روی را مبین

ای پسر تدبیر راه توشه کن
پس حدیث این و آن اندیشه کن

حمد مجید مر خدای پاک را
آنکه ایمان داد مشت خاک را

آنکه در آدم دمید او روح را
داد از طوفان نجات او نوح را

آنکه فرمان کرد قهرش باد را
تا سزای داد قوم عاد را

آنکه لطف خویش را اظهار کرد
با خلیلش نار را گلزار کرد

آن خداوندیکه هنگام سحر
کرد قوم لوط را زیر و زبر

سوی او حصمیکه تیر انداختی
پشّهٔ کارش کفایت ساختی

آنکه اعدا را بدریا در کشید
ناقه را از سنگ خارا بر کشید

چون عنایت قادر قیوم کرد
بر کف داود آهن موم کرد

با سلیمان داد ملک و سروری
شد مطیع خاتمش دیو و پری

اما در زمین نهاده ست درست نباشد المرء یوضع من اعناق
الرجل علی الارض حتی لو تیمم قبل الواضع علی الارض لا یجوز اگر پرسند که
در تیمم استیعاب شرط هست یا نی حسن ابن زیاد از امام اعظم
رحمة الله علیه خواجه امام سرخسی فقیه ابو اللیث روایت کرده اند که
استیعاب شرط ست **اگر پرسند که** محمد صلی الله علیه وسلم را بچه طریقه
میشناسی جواب بگو که محمد بندهٔ خداست فرزندان آدم علیه السلام
از انچه جبرئیل علیه السلام بمحمد علیه السلام آورد ست برحق است
و راست **اگر پرسند که** ملت چند ست جواب بگو که
هفتاد و سه ست اگر پرسند که تو از کدام ملتی بگو که از ملت اسلام
اگر پرسند که ملت چیست جواب بگو که الملة الدین یعنی ملت
دین ست اگر پرسند که امت کیست بگو که امت محمد علیه السلام
اگر پرسند که امت چیست بگو که پیروی ست

تمت بالخیر ۱۳۲۷

د فرض دائمی ذکر خدا تعالی را بسیار گفتن ست **مسئلہ** شخصی
شده ایمانش در کجا قرار میگیرد جواب بگو که در درون دل قرار میگیرد
اگر پرسند که عقل فاضلتر ست یا علم جواب بگو که علم اعلی مرتبه
عقل ست علم حاجت ست بهیچون وضو ساختن از برای نماز آلت ست
زیرا که روا نیست گزاردن نماز بی وضو **اگر پرسند** که دره را
از غلاف میکشی چه میخوانی جواب بگو که این آیت را میخوانم قوله تعالی
إن الذین آمنوا وعملوا الصالحات انا لا نضیع اجر من احسن عملا
اگر پرسند که در دره زدن چه میگوئی جواب بگو که این آیت را
میخوانم قوله تعالی وکان الله علی کل شئ قدیرا **اگر پرسند** که
دره از کدام پوست ست جواب بگو که از پوست گوسفند حضرت
اسماعیل علیه السلام **اگر پرسند** که قبله چند ست جواب
بگو که پنج ست اوّل قبلهٔ عرش از نور ست و او قبلهٔ حاملان ست
دوم قبلهٔ کرسی ست از زبرجد ست آن قبلهٔ کروبیان ست سوم
بیت المعمور از زمرد ست او قبلهٔ فرشتگان ست چهارم
بیت المقدس از یاقوت سرخ ست او قبلهٔ پیغمبران ست پنجم
بیت الله یعنی خانهٔ کعبه ست از سنگست آن قبلهٔ مومنان ست

بمسجد پیش از قوم رود و بعد از قوم برایند نهم قوم آمرزش خواهد که
او شفیع قوم ست دهم سلام دادن بر نیت مؤمنان دهم بر نیت
فرشتگان بعد ازان همه مؤمنان را دعا کند و اجابت خواهد
دا کر خود را تنها دعا کند خیانت کرده باشد **اگر پرسند که**
مؤذن را چند چیز لازم ست جواب بگو که سه چیز لازم ست اول
شناختن وقت دوم نگاه داشتن خلق از حرام سوم چون غایب شود
کسی دیگر اذان گوید روی ترش نکند و از وجه مؤذنی طلب نکند
و مسجد را پاکیزه دارد **اگر پرسند که** چند فرقه مؤذنی را
نشاید جواب بگو که هفت فرقه مؤذنی را نشاید اوّل تهمت کننده
دوم تهمت کرده شده سوم کذاب چهارم غیبت کننده پنجم
خمر خوار ششم روستائی یعنی در بیابان کلان شده باشد هفتم
فاسق **اگر پرسند که** در کلمات اذان در چند جا بیم کفر ست
جواب بگو که در ده جا بیم کفر ست اوّل همزهٔ الله را مد کشیده گوید
دوم اکبر را کبار گوید سوم اشهد را اشهاد گوید چهارم اشهد را اشحد
گوید پنجم هی علی الفلاح ششم لا آله الا الله را بی تشدید گوید هفتم
حی علی الصلوة را حیا علی الصلوة گوید هشتم هی علی الصلوة گوید نهم حی

حی علی الفلاح را حی للفلاح گوید دهم حی الصلوة را بی تشدید خواند اگر
پرسند که نیت غسل کدام ست جواب بگو که اینست نویت
ان اغتسل غسلاً من الجنابة رفعاً للحدث و استباحةً للصلوة تقرباً
من الله تعالی الله اکبر اگر پرسند که واجبات غسل
چند ست جواب بگو که ده ست اول آب در دهان کردن دوم آب
در بینی کردن سوم در گوشهٔ چشم آب رسانیدن چهارم زیر ناخن
آب رسانیدن پنجم در سوراخ ناف آب رسانیدن ششم
در موضع استنجا آب رسانیدن اگر مقدار درهم شرعی باشد
شستن آن فرض ست هفتم آب را اسراف ناکردن هشتم
در جای خلوت کردن نهم نفس را از وسوسهٔ شیطان نگاه
داشتن دهم روی بقبله استنجا ناکردن اگر پرسند که
استنجا بر چند نوع ست جواب بگو که بر نه نوع ست چهار او فرض
و یکی واجب و یکی سنت و یکی مستحب و یکی احتیاط و یکی بدعت
آن چهار یکه فرض ست اوّل زنی که از حیض پاک شود دوم زنیکه
از نفاس پاک شود سوم کسی که جنابت رسیده باشد چهارم در مقعد
کسی نجاست رسیده زیاده از درهم شرعی باشد فرض ست

وآن یکی که واجب ست نجاست برابر درهم شرعی باشد
وآن یکی که سنت ست کمتر از درهم شرعی باشد ومستحب آنکه بول
کرده باشد سر اندام نهانی شوید احتیاط آنکه باد از وی بوجود آید
بشوید بدعت آنست که از مقعد چیزی بر اید استنجا کردن اگر پرسند که
استنجای خاکی بر چند نوعست جواب بگو که دوازده نوعست شش او
جایز ست وشش او ناجایز آن شش که جایز ست اوّل کلوخ دوم
خاک سوم سنگ چهارم نمد پنجم پنجهٔ کهنه ششم خشت خام
وآن شش که غیر جایز ست اوّل خشت پخته دوم علف سوم سرگین
چهارم استخوان پنجم انگشت ششم سفال اگر پرسند که
استنجاد استنقاو استبرا کدام ست جواب بگو که استنجا شستن
اندام نهانی ست واستنقاسه بار دست خود را مالیدن بکلوخ
نابوی نجاست نماند واستبرا کواهی دادن دل ست بپاکی شدنش
مسئله اگر کسی نماز میگذارد باد درهمی ست هر دو طرف
نجس شده صحیح آنست که مانع جواز صلوة نیست واگر کسی نماز
میگذارد دو جامه در بر دارد بر هر کدام نجاست کمتر از درهم ست
وجمع کنند زیاده از قدر درهم میشود نماز جایز نیست

مسئله چون شستن آغاز اول قبل بشوید یا دُبر نزد امام اعظم
رحمة الله علیه اول دُبر بشوید بعد ازان قبل بشوید و نزد صاحبین
اوّل قبل بشوید بعد ازان دُبر و فتوی بر قول حضرت امام اعظم است
ن زیرا که شستن دبر اهم ست از انکه سنت ست و شستن قبل
مستحب ست پس سنت را باید مقدم داشتن و شستن دُبر اولی مرد را
وزنا را بر است اگر پرسند که روزه را قضا واجب آید
و نماز را نیاید چرا جواب بگو که حوا رضی الله عنها حیض آمد از مهتر
آدم علیه السلام پرسیدند در ینحالت نماز میکزارم یا نه گفتند ش
باش فرمان خدا تعالی چه رسد مهتر جبرئیل علیه السلام وحی آوردند که
خدای تعالی میفرماید که در حالت حیض نماز را ترک میکنند دوم باره
حیض آمد حوا رضی الله عنها روزه دار بودند از مهتر آدم علیه السلام
پرسیدند که روزه دارم یا نه حضرت آدم علیه السلام قیاس کردند که
در حالت حیض نماز منع شده بود روزه نیز عبادت ست منع
خواهد شد جبرئیل علیه السلام وحی آوردند که چون پیر خصت روزه
بخوردی آنرا قضا داشتن واجب گردانیدم و دلیل دیگر آنکه روزه
هر سال یکماه میشود و در حالت حیض اگر ده روز روزه بخو

در دوازده ماه قضا داشتن دشوار نباشد و اما در مهرماهی حیض
ده روز باشد پنجاه و قت نماز قضا می شود و در مهر ماه پنجاه وقت
نماز قضا کردن دشوار بود و زنان ضعیف اند نتوانند کردن

مسئلهٔ ایام حیض کم شدهٔ عورت نیست

نظم

آنکه اولی ننظم نام حق	شیخ عالم مصنف مطلق
باد بر روح او هزار دعاها	بسکه آسان بکرد مشکلها
خاک پایش بدیده سرمه کشم	چونکه بوده بدرد ما مرهم
گفت آن شیخ پیشوای جهان	افضل حال و قال آدمیان
هر زنی را که گم شود ایام	غسل باید بهر نماز مدام
صورتش اینکه عورتی بوده	تا که سه روز حیض میدیده
بعد ازان نقل کرد از سه روز	از دهٔ اول ای مهٔ دلسوز
تا که در ماه دوم آن عورت	در ده دومش همین عادت
بعد در ماه سوم ای فاخر	دید سه روز در ده آخر
بعد ازین گشت مستمر آندم	در جمیع مه ای نکوهمدم

کشت آن عادت اوّل مفقود | از چنین عورت که عادت بود
نیست معلوم ای نکو خاطر | اوّل ثانی ست یا آخر
حکم کردند فقیه ذی الاکرام | اندرین حال بهر خاص و عام
ترک سازد سه روز از مهر ده | انچنین کس نماز هم روزه
هفت دیگر نماز روزه مدام | نکند او تمام در اسلام
بهر هر یک نماز غسل آرد | بعد ازان او نماز بگزارد
غسل او همچو مستحاضه بود | که بهر یک وضوی تازه بود
کردم از جامع الصغیر ش نقل | تا که سازد قبول هر با عقل
نظم کرد بندهٔ فقیر الحال | احقر نامراد میر جلال

دانکه از هجرت رسول چه رفت
یکهزار و صد ست پنجه و هفت

و در شرح هدایه مسطور ست که سبب ابتدا حیض آن بود که چون حضرت حوا رضی الله عنها در بهشت دانهٔ گندم خورد عذر زنان بروی پدید آمد و باقی ماند دختران او را تا روز قیامت اگر پرسند که در نماز جنازه بجهه طریقه تیمم باید ساخت جواب بگو که وقتی جنازه بر زمین مانند تیمم درست باشد

محض ایمان ست اگر پرسند که در نماز خواندن چند چیز فرض ست
جواب بگو که هفت چیز فرض ست اوّل داند که کدام نماز میگزارد
دوم داند که چند رکعت میگذارد سوم داند که ادا میگزارد یا قضا
چهارم داند که فرض میگذارد یا نفل پنجم داند که تنها میگزارد
یا بجماعت ششم داند که روی بقبله آورده ست یا نی هفتم خالصا لله
گزارد اگر پرسند که چون جان بندهٔ مؤمن از بدن بیرون
رود ایمان کجا رود اگر گوئی بجان میرود بدن بی ایمان میماند و اگر
گوئی ببدن میرود جان بی ایمان میماند و اگر گوئی بعضی ببدن و بعضی
بجان پس ایمان دو نیم نمی شود جواب بگو که ایمان را دو صفت ست
فعل ایمان با جان بود و حکم ایمان با تن ست اگر پرسند که
شرایط نماز جمعه چند ست جواب بگو که دوازده ست پنج او موجب
ادا ست و هفت او موجب قضا آن پنجیکه موجب ادا ست
اوّل مصر جامع دوم پادشاه سوم اول وقت نماز پیشین چهارم
خطبه پنجم قوم آن هفت که موجب قضا ست بر هفت کس روا
نباشد اوّل بر عورت دوم بر حایض سوم بر کودک چهارم بر مسافر
پنجم بر بندهٔ ششم بر اعمی هفتم بر زمن اگر پرسند که طهارت

برچند نوعست جواب بگو که برشش نوعست اوّل طهارت سرست
یعنی پاک دارد سر خود را از هوا و هوس دوم طهارت قلب یعنی پاک
دارد دل خود را از حسد سوم طهارت دهان یعنی پاک دارد دهان
خود را از غیبت چهارم طهارت ظاهر یعنی ظاهر خود را پاک دارد
پنجم طهارت باطن یعنی پاک دارد باطن خود را از حرام ششم
طهارت شریعت یعنی پاک سازد شریعت خود را اگر پرسند که
قومه و جلسه کدام ست جواب بگو که قومه آنست که وقتی که از رکوع
برگردد راست بایستد مقدار یک تسبیح و جلسه آن ست راست
نشیند درمیان دو سجده مقدار یک تسبیح **مسئله** شخصی در محل
قومه امام در رکوع یافت و محل نیت کردن نیست فی الحال گوید که
دخلت فی صلوة الامام و خود را پیوندد ثواب جماعت دریابد اگر
پرسند که فرض بودن طهارت بکدام آیت ثابت شده ست
جواب بگو که باین آیت ثابت شده ست که قوله تعالی یا ایها الذین
آمنوا اذا قمتم الی الصلوة فاغسلوا وجوهکم وایدیکم الی المرافق وامسحوا
برؤسکم وارجلکم الی الکعبین اگر پرسند که فرض قائمی کدام
و فرض دائمی کدام ست جواب بگو که فرض قائمی پنجوقت نماز ست

۱۰۱۰۵۳۲

...د آن یکی که بر امام و بر قوم ست باید که اوّلاً سلام بدست چپ
...دهد اگر پرسند که نماز قاری و نماز امی کدام ست جواب بگو که
...نمازی قاری آن باشد که قراءت تواند کردن و نماز امی آن باشد که قراءت
...تواند کردن قاری را در عقب امی نماز گزاریدن روا نیست اگر پرسند که
نقصان ایمان چند ست جواب بگو که سه ست اوّل کفر دوم شرک
سوم شک آوردن اگر پرسند که کفر در لغت چیست جواب
بگو که کفر در لغت پوشیدن ست بنابران کافران را کافر نامیدند
از جهت آنکه پوشیدهٔ ایمان حق ست و در شریعت حق دانستن همهٔ
باطلها و یا باطل دانستن همهٔ حقهاست چنانچه در جواهر الاسلام
آورده که کفر انکار همهٔ حقها بود بحق دارندهٔ همهٔ باطلها بود انکار بعضی
از حقوق اتفاقی بدانکه هرگاه از شخصی کلمهٔ ظاهر و صادر شود که میگردانیده
باشد کفر را از دو وجه مثلاً درین کلمه یکوجهی باشد که نظر باینوجه کافر
نمیشده باشد مفتی میل میکند و حکم میکند بعدم کفر آن و گویندهٔ ازین
کلام اگر همان معنی باشد که کفر نیست کافر نمیشود و امّا ا...
دیگری را کند کافر میشود فتویٰ مفتی بر عدم کفر فائده ...
...تنزل و تجدید نکاح زوجه اش لازم ...

قصعة من الثرید خیر من الله تعالی این کلام دو تاء ویل دارد قصعه
کاسهٔ اشکنه بهتر از الله تعالی ست نظر باینمعنی کافر میشود و تأویل
دوم آنکه کاسهٔ اشکنه خیر یعنی از نعمت الله تعالی نظر باینمعنی کافر نمیشود
واگر کسی تکلم کند بلفظ کفر و میدانسته باشد که این لفظ کفرست و اعتقاد
کند بمعنی آن بتحقیق که این شخص کافر گردد و اگر شخصی کلمهٔ کفر را بر زبان
گوید و داند که این کلمهٔ کفرست[1] لیکن باختیار خود بر زبان جاری کرده
باشد بتحقیق این شخص کافر شده ست نزد علماء ما رحمهم الله و اگر گوید که
من ندانستم که این کلمهٔ کفر باشد فائده نمیکند زیرا که جهل در اسلام
عذر نیست اما کلمهٔ کفر بر زبان شخصی جاری شود خطا و بی اختیار
چنانچه اراده کرد که گوید که لا آله الا الله بر زبانش ان مع الله الها آخر
یعنی با خداست خدای دیگر جاری شد کافر نمیشود گفته اند علما این
محمول ست بر ما بینه و بین الله تعالی اما قاضی تصدیق نمیکند
قول او را حکم میکند بر کفر کسی که پوشیده دارد کفر خود را بظاهر مسلمان
[illegible] اهتمام کند و قصد کند کافر شود و کسی که گذارد اشیائی را
[illegible] میگردانیده باشد کفر را و بر زبان تکلم آن نکند
[illegible] ارد و راضی نباشد در ایمان [illegible]

[1] لیکن اعتقاد کند بمعنی آن ندانسته یا نداند که این کلمهٔ کفرست

ظهور ایمان در کجاست جواب بگو که در قلب ست اگر پرسند که
اصل ایمان چیست جواب بگو که عنایت و هدایت حق ست و سر ایمان
کلمهٔ طیبه گفتن ست که لا آله الا الله محمد رسول الله و جان ایمان
قرآن خواندن و بیخ ایمان اخلاص ست و وطن ایمان دل بندهٔ
مؤمنان ست و تخم ایمان علم ست و پوست ایمان شرم ست
و میوهٔ ایمان روزه ست و برگ ایمان تقوی ست و مغز ایمان
دعاست و آب ایمان نماز ست اگر پرسند که ایمان بر خالق ست
یا بر مخلوق جواب بگو که هم بر خالق ست و هم بر مخلوق آنکه بر خالق ست
لا آله الا الله ست و آنکه بر مخلوق ست محمد رسول الله
اگر پرسند که عمل ایمان چیست جواب بگو که نماز و روزه
و حج و زکوة و سائر طاعات که از بنده بوجود می آید عمل ایمان ست
اگر پرسند که اصول دین چند ست جواب بگو که پنج ست
اول توحید به یکانگی خدای تعالی گواهی دادن و یکی اعتقاد کردن
و یکی گفتن و یکی دانستن دوم عدل عدل آنست که بخود درستی کردن
سوم امامت امامت آنست که کار آخرت را از کار دنیا مقدم
داشتن چهارم نبوت نبوت آنست که حضرت محمد مصطفی صلی الله

علیہ وسلم را پیغمبر برحق دانستن پنجم امر معروف امر معروف آنست که
آنچه خدای تعالی فرموده ست بجای آوردن ششم نهی منکر نهی منکر
آنست که آنچه خدای تعالی نهی کرده ست از وی دور بودن هفتم تبرا
تبرا آنست که دشمنان خدای تعالی را دشمن داشتن هشتم تولا تولا
آنست که دوستان خدا تعالی را دوست داشتن اگر پرسند که
صفات الله چند ست جواب بگو که ده ست هشت ثبوتی و دو سلبی است
آنچه ثبوتی ست اوّل اعتقاد کند که خدای تعالی عالم یعنی دانا ست دوم
زنده ست هرگز نمیرد سوم قادر ست بر هر شئ چهارم مشواست
نه بگوش نه بچشم ششم گویاست نه بزبان هفتم ارادت یعنی همه را
خواست کرد هشتم تکوین یعنی پیدا کننده ست از عدم اما آن
دو که سلبی ست اوّل آنکه بنده اعتقاد کند که الله تعالی پاک است از جمیع عیبها
دوم اعتقاد کند که الله تعالی شریک ندارد که لیس کمثله شئ فی الارض
ولا فی السماء وهو السمیع العلیم اگر پرسند که موصلة منهیه
چند ست جواب بگو که پنج ست دو بر امام قوم و یکی بر امام و بر قوم ست
اوّل آنکه امام تکبیر تحریمه را آهسته نگوید دوم آنکه بر قوم ست اوّل
قوم تکبیر تحریمه را پیش از امام نگوید دوم پیش از امام بر رکوع و بر سجود

تقدیر الٰہی برحق ست و آنچہ تقدیر نیکی و بدی ہمہ از خداست عزّ
وجل **رکن ہفتم ایمان اوردن ببعث** ایمان
آریم کہ برانگیزانیدن اجسام در روز قیامت برحق و ثابت ست
بدانکہ اعتقاد اہل سنت و جماعت آنست کہ حضرت جلال احدیت
سبحانہ و تعالی ابدان و استخوانہای پوسیدۂ مردکان را جمع کند
از زمین و از ابروی و از قعر دریاہا پدید کند چنانچہ جزوی ازان
دیگر مبتدل نشود چون ترتیب قوالب طبریقۂ سابقہ بکمال
قدرت خود نماید اعادۂ روح وی ہمان بدن کہ در دنیا داشتہ
متحقق گرداند تا بحدیکہ بچۂ در شکم مادر بودہ و مادر فوت شدہ آنرا
نیز خدای تعالی بکمال قدرت زندہ گرداند ہر کہ انکار بعث نماید آن
کس از جملۂ کافران باشد و نام زد آتش دوزخ بود نعوذ باللہ من ذلک
و مقرر ست کہ چون حق سبحانہ و تعالی منفرد ست در خلق کردن ہمہ
موجودات و اعادۂ آنہا در نشأ ثانیہ عجب نیست از ایجاد اولی زیرا کہ
در ایجاد اوّل لاشیٔ را ہمچنان اشخاص عجیبہ صورت غریبہ ایجاد تواند
باز اعادۂ آن با وجود بقای جزای وی آسان تر و ممکن الوجود
شد و در خلق آدم علیہ السلام را از خاک آفریدہ آنرا طین و حما

ومسئون وصلصال کالفخار گردانید چون جای درود میدن گرفت
آن خاک سفال شکل شدن وخون ورگ وپی گشت پس چرا محال
دارید که بعد از مردن آنانکه خاک گشته باشند دیگر بار روح را
در بدن ایشان در آرد و بدان هیئت باز گرداند و باید ایمان آرید که
روح با بدن محشور خواهند زیرا که در طاعت ومعصیت هر دو شریک
بودند و در عقاب و در ثواب نیز شریک باشند چون امر ونهی و وعد
و وعید بر هر دو دارد روا نباشد که یکی مثاب و معاقب باشد آنکه
دیگری در دنیا باشد که کالبد غیر آن بدن باشد که در دنیا بود
زیرا که ثواب وعقاب بهمان بدن وهمان روح متعلق گشته است
اگر پرسند که بعد از ان ایمان به از ایمان چیست جواب بگو که
دیدار بیچون حق تعالی است اگر پرسند که بنای مسلمانی بر چند
نوع ست جواب بگو که بر پنج نوع ست اوّل کلمهٔ شهادت گفتن ست که
اشهد ان لا آله الا الله واشهد ان محمدا عبده ورسوله دوم
پنجوقت نماز گذاردن سوم زکوة مال دادن چهارم روزه ماه
شریف رمضان داشتن پنجم طواف خانهٔ کعبه کردن
قدرت وتوانایی باشد مرزاد وراحله اگر پرسند

بی معجزه ثابت نشد هیچ پیغمبری بندهٔ کسی نبوده و دروغ نگفته
و هیچ زنی پیغمبر نبوده زیرا که مقصود از نبوت و استحهارست و انوثت
منافی استحهارست و در پیغمبری ذوالقرنین و لقمان ست اختلاف
و اما در پیغمبری خضر علیه السلام نیز اختلاف ست و در تفسیر امام
زاهدی آورده ست که خضر علیه السلام پیغمبر ست و پیغمبران معصوم
بوده اند از گناهان صغیران جایز ست که بطریق ندرت بوقوع آمده
باشد رکن پنجم ایمان آوردن بروز قیامت
بدانکه ایمان آوردن بروز قیامت آنست که بگرویدکه قیامت
آینده ست درآمدن قیامت شکی نیست قال الله تعالی ان الساعة
لآتیة لاریب فیها یعنی قیامت آمدنی ست نیست شکی درآمدن
قیامت زنده گردانیدن بعد از میرانیدن در روز قیامت از
آدمیان و پریان و فرشتگان و پرندگان و جملهٔ جانوران و در
عقیدهٔ نجاح آورده که سقط را نیز زنده گرداند و سقط گوشت پاره
را گویند که از مادر افتد و صورت بسته و جان در وی نیامده باشد
و آنرا زنده از برای شفاعت پدر و مادر خود و حساب در روز
حق ست و پل صراط در دی جهنم کشند از موی باریک تر و از

تیز تر و درازی وی سی هزار رساله راه ست ده هزار رساله بالا میرود
براستی و ده هزار به نشیبی و برحق ست و میزان برحق ست میزان
عبارت از چیزی ست که نیکی و بدی آدمیان را در وی می سنجند
و نیکی هر کس که گران آید از رستگاران ست و آن کس که پلهٔ نیکوی
او سبک آید از زیانکاران ست و حوض کوثر برحق ست فردای
قیامت حضرت پیغمبر علیه السلام تشنگان را از حوض کوثر آب دهند
و یاران وی نیز آب خواهند داد **رکن ششم ایمان آوردن**
باینکه نیکی و بدی همه از خدایست عزوجل بدانکه ایمان آوردن
بتقدیر آن ست که هر چه از بندگان بوجود می آید از بدی و نیکی
همه از خداست عزوجل و کسب از بنده اما نیکها مراد اوست و بحکم
مشیت اوست و امر و محبت او و رضای او و لیکن بدیها مشیت
او نه برضای او و تقدیر باندازه کردن ست هر مخلوق را باندازهٔ
قال الله تعالی انا کل شیء خلقناه بقدر یعنی بدرستیکه ما هر چیزرا
خلق کردیم باندازه و در تمهید آورد ست که التقدیر بحر عمیق من
غمس فیه ضل یعنی تقدیر دریائیست ژرف هر که در وی فرو شود
گمراه گردد بس تقدیر نباید کوشید ایمان آوردن تقدیر الهی

بدانکه ایمان آوردن بکتابهای الله تعالی آنست که همه کتابهائیکه
از آسمان منزل شده ست بر پیغمبران علیهم السلام همه بر حق ست
و راستست و عمل کردن بقرآن فریضه ست و عمل بکتابهای دیگر
منسوخ ست بر تقدیر آنکه مخالف باشد آیاتی که در قرآن ست
و چهار کتاب مشهورست اوّل **زبور** بحضرت داود علیه السلام
فرود آمده دوم **توریت** بزبانی سریانی بحضرت موسی علیه السلام
نزول فرموده چهارم فرقان که بزبان عربی بحضرت محمد مصطفی صلی الله
علیه وسلم منزل شده باید که ایمان آورده شود بهمه کتابهای او
تعیین اعداد آن لازم نیست زیرا که در اعداد آن دلیل قطعی نیست
اگر اعداد آنرا تعیین کرده شود در واقع اعداد کتاب ازان زیاده
شود لازم میآید که بعضی از کتب ایمان آورده نشده باشد و اگر
در واقع عدد کتب کمتر ازان عدد باشد لازم میآید که در عدد کتب
چیزی را زیاده کرده باشد و یکی ازان دو کفرست پس باید که همه
کتابهای الله تعالی که بر انبیا علیهم السلام فرستاده ست
ایمان آورده شود همهٔ آنها حق ست و سخن خداست عزّ و جلّ
و سخن او که عبارت از کلام نفسی ست قدیم ست و آن مرکب از

سه کرده سوم انجیل بحضرت عیسی علیه السلام نزول

از حروف و صوت نیست بلکه معنی ست و احد قایم بذات او تعالی
و او سبحانه متکلم ست بهمان کلام خود از لا و ابد و آن معنی قدیم
متصف بامر و نهی و استفهام و خبر نیست بلکه باعتبار تعلق امر و نهی
استفهام خبر ست و هر که کلام نفسی را حادث گوید کافر گردد
اما کلام لفظی مرکب ست از حروف و مکتوب ست در مصاحف و مقروء ست
بزبانها حادث ست آنچه گفته میشود که کلام الله تعالی منزل بر انبیا
علیهم السلام و مکتوب ست در مصاحف و محفوظ ست در دلها
و مسموع ست بگوشها و مقروء ست بزبانها معنی وی نیست که فرستاده
شده ست او را و کتابت کرده شده ست در مصحفها نقشهای
او را که این نقشها دلالت میکنند بر حروف فهمیده میشود که و آن معنی
قدیم را شنوده بگوشها نظم او را و حفظ کرده میشود در دلها
نیز نظم او را **رکن چهارم ایمان آوردن بر انبیا**
علیهم السلام بدانکه ایمان بر پیغمبران آوردن نیست که بگروید پیغمبران
بنده خدایند عز و جل فرستاده حق ست فرموده خداست عز
و جل و هر یک از پیغمبران افضل و اعقل اهل زمان خود بوده اند
و پیغمبری خود را بمعجزه اثبات کرده اند و پیغمبری در زمان جواز نبوت

اگر شخصی نماز میگذارد با او در همیت هر دو طرف نجس شده
صحیح است که مانع جواز صلوة نیست و اگر نماز میگزارد و جامه در بر
دارد بر هر کدام نجاست کمتر از قدر درهم ست و جمع کرده شود زیاده
از درهم شرعی شود جایز نیست **اگر پرسند که** در طهارت
چند چیز سنت ست جواب بگو که ده چیز سنت ست اوّل
دو دست شستن تا بند دست دوم نام خدای تعالی را بر زبان
راندن یعنی بسم الله العلی العظیم والحمد لله علی دین الاسلام گفتن
سوم مسواک کردن چهارم آب را در دهان کردن پنجم غرغره
کردن ششم آب در بینی کردن هفتم مسح دو گوش کردن هشتم خلال
انگشتان کردن نهم خلال ریش کردن دهم هر عضوی را سه بار
شستن **اگر پرسند که** در طهارت چند چیز مستحب ست
جواب بگو که نه چیز مستحب ست اول نیت کردن یعنی نویت ان
اتوضأ لاباحة الصلوة وازالة الحدث دوم سر اندام نهانی شستن
سوم همه سر را مسح کشیدن چهارم مسح گردن کردن پنجم پی
در پی شستن ششم ترتیب بمناسب هر اعضاء دعا خواندن هشتم
براست ابتدا کردن **اگر پرسند که** در طهارت چند چیز

مکروه ست جواب بگوکه هفت چیز مکروه ست اوّل بطرف قبله استنجا
کردن دوم در استنجا سخن کردن سوم اندام خود را نگاه کردن چهارم
بدست چپ آن در دهان کردن پنجم بدست راست بینی افشاندن
ششم آب را سخت بروی زدن هفتم خیوه در آب انداختن مسئله
مسلمانی عضوی از اعضای خود را روغن مالیده ست بعد ازان وضو
ساخته ست و بسبب چرب عضوی آب را قبول نکرده ست بشریعت
وضوی این مسلمان جایز باشد بشرایط پانی اجاب باشد طریقهٔ
مسواک سه بارواره این سه بارواره ایشرو و شش بار دیگر دندان زیرین
و یکبار دیگر زبان را مسواک کند سیزده بار میشود چنانچه کرامی فرمود
اند که شش بالا و شش بایان واره یکی روی زبان را کن نظاره
مسایل حوض اگر پرسند که حوض چند در چند میباید
تا وضو و غسل و جامه در وی نماز کردن روا باشد اگر مطلق جواب
خطا باشد بس جواب آنست که بنگریم اگر حوض مدور ست مر اختیار
فتوی قاضیخان و امام قاضیخان و امام ظهیر الدین بخاری رحمهما الله
باید که سی و شش گز باشد این قول صحیح ست و باختیار فتوی صاحب
محیط دور حوض چهل و هشت گز باشد تا هر نجاستی که در وی

افتد آب او را نجس نکند و این اصح ست و اگر حوض مربع بود هر طرف
آن ده گزی بود و این در میانهٔ مردم معروف ست اگر پرسند که
حوضیست تا آب پرست در وی غسل کردن و جامه نمازی کردن
روا نیست و چون آبش به نیمه رسد روا بود صورت این مسئله
چگونه ست جواب بگو که این حوضی ست که نیمهٔ بالای وی ده در ده
نباشد و نیمهٔ پست وی ده در ده باشد چون آب پر بود ده در ده
نباشد و چون به نیمه رسد ده در ده شود اگر حوض در حالتیکه آب پرست
نجاست افتاد روزی چند برآمد و آب خوض به نیمه رسید آب حوض
پاک باشد و چنان باشد که گویا نجاست این ساعت در وی افتاده ست
و این مسئله از فوائد امام قاضی فخر الدین رحمه الله او قاضی لشکر اسلام
بود چهل شتر در زیر بار کتب او بوده اگر پرسند که در جوی خرد
اگر مرداری افتاده باشد بر وی میرود و شب آن را وضو روا باشد یا نی
اگر گویی روا باشد خطا باشد و اگر گوئی نی نیز خطا باشد جواب آنست که
بیشتر آب بر مرداری میرود روا نباشد اگر کمتر رود روا باشد مسایل
متفرقه اگر یکی یا دو پشک گوسفند در آب چاه افتد پلید نشود فاما اگر
بافتاد به افتد آب پلید شود زیرا که در چاه ضرورت عامست و سر چاه

پوشیده نتوان داشتن و سر آفتابه را پوشیده توان داشتن
و پسک اشتر نیز همین حکم دارد و اگر پسک اشتر با گوسفند در وقت
جوشیدن افتد فی الفور او را گرفته بیرون اندازد و اگر در وقت شیر
دوشیدن افتد پاک بود زیرا که هر پسکی را پرده ایست که مانع رسیدن است
فاما پسک از هم جدا شود و زمانی در شیر بماند آنگاه پلید شود و نشاید
خوردن اگر پرسند که در از گوش از کاسه آب خورد در آنچه پس
خورده وی پلید شود یا مشکوک جواب بگو که در از گوش نر ست آب پلید
شود و اگر ماده ست مشکوک زیرا که در از گوش نر را عادت آن باشد که
نجاست در راه باشد بوی کند بموسته و لبهای او از نجس و این نیکو
فرق ست که بیان کرده اند و بعضی گفته اند فرق نیست فاما در کتاب
اینقول مینوشته که فرق هست اگر پرسند که مردی خمی
روغن دارد و حمی دوشاب و خمی سرکه در خانه از هر حمی یک پیمانه برگرفت
بر طشتی ریخت و در طشت موش مرده یافت کدام خم پلید شود
جواب بگو که شکم موش را می شکافند اگر روغن بیرون آید روغن پلید
شود و اگر دوشاب بیرون آید دوشاب پلید شود و اگر سرکه برآید سرکه
پلید شود و اگر هر سه برآید موش را بر به اندازد و اگر بخور در روغن و دوشاب

پلید شود و اگر نخورد سرکه پلید شود اگر پرسند که مردی در صحرا
طعام می‌پزد و گوشت در دیگ کرده ناگاه مرغی از هوا در دیگ افتاد
بمرد آن گوشت و شوربا پلید شود یا نی جواب بگو که بنگریم اگر در جوش
بود زود آن مرغ را از دیگ بیرون کشند آن گوشت و شوربا پاک باشد
زیرا که جوش دیگ بمنزلهٔ رفتن آب است چون بقوت جوشد فرق باشد
اگر پرسند که کدام عضو است تا مرد نماز گذار بالغ نیست شستن
آن عضو فرض است و چون بالغ شود سنت است جواب بگو که موضع
موی زهار اگر پرسند که مردی وضو میسازد و یا غسل میکند و
اعضای خود را بجامهٔ تن خود خشک میکند روا باشد یا نی جواب
بگو که روا باشد و در مبسوط شیخ الاسلام ابو بکر خواهر
زاده آورده است امیر المؤمنین عمر رضی الله عنه پسر خود عبد الله را
بخلافت شهری فرستاده بود بعد از سالی گفت بروم و ببینم که
کار خلافت چگونه کند چون بدانجا آمدند همه رعیت کرده مردم
از وی شکر گفته اند چون خلوت شد گفت ای پدر بزرگوار ای مخنث
نامدار سه عدد جامه دارم یکی را بنماز میپوشم و یکی را در وقت وضو که
تا آب مستعمل بر من نرسد و یکی را در وقت متوضی میپوشم تا مگس که

در جامهٔ متوضی من بود در جامهٔ نمازی و من نشنیدند امیر المؤمنین گفتند
ای فرزند آنچه کردهٔ اسراف کردهٔ این دو جامه را بدرویشی ده که
رسول علیه السلام چنین نکرده اند و آن یک جامه بهمه کفایت میکند
و شریعت محمد علیه السلام که تمام جامهٔ تو با آب مستعمل تر شود
بآن جامه نماز خواندن روا باشد **اگر پرسند** که شکنندهٔ
وضو چند ست جواب بگو که هژده شش از پیش و سه از پس و چهار دیگر
مکان ظاهر ندارد و پنج دیگر مکان ظاهر دارد و آن شش که از پیش ست
بول و ودی و مذی و آب منی و سنگ ریزه و خون استحاضه که مر زنان را
باشد و آن سه که از پس بود باد و غایط و کرم کدو دانه و آن چهار یکه
مکان ظاهر ندارد همچون دیوانگی و بیهوشی و مستی غالب و خندهٔ
قهقهه در نماز و آن پنجیکه مکان ظاهر دارد همچون خون و زرداب
و قی پر دهان و خواب تکیه زده **اگر پرسند** که جملهٔ غسلها
بر چند نوعست جواب بگو که بر دو نوعست ازان جمله چهار
فرض ست و یکی واجب چهار سنت و یکی مستحب و آن چهار یکه
فرض ست اوّل از جنابت بیرون آمدن آب بر وجه جهت کی دوم
فراهم آمدن دو ختنه بی انکه آب منی فرود سوم خیض چهارم نفاس

وآن یکی کہ واجب ست غسل مردہ وآن چہار یکہ سنت ست
اوّل غسل روز جمعہ دوم غسل عرفہ سوم غسل روز عید ین چہارم غسل
احرام حاجیان وآن یکی کہ مستحب ست کودکی کہ بالغ شود یا کافر یکہ
مسلمان شود اگر پرسند کہ در غسل چند چیز واجب ست
جواب بگو کہ چہار چیز واجب ست اوّل انگشت در گوش کردن
دوم انگشت در بینی کردن سوم زیر بغل را مالیدن چہارم گردن مالیدن
اگر پرسند کہ در غسل چند چیز سنت ست جواب بگو کہ
پنج چیز سنت ست اول وضو دست شستن دوم نجاستیکہ
بر تن رسیدہ باشد دور کردن سوم از بہر خدا وضو ساختن چہارم
زنانی کہ موی بافتہ باشند باز کردن پنجم بعد از غسل پای را
شستن تا کہ آب مستعمل دور شود اگر پرسند کہ موجبات
غسل چند ست جواب بگو کہ پنج ست اوّل ازال منی دوم احتلام
سوم التقاء ختانین چہارم حیض پنجم نفاس اگر پرسند کہ
پلید پاک کنندہ کدام ست جواب بگو کہ بول ست کہ راہ منی را پاک
میکند بعد از ازال مسئلہ ناخن بریدن و موی حلق کنی
و خرقہ حیض و دندان مردم و خونی کہ قصد کنند ہمہ باید در زیر خاک

دفن کردن که جزو آدمی ست و بزرگی این چند مسئله را در سلک
منظم آورده ست ۱ هفت چیز ست از تن مردم ۱ دفن آن
از رسول مسنون ست ۱ آن غلافیکه کودک اندروی ۱ آنچه در ختنه
کردن افزون ست ۱ خرقه حیض و نکهی نفاس ۱ موی دندان
ناخن و خون ست ۱ اگر پرسند که نماز چیست جواب
بگو که فرمان ست از فرمانهای خدای تعالی و فریضه ست
از فریضهای او بر خاص و عام فریضه کرده ست هیچکس او را منکر
نتوان بود هر که منکر شود کافر گردد نعوذ بالله من ذلک و نماز اصل
همهٔ طاعتهای خداست عزوجل که هر که نماز را بر پای ندارد گویا که
دین خود را بر پای نداشته باشد کما قال رسول الله صلی الله علیه وسلم
الصلوة عماد الدین فمن اقامها فقد اقام الدین و من ترکها فقد هدم
الدین و قال علیه السلام صلوا خمسکم الی آخر الحدیث گفتند پیغمبر علیه
السلام گزاردن پنجوقت نماز را و بدهید زکوة مال را و دارید
روزهٔ ماه شریف رمضان را و اید در بهشت بحساب و قال النبی
علیه السلام لکل شی علم و علم الایمان الصلوة گفتند نبی علیه
السلام هر چیز را نشانه ایست و نشانهٔ ایمان نماز ست و قال

و قال النبی علیه السلام صلوا کما رأیتمونی یعنی گفتند پیغمبر علیه السلام
نماز گزارید همچنانی که می بینید شما یان مرا و میگزارم و قال النبی
علیه السلام من ترک الصلوة متعمدا فقد کفر گفتند پیغمبر علیه السلام
هر که نماز را ترک کند بقصد پس تحقیق کافر گردد و قال علیه السلام
الصلوة الی الصلوة کفارة للذنوب گفتند پیغمبر علیه السلام از نماز
تا نمازی کفارت گناهان **در بیان نماز تطوع** قال النبی
علیه السلام من صلی اثنا عشر رکعة تطوعا بنی له بیت فی الجنة اربعا
قبل العصر و رکعتین بعدها و رکعتین بعد العشاء و رکعتین قبل الفجر
گفتند نبی علیه السلام هر که بگزارد دوازده رکعت سنت
مؤکده را بنا کرده شود مر او را خانه در بهشت و قال النبی علیه السلام
من صلی اربعا قبل الظهر حرم الله تعالی جسده عن النار گفتند پیغمبر
علیه السلام هر که بگذارد چهار رکعت قبل از نماز پیشین حرام می
میکرداند الله تعالی جسد او را از آتش دوزخ و قال النبی
علیه السلام من صلی رکعتین فی الخلاء لا یراه الا الله و الملائکة کانت
له براءة من النار یعنی گفتند پیغمبر علیه السلام هر که دو رکعت نماز
بگزارد هیچکس او را نه بیند مگر خدا تعالی و فرشتگان باشد مر او را

براءتی از دوزخ و قال النبی علیه السلام من صلی اربعا قبل العصر کتب الله
له براءة عن النار گفتند پیغمبر علیه السلام هر که چهار رکعت نماز پیش
از نماز دیگر بگزارد بنویسد خدای تعالی او را براءتی از آتش دوزخ
و قال النبی علیه السلام من صلی اربعا قبل العشاء قبل ان یتکلم فکانما ادرک
لیلة القدر فی المسجد الحرام گفتند پیغمبر علیه السلام هر که بگزارد چهار
رکعت نماز پیش از نماز خفتن پیش از انکه سخن گوید چنان باشد که دریافته
باشد شب قدر را در مسجد حرام **در بیان فضیلت جماعت**
قال النبی علیه السلام من صلی خمس اوقات بجماعة اعطاه الله تعالی
اجر الف شهید قتلوا فی سبیل الله صابرین مقبلین غیر مدبرین یعنی کسی که
بگزارد پنجوقت نماز را بجماعت فردای قیامت الله تعالی اجر هزار
شهید یکه در راه خدا کشته شده بود در حالیکه صبر کنندگان و روی
آرنده و نه پشت دارنده بدهد قال علیه السلام سلموا علی الیهود و
النصاری فلا تسلموا علی یهود امتی قیل یا رسول الله من یهود امتک
قال من سمع الاذان و لا یحضر الجماعة یعنی گفتند پیغمبر علیه السلام
سلام کنید بر جهودان و ترسایان و سلام مکنید بر جهودان امت
مرا گفته شد یا رسول الله جهودان امت شما کیانند گفتند جهودان

جهود ان امت من آن کسانیکه ایشان بانگ نماز بشنوند و در جماعت
حاضر نشود جهود ان امت من آنانند و قال علیه السلام من تبسم
فی وجه تارک الصلوة فکانما حرب الله فی الکعبه سبعین مرة یعنی گفتند
پیغمبر علیه السلام هر که تبسم کند در روی بی نماز بس گویا که خرب
کرده شود باخدا یتعالی در کعبه هفتاد بار اگر پرسند که مفسدات
نماز چند ست جواب بگو که هفده ست اوّل سخن گفتن در نماز دوم
راه رفتن در نماز سوم نالیدن در نماز چهارم چیزی خوردن در نماز
اگرچه مقدار نخود باشد پنجم سر فرو بردن در نماز بیعذر ششم تنخنح کردن
در نماز اگر دو حرف حاصل شود هفتم بدن خاریدن در نماز پی در پی
بیعذر هشتم عمل کثیر کردن در نماز همچون کمر بستن و بند قبا بستن
نهم جواب عطسه دادن دهم جواب سلام دادن یازدهم آه کردن
دوازدهم واه کردن سیزدهم فحش کردن چهاردهم چپ و راست را نگریستن
بتحویل سینه پانزدهم فتح قراءت بغیر امام کردن شانزدهم سخن فوت

شنیده انا لله وانا الیه راجعون

گفتن هفدهم ترک فرض کردن ست

تمت بالخیر والعافیه

بسم الله الرحمن الرحیم

قال النبی علیه السلام طلب العلم فریضة علی کل مسلم و مسلمة صدق
رسول الله یعنی پیغمبر علیه السلام چنین میفرماید که طلب کردن علم
فرض ست بر همه مسلمانان از مردان و زنان و آزاد و بنده اما
مراد ازین علم چهار علم ست اوّل علم توحید دوم علم نماز سوم
علم روزه چهارم علم حیض و نفاس ست بدانکه بر همه مسلمانان لازم که
این مسائلها را بیاموزند و یاد گیرند امام **ابو حفص کبیر بخاری**
رحمة الله علیه میفرماید که هر که نماز میگزارد و آنچه در نماز فرض ست

فرض ست بجای میآرد و ناهای فرایض نمیداند نمازش درست
نباشد بنابرانکه دانستن فرایض ایمان و واجبات ایمان و شرایط
ایمان و اصل ایمان و برک ایمان و فرایض اسلام و واجبات اسلام
و سنن اسلام و مستحب اسلام فرایض نماز و واجبات نماز و سنتهای
نماز و مستحبهای نماز و فرایض طهارت و واجبات طهارت و مستحبات
طهارت و تباه کنندهٔ طهارت و فرایض تیمم و فرایض غسل
و موجبات غسل و نیت طهارت و غسل و نیتهای نماز و دانستن وقت
و فرایض زکوة و فرایض روزه و فرایض حج واجب بود بر همه
مسلمانان بنابران این کتاب را **مهمات المسلمین** نام نهاده
شد و بالله التوفیق اگر پرسند که فرایض ایمان چند ست
جواب بگو که چهار ست اول دانستن خدا تعالی دوم ایمان آوردن
بخدا تعالی سوم ایمان را نگاهداشتن چهارم ایمان را باخود بردن در

بیان ایمان قال النبی علیه السلام الایمان اقرار باللسان
و تصدیق بالقلب یعنی گفتند پیغمبر علیه السلام ایمان اقرار کردن ست
بزبان و تصدیق کردن ست بدل و قال النبی علیه السلام الایمان
عریان و لباسه التقوی و زینته الحیاء و ثمره العلم گفتند نبی

علیه السلام ایمان برهنه ست و پوشش او پرهیزکاریست و آرایش او
شرم ست و میوهٔ او علم ست و قال علیه السلام لا ایمان لمن لا امانة
له گفتند علیه السلام ایمان نیست مر کسی را که گزاردن امانت نیست
بدانکه ایمان را شرایط و ارکان و احکام ست اما ارکان ایمان هفت ست
اول ایمان آوردن بخدای تعالی دوم ایمان آوردن بملائکه او سوم
ایمان آوردن بهمه کتابهای او چهارم ایمان آوردن بهمه پیغمبران پنجم
ایمان آوردن بآنکه تقدیر نیکی و بدی همه از خدای عز و جل ست
ششم ایمان آوردن بروز قیامت هفتم ایمان آوردن بآنکه زنده
گردانیدن بعد از میرانیدن حق ست و راست ست هر که شک
آرد کافر گردد نعوذ بالله من ذلک رکن اول ایمان بالله عز و جل
بدانکه بخدای تعالی آنست که ایمان آری خدا تعالی هست و باشد
و بود و عالم نبود او قدیم ست و جمله عالم مخلوق اوست و جود او را
نهایت نیست و یکیست و یرا انبازی نیست و از زن و فرزند منزه ست
و بی نیاز ست و بر هر چه ما بندگان محتاجیم از خوردن و آشامیدن
و خفتن و بیدار شدن و خندیدن و گریستن و از جای بجای رفتن
حضرت حق سبحانه و تعالی منزه ست و موصوف ست بکمال

ومنزه ست از صفات نقصان ذات او تعالی جسم نیست
وجوهر نیست عرض نیست و او را مکان نیست و جاری نمیشود زمان
و توصیف کرده نمیشود بماهیتش و کفته نمیشود از کدام جنس ست و توصیف
کرده نمیشود بکیفیت و ذات او چون و هیچکونه ست و حقیقت ذات
وصفات او را اجزا او کسی نداند و صاحب نیست و معدود نیست
مرکب از اجزا نیست و بی زبان کویاست و زنده ست بی روح
و بی تن و بی چشم بیناست و شنواست بی کوش ارادہ کننده
و خواهنده ست و قادرست بر همه ممکنات و پیدا کننده ست
همه اشیا را وجودش از ذاتش آمده ست و محتاج نیست بشیی
اصلا و واجب نیست بروی هیچ چیزی و او را صفاتیست زاید
بر ذات نه عین ذات او و نه غیر ذات بمعنی آنکه از ذات او جدا
شونده نیست و آن هشت صفات ست اول حیات دوم علم
سوم قدرت چهارم بصر پنجم سمع ششم ارادہ هفتم کلام هشتم تکوین
عبارت از فعل الله تعالی که باو پیدا می کند اشیا را و فرق میان
قدرت و تکوین آن ست که قدرت همه ممکنات را قریب بحصول
کردانیده بتکوین او از عدم بوجود میاید بموافق ارادۂ او در ازل و همه

وهمه نامهای او برحق ست و نامهای حقسبحانه وتعالی غیر متناهیست که
در تحت حد وعدی در اید **رکن دوم ایمان آوردن بملائکه**
او آنست که تصدیق کنی که فرشتگان بندهٔ خدایند و شب و روز
بعبادت حقسبحانه وتعالی مشغولند و هیچ ساعتی از عبادت خالی
نیستند و در عبادت کردن سستی و کاهلی ایشان را نشاید قال الله
تعالی یُسَبِّحُونَ اللَّیلَ وَالنَّهارَ لا یَفتُرُونَ و بعضی فرشتگان از نور
آفریده شدند و بعضی از نار و معصومند از گناه صغیره و کبیره و فرشتگان
را بذکورت و انوثت رد نیست و طعام ایشان تسبیح و شراب
ایشان تقدیس و از خوردن و آشامیدن منزه اند و بعضی فرشتگان
از انکه آفریده شدند بعضی در رکوع و بعضی در سجود و بعضی در قیام مانده
اند و چهار فرشته مقرب اند از سایر فرشتگان جبرئیل و میکائیل
و اسرافیل و عزرائیل علیهم السلام دشمن داشتن ایشان کفر ست اگر
کسی گوید که فلانی بر من همچون دیو و عزرائیل ست اگر در دل عداوت
عزرائیل علیه السلام بود بنابران تشبیه میکند کافر میشود نعوذ بالله
من ذلک و فرشته را قدرت آن هست که بصورت آدمی شوند
رکن سوم ایمان آوردن بکتابهای الله تعالی

باشد او را بهشت برند هر که خلاف کرده باشد او را بدوزخ بوند
اگر پرسند که بنای مسلمانی بر چند نوع ست جواب بگو که
بر پنج نوعست اول کلمهٔ شهادت گفتن ست که اشهد ان لا آله الا الله
و اشهد ان محمدا عبده و رسوله دوم پنجوقت نماز گذاردن سوم
روزهٔ ماه شریف رمضان داشتن چهارم زکوة مال دادن پنجم
طواف خانهٔ کعبه کردن ست هر گاه قدرت و توانا باشد مرزاد
و راحله **اگر پرسند که** واجبات اسلام چند ست جواب
بگو که هفت ست اول نماز وتر خواندن دوم صدقهٔ فطر دادن سوم
قربانی کردن چهارم نماز عید خواندن پنجم عمره کردن ششم
فرزندان خدمت پدر و مادر کردن هفتم ذوی الارحام یعنی خویشان
نیکوئی کردن **اگر پرسند که** احکام شریعت چند ست
جواب بگو که هشت ست اول فرض دوم واجب سوم سنت
چهارم مستحب پنجم حلال ششم حرام هفتم مباح هشتم مکروه

در بیان طهارت نماز **اگر پرسند که** در طهارت
چند چیز فرض ست جواب بگو که پنج چیز فرض ست اول شستن
روی از سر ستکاری موی پیشانی تا زیر زنخ از بن نرمی گوش تا بن

زمی کوش دوم دو دست شستن مع آرنج سوم چهار یک سر را
مسح کشیدن چهارم هر دو پای را شستن باشتالنگ پنجم
ریش را مسح کشیدن هر آنکس که ریش کلان داشته باشد اگر
پرسند که در طهارت چند چیز لازم ست جواب بگو که ده چیز
لازم ست اوّل آب را بلب رسانیدن دوم آب بزیر ناخن رسانیدن
سوم آب را بگوش رسانیدن چهارم در موضع استنجا نجاست مقدار
درهم شرعی باشد شستن پنجم سه بر اینی گواهی دادن دل ست
بر پاک شدن ششم استنجا در جای خلوت کند که کس نداند هفتم
اسراف ناکردن هشتم از وسوسهٔ شیطان خود را نگاه داشتن
نهم استنجا را بدست چپ کردن دهم روی بر طرف ناکردن نظم
در خلا جا چون نشینی دامن خود برکش پشت نشین بکوی هیچ نوعی از کلام
رو بسوی قبله نی و پشت سوی قبله نی دست چپ باید باشد
سوی قبله و اسلام مسئلهٔ مسلمانی در فریضه مبتلا شد چنانچه
ستر عورت و زایل کردن نجاست فریضه ست باید که نگرندگان را
گوید که روی بگردانید و کار خود باشید و اگر ایشان روی نه
گردانند بزه کار نباشد چون نگرندگان بزه کار شوند

میشناسم که الله تعالی لم یزل ولایزال الذی لیس کمثله شیئ فی الارض
ولا فی السماء وهو السمیع العلیم ملک از خدای تعالی ست همیشه همیشکی مراورا ست
واو سزاوار ترست هرچه خواست کرد و هرچه خواهد بکند یفعل الله
مایشاء و یحکم مایرید اگر پرسند که تو مسلمانی جواب بگو که
سپاس و ستایش مر خدای را عزوجل اگر پرسند که
از کی باز مسلمانی جواب بگو که از روز میثاق اگر پرسند که معنی میثاق
چیست جواب بگو که المیثاق هو العهد والموثوق والخطاب خطاب آن
بود که در آن زمانی که حق سبحانه وتعالی ارواحهای ما را بیافرید از پروردگار
عالم ندا آمد که الست بربکم یعنی آیا نیستم من پروردگار شما یان ارواحهای ما
گفتند بلی یعنی هستی تو پروردگار ما یان و جملهٔ جهانیان خالق کل
شیئ و رازق کل حی باز از حضرت رب العزت ندا آمد که مرا سجده کنید
آنهاکه بدست راست بودند همه سجده کردند آنهاکه بدست چپ بودند
سجده نکردند باز ندا آمد که اسجدوا یعنی سجده کنید آنهاکه بدست راست
بودند سجده کردند و آنهاکه بدست چپ بودند سجده نکردند آدم علیه
السلام گفت خداوندا ازین بندگان تو عجب دارم آنهاکه بدست
راست من اند همه سجده کردند و آنهاکه بر دست چپ من اند سجده نکردند

گیا نند ندا آمد یا آدم این قومی که بر دست راست تو اند مؤمنا ند
و مؤمن زایند و از دنیا مؤمن روند و آنها که سجده نکردند کافر زایند و از
دنیا کافر روند **نکته** بشنو ای مؤمن در بهشت در پشت
آدم علیه السلام کافری بود در پشت آدم هیچ نقصانی نه کرد در دیوان
عاصی عصیان شود به بنده هیچ ضرر و نقصانی نشود از کرم خداوندی
عجب نباشد و آنها که بر دست راست تو اند جنت جای ایشان
باشد هؤلاء فی الجنة ولا ابالی و آنها که بر دست چپ تو اند دوزخ جای
ایشان باشد هؤلاء فی النار ولا ابالی یا آدم ترا از گناه ایشان زیانی
نی و از طاعت ایشان سودی نی پس فرمان آمد با فرشتگان که
عهد نامه نویسید فرشتگان نوشتند چون تمام شد آن فرشته را
ندا آمد که عهد نامه را بر دهان گیر بر دهان گرفت باز فرمان آمد که سنگ
شو در حال سنگ شد اکنون آنرا حجر الاسود خوانند بر طرف راست
کعبه ست اند م جبرئیل علیه السلام او را بر رکن راست بیت المعمور
نهادند تا زمانیکه خانه کعبه راست شد باز بکعبه آوردند خلقیان
آنرا طواف میکنند تا روز قیامت آن سنگ باز فرشته شود
آن عهد نامه را از دهان بیرون کند هر که دران ع

وحال آنکه نمیشناسد از ما او را هیچکس تا که نزدیک آمد و نشست آنحضرت
صلی الله علیه وسلم پس پیوسته گردانید هر دو زانوی خود را بدو زانوی
مبارک آنحضرت و نهاد دو دست خود را بدو زانوی خود گفت ای محمد
علیه السلام خبر ده مرا از اسلام گفتند اسلام آنست که شهادت آری
خدای را که نیست الهی جز ذات پاک او تعالی و شهادت آری محمد را که
بندهٔ خدا و رسول اوست و برپای داری نماز را و بدهی زکوة را و داری
روزهٔ ماه رمضان را و حج کنی خانهٔ کعبه اگر میتوانی رفت و گفت آنمرد راست
گفتی ای محمد حقیقت اسلام همین ست بیان کردی و حضرت عمر میگویند که
تعجب کردیم ما ازینمرد یکه سوال کرد باز خود میگوید که راست گفتی
باز آنمرد گفت خبر ده مرا ای محمد از ایمان گفت آنحضرت صلی الله علیه
وسلم ایمان آنست که ایمان آری و بگروی بخدا تعالی و بفرشتگان
و بکتابهای وی و برسولان وی و بروز قیامت و ایمان آری بتقدیر خیر
[illegible] آری حق تعالی همه چیزها را از نیک و بد از ازل داشته
[illegible] تقدیر کرده ست و هرچه در کائنات واقع شده میشود همه بقضا و قدر
و ارادهٔ اوست گفت آنمرد راست گفتی پس گفت خبر ده مرا از
احسان گفتند آنحضرت صلی الله علیه وسلم احسان آنست که عبادت کنی

تو الله تعالی را کو یا که می بینی او را اگر تو نمیدیده باشی او را و ترا می بیند گفت
آنمز راست میگوئی قال رسول الله صلی الله علیه وسلم الایمان معرفة
بالقلب و اقرار باللسان و عمل بالارکان گفتند پیغمبر علیه السلام ایمان
شناختن خدای تعالی عز و جل بدل و اقرار کردن بزبان و کار کردن بحکم
شریعت قال النبی علیه السلام الایمان عریان و لباسه الورع و زینته
الحیاء و ثمره العلم گفتند پیغمبر علیه السلام ایمان برهنه ست و پوشش
او پرهیز کاریست و آرایش او شرم ست و میوهٔ او علم ست قال النبی
علیه السلام لا ایمان لمن لا امانة له گفتند پیغمبر علیه السلام نیست ایمان
مر کسی را که گزاردن امانت نیست قال النبی علیه السلام لا یؤمن
احدکم حتی یحب لاخیه ما یحب لنفسه گفتند پیغمبر علیه السلام نیست مؤمن
از شما یان که تا دوست دارد برای برادر مؤمن را آنچه دوست دارد برای
نفس خود قال النبی علیه السلام الایمان سر فی صدر المؤمن و الاسلام
علانیة یعنی گفتند پیغمبر علیه السلام ایمان سریست در سینهٔ
مؤمن و اسلام و آشکار کردن وی ست اگر پرسند که حق
تعالی را می شناسی جواب بگو که میشناسم اگر پرسند که چگونه
میشناسی جواب بگو که بیچون و بیچگونه و بی شبهه و بی نمونه

پشیمان باشد دوم علم غیب را خاصه خدای تعالی دانستن سوم بهشت
و دوزخ را نادیده گرویدن چهارم حلالهای خدای تعالی را حلال دانستن
پنجم حرامهای خدای تعالی را حرام دانستن و اگر شخصی حلال حقیقی
و تعالی را حرام داند و حرام را حلال اعتقاد کند کافر گردد و اگر چه کلمه شهادت
بر زبان میرانده باشد و نماز میخوانده و روزه میداشته باشد و حرام
کردهٔ خدای تعالی بسیار ست ششم از عذاب خدای تعالی ترسیدن
و از رحمت او امیدوار بودن اگر پرسند که کمال ایمان چند
چیز ست جواب بگو که سه چیز ست اوّل شاد بودن در یافتن ایمان
دوم غمگین بودن بزوال ایمان سوم ترسیدن از تباه کنندهٔ ایمان
اگر پرسند که ایمان بنام خالق ست یا بنام مخلوق جواب بگو که
هم بنام خالق ست و هم بنام مخلوق لا آله الا الله خالق ست محمد رسول الله
مخلوق ست اگر پرسند که حقیقت ایمان و اسلام چیست جواب بگو که
از روی لغت یکیست و در اصطلاح مغایر ست چنانکه الایمان اقرار
باللسان و تصدیق بالقلب و اسلام این ست که الاسلام هو الانقیاد بامر الله
تعالی و الاجتناب عن النواهی یعنی اسلام انقیاد کردن ست بامر الله تعالی
و دور بودن از آنچه نهی کرده ست اگر پرسند که دین چیست

جواب بگو که ان الدین عند الله الاسلام اگر پرسند که ایمان بر مومنان
فرض ست یا سنت بگو که ایمان بر مؤمنان سنت ست و بر کافران
فرض ست اما عمل ایمان بر مؤمنان فرض ست مثل نماز و روزه و زکوة
و حج اگر پرسند که ایمان فرض ست یا سنت جواب بگو که اول بنده اقرار
میکند بر وحدانیت خدا تعالی که بر حق ست این فرض ست و تکرار او
سنت اگر پرسند که ایمان بکدام آیت فرض شده است بگو که
باین آیت فرض شده است که حبب الیکم الایمان و زینه فی قلوبکم و باین حدیث
سنت ثابت شده ست که نحن نشهد بما عاهد الله اگر پرسند که
بوحدانیت خدا تعالی ایمان آوردن بکدام آیت ثابت شده ست بگو که
باین آیت ثابت شده ست که شهد الله انه لا اله الا هو الرحمن الرحیم
اگر پرسند که ایمان چیست و اسلام چیست و احسان چیست
جواب بگو که بدین حدیثی که روایت کرده شده ست از حضرت عمر
بن الخطاب رضی الله عنهما که گفتند حضرت عمر که در اثنای آنکه ما بودیم نزد آنحضرت
صلی الله علیه وسلم روزی بناگاه طلوع کرد یعنی پیدا گشت بر ما مردی که نیک
سفید بود جامهٔ او و شدید بود سیاهی موی او دیده نمی شد
بروی اثر راه مثل غبار آلودگی و شکستگی رنگ و سستی و مانده شدگی

نکاح او بظاهر اسلام درست بوده باشد در مستوفی آورده ست
شخصی کنیزکی خرید احکام ایمان را آن کنیزک نمیداند از اهل کتاب نیست
جمع کشتن بآن کنیزک حرام باشد مولی را باید که اول احکام و ارکان ایمان را
بیاموزد و آنگاه روا گردد و در محیط آورده ست که اگر شخصی احکام و ارکان
ایمان را نداند ذبح او درست نباشد و حرام باشد و نشاید خوردن
و در خلاصه آورده ست که مولی را واجب ست که بندگان خود را احکام و
ارکان نماز و روزه [illegible] بیاموزد
[illegible] ست با اهل خود و محارم خود را چون مادر و خواهر و دختر
و زن خود را احکام شرعیه بیاموزد که پیغمبر علیه السلام فرموده اند که
کلکم راع و کلکم مسئول عن رعیته یعنی هر یکی از شما بمنزلهٔ پاسبانید
و هر یکی از شما پرسیده خواهد شد از رعیت خود یعنی از اهل و فرزندان خود
اگر پرسند که واجبات ایمان چند ست بگو که دوازده ست
اول با علما صحبت داشتن دوم از منافقان دور بودن سوم تشنه را آب
[illegible] بیمار را پرسیدن پنجم کدخدای درویش را شفقت نمودن ششم
[illegible] ختن هفتم اهل عیال خود را نماز آموختن هشتم
[illegible] دهم سنگی که بر سر راه باشد

دور کردن یازدهم زیارت پدر و مادر کردن و دوازدهم طواف حج کردن

اگر پرسند که حکم ایمان چند چیز است جواب بگو که دو چیز است یکی

دنیوی و آن دیگر اخروی اما حکم دنیوی ایمان امان شدن نفس و مال است

هر کسی که ایمان آرد نفس او و مال او از کشتن و تلف کردن محفوظ میماند

بحکم شرع که اگر کسی بغیر حق بکشد در او بقصاص کشته میشود و اگر زنا کند در او

سنگسار کرده میشود اما حکم اخروی ایمان نجات است از آتش دوزخ و رسیدن

بنعیم بهشت و [illegible] بحانه و تعالی که اجل نعیم است

اللهم ارزقنا اگر پرسند که شرایط ایمان [illegible] جواب

هفت اول ایمان بغیب آوردن یعنی پیش از آنکه عذاب خدای تعالی

بیند و اگر بعد از معاینه دیدن عذاب ایمان آرد آنرا ایمان یأس گویند

و ایمان یأس مقبول نیست چنانکه گفته اند که هر کس را از مؤمن و کافر در

وقت موت او را از بهشت و دوزخ مینمایند و مؤمن را گویند اگر کافر

مردی جای تو این بود که از دوزخ است حالا آنکه با ایمان میروی از

عالم مقام تو این موضع است از بهشت تا بخاطر جمع و با آسایش باشی

و با کافران گویند که اگر تو مسلمان بودی [illegible]

[illegible] عالم بکفر [illegible]

علیهم السلام را از نور محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم آفریده ست اگر
پرسند که تو در ایمانی یا ایمان در تست جواب بگو که من با ایمانم و
ایمان با من ست و من مؤمنم و ایمان صفت منست اگر پرسند که
ایمان بر چند نوع ست جواب بگو که بر پنج نوعست اول ایمان بمبدع
ایمان فرشتگان ست دوم ایمان معصوم ایمان پیغمبران ست سوم ایمان
مقبول ایمان مؤمنان ست چهارم ایمان موقوف ایمان مبتدعان ست
پنجم ایمان مردود ایمان منافقان ست اگر پرسند که ایمان
چیست جواب بگو که الایمان اقرار باللسان و تصدیق بالقلب یعنی ایمان
اقرار کردن ست بزبان و استوار داشتن بدل که خدای تعالی یکیست
و بحقیقت پادشاه همه پادشاهان ست و محمد رسول الله پیغمبر برحق است
اگر پرسند که ایمان آوردن بر چند نوعست جواب بگو که بر دو نوعست
اول ایمان مجمل دوم ایمان مفصل اگر پرسند که صفت ایمان مفصل چیست
جواب بگو که هفت است آمنت بالله و ملائکته و کتبه و رسله والیوم الآخر والقدر خیره
وشره من الله تعالی والبعث بعد الموت یعنی ایمان آوردم من بفرشتگان وی یعنی
فرشتگان برحق اند و آفریدهٔ اویند سوم ایمان آوردم من بکتابهای وی
چهارم ایمان آوردم من برسولان وی پنجم ایمان آوردم من بروز قیامت

یعنی بدانی که قیامت آمدنی ست در آمدن قیامت شکی نیست ششم ایمان آوردم
من بتقدیر خدایتعالی بدانکه تقدیر نیکی و بدی همه از خداست عزوجل هفتم
ایمان آوردم من ببعث یعنی زنده کردانیدن بعد از میرانیدن حق است
درست است بفعل الله ما یشاء و یحکم ما یرید اگر پرسند که صفت ایمان
مجمل چندست جواب بگو که چهارست آمنت بالله کما هو باسمائه و صفاته
و قبلت جمیع احکامه و ارکانه یعنی ایمان آوردم من بخدایتعالی و بنامهای وی
و بصفتهای وی قبول کردم دین مسلمانی را و آنچه در وی ست از کفر و کافری
و خدای از وی بیزار ست اگر پرسند که فرایض ایمان چندست بگو که
چهارست اول خدایتعالی را شناختن دوم بخدایتعالی ایمان آوردن
سوم ایمان را باخود بردن چهارم ایمان را باخود نگاهداشتن **در عوارف**
آوردست در دانستن احکام و ارکان ایمان اهم مهمات ست تا اگر کسی احکام
و ارکان ایمان نداند هرعبادت که کند از نماز و روزه و حج و زکوة روا
نباشد **در جامع** الکبیر آوردست که اذا اتصف المرئة البالغة احکاما
من التوحید فلم تصف تبین من زوجها و ان حکمنا بصحة النکاح بظاهر الاسلام
معنی وی چنان باشد که زن عاقله و بالغه را پرسیده شود گوید که نمیدانم و بروی بیان
کرده میشود گوید که نمیدانم از شوهر جدا کرده و بروی حرام افتد اگرچه پیش از

نیمهٔ از جمادی الاول	بود کاین نظم گشت مستکمل
رحمت حق نثار خواننده	باز گوینده و رساننده

قد تم بعونه

بسم الله الرحمن الرحیم

بدان اسعدک الله فی الدارین این کتابیست در بیان معرفت ایمان و اسلام و نماز و روزه و حج و زکوة و طهارت و فرض و واجب و سنت و مستحب و مباح و محرم و مفسد و احکام و ارکان و این کتاب بر چهار فصل بنا نهاده شد تا مبتدان را پسندیده بود

فصل اول در بیان معرفت ایمان اگر پرسند که اصل ایمان چیست جواب بگو که عطای باری تعالی ست و سر ایمان کلمهٔ طیبه گفتن ست اگر پرسند که تن ایمان چیست جواب بگو که پنجوقت نماز گزاریدن ست اگر پرسند دل ایمان چیست جواب بگو که قرآن خواندن ست در خ

لکل شیٔ قلب و قلب القرآن یٰس یعنی هر چیز را دلیست و دل قرآن
سوره یٰس ست هر چگاهی که سه دل جمع شود دعا اجابت ست اوّل دل
قرآن دوم دل بندهٔ مومن سوم دل شب اگر پرسند که نور ایمان
کدام ست جواب بگو که راست گفتن ست و تاریکی ایمان دروغ
گفتن و تنگی ایمان بی نماز بودن ست و حلاوت ایمان پاک بودنست
و حکم ایمان درمیان خوف و رجا بودن و شریعت ایمان حلال و حرام را
دانستن ست و بزرگی ایمان ذکر خدای تعالی را بسیار گفتن ست
حضرت حق سبحانه و تعالی در قرآن مجید خود میفرماید که یا ایها الذین
آمنوا اذکروا الله ذکرا کثیرا و سبحوه بکرةً و اصیلا معنی وی چنان باشد که
ای آن کسانی که ایمان آورده اید بخدای تعالی یاد کنید او را روز آنه
و شبانگاه اگر پرسند که پوست ایمان چیست جواب
بگو که شرم ست اگر پرسند که میوهٔ ایمان چیست جواب
بگو که روزه ست و تخم ایمان علم ست و کمال ایمان صبر ست
و برگ ایمان تقوی ست و مغز ایمان دعاست و بیخ ایمان اخلاص ست
و وطن ایمان دل بندهٔ مومنان ست اگر پرسند که الله تعالی ایمان
را چه چیز آفریده ست جواب بگو که از نور خود آفریده ست و روح انه

اینچنین است مذهب نعمان | او بتقوی چو بوذر و سلمان
از یکی سهو و سجده بس است | شرع آموز اگر ترا هوس است
هر امامی که مهتدی باشد | سهو او سهو مقتدی باشد
مقتدی را که سهو افتاد است | سجدهٔ سهو او نه معتاد است
سهو او را امام برگیرد | طاعتش را خدای پذیرد

فصل چهارم در بیان سنتهای نماز

سنت اندر نماز آمد بسست | ده ازان قولیست ده فعلی است
آنچه قولیست هست استفتاح | بعد ازان در اعوذ گشت فلاح
زان سپس بسمله ست آمین ست | سمع الله گفتن از دین ست
سمع الله امام برداراد | مقتدی ربنا لک آغازد
باز تکبیر در رکوع و سجود | نیز تکبیر در هبوط و صعود
فاتحه در دو ئی اخیر از فرض | گیر سنت ولی مگیر از فرض
پس برون آمدن بلفظ سلام | نزد ما سنت ست در اسلام

سنتهای فعلی نماز

سنت فعلی در نماز ده ست | یاد کبیر ش اگر ترا شره ست
هست رفع یدین تا اذنین | نیز بر جای سجده دو ار دعین

بعد ازان دست راست را بر چپ — بنهی زیر ناف بهر ادب

مر زنان را بجملهٔ اقوال — دست بر سینه به بود همه حال

دست بر زانو بر رکوع بنه — پشت هموار دار همچون زه

سجده آرید در میان دو کف — شکم از ران دور دار از دف

نیز بر پای چپ نشسته کنی — سر انگشت سوی قبله کنی

باز گردان روی وقت سلام — بر یمین و یسار خویش تمام

گر کسی بر تو شبهت اندازد — مستحب را ز سنت انگارد

ای دلت پر ز نور و ز حکمت — مستحب دور نیست از سنت

بعد ازین هر چه هست آداب است — یاد گیرش که نسخه کمیاب است

باب هفتم در بیان سنتهای فرایض شبا روزی

آنچه فرض است در شبا روزی — هفده رکعت بود گر آموزی

دو بصبح و چهار پیشین است — چار در وقت عصر تعیین است

سه بشام و چهار در خفتن — زین نکوتر نمیتوان گفتن

وتر از واجبات میدارند — بر همه واجب است بگذارد

باب هشتم در بیان سنتهای مؤکدهٔ شبا روزی

علما گفته اند بی شبهت — هست سنت دوازده رکعت

شش به پیشین گزار و دو بسحر | دو پس از شام دو بخفتن در
سنت خالص صلوة اینست | آنچه هست از مؤکدات اینست
غیر ازین هر چه هست نافله است | خواجهٔ ما امیر نافله است

باب نهم در بیان روزهٔ ماه رمضان

نیست در حکم شرع اگر دانی | روزه جز قهر نفس شهوانی
از جماع و شراب دور شدن | وز همه خوردنی نفور شدن
فرض دان جمله روزه را نیت | تا بیابی ز روزه امنیت
نیت روزه گر ادا نبود | در قضا جز بشب روا نبود
لیک مر وقتی و نوافل را | تا به پیش از زوال هست روا
همچنین گر خلل طلب نکنی | نیت روزه جز بشب نکنی
مگس و پشه در گلو چو پرید | نیست نقصان روزهٔ تو پدید
گر کسی رگ زد و حجامت کرد | می نشاید ورا ملامت کرد
نمک و سرکه کز دهان بچشید | روزه باقیست گر فرو نکشید
روزه باقی بود ولی مکروه | از کراهت مباش بی اندوه
ور کنی مسح روغن و سرمه | بر سر و چشم نیستت جرمه
تا نگه از بهر طفل میخایند | علما اندرین چه فرمایند

گر ضرورت بود روا باشد | بی ضرورت چنین خطا باشد
بفراموشی ار کنی و خوری | هست هر دو ترا هنی و منی
روزهٔ تست همچنان باقی | گر تو سیر و گر تو مشتاقی
در بقصد است خوردن کارت | لازم آید قضا و کفارت
گر خوری آنچه زود غذا نبود | بر تو لازم بجز قضا نبود
همچو سنگ کلوخ آهن و روی | نبود زین قبل کل سر شوی
در تطوع اگر شروع کنی | پس رجوع از برای جوع کنی
تا توانی ادا ش باید کرد | نزد نعمان قضا ش باید کرد

باب دهم در بیان کفارهٔ روزهٔ رمضان

گر کسی قصد کرد در خوردن | بنهاری مجامعت کردن
شصت مسکین طعام باید داد | یا یکی بنده کردنش آزاد
یا دو مه روزه را بپایی دار | تا شوی از حیات برخوردار

خاتمة الکتاب

از برای تو این قدر گفتم | یاد گیرش که مختصر گفتم
هر که این را بصدق برخواند | واجب فرض و نفل را داند
نود و نه چو رفت شصد سال | از وفات رسول تا امسال

...لی ز آب دور بود | این تیمم ورا طهور بود
...ب کمتر از میلی | نیست در نارواییش قیلی
...ین در شرع ثلث فرسنگ است | که ترا دانش است فرهنگ است
ثلث فرسنگ بود چهار هزار | از قدمهای مرد خوش رفتار

باب ششم در بیان نماز مشتمل بر چهار فصل فصل اول در بیان فریضهای نماز

هر که او طالب لطیفه بود | مقتدایش ابو حنیفه بود
او در اسلام صوفی و صافی | در شریعت وفی و هم وافی
بشنو از من بیان مذهب او | زانکه صافی تر است مشرب او
ضبط کن این دو شش فریضه کنون | شش درون نماز و شش بیرون
تا نماز تو با نوا گردد | فرض و نفلت همه روا گردد
آنچه بیرون کنون ترا فرض است | عرض دارم که موضع عرض است
نیت است و طهارت و تکبیر | پوشش عورت و مکان طهیر
غم اسلام بایدت خوردن | روی هم سوی قبله آوردن
شش دیگر در اندرون نماز | فرض گیر و نماز کن به نیاز
آن قیام و قراءت است و رکوع | قعدهٔ آخرین و سجدهٔ خضوع
پس برون آمدن فریضه شناس | از نماز ای مدار عقل و قیاس

فصل دوم در بیان واجبات نماز

واجبات نماز هفت ست — زانکه از مصطفی چنین رسیست
فاتحه ضم سورهٔ قرآن — در دو اوّل از فریضه بخوان
لیک اندر تطوع و سنت — سوره با فاتحه بکن ضمت
کاخرینش چو اوّلین باشد — سوره با فاتحه قرین باشد
در بلندی بلند باید خواند — آنچه پست ست پست باید خواند
قعدهٔ اوّل از وجوبات ست — باز در آخرین تحیات ست
نیز در وتر شد قنوت عیان — باز تعدیل جملهٔ ارکان
لیک در عید واجب افزاید — زانکه تکبیر عید میباید

فصل سوم در بیان سجدهٔ سهو

سجدهٔ سهو با تلاوت هم — واجب آید باتفاق امم
داند آنکس حسبتی دارد — واندرین راه نسبتی دارد
سجدهٔ سهو را بیان کردن — وانچه مشکل بود عیان کردن
گر کسی فرض کند تا خیر — یا کند ترک واجب از تقصیر
سجدهٔ سهو را چو ساز کند — جبر نقصان آن نماز کند
ای مصلّی بهر دو دست سلام — گوی وانگه بیار سجده تمام

شستن دست فرج باید پیش | دور کردن نجاست از تن خویش
بس وضو ساختن ز بهر خدا | سر شستن تن سه بار سر تا پا
آن زنانی که موی را بافند | شاید آن موی را نه بشکافند
در تک مو چو آب را رانند | بافته خشک هم چنان مانند

فصل سوم در بیان مقدار آب وضو و غسل

لیکن اسراف را مجالی نیست | چون ولا تسرفوا همی خوانی
تلف آب چون روا نبود | تلف عمر خود خطا نبود
در وضو کن به نیم من استنجا | دار مرد ست روی نیم من را
پس بدان نیم من که میماند | پای شوید هر آنچه میدانند
همچنین گیر غسل را تعلیم | بر سر خویش ریز دو من نیم
هست این احتیاط در خانه | که بود آب تو به پیمانه
در تو ایخواجه بر لب جوئی | نیست اسراف هر چه میشوئی

باب چهارم در بیان آنچه غسل او واجب میکند

گر تو خواهی که شرع آموزی | بایدت جد و جهد دلسوزی
آنچه از وی سوال خواهد بود | نسزد کز ملال خواهد بود

غسل از پنج چیز فرض بود — بر زن و مرد هیچ و قرض بود
چون شود پاک زن ز حیض نفاس — غسل واجب بود بشرع قیاس
هر زنی را که کم شود ایام — غسل باید بهر نماز مدام
مرد را چون ذکر چنان گردد — که در اندام زن نهان گردد
غسل واجب شود ازان حالش — گرچه زانحال نیست انزالش
غسل واجب کند جنابت هم — بر زن و مرد ای مدار کرم

باب پنجم در بیان تیمم

چار چیز ست در تیمم فرض — میدهم مر ترا بدانش عرض
نیت و قصد خاک ای سرور — خاک از جای پاک ای مهتر
تا نیست اگر نمیدانی — که نمازت مباح کرد آنی
ی هر دو پنجه را بر خاک — بس بمالش برو که کردی پاک
بس دگر باره پنجه زن در حال — هر دو ساعد بمر فقین بمال
در تیمم فریضه این چارست — که ترا زین چهار ناچارست
نزد ما شرط نیست استیعاب — در تیمم تو نکته را دریاب
هر چه آن ناقض وضو باشد — ناقض اندر تیمم او باشد

باب اول در بیان وضو و این مشتمل بر چهار فصل فصل اول در

در صباح رواح و لیل و نهار — در وضو نیست جز فریضه چهار
شستن روی و دست و مسح سر است — شستن پای نیز معتبر است
ربع سر مسح فرض باید دید — لازمش هیچ و فرض باید دید

(فصل دوم در سنتهای وضو)

سنت آبدست ده باشد — هر که دانست مرد ره باشد
شستن دست پیش مسواک است — نام حق گفتن از دل پاک است
مضمضه مسح گوش و استنجا — بسه کرات شستن اعضا
نیز انگشت پای را تخلیل — سنت آمد ز مصطفی بی قیل
باز تخلیل لحیه استنشاق — گفتم این جمله را علی الاطلاق
عضو اگر زخم کنی رو نبود — راندن آب جز دوا نبود

(فصل سوم در [illegible] وضو)

در وضو شش ز مستحبات است — نیت زان پیش موالات است
همه سر مسح و انگهی ترتیب — بنیاس هدایت از تادیب
مسح از سر عمل کسی [illegible] — مسح کردن ازین قبل کسی

(فصل چهارم در [illegible] وضو)

آب اندر دهان و در بینی | بکف چپ کراهیت بینی
آب بر روی سخت بر کردن | عورت خویش را نظر کردن
خیوه در آب هشتن از عمدا | سخن اندر مقام استنجا
در تو بینی بر است افشانی | در میان کراهیت مانی

(باب دوم در بیان شکنندهای وضو)

آنچه از پیش پس عیان کردد | آبدست ترا زیان کردد
مکر آن باد کان ز پیش بود | که وضو هم بجای خویش بود
یم خون چون بر دهان همی باشد | قی کنی بر دهان همی باشد
خواب تکیه زده وضو شکند | تکیه بر خواب هیچکس نکند
قهقهه در نماز و بیهوشی | باز دیوانکی و مدهوشی
هر کرا شد مباشرت فاحش | فرج بر فرج چیز در باشش

باب سوم در غسل و آن مشتمل بر فصل اول در بیان فرایض سه غسل

هر که با داش و تمیز بود | فرض در غسل او سه چیز بود
آب در بینی و دهان کردن | بر همه عضو خود روان کردن

فصل دوم در بیان سنتهای غسل

غسل جمله پنج سنت

شکر حق را که پیشوا داریم — پیشوائی چو مصطفی داریم

مهتر و بهتر و گزین همه — سرور و خاتم نگین همه

او شریعت بیان کند ما را — او طریقت عیان کند ما را

صلوات خدای بر وی باد — تا بروز جزا پیاپی باد

امت او و دوستدار ویم — دوستدار چهار یار ویم

چون ابوبکر و عمر عثمان — مرتضی دان علیهم الرضوان

رحمت حق نثار یارانش — باد بر جمله دوستدارانش

آغاز کتاب مستطاب و اعتذار از جانب مصنف

ای مصلی بیا طهارت کن — خانهٔ دین خود عمارت کن

چون بیاری طهارت ظاهر — باطنت نیز حق کند طاهر

آن طهارت که قسم جسم آمد — ظاهرت را همه سه قسم آمد

تن بغسل و وضو چو پاک کنی — آب اگر نیست قصد خاک کنی

شرح این هر سه نوع را گویم — زانکه چوگان شر[illegible]

در طهارت فریضه و سنت — بر تو خوانم روان[illegible]

[illegible] بیان نماز و روزه کنم — توشهٔ عمر پنجروزه [illegible]

نفس دنیا را رها کن ای پسر
تا رهی از هر بلا و هر خطر

ای بسا کس کز برای نفس زار
در بلا افتاد و کشت از غم نزار

از برای نفس مرغ نامراد
آمد و در دام صیّاد اوفتاد

تا دلت آرام یابد ای پسر
بود و نابود جهان یکسان شمر

از عذاب قهر ایمن همباش
در پی آزار هر مؤمن مباش

در بلا یاری مخواه از هیچکس
زانکه نبود جز خدا فریادرس

هر کرا رنجانده عذرش بخواه
تا نباشد خصم تو در عرصه گاه

گر غنا خواهد کسی از ذوالمنن
در قناعت میتوانش یافتن

در بیان عقل و عاقلان

هر کرا عقل است دانش ایعزیز
دور باید بودنش از چار چیز

کار خود با ناسزا نکند رها
مردمی نکند بجای ناسزا

عقل داری میل بکاری مکن
زین چو پگذشتی سبکساری مکن

هر کرا از حلم دل روشن بود
در زمانه با صلاح تن بود

تا شوی پیش از همه در روزگار
دست بر نان نمک بگشا بکار

تا تو باشی در زمانه دادگر
زیر دستانرا نکو داری مگر

نیست مردی خویش را آراستن / قصد جان کرد آنکه او آراست تن

نیست بر تن بهتر از تقوی لباس / در تکلف مرد را نبود اساس

هر که او در بند آرایش بود / در جهان فرزند آسایش بود

عاقبت جز نامرادی نبودش / بهره از عیش شادی نبودش

خودستائی پیشهٔ شیطان بود / هر که خود را کم زند مردان بود

گفت شیطان من ز آدم بهترم / تا قیامت گشت ملعون لاجرم

از تواضع خاک مردم میشود / نور نار از سرکشی کم میشود

رانده شد ابلیس از مستکبری / گشت مقبل آدم از مستغفری

شد عزیز آدم چو استغفار کرد / خوار شد شیطان چو استکبار کرد

دانه پست افتد زبر دستش کند / خوشه چون سر برکشد پستش کند

در بیان آثار ابلهان

چار چیز آمد نشان ابلهی / با تو گویم تا بیابی آگهی

عیب خود را بد نه بیند در جهان / باشد اندر جستن عیب کسان

بخل اندر دل خود کاشتن / آنکه امید سخاوت داشتن

هر که خلق از خلق او خوشنود نیست / هیچ قدرش بر در معبود نیست

در بیان علامت احمق

سه علامت دان که در احمق بود — اولاً غافل ز یاد حق بود
گفتن بسیار عادت باشدش — کاهلی اندر عبادت باشدش
ای پسر چون احمق جاهل مباش — یکدم از یاد خدا غافل مباش
هر که او از یاد حق غافل بود — از حماقت در ره باطل بود
هیچ از فرمان حق کردن متاب — تا نمانی روز محشر در عذاب
باطلی را ای پسر کردن منه — نقد مردان را بهر کودن منه
در قضای آسمانی دم مزن — هر کسی را بیش بین کم مزن
دست خود را سوی نامحرم میاز — جانب مال یتیمان هم میاز
تا توانی راز با همدم مگوی — گر تو باشی نیز با خود هم مگوی
تا شوی آزاد مقبول ای عزیز — بی طمع میباش گر داری تمیز

در بیان علامات فاسق

هست فاسق را سه خصلت در نهاد — باشد اول در دلش حب فساد
خصلتش آزردن خلق خداست — دور دارد خویش را از راه راست

در بیان علامات شقی

هست ظاهر سه علامت در شقی
می‌خورد دایم حرام از احمقی

بی طهارت باشد و بیگاه خیز
هم ز اهل علم باشد در گریز

ای پسر پرهیز از اهل علوم
تا نسوزد مر ترا نار سموم

تا توانی هیچکس را بد مگوی
پیش مردم عیب کس هرگز مجوی

با طهارت باش و باکی پیشه کن
وز عذاب گور نیز اندیشه کن

در علامات بخیل

سه علامت ظاهر آمد در بخیل
با تو گویم یاد گیرش ای خلیل

اوّلا از سائلان ترسان بود
وز بلای جوع هم لرزان بود

چون رسد در ره بخویش آشنا
بگذرد آنجا و گوید مرحبا

نیست از مالش کسی را فائده
کم رسد بهر ز خوانش مائده

در بیان قساوت قلب

سخت دل را سه علامت یافتم
چون بدیدم رو از و برتافتم

با ضعیفان باشد او چون روستم
هم قناعت نبود ش بیش کم

موعظت هر چند گوئی بیشتر
در دل سختش نباشد کارگر

اهل دنیا را بمعنی مرده دان
تا نباشد همنشین با مردگان

باورع باش ای پسر کز مومنی — کافری از قهر حق کز ایمنی
هر که را نبود ورع ایمانش نیست — هر کرا نبود حیا احسانش نیست
توبه نبود هر کرا توفیق نیست — حق نبیند هر کرا تحقیق نیست

در بیان تعظیم مهمان

ای برادر میهمانرا نیک دار — هست مهمان از عطای کردگار
میهمان روزی خود می آورد — پس گناه میزبانرا می برد
هر کرا جبار دارد دشمنش — باز دارد میهمان از منکنش
ای برادر دار مهمان را عزیز — تا بیابی عزت از رحمن تو نیز
مومنی کو داشت مهمانرا نکو — حق کشاید باب رحمت را برو
هر کرا شد طبع از مهمان ملول — از وی آزرده خدا و هم رسول
بنده کو خدمت مهمان کند — خویش را شایسته رحمن کند
هر که مهمان را بروی تازه دید — از خدا الطاف بی اندازه دید
از تکلف دور باش ای میزبان — تا کرانی نبودت از میهمان
میهمانرا ای پسر اعزاز کن — گر بود کافر ببر در باز کن
هست میهمان از عطاهای کریم — هر که زو پنهان شود باشد لئیم

معرفت داری گره بر زر مبند — چون رسد مهمان بر ویش در مبند

خیز و بر خوان کسی مهمان مشو — چون رسد مهمان از و پنهان مشو

هر که مهمان را گرامی میکند — کوششی در نیکنامی میکند

هر که مهمانت شود از هر خاص و عام — پیش او میباید آوردن طعام

زانچه داری اندک بیش ای پسر — برد باید پیش درویش ای پسر

نان بده بر جائعان بهر خدای — تا دهندت در بهشت عدن جای

با تن عور آنکه بخشد جامه — حق دهد او را ز رحمت نامه

هر که ثوبی با تن عوری دهد — در دو عالم ایزدش نوری دهد

گر براری حاجت محتاج را — بر سر از اقبال یابی تاج را

هر کرا باشد بدولت بختیار — خیر ورزد در نهان آشکار

ای پسر هرگز مخور نان بخیل — کم نشین در عمر بر خوان بخیل

نام ممسک جمله رنج ست و عنا — میشود نان سخی نور و صفا

تا نخوانندت بخوان کس مرو — در پی مردار چون کرکس مرو

چشم نیکی از خسیس دون مدار — سقف ویران را تو بر استون مدار

گر کنی خیری تو آن از خود مبین — هر چه بینی نیک بین بد مبین

خانهٔ دین کرد دا باد از ورع
لیک میکرد د خرابی از طمع

هر که از علم ورع کیرد سبق
دور باید بود نش از غیر حق

ترسکاری از ورع پیدا شود
هر که باشد بی ورع رسوا شود

با ورع هر کس که خود را کرد راست
جنبش آرامش از بهر خداست

آنکه از حق دوستی دارد طمع
در محبت کاذبش دان بی ورع

در بیان تقوی

چیست تقوی ترک شبهات حرام
از لباس از شراب از طعام

هر چه افزونست اگر باشد حلال
نزد اصحاب ورع باشد وبال

چون ورع شد یار با علم و عمل
حسن اخلاص تمام آید خلل

ناکهان ای بنده گر کردی گناه
توبه کن در حال عذر آن بخواه

چون گناه نقد آمد در وجود
توبه نسیه ندارد هیچ سود

در امانت کاهلی کردن خطاست
بر مهید زندگی کان بی وفاست

در بیان فواید خدمت

تا توانی ای پسر خدمت گزین
تا شود اسپ مرادت زیر زین

بندهٔ چون خدمت مردان کند
خدمت او کیمیا کردان کند

بهر خدمت هر که بربندد میان — باشد از آفات دنیا در امان
هر که پیش صالحان خدمت کند — ایزدش با دولت حرمت کند
خادمان را هست در جنت مآب — روز محشر بیحساب و بیعقاب
خادمان باشند اخوان شفیع — جای ایشان در جهان باشد رفیع
گرچه خادم عاصی و مفلس بود — بهتر از صد عابد ممسک بود
میدهد هر خادمی را مستعان — اجر مزد صائمان و قائمان
بهر خدمت هر که بربندد کمر — از درخت معرفت یابد ثمر
هر که خادم شد جنابش میدهند — هم ثواب غازیانش میدهند

در بیان صدقه

تا امان باشی ز قهر کردگار — صدقه میده در نهان و آشکار
صدقه ده هر بامداد و هر پگاه — تا بلاها از تو گرداند آله
هر که او را خیر عادت میشود — بیگمان عمرش زیادت میشود
آنکه نیکی میکند در حق ناس — بهترین مردمان او را شناس
آنکه از وی هست مردم را ضرر — در میان خلق نبود زو بتر
دین ندارد هر که نبود ترسکار — نیست عقل آنرا که باشد نابکار

در جهان دانی که باشد معتبر — آنکه او را باک نبود از خطر
کم کند با کس وفا این روزگار — جور دارد نیستش با مهر کار
آنکه با تو روز غم بودست یار — روز شادی هم بپرسش زینهار
روز نعمت گر تو پردازی بکس — روز محنت باشدت فریادرس
چون بیابی دولتی از مستعان — اندران دولت بپرس از دوستان
مر ترا هر کس که یار غم بود — چون رسد شادی همان همدم بود

در بیان معرفة الله

معرفت حاصل کن ای جان پدر — تا بیابی از خدای خود خبر
هر که عارف شد خدای خویش را — در فنا بیند بقای خویش را
هر که او عارف نباشد زنده نیست — قرب حق را لایق ارزنده نیست
هر که او را معرفت حاصل نشد — هیچ با مقصود خود واصل نشد
نفس خود را چون بشناسی دلا — حق تعالی را بدانی با عطا
عارف آن باشد که باشد حق شناس — هر که عارف نیست گردد ناسپاس
هست عارف را بدل مهر و وفا — کار عارف جمله باشد با صفا
هر که او را معرفت بخشد خدای — غیر حق را در دل او نیست جای

نزد عارف نیست دنیا را خطر — بلکه بر خود نیستش هرگز نظر

معرفت فانی شدن در وی بود — هر که فانی نیست عارف کی بود

عارف از دنیا و عقبی فارغست — زانچه باشد مولی (غیر) فارغست

همت عارف لقای حق بود — زانکه در حق فانی مطلق بود

در بیان مذمت دنیا

با چه ماند این جهان گویم جواب — آنکه بیند آدمی چیزی بخواب

چون شوی بیدار از خواب ای عزیز — حاصلی نبود ز خوابت هیچ چیز

همچنین چون زنده افتاد مرد — هیچ چیزی از جهان با خود نبرد

هر کرا بودست کردار نکو — در ره عقبی بود همراه او

اینجهانرا چون زنی دان خوبروی — خویش را آراید اندر چشم شوی

مرد را می پرورد اندر کنار — مکر و شیوه مینماید بیشمار

چون بیابد خفته شورا ناگهان — بیگمان سازد هلاکش آن زمان

بر تو باید ای عزیز پر هنر — گر چنین مکاره باشی پر حذر

در بیان ورع

در ورع ثابت قدم باش ای پسر — گر همیخواهی که گردی معتبر

در بیان نصیحت و خیر اندیشی

هر کرا سه کار عادت باشدش — در جهان بخت سعادت باشدش

اولاً گر بیند او عیب کسان — در ملامت هیچ نگشاید زبان

هر کرا بینی براه ناصواب — سر براهش آر تا یابی ثواب

زحمت خود را ز مردم دور دار — بار خود بر کس میفکن زینهار

در بیان تسلیم

گر همیخواهی که باشی رستگار — رخ مگردان ای برادر از سه کار

اولاً دیدن بود حکم قضا — بعد از آن جستن بجان دل رضا

چیست سوم دور بودن از جفا — هر که این دارد بود اهل صفا

هر که دارد دانش عقل و تمیز — جز براه حق نبخشد هیچ چیز

صدقه کالوده گردد با ریا — کی بود آن خیر مقبول خدا

گر عمل خالص نباشد همچو زر — قلب را ناقد نیارد در نظر

تا توانگر باشی اندر روزگار — نفس را از آرزوها دور دار

در بیان کرامت حق

چار چیز است از کرامتهای حق — یاد دارش چون ز من گیری سبق

اولاً صدق زبانت در سخن — وانگهی حفظ امانت فهم کن
پس سخاوت هست از فضل اله — فضل حق دان در نظر داری نگاه
تا توانی دور باش از سود خوار — زانکه هست از دشمنان کردگار
هر کرا حق داده باشد این چهار — باشد آنکس مؤمن پرهیزکار
پیش مردم آنکه رازت کرد فاش — همدم آن ابله باطل مباش
هر که باشد مانع عشر و زکوة — وانکه غافل وار بگزارد صلوة
پر حذر باش از چنان کس زینهار — تا نسوزد مر ترا آسیب نار

در فرو خوردن خشم

لذت عمرت اگر باید بدهر — باش دایم پر حذر از خشم و قهر
چون نگردد خلق با خوی تو راست — گر بخوی مردمان سازی رواست
ای برادر تکیه بر دولت مکن — یاد دار از ناصح خود این سخن
سود نکند گر گریزی از قضا — هر چه می آید بدان میده رضا
زانچه حاصل نیست دل خرسند دار — گوش دل را جانب این پند دار
هر که او با دوستان یکدل بود — جمله مقصود دلش حاصل بود

در بیان جهان فانی

آنکه شوخ ست ندارد شرم نیز | ذانکه او ناپاک زاد ست ای عزیز
از ملامت تا بمانی در امان | باش دایم همنشین زیرکان

در بیان آنکه خواری آورد

هشت خصلت آورد خواری بروی | با تو گویم گر همی خواهی بگوی
اوّل آن باشد که مانند مگس | مرد ناخوانده شود مهمان کس
هر که او مهمان کس ناخوانده شد | نزد مردم خوار زار رانده شد
دیگر آن باشد که نادانی رود | کدخدای خانهٔ مردم شود
کار کردن بر حدیث آن دو مرد | کز سر جهلند دایم در نبرد
هر که بنشیند زبردست صدور | گر رسد خواری برویش نیست دور
نیست جمعی را چو بر قول تو گوش | صد سخن گر باشدت یکسر نیوش
حاجت خود را مگو با دشمنان | زین بتر خواری نباشد در جهان
از فرومایه مراد خود مجوی | تا نیاید مر ترا خواری بروی
بر زن کودک مکن بازی هلا | تا نگردی خوار زار مبتلا

در زندگانی خوش

در جهان شش چیز میآید بکار | اوّلاً یار طعام خوشگوار

خوش بود یار موافق در جهان
باز مخدومی که باشد مهربان

هر سخن کان راست کژی در دست
به ز دنیا زانکه در وی نقص تست

آنچه ارزانست عالم در بهاش
عقل کامل دان تو زود آسمان باش

دشمن حق را نباید داشت دوست
باز کشت جمله چون آخر بدوست

عیب کس با او نمی باید نمود
زانکه نبود هیچ لحمی با غدود

از خدا خواه آنچه خواهی ای پسر
نیست در دست خلایق خیر و شر

بند کار انیست ناصر جز اله
یار را از حق خواه از غیرش مخواه

آنکه از قهر خدا ترسد بسی
پیکمان ترسند از وی هر کسی

از بدی گفتن زبان را هر که بست
کرد شیطان لعین را زیر دست

در بیان آنکه اعتماد را نشاید

کس نیابد هیچ چیز از هیچ کس
یاد گیر از ناصح ای صاحب نفس

نیست اول دوستی اندر سلوک
این سخن باور کند اهل سلوک

سفله را با مروت منگری
هیچ بد خوئی نیابد مهتری

هر که با مال کسان دارد حسد
بوی رحمت بر دماغش کی رسد

آنکه کذاب است میکوید دروغ
نیست او را در وفاداری فروغ

ناخوشی در زندگانی ای ولید — مرد را از خوی بد گردد پدید

آنکه نبود مرد را فعل نکو — مرده میدانش که نبود زنده او

هر که گوید عیب تو اندر حضور — می نماید راهت از ظلمت بنور

مر ترا هر کس که باشد رهنمای — شکر او می باید آوردن بجای

مر خردمندان عالم را شناس — خلق نیکو نر شرم نیکوتر لباس

حال خود را از دو کس پنهان مدار — از طبیب حاذق از یار غار

ناصواب کار بینی سر بسر — بر مراد خود مکن کار ای پسر

تا توانی با زنان صحبت مجوی — راز خود را نیز با ایشان مگوی

آنچه اندر شرع باشد ناپسند — گرد او هرگز مگرد ای هوشمند

هر چه را کردست حق بر تو حرام — دور دار از خود که باشی نیکنام

چونکه روزی بر تو بگشاید خدای — دل گشاده دار تنگی کم نمای

تازه روی خوش سخن باش ای اخی — تا بود نام تو در عالم سخی

بر مخور اندوه مرگ ای بوالهوس — چونکه وقت آید نگردد پیش و پس

دل ز غل غش همیشه پاکدار — تا توانی کینه در سینه مدار

تکیه کم کن خواجه بر کردار خویش — دل بنه بر رحمت جبار خویش

بهترین چیزها خلق نکوست — خلق خلق نیک را دارند دوست

رو فروتر باش دایم ای خلف — کین بود آرایش اهل سلف

آنکه باشد در کف شهوت اسیر — گرچه آزادست او را بنده گیر

گر تو بینی ناکسی را دستگاه — حاجت خود را ازو هرگز مخواه

بر در ناکس قدم هرگز مبر — ور به بینی هم مپرس از وی خبر

تا توانی کار ابله را مساز — کار فرمایش ولی کمتر نواز

در احتراز از دشمنان

از دو کس پرهیز کن ای هوشیار — تا نه بینی نکبتی از روزگار

اول از دشمن که او استیزه روست — وانگهی از صحبت نادان دوست

خویش را از نزد دشمن دور دار — یار نادان را ز خود مهجور دار

ای پسر کم گوی با مردم درشت — ور بگوئی از تو گردانند پشت

بهترین خصلت ار دانی کراست — آنکه داد انصاف انصافش نخواست

چون حدیث خوب گوئی با فقیر — به بود زانش که پوشانی حریر

خشم خوردن پیشه هر سرورست — تلخ باشد وز شکر شیرین ترست

هر که با مردم نسازد در جهان — زندگانی تلخ دارد بیگمان

تا نباشی در جهان اندوهگین | از حسد در روزگار کس مبین

در بیان آنکه آبرو بیفزاید

می فزاید آبرو از پنج چیز | با تو گویم بشنوای اهل تمیز
در سخاوت کوش اگر داری غنا | تا فزاید آبرویت از سخا
بُردباری و وفاداری گزین | زانکه آبروی افزاید ازین
آنکه او بر خلق بخشاید همی | بیشک آبروی افزاید همی
چون بکار خویش حاضر بوده | آبروی خویش را افزوده
از سخاوت آبرو افزون شود | وز بخیلی بی خرد ملعون شود
هر کرا بر خلق بخشایش بود | آبروی او در افزایش بود
باش دایم بُردبار و باوفا | تا بروی خویش بینی صد ضیا
تا بماند رازت از دشمن نهان | سرّ خود با دوستان کمتر رسان
تا نکردی پیش مردم سر مسا | آنچه خود ننهاده باشی بر مدار
ای برادر پرده مردم مدر | تا ندرّد پرده ات شخصی دگر
با هوای دل مکن زینهار کار | تا نیاری پس پشیمانیت بار
تا زبانت تا بشد ایخواجه دراز | دست کوته دار و هر جانب متاز

قدر مردم را شناس ای محترم
تا شناسد دیگری قدر تو هم

هر کرا قدری نباشد در جهان
زنده بشمارش که هست از مردگان

از قناعت هر کرا نبود نشان
کی تواند گر سازدش مال جهان

بر عدوی خویش چون یابی ظفر
عفو پیش آر زجرش در گذر

دایما میباش از حق ترسکار
نیز باش از رحمتش امیدوار

با تواضع باش خوکن با ادب
صحبت پرهیزکاران میطلب

بردباری جوی بی آزار باش
تا که گردد در جهان نامت فاش

صبر علم حلم تریاق دلند
حرص بغض کینه زهر قاتلند

هیچ تریاقند دانایان دهر
قاتلند ایخواجه نادانان چو زهر

مردم از تریاق میباید بنجات
خود کسی از زهر کی یابد حیات

فخر جمله علمها آن دانست
در بروی دوستان بگشادنست

گرچه دانا باشی اهل هنر
خویش را کمتر ز نادان شمر

در علامت نادان

شد دو خصلت مرد نادان را نشان
صحبت جهال و رغبت از زبان

در صفت زندگانی

در بیان آنکه چهار چیز از چهار چیز کمال می‌یابد

چهار چیز از چار دیگر شد تمام — چون شنیدی یاد میدار ای غلام

دانش مرد از خرد گیرد کمال — از عمل دینت همی یابد جمال

دینت از پرهیز کامل میشود — نعمتت از شکر شامل میشود

هست دانش را کمالات از خرد — بی عمل را اهل دین کس نشمرد

شکر نعمت را کمالی میدهد — غافلان را گوشمالی میدهد

شکر ناکردن زوال نعمتست — بهره شاکر کمال نعمتست

علم را بی عقل نتوان کار بست — پیش بیعقلان نمی باید نشست

بی خرد دانش وبال است ای پسر — علم مرغ و عقل بال است ای پسر

هر که علمی دارد و نبود بران — از طریق عقل باشد بر کران

در بیان آنکه باز گردانیدن آن محال است

چار چیز است آنکه بعد از رفتنش — از محالاتست از آوردنش

چون حدیثی رفت ناگه بر زبان — یا که تیری جست بیرون از کمان

باز چون آرد حدیث گفته را — کس نگرداند قضای رفته را

باز کی گردد چو تیر انداختی — همچنین عمرت که ضائع ساختی

گر سلامت بایدت خاموش باش — گشت ایمن هر که نیکی کرد فاش

از سخاوت مرد یابد سروری — شکر نعمت را دهد افزون تری

هر که او شد ساکت خاموش کرد — از سلامت کسوتی بر دوش کرد

گر همی خواهی که باشی در امان — رو نکوئی کن تو با خلق جهان

هر کرا عادت شود جود و کرم — در میان خلق گردد محترم

هر که کار نیک باید میکند — آنهمه میدان که با خود میکند

ای برادر بندهٔ معبود باش — تا توانی با سخا و جود باش

باش از بخل بخیلان پر حذر — تا نسوزد مر ترا نار سقر

در بیان چیزیکه خواری آرد

چار چیزت بر دهد از چار چیز — نشنود این نکته جز اهل تمیز

هر که زو صادر شود این چار کار — بیند او چار دگر بی اختیار

چون سؤال آورد گردد خوار مرد — ماند تنها هر که استخفاف کرد

هر که در پایان کاری ننگرد — عاقبت روزی پشیمانی خورد

هر که نکند احتیاط کارها — بر دلش آخر نشیند بارها

در بیان آنچه آدمی را شکست آرد

در بیان عطای حق

چار چیزست از عطاهای کریم — با تو گویم یاد گیر ای سلیم
فرض حق اوّل بجا آوردنست — والدین از خویش راضی کردنست
حکم دیگر هیبت با شیطان جهاد — چار مین نیکی بخلق تا مراد

در بیان آنکه عمر را زیاده کند

می فزاید عمر مرد از چار چیز — این نصیحت بشنو ای جان عزیز
اوّل آوردن بوش آد از خوش — وانکهی دید جمال ماه وش
سوم آمد یمنی بر مال و جان — میفزاید عمر مردم را ازان
آنکه کارش بر مراد دل بود — در بقا افزونیش حاصل بود

در بیان آنکه عمر را بکاهد

عمر مردم را بکاهد پنج چیز — یاد دارش چون شنیدی ای عزیز
شیدکی زان پنج در پیری نیاز — پس غریبی وانکهی برخ دراز
هر که او بر مرده اندازد نظر — عمر او بیشک بکاهد ای پسر
پنجم آمد ترس و هم از دشمنان — عمر را اینها همی دارد زیان
هر که او از دشمنان ترسان بود — کار او هر لحظه دیگرسان بود

چون صلاحت در وجود شه بود — دست میران از ستم کوته بود
گر نباشد واقف دانا وزیر — پادشه را زو بود رنج کثیر
گر ندارد شه سیاست را بکار — ملک ویران گردد از هر نابکار

در بیان آنکه آبرو نریزد

دور باش از پنج خصلت ای پسر — تا نریزد آبرویت در نظر
اولاً کم گوی با مردم دروغ — زانکه گردی از دروغت بی‌فروغ
هر که استیزه کند با مهتران — آبروی خود بریزد بیگمان
پیش مردم هر کرا نبود ادب — گر بریزد آبرو نبود عجب
از سبکساران مباش ای نیکخوی — کز سبکساری بریزد آبروی
ای پسر با مهتران کمتر ستیز — وز حماقت آبروی خود مریز
گر بعالم آبرو میبایدت — دایما خلق نکو می بایدت
هر که آهنگ سبکساری کند — ز آبروی خویش بیزاری کند
جز حدیث راست با مردم مگوی — تا نگردد آبرویت آبجوی
از خلاف از خیانت باش دور — تا بود پیوسته در روی تو نور
گر همیخواهی که گویندت نکو — ای برادر هیچکس را بد مگو

چون ترا آمد مقامی سازگار — بر نبندی رخت زانجا زینهار

در نصیحت آنکه نپذیرد سخن — با چنین کس پند خود ضائع مکن

خوی بد را نیک کردن مشکل است — جهد کردن بهر او بیحاصل است

بنده را گر نیست در کار رضا — کی تواند باز گرداند قضا

هر که او استیزه با سلطان کند — کار خود را سر بسر ویران کند

هر که او باغی شود از پادشاه — روز او چون تیره شب گردد تباه

در بیان علامت مدبران

چار چیز آمد نشان مدبری — یاد گیرش گر تو روشن خاطری

مدبری باشد بابله مشورت — پس بجاهل دادن سیم و زرت

هر که پند دوستان نکند قبول — در حقیقت مدبرست آن بوالفضول

هر که از دنیا نگیرد عبرتی — هست از آن مدبر جهان را نفرتی

مشورت هر کس که با ابله کند — دیو ملعونش سبک گمره کند

آنکه مال زر دهد با جاهلان — آنچنان کس کی بود از مقبلان

زر چو جاهل را همی آید بکف — میکند اسراف میسازد تلف

نشنود از دوست مدبر پند را — از جهالت بگسلد پیوند را

برنخ اندک را بکن غمخوار کی
ورنه بینی عجز در بیمار کی

درد سر را گر نجوئید کس علاج
خوف آن باشد که بر گردد مزاج

باش از قول مخالف پر حذر
پیش از آن کز پا درائی ای پسر

آتش اندک توان کشتن بآب
وای آنساعت که گیرد التهاب

در بیان مذمت خشم و غضب

ای پسر هر کس که دارد چار چیز
چار دیگر هم موجود شود نیز

عاقبت رسوائی آید از لجاج
خشم را نکند بشیمانی علاج

پیکان از کبر خیزد دشمنی
حاصل آید خواری از کاهلتنی

چون بجوجر در میان پیدا شود
بنده از شومی ورسوا شود

خشم خود را چونکه راند جاهلی
خیر بشیمانیش نبود حاصلی

هر که کبست از کبر بالا گردنش
دوستان گردند آخر دشمنش

کاهلی را هر که سازد پیشه
آید از خواری بپایش تیشه

خشم خود را گر فرو نخورد کسی
عاقبت بیند بشیمانی بسی

هر که او افتاده تن پرور است
نیست آدم کمتر از کاو و خر است

در بیان بی ثباتی چهار چیز و بهتر ازین

هر که او از حرص دنیا دار شد — بیگمان از وی خدا بیزار شد

بهر زر مستای دنیا دار را — تا چه خواهی کردن این مردار را

مردکانند اغنیای روزگار — ای پسر با مردکان صحبت مدار

مال و زر بیحد بدست آورده گیر — بعد از آن در گور حسرت برده گیر

در بیان فضیلت ذکر

باش دایم ای پسر با یاد حق — گر خبر داری ز عدل و داد حق

زنده دار از ذکر صبح و شام را — در تغافل مگذران ایام را

یاد حق آمد غذا این روح را — مرهم آمد این دل مجروح را

یاد حق گر مونس جانت بود — کی هوای کاخ ایوانت بود

گر زمانی غافل از رحمن شوی — اندر آندم همدم شیطان شوی

مؤمنا ذکر خدا بسیار گوی — تا بیابی در دو عالم آبروی

ذکر را اخلاص میباید نخست — ذکر بی اخلاص کی باشد درست

ذکر بر سه وجه باشد بیخلاف — تو ندانی این سخن را از گزاف

عام را نبود بجز ذکر زبان — ذکر خاصان باشد از دل بیگمان

ذکر خاص الخاص ذکر سر بود — هر که ذاکر نیست او خاسر بود

حمد خالق بر زبان ران ای پسر — عمر تا بر باد ندهی سر بسر
لب مجنبان جز بذکر کردگار — زانکه پاکان را همین بوده است کار

در بیان عمل چهار چیز

بر همه کس نیک باید چار چیز — با تو گویم یاد گیرش ای عزیز
اوّل آن باشد که باشی دادگر — هم ز عقل خویش باشی باخبر
با شکیبائی تقرب کردن است — حرمت مردم بجا آوردن است

در بیان خصلت ذمیمه

چار چیز دیگر ای نیکو سرشت — هست از جمله خلایق نیک زشت
زان چهار اوّل حسد کینی بود — زان گذشتی عجب خودبینی بود
خشم را دیگر فرو ناخوردن است — خصلت چارم بخیلی کردن است
ای پسر کم گرد گرد این خصال — از برای آنکه زشت است این فعال
غلّ غش بگداز چون زر پاک شو — پیش از آنکه خاک گردی خاک شو
حرص بگذار قناعت پیشه کن — آخر از مردن یکی اندیشه کن
با محبّان باش دایم همنشین — تا توانی روی اعدا را مبین

در بیان سعادت و نصیحت

ست چرا از علم یا اقرأ یا افهم نگفته ست جواب میگوئیم که
لفظ بدان فارسی ست علم و اقرأ و افهم عربی ست اگر مصنف
از علم یا اقرأ یا افهم میگفت مستدیر را توهم میشد که این کتاب
مصنف عربی ست یا فارسی و حالا آنکه فارسی ست از جهت
دفع توهم مبتدی مصنف بدان گفته ست اعلم یا اقرأ
یا افهم نگفته ست اگر شخصی گوید که شما گفتید که این
کتاب مصنف فارسی ست اسعدک الله را چه میگوئید که
عربی ست جواب میگوئیم که اسعدک الله دعاست دعا
بلفظ عربی اولی ست زیرا که پیغمبر علیه السلام فرمودند که
الدعا بلفظ العربی مقرون بالاجابة اگر شخصی گوید که
سعادتمند گردیدن مبتدی در زمان آینده ست نه
در زمان گذشته باید که یسعدک الله میگفت جواب
میگوئیم که کاه با مضارع متحقق الوقوع را تعبیر بماضی میکنند
تفاؤلا میتواند که اینجا از همان قبیل باشد اگر شخصی گوید که
اسعدک الله فعل کاف مفعول الله فاعل حق فاعل آنست که

مقدم میشد بر مفعول در اینجا چرا مؤخر آمده است
جواب میگوئیم که هر وقتی که ضمیر مفعول متصل بفعل شود
و فاعل غیر ضمیر متصل بفعل شود واجب است تأخیر فاعل
از مفعول اگر شخصی گوید که چرا واجب است تأخیر
فاعل از مفعول جواب میگوئیم که از جهت
منافات اتصال مر انفصال

بنابرین واجب
تأخیر فاعل از مفعول
تمت

آنرا طواف میکنند تا روز قیامت ان سنگ باز فرشته شود
آن عهدنامه را از دهان بیرون کند هر که دران عهدنامه ثابت
باشد او را ببهشت برند هر که خلاف کرده باشد او را بدوزخ
برند اگر پرسند که بنای مسلمانی بر چند نوع ست جواب بگو که
بر پنج نوعست اول کلمهٔ شهادت گفتن ست که اشهد ان لا الٰه
الا الله و اشهد ان محمدا عبده و رسوله دوم پنجوقت نماز
گذاردن سوم روزه ماه شریف رمضان داشتن چهارم زکوة
مال دادن پنجم طواف خانهٔ کعبه کردن هر گاه که او را قدرت و توانا
باشد مرزا دوراحله اگر پرسند که واجبات اسلام چند ست
جواب بگو که هفت ست اول نماز وتر خواندن دوم صدقهٔ فطر دادن
سوم قربانی کردن چهارم نماز عید خواندن پنجم عمره کردن
ششم فرزندان خدمت پدر و مادر خود کردن هفتم ذوی الارحام
یعنی با خویشان نیکوئی کردن اگر پرسند که احکام شریعت
چند ست جواب بگو که هشت ست اول فرض دوم واجب سوم
سنت چهارم مستحب پنجم حلال ششم حرام هفتم مباح هشتم مکروه
در بیان طهارت نماز اگر پرسند که در طهارت چند

چیز فرض ست جواب بگو که پنج چیز فرض ست اول شستن روی از
رستکاری موی پیشانی تا زیر زنخ ازین نرمی گوش تا باین نرمی گوش
دوم دو دست شستن مع آرنج سوم چهار یک سر را مسح کشیدن
چهارم هر دو پای را شستن باستالنگ پنجم ریش را مسح کشیدن
هر آنکس که ریش کلان داشته باشد اگر پرسند که در طهارت
چند چیز لازم ست جواب بگو که ده چیز لازم ست اول آب را
بلب رسانیدن دوم آب بزیر ناخن رسانیدن سوم آب را
بگوش رسانیدن چهارم در موضع استنجا نجاست مقدار درهم
شرعی باشد شستن پنجم استبرا یعنی گواهی دادن دل ست بپاک
شدن ششم استنجا را در جای خلوت کند که کس نداند هفتم اسراف
ناکردن هشتم از وسوسهٔ شیطان خود را نگاه داشتن نهم استنجا
را بدست چپ کردن دهم روی بر طرف ناکردن نظم در
خلا جا چون نشینی دامن خود برمکش ٭ پست بنشین مگوی هیچ نوعی از کلام
رو بسوی قبله نی و پشت سوی قبله نی ٭ دست چپ باید که سوی
قبله والسلام ٭ مسئله مسلمانی در فریضه مبتلا شد چنانچه ستر
عورت و زایل کردن نجاست فریضه ست باید که نگرندگان را

در دل عداوت عزرائیل علیه السلام بود بنابران تشبیه میکنند
کافر میشود نعوذ بالله من ذلک و فرشته را قدرت آن هست که
بصورت آدمی شوند رکن سوم ایمان آوردن بکتابهای
الله تعالی بدانکه ایمان آوردن بکتابهای الله تعالی آنست که همه
کتابهائیکه از آسمان منزل شده ست بر پیغمبران علیهم السلام همه
برحق ست و راست ست و عمل کردن بقدر آن فریضه ست و عمل
بکتابهای دیگر منسوخ ست بر تقدیر انکه مخالف باشد آیاتی که
در قرآن ست و چهار کتاب مشهور ست اول زبور بحضرت
داود علیه السلام فرود آمده دوم توریت بزبانی سریانی
بحضرت موسی علیه السلام نزول کرده سوم انجیل بحضرت عیسی
علیه السلام نزول فرموده چهارم فرقان که بزبان عربی بحضرت
محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم منزل شده باید که ایمان آورده
شود بهمه کتابهای او تعیین اعداد آن لازم نیست زیرا که در
اعداد آن دلیل قطعی نیست اگر اعداد آنرا تعیین کرده شود
در واقع اعداد کتاب ازان زیاده شود لازم میآید که بعضی
از کتب ایمان آورده نشده باشد و اگر در واقع عدد کتب

کمتر ازان عدد باشد لازم میآید که در عدد کتب چیزی زیاده
کرده باشد و یکی ازان دو کفر ست پس باید که همه کتابهای الله
تعالی که بر انبیا علیهم السلام فرستاده ست ایمان آورده
شود همه آنها حق ست و سخن خدا ست عزوجل و سخن او که عبارت
از کلام نفسی ست قدیم ست و آن مرکب از حروف و صوت نیست
بلکه معنی ست واحد قایم بذات او تعالی و او سبحانه متکلم ست
بهمان کلام خود ازلا و ابدا و آن معنی قدیم متصف بامر و نهی
و استفهام و خبر نیست بلکه باعتبار تعلق امر و نهی استفهام
خبر ست و هر که کلام نفسی را حادث گوید کافر گردد اما کلام
لفظی مرکب ست از حروف و مکتوبست در مصاحف و مقروءست
بزبانها حادث ست آنچه گفته میشود که کلام الله تعالی منزل بر
انبیا علیهم السلام و مکتوب ست در مصاحف و محفوظست
در دلها و مسموعست بگوشها و مقروءست بزبانها معنی دینی است
که فرستاده شده ست او را و کتابت کرده شده ست در مصحفها
نقشهای او دلالت میکند بر حروف فهمیده میشود
که و آن معنی قدیم را شنوده بگوشها نظم او را و حفظ کرده میشود

صاحبش بو یوسف قاضی شده — وز محمد ذو المنن راضی شده

شافعی ادریس و مالک باز فر — یافت زیشان دین احمد زیب و فر

احمد حنبل که بود او مرد حق — در همه چیز از همه برده سبق

روحشان در صدر جنت شاد باد — قصر دین از علمشان آباد باد

این مناجات بدرگاه مجیب الدعوات

پادشاها جرم ما را در گذار — ما گنه کاریم و تو آمرزگار

تو نکوکاری و ما بد کرده ایم — جرم بی اندازه بیحد کرده ایم

سالها در بند عصیان گشته ایم — آخر از کرده پشیمان خورده ایم

دائما در فسق و عصیان مانده ایم — همقرین نفس شیطان مانده ایم

روز و شب اندر معاصی بوده ایم — غافل از امر و نواهی بوده ایم

بی گنه نگذشته بر ما ساعتی — با حضور دل نکرده طاعتی

بر در آمد بندهٔ بگریخته — آبروی خود بعصیان ریخته

مغفرت دارد امید از لطف تو — زانکه خود فرموده لا تقنطوا

بحر الطاف تو بی پایان بود — نا امید از رحمتت شیطان بود

نفس شیطان زد کریما راه من — رحمتت باشد شفاعتخواه من

چشم دارم از کنه پاکم کنی | پیش از آن کاندر لحد خاکم کنی
اندر اندم کز بدن جانم بری | از جهان با نور ایمانم بری

در بیان مجاهدت نفس امّاره

عاقل آن باشد که او شاکر بود | وانکهی بر نفس خود قاهر بود
هر که خشم خود فرو خورد ایچنان | باشد او از رستگان جهان
آن بود ابلهترین مردمان | کز پی نفس و هوا باشد دوان
وانکهی پندارد آن تاریک رای | خواهد آمرزید نشش آخر خدای
گرچه درویشی بود سخت ای پسر | هم ز درویشی بنا شد خوبتر
که او را نفس توسن رام شد | از خردمندان نیکو نام شد
بر مراد نفس تا کردی اسیر | صبر بگزین و قناعت پیشه گیر
در ریاضت نفس بد را کوش مال | تا نیندازد ترا اندر وبال
هر که خواهد تا سلامت ماند او | از جمیع خلق رو گرداند او
مردمان را سر بسر در خواب دان | گشت بیدار آنکه او رفت از جهان
آنکه رنجاند ترا عذرش پذیر | تا بیابی مغفرت بر وی مگیر
حق ندارد دوست خلق آزار را | نیست این خصلت یکی دیندار را

خود را تواند چنان کند چشم زن او بر هیچ نامحرمی نیفتد یکی
آنکه اصلا از خانه بیرون نگذارد از برای آنکه روزی
رسول صلی الله علیه وسلم از فاطمه رضی الله عنها پرسیدند
که زنان را چه بهتر گفت آنچه ایشان را مردان نه بینند رسول صلی
علیه وسلم را خوش آمد و فرمودند که مردان و زنان را
جامه نیک گزینید تا در خود ننشینند که چون جامه ایشان
نیکو شود ایشان آرزوی بیرون رفتن کنند
و اختیار علما درین روزگار آنست که زنان بجماعت بمجلس علم نیایند
از تماشا و نظاره و از حمام و آنچه مانند این باشد حاجب بود
بمنع کردن از برای آنکه زنان را چون از مجلس علم یکجا
زنان و مردان باشند آفت باشد از نظاره آن ادب آموز
خیزد و باید که زنان چشم خود را نگاه دارند از نامحرم از برای
آنکه نابینائی در خانه رسول صلی الله علیه وسلم در آمد علیه

صدیقه رضی الله عنها بزن دیگر نشسته بودند بر نخواستند
گفتند با پنهاست رسول صلی الله علیه وسلم فرمودند که او شما
را نمی بیند شما او را می بینید در محیط آورده است که
مردان را روا باشد که زن خود را بهفت کس گذارد اوّل
بدین پدر و مادر و پرسیدن و تعزیت ایشان دوم پرسیدن
خویشاوند محرم او باشد بغیر پدر و مادر مانند عمّ و عمّه و خال
و خاله و جد و سائر محارم که این زنان را در پیش ایشان روا باشد
سوم زنیکه دایه باشد چهارم زنیکه مرده شوی باشد پنجم
زنیکه دیرا برکسی وام باشد که آن وام را ستاند ششم
زنیکه وام دار باشد که بگذارد آن هفتم زنیکه بحج رود و توانائی
داشته باشد و محرم داشته باشد و اگر محرم نداشته باشد
روا نبود و زنان را بزیارت گورستان و پرسیدن جماعت
بیگانگان و بمهمانی ایشان رفتن روا نبود و اگر شوهر گذارد

وجماعت اگر پرسند که اهل سنت وجماعت را بچند چیز
اعتقاد باید کرد جواب بگوکه به ده چیز اعتقاد باید کرد
تا تو در مذهب اهل سنت وجماعت باشی اوّل آنکه قرآن را
کلام حق داند دوم در ایمان خود شک نیاری سوم هیچکس
از یاران رسول صلی الله علیه وسلم طعن نکنی وبعد از رسول
صلی الله علیه وسلم حضرت ابوبکر صدیق را خلیفه برحق داند
وبعد از ایشان عمر بن خطاب را داند وبعد از ایشان عثمان
بن عفان را داند وبعد از ایشان علی مرتضی را داند وهیچکس
از یاران رسول علیه السلام را دشمن نداری ودر دشمن
داشتن زوال ایمان است چهارم دیدار حق تعالی را
برحق داند پنجم سلطان را دعا کنی نیکوشش
در پس هر نیکو وبد نماز رواداری ششم بر اهل قبله نماز
جنازه کردن برحق داند هشتم اهل توحید را

بگناه کافر نداند نهم مسح موزه جائز داند دهم
تقدیر نیک و بد از خداوند داند چون این چنین
شد نگاه داری و اعتقاد کنی از اهل سنت و جماعت
باشی والا از خلاف ورزیدی نعوذ باللہ من ذلک
در آخرت کار او چگونه خواهد شد اگر پرسند که خلفای
چند ست جواب بگو که یازده ست اول حضرت ابابکر صدیق
رضی اللہ عنہ دوم حضرت عمر سوم حضرت عثمان چهارم
حضرت علی رضوان اللہ علیہم پنجم عبد اللہ ابن عباس رضی اللہ عنہ
ششم عبد اللہ ابن مسعود رضی اللہ عنہ هفتم زید ابن
ثابت رضی اللہ عنہ هشتم عایشه صدیقه رضی اللہ عنہا
نهم حضرت عبد اللہ ابن عمر رضی اللہ عنہ
دهم حضرت موسی اشعری رضی اللہ عنہ
یازدهم معاذ جبل رضی اللہ عنہ اگر پرسند که

برسالت رسول صلی الله علیه وسلم وبرپای داشتن نماز
وروزه وزکوة دادن وحج اسلام گذراندن اینها عملهای
اسلام ست درانجا از ایمان سوال میکند که رسول صلی الله
علیه وسلم فرمودند که باور داشتن پس معلوم شد
ایمان واسلام متغایر نیستند بلکه شی واحد ست مسلمی
بدو اسم اگر پرسند که ایمان زیاده کم میشود یا نی
جواب زیاده وکم نمیشود زیرا که ایمان تصدیق ست
وتصدیق احتمال زیاده وکم نمیشود اگر پرسند که ایمان
اهل آسمان وزمین یکی ست یا نی جواب چو که ایمان اهل آسمان نه
وزمین یکیست ولیکن متفاصل اند بعضی بر بعضی ست
پرسند که ایمان مخلوق ست یا غیر مخلوق کافر کفر وایمان
مخلوق ست بغلط اگر پرسند که کسی را اقرار
زبان نباشد ولیکن تصدیق بدل بود آنرا چه گویند

ان خیر مخلوق ست اگر پرسند که ایمان تقلیدی درست ست
یا نی جواب بگو که ایمان تقلیدی درست ست امّا بنده ببرک
استدلال عاصی میشود یعنی بنا دانستن دلائل مسائل
توحید امّا تقلید بر دو نوع ست تقلید صحیح تقلید فاسد
تقلید صحیح آنست که کلمه میگوید وچون از انکس سوال
کرده شود که این کلمه را از برای چه میگوئی جواب
گوید که این کلمه آن ست که بنده بگفتن این کلمه
مسلمان میگردد و شرعاً من نیز مسلمان باشم و تقلید
فاسد آنست که چون از وی سوال کرده شود که این کلمه را
که او گوید که این کلمه را مردمان میگویند من
نمیدانم که مقصود از گفتن این چیست این
ست که

درست است همچنانکه تفصیلی درست است ایمان اجمالی آن است
که گوید قبول کردم دین مسلمانی را آنچه در وی است و بیزارم
از کفر کافری و هر چه در وی است و ایمان تفصیلی آن است که
بگروی بخداوند تعالی و بفرشتگان وی و بکتابهای وی
و بپیغمبران وی و بروز قیامت و بآنچه تقدیر نیکی و بدی هم
از خداست عزوجل اگر پرسند که ایمان بچند چیز درست
میشود جواب بگو که اول شنودن است دوم فهم کردن
سوم قبول کردن است چهارم عمل کردن اگر پرسند که
کفر و ایمان یکدیگر را چه آیند یا نی جواب بگو که
کفر و ایمان جمع نمی آیند زیرا که محال است
بنده در یکحال هم مومن باشد و هم کافر کفر و ایمان
ضدان لایجتمعان اگر پرسند که کسی را اقرار
بزبان باشد ولیکن تصدیق بدل نبود آنرا چه گویند

جواب بگوکه آنرا منافق گویند منافق شخصی راگویند که
کافر بود بنزدیک خدای تعالی و مؤمن بود بنزدیک
خلق چون احوال او راندانند اگر بپرسند که
تصدیق بدل بود یا بزبان نبود آنرا چگویند جواب
جواب بگوکه مؤمن بود بنزدیک الله تعالی
و این نزدیک متکلمان ست اما بنزدیک فقها
بی اقرار زبان مؤمن نبود عند الله نیز مؤمن نبود
و نزدیک خلق چون معلوم نبود تصدیق او را کافر گویند
و اگر اقرار و تصدیق هر دو باشد و دل بر ایمان باشد
و مؤمن گشته باشد اما از دل و یا از دل و یا از زبان یا
از چشم یا از ابرو و یا از بازو و یا از باقی تن غرمیی و
یا با دستی یا قول یا فعل و یا حرکتی و یا اشارتی

ویا مشابهی باختیار که آن کفر بود باتفاق ویا خوار داشت
ویا کم داشت ویا استهزا و استخفاف بیکی ازینها
اجمالاً و یا تفصیلاً کافر گردد و مرد را فائده نکند
آنچه در دل اوست که از برای آنکه ایمان تصدیق
بنده ست بدل و نه تصدیق دل و اگر تصدیق دل بودی
کفر و ایمان جمع شدی و کفر با ایمان جمع نمیشود
و اگر ایمان تصدیق دل بودی منافی آن کفر است
از وی نیامدی چون بیاید معلوم شد که تصدیق بنده
دل نبود و اگر بوده باشد تصدیق بکذب نشده باخود
هیچ نمانده تا بجدیکه ایمان میباید آورد
تا این از وی آمده که منافی ایمان با تصدیق بنده بدل
جمع نشود با تصدیق دل جمع شود از برای این ست
سلف رضوان الله علیهم اجمعین گفته اند

با ایمان تصدیق بنی ست بدل نه تصدیق دل که اکرا
ایمان تصدیق دل بودی کفر با ایمان جمع شدی
وحالا آنکه کفر با ایمان جمع نمیشود که ذرهٔ از ایمان
عالمی از کفر و معاصی محو کرداند و ذرهٔ از کفر و جهالی
از ایمان عمل صالح را حبطه کرداند و اکر بندهٔ اقرار و
تصدیق بوده باشد و او بر موجب آن هفتاد سال
نماز کرده و روزه داشته بود و صدقه و زکوة
وعشر داده و حج کرده و زیارت بیت المقدس
کرده و سالها مجاور کعبه بوده و جهاد
کرده قرآن و توریت و زبور و انجیل خوانده
و یاد کرفته و تفسیر آنها دانسته و علم اصول فقه و کلام معلوم
کرده و مذکور و واعظ بوده و درس و مسبق کرفته و مبین
ایمان و تسلیم بوده و فتوی جواب کرده و محدث و معلم

بوده و شیخ الاسلام بوده و محتسب و امر معروف و نهی منکر
کرده و بزرگ و امام و پیشوا و صوفی بوده و خطیب و قاضی
بوده در اصول و در فروع دین تصنیفات کرده و صائم الدهر
و قائم اللیل بوده از تنعمات و از مباحات دنیوی مجتنب
بوده و بقدر کفاف از جامه و ثوب قناعت کرده و صاحب
جله و ریاضات بوده و ارباب دنیوی ملوک و سلاطین را
نزدش نگذاشته و خود نزد ایشان نرفته و فی الجمله
از منهیات شرعی نکرده هیچ یک از طاعات شرعی
نمانده که نکرده اما در همه عمر یکبار حق متفق علیه را انکار کرده
بزبان یا بعضو از اعضا تصدیق ناکرده بدل تا دل را از تصدیق
کردن آن خالی کرده از انکار و رد آن نکرده و دل را
خالی داشته از انکار و رد آن نکرده و یا یکبار یک دشنام
قذف و غیبت مر یک غلام محصن و یا مر یک غلام محصنه را

رواداشته واگرچه خود هرگز نگفته ست وآنرا بد نداشته
ویادل را از بد داشتن آن خالی داشتن ویا یکبار یکدروغ
گفتن یا شنوده وآن را بد نداشته ویا گفتن او را
رواداشته اگرچه خود هرگز نگفته ونکرده ویا بسیار
یکرکعت فرض ناکردن رارواداشته اگرچه خود
هرگز یکرکعت نافله را فوت نکرده ویا یکبار
یک طپانچه را بر مسلمانی ویا بر غلامی ویا بر کودکی
باجازت شرعی زدن رارواداشته اگرچه
خود هرگز نکرده ونزده ویا یکبار از جبهٔ یتیم و
ویا لقمه از اموال مسلمانان بی اجازت شرع متصرف
شدن رارواداشته یا آنرا بد نداشته اگرچه خود
هرگز متصرف نشده ویا یکبار نظر بشهوت باجارت
شرع بر روی عورت بیگانه ویا بر صبی کردن رارواداشته یا

از بد داشتن آن خالی داشته اگرچه خود هرگز نکرده و خود نیز بنگر
ننگریسته ست و هم برینجمله از دنیا رفته ست شرعاً وی کافر رفته ست
و هر که در شرع کافر ست عند الله مؤمن نیست و این
روایت در قاضیخان ست ویرا و باشد لعنت خداوند تعالی
و فرشتگان و آدمیان اگر بنده چون گناه کند
نقطهٔ سیاه در دل او افتد اگر بعد از گناه توبه کند
آن نقطه زدوده شود و دل وی روشن شود و اگر گناه
زیاده کند و اصرار مینماید سیاهی دل او زیاده گردد
تا تمام دل وی سیاه شود نعوذ بالله من ذلک علامت سیاهی
دل آن بود که گفته نشود و نیز طاعت را نزد وی قدری
نبود و نصیحت مر او را سود ندارد و این معنی مر او را بکافری
کشد چنانچه مر او را خبر نبود پس بندهٔ مؤمن باید که از گناه
[illegible] باشد و از دوستی دنیا سر همه خطاهاست که

حُبُّ الدُّنیا رَأسُ کُلِّ خَطِیئَةٍ اجتناب نماید اگر پرسد که
در مذہب اہل سنت و جماعت چہ مقدار ثواب ست
جواب بگوکہ ثواب بسیار ست چنانچہ رسول صلی اللہ علیہ
وسلم فرمودند کہ من تمسک بسنتی عند فساد امتی فلہ اجر شہید
یعنی فرمودند کہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم در وقتیکہ فساد
در میان خلق ظاہر شود مبتدعان و گمراہان بسیار شود
درین وقت ہر کہ چنگ زند در سنت من و بر سنت
و جماعت باشد مر او را ثواب شہید ست در دیوان
اعمال او نویسند و روایت دیگر آمدہ ست کہ او را مزد ہزار
شہید نویسند اگر بر سند کہ ہر کسی اجماع امت را خلاف
کند و نگاہ داشتہ نماز با جماعت را حق نہ بیند او را
چگویند و چہ بود جواب بگوکہ او را مبتدع و گمراہ گویند
و ہر کہ انکار سنت و جماعت کند نعوذ باللہ من ذالک

رسول صلی اللہ علیہ وسلم فرمودند کہ ہر کس نماز با جماعت را
نگاہ دارد ہر جا کہ باشد بگذارد او را از پل صراط چون برق جہندہ
بگذارد در روز قیامت روی او چون ماہ شب چہاردہ
تابان باشد بس ای برادر بر تو باد کہ درین تاریکی آخر الزمان
بجز طریقہ باشد دین خود را از ہوا و بدعت نگاہ دارد
مبتدعان و گمراہان بسیار شدہ اند و بدعتہا آشکارا شدہ اند
و باز پروردگان و ہوا پرستان و پاک مذہبان بر
برانگیختہ گشتند از صحبت ایشان پرہیز باش تا ترا گمراہ
نسازند و در حدیث فرمودند قال النبی علیہ السلام من عزر صاحب
البدعۃ فقد اعان علی ہدم الاسلام یعنی ہر کسیکہ بزرگ دارد
و تعظیم کند مر اہل بدعت را بدرستیکہ مدد گاری
کردہ باشد او بر ویران کردن دین مسلمانی و ہر کسیکہ
اعتقاد وی صحیح باشد و توحید خالص بود با مبتدعان

وگمراهان انس نگیرد و با ایشان ننشیند و طعام ایشان
نخورد و از نفس عداوت بر ایشان ظاهر گرداند اگر پرسند که
هر کس بر روی مبتدعی خندد یا مداهنت کند چه شود جواب بگو که
نور ایمان از وی بیرون کشد نعوذ بالله من ذلک یکی می
گفت آه چکنم بزرگی بشنید در جواب گفت قدم
در سنت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم بنه پس باید که
چنگ در دامن اهل سنت زنیکه فرقهٔ ناجیه ایشانند
و رسول صلی الله علیه وسلم فرمودند که مضمون کلام نبی
این است که زود باشد که امت بعد از من هفتاد و سه گروه
شوند و هفتاد و دو گروه اهل بدعت و ضلالت باشند و یک
گروه اهل نجات و او رستگار است یاران گفته اند یا رسول الله
ایشان کیانند فرمودند پیغمبر صلی الله علیه وسلم که آنها که
بران باشند که من و یاران برانند یعنی در مذهب اهل سنت

معصوم ایمان پیغمبران است سوم ایمان مقبول ایمان
مؤمنان است چهارم ایمان مردود ایمان منافقان است
پنجم ایمان موقوف ایمان مبتدعان است اگر پرسند که
ایمان چیست جواب بگو که ایمان آنست که الایمان اقرار
باللسان وتصدیق بالقلب معنی چنین باشد که ایمان اقرار
کردن است بزبان و استوار داشتن است بدل که خدا تعالی
یکیست و یگانه است و بحقیقت پادشاه همه پادشاهان است
و حضرت محمد مصطفی صلی الله علیه وسلم فرستادهٔ
اوست و برحق است اگر پرسند که ایمان آوردن
برچند نوع است جواب بگو که بر دو نوع است اول ایمان
مجمل دوم ایمان مفصل اگر پرسند که ایمان مجمل کدام است
جواب بگو که ایمان مجمل آنست که آمنت بالله کما هو باسمائه

ایمان آوردم بخدای عزوجل که صفتش قل هو الله
احد است و ایمان آوردم باسمهٔ نامهای و باسمهٔ صفتهای
وی که راست است اگر پرسند که ایمان مفصل
کدام است جواب بگوکه ایمان مفصل این است که آمنت
بالله و ملائکته و کتبه و رسله و الیوم الآخر و القدر
خیره و شره من الله تعالی و البعث بعد الموت
معنی چنین باشد که ایمان آوردم بخدای عزوجل که
زنده کردانیدن بعد از میرانیدن حق است و راست
یفعل الله ما یشاء و یحکم ما یرید یعنی هرچه خواست
کرد و هرچه خواهد بکند اگر پرسند که اسلام
چیست جواب بگوکه الاسلام هو الانقیاد بامر الله
تعالی و الاجتناب عن النواهی یعنی اسلام کردن

انگه بدست راست گیرد البته بی عذر بدست چپ نگیرد سوم
انگه در وقت تأمل ورق گردانیدن بر حاشیهٔ ناتوشته
نهد چهارم انگه قرآنرا بر کرسی نهد که از زانوی وی پست تر
باشد پنجم انگه چون شغلی درمیان خواندن پیش آید تا ازوی
فارغ شدن مصحف را کشاده نگذارد چون باز باثر قرأت
رود بکشاید ششم انگه درمیان قرآن خواندن سخن نگوید
تا آن سوره و یا آیت را ختم نکند الا بضرورت
افتد و در سطرهای قرآن نیکو کمارد و چون بآیت رحمت
برسد توقف کند و از خداوند تعالی رحمت خواهد و چون بآیت
عذاب رسد پناه بخدای تعالی آرد آنگاه باثر خواندن رود
که پیغمبر صلی الله علیه وسلم چنین کرده اند اگر پرسند که
شرط ایمان چند ست جواب بگو که شرط ایمان پنج ست
اوّل ایمان بوجود آوردن و آن خبر متواتر رسیده که

ثابت ست از رسول صلی اللہ علیہ وسلم دوم شرط وجوب
ایمان و آن عقل و بلاغت ست بقول جمہور سوم شرط صحت
ایمان و آن تعقل و ادراک ست چہارم شرط قبول ایمان
و آن قبول الناس ست پنجم شرط بقای ایمان و آن خالی بودن
زبان ست و خالی بودن ارکان ست و خالی چنان ست کہ
از منافی ایمان و بعبارت دیگر آمدہ ست کہ ایمان را ہشت شرط
ست اول بلاغت ست دوم عقل سوم ایمان بغیب
آوردن ست چہارم غیب را خاصہ خدا یتعالی
دانستن ست پنجم درمیان خوف و رجا بودن ست
ششم از غلبہ خدای تعالی ترسیدن ست ہفتم از
رحمت خدای تعالی امیدوار بودن ست ہشتم نیکی و بدی
خدای تعالی دانستن ست اگر پرسند کہ بنیاد ایمان چیست
جواب بگو کہ بنیاد ایمان علم الیقین ست یعنی مؤمن با ایمان

نکنم عیب اگر تو بتوانی | که در و حلّه بپوشانی
اسب تازی اگرچه به تازد | لاشه خر خویشتن نیندازد
صد و هفتاد بیت و ده بابست | لایق روزگار اصحاب است
مؤجز دلپذیر افتاده است | لاجرم بی نظیر افتاده است
این ترا یاد گار از شرف است | نام این در جهان بهر طرف است
از بخارا است مولد و منشش | وز خراسان علوم مکتبش
یا الهی بده تو توفیقم | راه بنمای سوی تحقیقم

در بیان فرایض وضو

در صباح و رواح لیل و نهار | در وضو نیست جز فریضه چهار
شستن دست و روی مسح سر است | شستن پای نیز معتبر است
ربع سر مسح فرض باید دید | لازمش همچو فرض باید دید

در بیان سنت وضو

شستن دست باز مسواک است | نام حق گفتن از دل پاک است
مضمضه مسح کوش استنجا | به کرات شستن اعضا
نیز انگشت پای را تخلیل | سنت آمد ز مصطفی بی قیل
عضو اگر تر کنی روا نبود | راندن آب جز خطا نبود

در بیان مستحبات وضو

در وضو شش ز مستحبات است | نیت و زان سپس موالات است
همه سر مسح دان یکی ترتیب | بمیامن بدایت از تادیب
گر تو هیچ از سر عمل گیری | مسح کردن ازین قبل گیری

در بیان مکروهات وضو

آب اندر دهان و در بینی | بکف چپ کراهت است بنی
آب بر روی سخت بر کردن | عورت خویش را نظر کردن
خیره در آب ناشتن از عمدا | سخن اندر مقام استنجا

هر که این شش کراهیت داند | وایم اندر فراهیت ماند

در بیان شکننده وضو

آنچه از پیش و پس عیان گردد | آبدست تر ازیان گردد

ریم و خون جز بروان همی باشد | قی کنی پر دهان همی باشد

قهقهه در نماز بیهوشی | باز دیوانگی و مدهوشی

خواب تکیه زده وضو شکند | تکیه بر خواب هیچ کس نکند

مگر آن باد کان زپیش بود | که وضو هم بجای خویش بود

در بیان فرایض غسل

هر که با دانش و تمیز بود | فرض در غسل دو سه چیز بود

آب در بینی و دهان کردن | بر همه عضو خود روان کردن

در بیان سنت غسل

سنت غسل جمله کی نجبت | یاد کیرش که بهتر از کنجبت

شستن دست و فرج باید پیش | دور کردن نجاست از تن خویش

بس وضو ساختن زبهر خدا | شستن تن سه بار سر تا پا
آن زنانیکه موی را بافند | شاید آن موی را نه بشکافند
بر تک سر چو آب را رانند | بافه خشک همچنان مانند

در بیان مقدار آب وضو

مکن اسراف ما مجانی | چون ولا تسرفوا همی خوانی
تلف آب چون روا نبود | تلف عمر جز خطا نبود
در وضو آب یکمن و نیم است | غسل را چار من ز تعلیم است
در وضو کن به نیم من استنجا | دار مر دست را وی نیم من را
بس بدان نیم من که میماند | پای شوید هر آنچه میماند
همچنین کیر غسل را تعلیم | بر سر خویش ریزد و من و نیم
هست این احتیاط در خانه | که بود آب تو به پیمانه
در تو انجا چه بر لب جویی | نیست اسراف هر چه بیشویی
گر تو خواهی که شرع آموزی | بایدت جد و جهد دلسوزی

آنچه از وی سوال خواهد کرد | نزد کز حلال خواهد کرد
در طلب کردن حقیقت کار | از خدا شرم دار شرم مدار

در بیان موجبات غسل

غسل از پنج چیز فرض شود | بر زن و مرد همچو قرض شود
هر زنی را که کم شود ایام | غسل باید بهر نماز مدام
چون شود پاک زن ز حیض و نفاس | غسل واجب شود بشرع قیاس
مرد را چون ذکر چنان کردد | که در اندام زن نهان کردد

در بیان فرایض تیمم

چار چیز است در تیمم فرض | مید هم مر ترا بدانش عرض
نیت قصد خاک ای سرور | خاک اما چو پاک ای مهتر
پس بزن هر دو دست را بر خاک | پس بمالش بروی تا شود پاک
پس دگر باره پنجه زن در حال | هر دو ساعد بمر فقین بمال
در تیمم فریضه این چار است | که ترا زین چهار ناچار است

نیت این است اگر نمیدانی | که نمازت مباح گردانی

در بیان ناقضات تیمم

هر چه آن ناقض وضو باشد | ناقض این تیمم او باشد
آنکه قادر شود بآب طهور | زو شود در زمان تیمم دور
نزد ما شرط هست استیعاب | در تیمم تو نکته را دریاب
هر که میلی ز آب دور بود | این تیمم ورا طهور بود
ور بود آب کمتر از میلی | نیست در نار و ایش قیلی
میل در شرع ثلث فرسنگ است | که ترا دانش است فرهنگ است
ثلث فرسنگ بود چهار هزار | از قدمهای مرد خوش رفتار

در بیان دوازده فرض

هر که او طالب لطیفه بود | مقتدایش ابو حنیفه بود
او در اسلام صوفی صافی | در شریعت فقیه وافی
بشنو از من بیان مذهب او | زانکه صافی تر است مشرب او

ضبط کن این شش و دوش فریضه کنون — شش درون نماز شش بیرون

تا نماز تو با نوا گردد — فرض و نفلت همه ادا گردد

آنچه بیرون کنون ترا فرض است — عرضه دارم که موجب عرض است

نیت است و طهارت و تکبیر — پوشش عورت و مکان طهیر

عزم اسلام باید خوردن — روی هم سوی قبله آوردن

شش دیگر در اندرون نماز — فرض دان و نماز کن به نیاز

آن قیام و قراءت است رکوع — قعدهٔ آخرین سجدهٔ خضوع

بس برون آمد از فریضه شناس — از نمازای مدار عقل قیاس

در بیان واجبات نماز

واجبات نماز هفت است — زانکه از مصطفی چنین رفته است

فاتحه ضم سورهٔ قرآن — در دو می اول از فریضه بدان

لیک اندر تطوع و سنت — سوره با فاتحه یکی ضمنت

کاخر نیش چو اولین باشد — سوره با فاتحه قرین باشد

در بلندی بلند باید خواند | آنچه پست است پست باید خواند
قعدهٔ اوّل از واجبات است | باز در آخرش تحیات است
لیک در رو ترشد قنوت عیان | باز تعدیل جمله ارکان
لیک در عید واجب افزاید | زانکه تکبیر عیدی باید
واند آن کس که حبتی دارد | کاندرین باب نسبتی دارد

در بیان سجدهٔ سهو

سجدهٔ سهو را بیان کردند | آنچه مشکل بود عیان کردند
گر کسی فرض را کند تاخیر | یا کند ترک واجب از تقصیر
سجدهٔ سهو او چو ساز کند | جبر نقصان آن نماز کند
ای مصلی بهر دو دست سلام | گوی وانگه بیار سجود تمام
لیک آنکس که او امام بود | بسوی راست یک سلام بود
اینچنین است مذهب نعمان | او بتقوی چو بود در وسلمان
کاینچنین است روایت فتوی | اختیار آن بود که او تقوی

هر یکی سهو را دو سجده بس است | شرع آموز اگر ترا هوس است
هر امامیکه مقتدی باشد | سهو او سهو مقتدی باشد
مقتدیرا چو سهو افتاده است | سجده سهو او نه معتاده است
سهو او را امام بردارد | طاعتش را خدای بپذیرد

در بیان سنتهای نماز

سنت اندر نماز آمد بیست | ده از آن قولی است ده فعلی است
آنچه قولیست هست استفتاح | بعد ازان در اعوذ گشت فلاح
زان سه پس تسمیه است آمین است | سمع الله گفتن ازدین است
سمع الله امام بردارد | مقتدی ربنا لک آغازد
باز تکبیر در رکوع و سجود | نیز تکبیر در هبوط و صعود
بس برون آمدن بلفظ سلام | نزد ما سنت است در اسلام
فاتحه در دو دی اخیر از فرض | گیر سنت ولی مگیر از فرض
سنت فعلی در نماز ده است | یاد گیرش اگر ترا شرف است

هست رفع یدین تا اذنین | نیز بر جای سجده دارد عین
بعد ازان دست راست بر راحب | بنهی زیر ناف بهر ادب
مرد زنان را بجمله اقوال | دست بر سینه به بود هم حال
دست بر زانو در رکوع بنه | پشت هموار دار همچون زه
سجده آرید درمیان دو کف | شکم از ران دور دار از ف
نیز بر پای چپ نشسته کنی | سر انگشت سوی قبله کنی
گر کسی بر تو شبهت اندازد | مستحب را سنت انگارد

در بیان تعداد فروض خمسه

آنچه فرض است در شب و روزی | هفده رکعت بود کرا موزی
دو بصبح و چهار پیشین است | چهار در وقت عصر تعیین است
سه بشام و چهار در خفتن | زین نکو تر نمیتوان گفتن

در بیان سنتهای شبانروزی

علما گفته اند بی شبهت | هست سنت دوازده رکعت

شش به پیشین گذار دو بسحر — دو پس از شام دو بخفتن در

چهار دیگر ز عصر پیش گذار — لیک این راز مستحب میدار

دوی دیگر گذار بعد از شام — طاعت ذو الجلال و الاکرام

چهار پیش از عشا و چار از پس — سنت پنجوقت این شد بس

غیر ازین هر چه هست نافله است — خواجهٔ ما امیر قافله است

سنت خالص صلوة این است — هر چه هست از مؤکدات این است

وتر از واجبات میدارند — بر همه واجب است بگذارند

در بیان روزهٔ رمضان

نیست در حکم شرع اگر دانی — روزه جز قهر نفس شهوانی

از طعام و جماع دور شدن — وز همه خوردنی نفور شدن

فرض دان جمله روزه را نیت — تا بیابی ز روزه امنیت

نیت روزه گر ادا نبود — در قضا جز بشب روا نبود

لیک مر وقتی نوافل را — تا به پیش از زوال هست روا

در بیان مکروهات روزه

مکس و پشه در گلو چو پرید — نیست نقصان روزه تو پدید

گر کسی رگ زد حجامت کرد — می نشاید ور املامت کرد

ور کنی مسح روغن و سرمه — بر سر و چشم نیست جرمه

نمک و گرد در دهان بچشید — روزه باقیست گر فرو نکشید

تا نکه از بهر طفل میخایند — علما اندرین چه فرمایند

گر ضرورت بود روا باشد — بی ضرورت چنین خطا باشد

روزه باقی بود ولی مکروه — در کراهت مباش بی اندوه

بفراموشی گر کنی و خوری — هست هر دو ترا هنی و مری

ور بقصد است خوردن کارت — لازم آید قضا و کفارت

ور خوری آنچه از غذا نبود — بر تو لازم بجز قضا نبود

آنچه خوردی ادا‌ش باید کرد — نزد نعمان قضا‌ش باید کرد

ور تطوع اگر شروع کنی — بس رجوع از برای جوع کنی

همچو سنگ و کلوخ آهن روی | بنوذین قبل کل سر شوی

در بیان کفارت روزه

گر کسی قصد کرد در خوردن | بنهاری مجامعت کردن

شصت مسکین طعام باید داد | یا یکی بنده کردنش آزاد

یا دو مه روزه را بیا پی دار | تا شوی از حیات برخوردار

از برای تو این قید کردم | یاد گیرش که مختصر کردم

دارم امید من ز دریان | از فنون فضائل ایشان

گر سقیم مرا صحیح کنند | ور قبیح مرا ملیح کنند

جان خوانند را خدای کریم | برهانی تو از عذاب الیم

هر که از ما کند به نیکی یاد | نام او در جهان به نیکی باد

ختم شد بر ثنای رحمانی | بدعا یاد کن تو بر خوانی

هر که این را بصدق برخواند | واجب و فرض نفل را داند

نود و نه چو رفت شصد سال | از وفات رسول تا امسال

نیمهٔ از جمادی الاوّل | بود کاین نظم کشت مستکمل
رحمت حق نثار خواننده | برنویسنده و رساننده
و اندرین مختصر بنفزاید | بس بود اینقدر که افزاید
هر که خواند دعا طمع دارم | زانکه من بندهٔ گنه کارم

تمت المنظومه

بسم الله الرحمن الرحیم

بدان اسعدک الله فی الدارین این کتابی است در بیان صفت ایمان و معرفت ایمان و احکام ایمان و ارکان ایمان و در بیان فرایض نماز و احکام نماز و ارکان نماز و در بیان فرایض زکوة و احکام زکوة و در بیان روزه و احکام روزه و ارکان روزه و در بیان احکام حج

وارکان حج و در بیان جمیع فرایض و واجبات و سنت
و در بیان احکام تعظیم و تکریم بر صفحه صحیفه ثبت
شده است و این کتاب را در بیان چهار فصل بنا
نهاده شد تا مبتدیان را کران پسندیده شود و فصل
اوّل در بیان معرفت ایمان و احکام ایمان و ارکان
ایمان اگر پرسند که اصل ایمان کدام است و دل
ایمان کدام است و نور ایمان کدام است و تاریکی ایمان
کدام است و تنکی ایمان کدام است و حلاوت ایمان
کدام است و حکم ایمان کدام ست و برگ ایمان کدام است
و مغز ایمان کدام است و بیخ ایمان کدام است و تخم
ایمان کدام است و ثمرهٔ ایمان کدام است و وطن ایمان
کدام است جواب بگو که اصل ایمان عطای باریتعالی است
و سر ایمان کلمهٔ طیبه گفتن است که لا آله الا الله

محمد رسول اللہ و دل ایمان قرآن خواندن است
و نور ایمان راست گفتن است و تاریکی ایمان دروغ گفتن است
و تنگی ایمان بی نمازبودن است و حلاوت ایمان
پاک بودن است و بزرگ ایمان ذکر خدای تعالی بسیار گفتن است و شریعت ایمان حلال و حرام را
دانستن است و پوست ایمان شرم است و میوهٔ ایمان
روزه است و مغز ایمان وفا است و تخم ایمان
علم است و ثمرهٔ ایمان اخلاص است و وطن ایمان
دل بندهٔ مومنان است اگر پرسند که تو در ایمانی
یا ایمان در تست جواب بگو که من با ایمانم و ایمان با من است
و من مؤمنم و ایمان صفت من است اگر پرسند که
ایمان بر چند نوع است جواب بگو که بر پنج نوع است اوّل
ایمان مطبوع ایمان فرشتگان است دوم ایمان معصوم

ولیکن تیکسه ایرینینک جلادی — سعادتدور دلینک دردینه دادی

اینینکدیک ایرنه در کاینغه قیش یاز — عزیز عمرونکنی اولکارسنک ایردر آز

اوشل ایرنه ایری کیم بی ریادور — قدم تفراغی کوزکا بی ریادور

اینینکدیک بنده نی بولسنک کداسی — نه دولتدور خدایم نینک رضاسی

اینینک پروانه سیدور خرمن زر — دمی سودور اول ایردین مشک عنبر

سعادتلیک مریداولحق رهنده — بیلور یول باشچی سینینک درکهینده

نه رسوا بیر ایردر نفسنی اوچون خوار — مریدی ایشیکنده یورسه اولخوار

حیا یوق شرم یوق هرکز الارده — بتیکلیک هادیلاردین نسخه لارده

کیچه کوندوزکا کیم قوتی تیسه — حرام ایرمیش اوزینی سایل ایتیه

نبی ایدی قیامت بولسه ایدوست — طمع کین نی یوزیده بولمغای پوست

بیلای دیسانک بو سوزنی ایسته مشکات — طمع برله کیچوکان حیف اوقات

حکایت ثوبان

عجب مرد ایردی ثوبا اتقیاده — اول آتلیغ ایردی برکون ایل پیاده

قولیدین یرکا قمچی توشتی ناکاه — توشوب آلدی اوزی اولمرد آکاه

یارانلر ایدی اول پاکیزه حلقه — نه بولغای ایردی امر ایتسانک بو حلقه

دیدی ثوبان طمع دین بولمغایدیب — آلیب برکیل دیماکنی کوردیم ایب

محبت سیز کیشیدین قاچمق بیانی

کیل ای طالب کوزونک عبرت بیلدی آچ
محبت سیز کیشیدین قوش بولوب قاچ

محبت اهلینی جویانه بولغیل
اوشل کیم اوچرادی قربانی بولغیل

کیشینی کونکلی کیم بیکانه بولسه
ایرور دشمن اگر همخانه بولسه

محبت سیز که بولدی هر قیوذات
اگر فرزند شیر یندور ایرور یات

محبت بولماسه هر کیمسه ای خیر
اتانک بولسه ایرور بیکانهٔ غیر

اقاریب یوریاسه کونکلی اقاریب
قولونکدین کیلسه هیچ اولتورمه یاریب

جگربندنک یوراکینک کوشه سیدور
اینینک مهری قیامت توشه سیدور

اینکدیک یار ایله چون ایلادیک عهد
ایچورسه زهرانی بیلمک کیرک شهد

تیلاسه بورکی هر باک کراک باش
اگر جان ایسته سه قیتار مغیل قاش

اگر بولسون دیسنک ینکیل اغیرلار
چیقیب بریانه تاب بریان بغیرلار

قیلور صحبت اثر ای طالب راه
مونینک دیک جاری بولدی عادة الله

نه کیم توزکا ینغه توشسه بولور توز
که اندین اوتسه نیجه کیجه کوندوز

اگر چندیکه نا قابل لیغینک بار
نکولار جمعیدین ایریلمه زینهار

اگر چیقسه ایپک نی جمعیدین لاس
بولور غرق سیاهی ایها الناس

مبارک اوغلی بر کون آز غوروب راه
عجائب سوساغانده کوردی بر چاه

کیچوردی کونکلیده تاپیلدی مطلوب
اکر دلورسن بولسه ایدی خوب

اوشل دمده بر آهو کیلدی سوساب
تاشیب چیقتی قدوقنی آغزیغه آب

اول ایچکان سونک اوشل شبه باردی چه کا
تیار تیماسده اول سو توشتی تهکا

دیدی یارب بر ورسن آهوغه آب
منکا بر ماس سن ای سلطان وهاب

ندا کیلدی اوشل وجه حسن کا
تیلینک باردی سنی دلورسنکا

اوشل آهو که کوردینک چیقتی یرکا
توکل قیلدی مندین دیکرکا

ایشتیب بول ندانی بولدی بیهوش
ایچیدین قلزم ذوق ایلادی جوش

محبت جامی هول قیلدی تماغین
تیرکلیکده اونوتی سوساماغین

ایدی اول ده ایرهم اتقیاده
یوز آنچه بولدی همتی زیاده

منی مسکین توکل بابیده داغ
توشوبدور همتم کونکون زبون زاغ

همیشه نفس رشتیم مبتلاسی
منینکدیک بار موهیچ مؤمن بلاسی

الهی بحرمت دین قیلیب سیر
منی حنثی غه ایرلار نشاسین بر

ایرور من عقلی یوق ادراکی یوق قل
نه تمکین بار نه همت نه توکل

کله باتم کله قیلمام کیشیدین
کورار من برچه اوز نفسم ایشیدین

بولوبمن غرق بحر اضطرابه
خراب اولمیش توشوب نفس خرابه

ایر کونکلوم ده کوب زار نهانی
یوزدم یوقتور توروب ایتورغه آنی

اوزونک سن عالم السر و الخفیات — معین دور سنکا مجموع حالات
اگر قیتار ماسنک رأیم ورادین — قتولماسن مونینکدیک ماجرادین
اگرچه سانا یوق بو قل گناهی — گرفتار غضب قیلمه الهی

درویش لیک بیانی

کیل ایدرویش اگر درویش اتاندینک — طریق کعبهٔ مقصود اتاندینک
اگر آتینک خلاف بنده لیکدور — قیامت کن نچوک سرمنده لیکدور
قوروق آت برله اوتکان حیف اوقات — اویاتغیل بوله مغرور قوروق آت
قوروق یورمه قوروق دست اجلده — سالور ناگه کمان ایتمس محلده
اوزونکدین کیمه اخلاص عوامه — سیونمه نامه کیلمای بخشی نامه
کیسی روده کیریب کریورسه روده — قچان واصل بولور در شهوده
سوانی نفی ایکانین ایلا اثبات — توکل بحرینه بات ایکونکل بات
نه بولغای کیرسه قولغه در مقصود — وگرنه سوده یورکاندین نچوک سود
کونکل حق فیضیکا بولسوندیسنک چاک — که اول مرتبه خلقینکنی قیل پاک
یمه زینهار طمع آغشته ناندین — بولور چاهی نجس بر قطره قاندین
اگر آش منهی بولسه کوز یوموب آش — وگرنه تنکلا قرینکدین چیقار تاش
ایرور خردلچه منهی زهر قاتل — قیلور بر قطره می خم سونی باطل

بنی آدمده بار دور بر فریقه — توتارلار اوزلارین اهل طریقت

الار شرع نبی نی دشمنیدور — الارنی آتی یعنی روشنیدور

الار اوزلارینه عارف قویوب آت — اوقورلار عامی لارغه یخشی ابیات

ولیکن ایتوشور بیهوده معنی — اوزینی یولیغه سالماقغه یعنی

الارده بولمغای هیچ نیت — عیال و اهلیدا بولماس حمیت

جمیع جانورلار توشسه کوزکا — حمیت لیک بولور تونلغوزدین اوزکا

الارنی فعلیدور تونغوزغه اوخشاش — شریعت منکریدور آغریغه تاش

الارنی فعلینی کیم یخشی بیلدی — بولور کافر یانار اوتقه یقیلدی

بولوبدور هم تقی بر فرقه پیدا — اتا موءمن ولی نفسیکا شیدا

یغارلار پاره بوینی یوغان نی — سالورلار اورته غه قیز و جوانی

اگر روشنی ایرماس بو اوباش — ولی بو ایشر شریعت حکمیدین باش

بیتیبدور بو الحسن اول یخشی بنده — کتاب تنبیه الضالین ایچینده

بو ایغان فرقه کیم ضال و مضلدور — شریعت اهلی بو ایلدین خجلدور

ایشانسوندیب تقی بر نیچه بی عقل — قیلورلار خواجه احمد دین مونی نقل

خدانی دوستی بولسه خواجه احمد — قیلور مو هیچ مونینکدیک بدعت بد

شریعتده ایدی اول آفتابی — قالیبدور بزکا اول ایردین کتابی

اوشل سلطان بیتیب دور بلکه انده — چیقار موندا غ فریق آخر زمانده

اینینک دیک فرقه ملعون خدادور — الارنی فعلی سنت دین جدادور

بو ایشلار بیتیک دریب ایمسلمان — اوشل قطب زمانغه ایردی یلغان

قیو ایردین که نقل ایتیه بو ایشنی — اینانمنک زینهار انداغ دیمیشنی

ولی بولسه اولوغ یولدین تایارمو — خلاف شرع پیغمبر ایتارمو

انی شائیغه یلغاندور بو افعال — اگر چین بولسه ایرمس صاحب حال

ولی بیلماسمیز اول ایغان کیشینی — قیلیب اوتکان ایکان شیطان ایشینی

آلیب بارسه کیشی اهل و عیالین — کوتارور بی حمیت لیک و بالین

خرام ایشینکه طاعت بیله انسان — ایرور بول اعتقاد نامسلمان

برادرلار بیلینک لار راه حق نی — توتونک دشمن اوشل ایغان فرقنی

قیامت کون قوشولسه جان بیله تن — قوپار هر آدمی اوز دوستی برلان

حکایت

قیامت کون

پیمبر داریده بر کورکدائی — کیلیب ایردی تیلاب خیر خدائی

توروب ایردی قراشوب بعضی ازواج — غضب برله قرادی شاه معراج

دیدیلار ای شهنشاه قبایل — بزاندین قاچماددک کوردیب بو سائل

الارغه دیدیلار سلطان ابرار — اگر کور بولسه اول سیزلارده کوزبار

الار بز بیلمادوک دیب زاری قیلدی — کوللار کوزلاریدین جاری قیلدی

نه سوز پیغمبر اوزازوا چیغه ایخاک — الار ایردی جمیع شبهه دین پاک

تعجب فتنه لیک دور بو زمانه — توشوبدور ایرلار احوالی یمانه

خردمند الشتیب مندین نیچه بند — بو سوزکا بولدیم عامل اگر چند

زمانه خاتونینی یولغه سالماق — ایرور آسان اول ایشدین جنگ قیلماق

اوزولماس سالمه نی بو نیونغه سالمه — اگرچه آلمه دور رخساری آلمه

دمی عیشیکه بولغای آخری سرد — انی خوشلاب قبول ایتمه اوزوندرد

باله دیب سالمه غیل جانینک بلاغه — باله برله بولورسن مبتلاغه

مسلمان آلی بولسنک آله آلین — اگر آلسنک قبول ایتمه وبالین

قویوب تنکری تعالی نی رضاسین — نیچوک تندور قیلورزن مدعاسین

اگر یار آلغانینک نی یخشی خالی — دیمه خاتون دیکیل دین نی کمالی

خوش اول زن بیلماسه بیهوده یرنی — سیچوک لفظی بیلان شاد ایتیه ایرنی

اگر اون یل اویید ابولمسه اون — اونی چیقماس اونی ایتورغه برکون

بیلور ایر آلدیدا اودیک اوزینی — وکر یوز تیغه قیتارمس یوزینی

اگر اویسه کوزین کلفت بیله شوی — توروب اویدین چیقارغه ایلامس اوی

سرین فاش ایلامس کرغده اولسون — اگر تنک بولسه ایتور بولسه بولسون

اگر زن نه مونینکدیک بولسه خشتی — انی بیلکیل بو دنیانی بهشتی

ایلیکا توشسه موندلغ نازنین گل — دیکیل بو سنده دور بو سنده دن گل

سرای آخرت نه زاید دور اول — عنایت گلشنی نه بادیدور اول

قرادیمه قرا خوش فعل خوئی — نکو دور نه کوچه کور هنر نه کوبی

غنیمت بیل تا بیلسه خلقی خوش کور — بلا دور جانینک کاما دسخن شور

آقوزدور آقلیغین کرکیلسه تیلکا — قیزیلدیب آلمغیل بدخو قیز ایلکا

یمان بولسه نعوذ بالله اندین — یماندین اوزکا هیچ کیلماس یماندین

یمان خاتون شیاطین قیچه سیدور — قولونک باغلا غوچی ارغنم چیسی دور

دو عالم ناری بولسه تاری کیتسون — کوزونک کورمس کا شوم دیداری کیتسون

اگر اول کیتماسه سن کیتیب باش — کوتاریب یورمغیل تاغدین آغوتاش

حکایت

نکو ذاتیغه ایدی بر نکو خوی — ایرور سن بو العجب منقاده شوی

دیدی قصدیم منی تنکریم رضاسی — بیتار بو اورتاده ایرمدعاسی

اگر طاعت میسر دور بو ایشده — نچوک سونمای بویون امر ایلا میشده

شیخ کامل ایستامکنی بیانی

کیل ایصونی امید ایتسانک صفادین — قریش جیغمه طریق مصطفی دین

عمل قیل انکا قیلمای عمل کا — توکل ایلا غیل عز وجل کا

عمل قیلمای صفا بولمس کونکلده — ایاغ سیز هیچ کیشی یورمای دیولده

قچان قول سیز کیشی بولغان شناور — شناور من دیسه هیچ قیلمه باور

سالیسبدور اهل سنت راه عامه — بو یولدین چیقماغیل اوزکا مقامه

دیمه توتدوم فلان بزرک ایشینی — قویه کورمه بنی نه قیلمشینی

اوشل بزرک که صاحب همتیدور — رسول الله نینک خاص امتیدور

پیمبر قیلغانیدین قیلمغای تاش — اکر چندیکه بولسه کوز بیلان قاش

شریعت حکمیدین تاشقی ریاضت — ایمس طاعت قباحتدور قباحت

عمل قیلماق اوچون کیرسنک بو یولده — کیراکدور شمع علم البته قولده

قرانغو دا قدم قویسنک یازارسن — اکر کوز بولمسه یولدین آزارسن

ایرور چونکه عجائب بر قطر راه — قدم قویسنک ایاغ آستیدا دور چاه

توزوک بولدیت قدم اوتروسا کورسن — قدوقغه توشکانینک بیلمای قالورسن

کوزونک کر بولمسه ای عقلی هوشیار — عصاکش سیز قدم هیچ قویمه زینهار

اکر عالم سوزین خوب بیلسه عامل — انی عامی دیمه ای مرد کامل

اودور جاهل بیلیب مرشد اوزینی — قولاقغه آلماغای عالم سوزینی

دیانت بیچیدور علم عقاید — تمور سیز شاخه سو برماک نه فاید

بو محکم توب شجرنی شاخ اعمال — لباسی بولدی تقوی میوه سی حال

عجب اصلیکه فرعی فی السما دور — چیقارور هادی علم رهنما دور

بدون علم اگر قویسنک انکا پای — تاییب کیتسانک سنی احوالینکا وای

ایلیکغه دامن هادی علم آل — چیقیب شاید بیکا یس میوه حال

عجبدور یرداکی تورغان عماغه — اوزاتور ایلکین اثمار سماغه

ضعیفی ایتسه بی فقه ضروری — میسر دور نکا طاعت سروری

اوقور بیلماسه ظاهر لفظ قرآن — نچوک معنی سینی بیلکای اول انسان

اگر مغزین آلیبدور مرد طاهر — نچوک قالدی کورونمای قشر ظاهر

ایرور دین علمی چون زر دالوایدوست — ملذ دورانی هم مغزی هم پوست

برادرلار بودور بو قلنی عرضی — ولی بولغای موقیلغان ترک فرضی

ایرور فقه ضروری فرض عینی — یماندور طرفه نادانلیغ نیشینی

بو ترک اوزره بولور ترک فرایض — نچوک بولغای ولی تنکلا عرایض

اگر اول بیلماسه علم عقاید — بولور اول اکبر آثامه عاید

انینکدیک تیلیه کسنی ای نکو ذات — ولی بیلمه اگر کورسنک کشوفات

یوموب کوزادیقوده کورکان بیلیه کسی — ولی بیلماس انی مرد سخن رس

یوکومکدین اوزین بیلیه زیاده — دیکیل آندین توشوب بولدی پیاده

بورونغی حالیدین قیلدی تنزل — توشار سرکشلی قلنی بوینیغه غل
نه یخشی یار اوزین بیلسه کنه کار — بولور کورکان سری قورقوچی بسیار
اکرچه بولسه کوب پنهان سجودی — کورونمس ذره چه عارف وجودی
رضای حق انی مقصودی بولسه — حیاء علم حلم جودی بولسه
اینینک اخلاص قلوق بولسه وبس — ریادین بولسه کونکلیده بر خس
جمیع ایشلارین سالسه خداغه — قولین تا بشورسه اول مرد خداغه

حکایت امام شیخ بصری

امام اهل سنت شیخ بصری — امید اولدور که جنت بولسه قصری
انی بار ایردی بر عامی مریدی — ولیکن تنده ایردی کشف دودی
مریدی کیلمادی بر نیچه ایام — اوزی تابدی انی اول شیخ اسلام
دیدی قیلماق اوچون اول عامینی آل — منکا اسرارینک ایغیل ای نکو حال
دیدی هر که که خفتن کیلسه قرشی — یتار من لحظه ده ایوان عرشی
ملائکدیک بولوب عرش ایچره ممتاز — خدا برلن اوزون شب ایتامن راز
دیدی بار سنک اوشل منزلکا چونباد — بو مسکین آتینی هم ایلاغیل یاد
ینه کیچه کا اول منزلکا یتی — حسن آتین تیلیکا جاری ایتی
بوزولغان کوردی عرش دلکشا بین — نجاست خانه ده کوردی جا بین

یقین بیلدی مونی شیطان بیلیب قید — قیلور ایرکان مونی بر کیچه سی صید
انابت قیلدی باریب قیته باشدین — میسر قیلدی علم آتلیغ قویاشدین
یازر باطل نی توز عالم نی آتی — فکیف اول یرده حاضر بولسه ذاتی
اریغ علم عملدور رهبر حال — بو ایکی بال ایلان اوچقان ایچار بال
اگر بولسه علمینک ای سبک سیر — بیلور بالینک و بالینک بر چه سین خیر
اگر بیلسنک نکو افعال بددین — نعوذ بالله اندین معتقدین

موعظه

کیل ای عاقل بو یورسنک عقلینک ایشکا — اوزونکدین کیتماغیل دانا دیمیشکا
اگر بالا چیقیب کیتسانک اوزونکدین — یقیلغایسن تایب بیرکا یوزینکدین
اوزین بالا توتوب کبر ایلاماکدین — نه چابکلار یقیلدیلار ایاغدین
اگرچه هر کیچه دل محزنغه — باقارسن کوب توروب کوتورمه سینه
اگرچند یکه بولسنک قطب ابرار — دیکیل نی دانشیم نی ده ایشیم بار
نهال محنتینک برسون دیسنک بر — رضای حق اوچون علم ایتیب میتر
اگر باغینکده بولسه کل ریاسی — قچان بولغای چراغینکنی ضیاسی
اگر حالی زیاندین خالی ایرمس — حقیقت اول کیشی نی حالی ایرمس
اوقور بولسنک اوق اورنغینک کوزینه — قراچین کوز بیلان مصحف یوزینه

محقق عالم اولدور عادل اولسه — نه کوب جادل یوکوروب جادل اولسه
جدل قالمغیل اوستنده دور حال — یقیسانک یا یقیلسانک دور زبون حال
وجودینک عقبه سی ایرمس الاشه — تلاشه کیلکان اولتورماس تلاشه
اوقوردین دور غرض تنکری رضاسی — نه اول علمیکه بولغای خلق ایذاسی
یانیب کیلکانده محنت سمع ای یار — یاتیب توتمه هوا بادیغه زینهار
زمانه خلقی اکثر طالب قدر — بولایدیب صدر مجلس قان قیلور صدر
اوقوبدورسن اکر خالص معانی — یوراک قانی بیلان آثاری قانی
اکر قیلدینک میسر علم ایشیدین — ایاغینک باسمه ایکری کورکیشیدین
بیلیب اوز دشمنینک قیلمه انکا حرب — کوروب اوتقه اوزون سالمق نچوک ضرب
موافق علمیغه قیلسه ایشینی — دیکیل ارباب علم انداغ کیشی نی
تورع شرطیده ای مرد کاری — کراکدور البته قاری و قاری

حکایت بدبختان

بیتیب دور جامع مشکوة ایچنده — نبی دین سوردی بر سور غوچی بنده
یمان لارنینک یمانی قیسی انسان — جوابین بردی انکا اوشل آن
اوچ ایغان سونک جوابین بردی آنی — یمان عالم یمان لارنی یمانی
ینه ایدی اوشل همراز محبوب — که خوب لارنی خوبا هم عالم خوب

دیدی پیغمبری عالم غه هادی — ایرور دوزخده بر شد تلی وادی
اوشل وادینی حب الحزن اتادی — ریالیک قاری لار جایی او وادی
جهنم کونده تورت یوز قتله اندین — پناه ایستار خدای ذو المنن دین
خداوندا ایراغ ایتکیل ریادین — ایرمه صدق اخلاص و ضیادین

تکبرلیک عالم نینک بیانی

کیل ایزاهد قولینکدین برمه طاعت — زیادایت طاعتینک ساعت بساعت
اویاتلیغ بیشه قیل خوف طمعدین — ریاضت ایلا تقوی ورعدین
فراغت برله هیچ عاشق یاتارمو — کیشی راحت بیله عاشق ایتارمو
اگر قل خواجه سین جوینده بولسه — یاتارمو یولده عاشق بنده بولسه
یکیل کم کیچه تورماغدین یسنک غم — بولور ایشکم اگر کوب تویسه ایشکم
ایکام عهد ایتسه فاطلبنی تجدنی — قویارمو بنده لار بو جهد وجدنی
آغز جسمینک اگر بولسون دیسنک ساغ — سناچ آغزین سن آچ البته کمراغ
ریاضت میوه سیدور مثل ینغاغ — اگرچه ظاهری سنج باطنی یاغ
معیشت ظاهری نرم آخری قهر — بلانی تاسی بو مشاغدور ایچی زهر
بیلینک باغلا غیل خذ متعه چون — سکر تولدورسه شاید قلبینکا حی
ریاضت خاکیغه هر کیچه اوریاش — یورکقان ایلاسه لعل آته نور تاش

بو دور عاقل بو دون نی سنجی بدبوی
بلند ای استاسنک نفسینک کوزینی اوی

تو شاب قالین یا پیب طاعت جمالین
قویوب سن باشینکا بالین و بالین

تیله نفسینک تیله طاعتکا کم کم
مکر بولغای ایکیلماس کردینک جم

کوزونکدین ایلا غفلت اویقوسین دور
ولیکن بولماغیل طاعتکا مغرور

اکرچه بولسنک اهل علم زهاد
تکبر قیلماغیل اصلینک نی قیل یاد

تکبر ایلامانک شیطان فعالی
یغی وزاریدور آدم نی حالی

ریاضت برله هم آچسنک کوزونکنی
عزازیلدمک اولوغ توتمه اوزونکنی

اکر یرنی یوزیغه ایلاسنک درس
تکبر بولمغیل بولغیل خدا ترس

سنی کیرکان یولینک طرفه اوزاقدور
اراده سانی یوق بندوتوزاقدور

عجب یولدور اراده کوب خطربار
کیشی بیلماس چوبین تیکا یموشو نقار

کیشی بیلماس بو عمان آستیده فاش
جواهر پاره قیمتدور مو یا تاش

اکرچندیکه کوهر پاره دورسن
یقین بیل بنده سن بیچاره دورسن

همیشه بنده دین دور راز قیلماق
نه حد دور باشینی یوقاری قیلماق

تواضع لیک بولوب توتقیل اوزینک کم
شجر کیم میوه لیک بولسه بولور خم

تیراکیم اول کوتاردی یوقاری باش
ثمرسیز بولدی کوردینکمو انینک فاش

کیشی کیم خاک ره دور بی ریا دور
یقین بیلکیل که کوزکا توتیا دور

کیتاردیده تولایدین پست اوتارکون — صباچیقسه بولور عالم دین اوستون
نه بولغای قطره دیک قیلسنک اوزینک کم — کهر بولسنک تا قیلسانک تاج مردم
اکر فیض ایستاسنک قیلمه تکبر — بیوکغه آقمغای بحر اولسه هم پر
اکر توتسنک طریق مصطفی لی — یمان کویدور تکبر کویدور آنی
آغیر توتا اوزینی سنک خاره — طلب بازاریده کیرماس شماره
کیچیک بیلدی اوزینی حالینی دُر — بهاسیدور خریدار آلدیده پر
ایکرمیش جذب عشق اشکسته کسنی — یغار کرداب اکثر خار و خسنی
اکر نفسینک همیشه توتمسنک کم — درست اخلاص برلان بولمغای هم

حکایت عزیزی

عزیزی کاملینی جاهل خام — قبیحه لفظ برلان بردی دشنام
توتوب سقالینی اولمرد خوشخو — دیر ایردی اورتینکا انجنک رو
سنی رسوالیغینکنی ایرته و کیچ — اوزوم ایغانغه باور قیلمدینک هیچ
بو مؤمن دین ایشتیب کیلتور انصاف — نکولار اهلی مندیب اورمغیل لاف
انا انصاف انا خلق ای برادر — اوزونکنی عیبینکا سن یاپمه چادر
اکر سن قیلماسنک نفسینک شکستی — یتار سقالنکا هر کونه دستی

بیان توکل

اگرچه انبیا بیشک اماندور — مبارک دللاری خوف ایله قاندور
ولی امت اگر غوث زماندور — ایسان کیتماغی آخر دم کماندور
اگر عالم یاروسه سن سبب دین — قویاشدیک تتره دائم خوف رب دین
کیرک عالی کرم نی خوفی کوبراق — بیوک بیر دین بیقیلغان قالمغای ساق
اولوغ توتمس کیچکدیک مذهبین کینک — تیوه تایماغی ایرمس قوی بیله تینک
توهم لیک بولور افعالی خوب نینک — سفرده خوفی کوبراق مالی کوب نینک
توهم دین بیراق غفلت لی بنده — کیتار غصه بیلان غم او خلاغانده
اجل البته بیر دور اوزکا بولمس — اولار هر ذی نفس هرگز اول اولمس
قیو قالغه اجل نینک وقتی یتسه — قوتولمس هر نیچه کیم حیله ایتسه
کیین قالمس اجل ای ابن آدم — یتوشسه ساعتی یا ایلکاری هم
کیشینی ایلکیده هم اولسه هر جان — اجل بیرله اولوبدور بیله انسان
قیو باعث بیلان هر جان اولوبدور — اجل دین دور قضا انداغ بولوبدور

عذاب قبرنی بیانی

عذاب قبر کافرلارکا دور چین — کورارلور نینک عذابین بعضی مؤمن
بیتیک کوب نسخه مشهور ایچینده — کیلور ایکی فرشته کورا[illegible]
سورارکیمدور خدا بیرله رسولینک — نه دور دیرلارینه [illegible]

اگر گیرسه فرشته لار غضب دین — چیقار اوت بوزنی هم آغزی لبدین
اگر هیبت بیلان قیلسه نظاره — بولور غمگین کونکل لار پاره پاره
دیکای ای آدمی بولدور سنکا جای — جوابین بر سنک وای اوستیکا وای
اورارلار کزری بیرلان اول ایکی یار — ایشتور انس جن دین اوزکا جاندار
الارنینک ضربیغه تاب ایتمیکای تاغ — نچوک طاقت قیلور بر مشت تفراغ
تولار دوزخ سریدین ایچی دود — پشیمان انده هرگز قیلمغای سود
عنایت ایلاسه دانای اسرار — گیرار کورکا ملایم اول ایکی یار
دیکایلار گیرسه لار خوف ایتمه مندین — سورارلار مهربانلیغ بیرله اندین
اگر بر سنک جوابی باصوابی — آچار جنت دین اول منزلغه بابی
قرانغو کور بولور انداغ فرحناک — جهاننی شوقی یادینکدین چیقار پاک
کونکلده غصه قالماس بر چکیت دیک — یانورسن نیکا اویلانکان یکیت دیک
که موندین سونکره کی نعمت لارینی — خدادین اوزکا کیم بیلکای بارینی

مناجات

الهی بنده من بیچاره دور من — هوای نفس ایله آواره دور من
ایرور من برچه نقصانیمغه اقرار — مسلمان اوغلی قیلماس ایشلاریم بار
ایرور من بنده لارنی سرنکونی — تولا یار و برادرلار زبونی

مینینکدیک عاصی بولغایمو جهانده — گناهیم ظاهریمدین کوب نهانده

نیتای چون عین عقلیم بی ضیادر — عمل هم یوق اگر قیلسام ریادور

اگرچه من یمان قل پای تا فرق — بولوب من معصیت دریاسیغه غرق

ولی صادق ایرور من بهر لیکینکا — تیانیب من سنی غافر لیکینکا

لحدکا کیرسه بولیغوز غریب باش — اوکورسه یوز همه قوم قرینداش

تحیر بولسه جان غم سرشته — یتوشسه سور غالی ایکا فرشته

سن آسان ایتمسنک انداغ سوالی — نچوک کیچکای غریب بندنکنی حالی

دیسه من ربک ایکا عبد درگاه — تیلیمغه جاری قیلغیل ربیم الله

اگرچه عاصی دور یارب بو بنده — اوزینک بندم دیکیل ربیم دیکانده

اگر سن قیلماسنک قلیق آتین جود — منی قل من دیکانیمدین نچوک سود

الهی لطف قیل مونده وانده — منی بنده آتیب بندایت بو بنده

اگر چندیکه کورسیز اولسه انسان — سور الور البته بیشک نقصان

اگر دریاده اولسون یا آسیلسون — عذاب آتیسه بنی آدم نه بیلسون

درنده آدم اوغلین قیلسه خوراک — کمان یوقتور سور ارقا زینده ای پاک

اگر بنده معذب بولسه انده — قالور توتمای بو ایشدین اول درنده

نچوک قیلسه ایرور قادر ناصر — بو یرده بنده سی نینک عقـ

نه کیم ایدی خدا ایننک یا پیمبر | انی محکم توتوب ایریلمه دیکر

قیامت حق ترور

قیامت حق ایرور ای آدمیزاد | خدا قرآن ایچنده قیلدی کوب یاد
بولور قدرت بیلان تفراغیمیز تن | کیرار جان قیته دین بیشبهه وطن
تیننک هر تورلی بولغان بولسه برهم | قیلور بورناغیدیک خلاق عالم
خدا هیچ یرده یوقنی ایلادی بار | یراتسه قیته دین ایرمس بود شوار
اودور حاکم نچوککیم حکم قیلدی | تیریل دیکاج همه عالم تیریلدی
یغار محشر یریده برچه جاننی | سوار بنده سیدین یخشی یمانی
هر ایشنی کوب قیلیب دورسن وا آز | حسابین هم تیلار اول بنده دین باز
خدا هر بنده سیغه قیلسه آسان | جوابین هر کوسی بنده اوشل آن
اگر قیتغ توتار بنده حسابین | اوزی بیلکای انکا سالغان عذابین
بیلور کرچه جمیع حالیمیزنی | یبارور نامه اعمالیمیزنی
یبارسه نامه نی رحمت بولیدین | کیلور نامه اوقلنی اونک قولیدین
قیزیل یوزلوک بولوب اولهم سرافراز | سویونکاندین قیلور اول بنده آواز
اوقونک نامم نی ای تورغان خلایق | کیلیب دور نامه اخلاصیمغه لایق
بهشت عالیه بولغای مکانی | غریق رحمت حق جسم و جانی

اگر نامه کیلور بولسه غضب دین — کیلور ارقاسیدین یادیست چپ دین

قرا یوزلوک بولور شرمنده اول قل — توتارلار هم سالورلار بوینیغه غل

تقی زنجیر ایتارلار گردنیغه — [illegible]سم [illegible]غای یالبارغانیغه

بولور تورلوک مشقتلار حواله — قیلورلار جانب دوزخ کشاله

الهی قورقه دورمیز حضرتینکدین — امیدیم کوب ایرور غفار آتینکدین

یغیلغانده یمان ویخشی بنده — قلینکنی قیلماغیل شرمنده انده

اگر اعمالیمه سالسام کوزومنی — سزاوار الیم دیرمن اوزومنی

اگر الطافینکا باقسام الهیم — امیدیم کوب بغیشلانکای گناهیم

اگر سن یا بما سانک ای عالم غیب — بولور تنکلا معین سانی یوق عیب

الهی مغفرت محتاجی دورمن — سنینک کنیک رحمتینکدین راجی دورمن

امیدلار کوب ایرور انداغ شرف دین — یبارسنک نامه میزنی اونک طرفدین

حجاب عفو یابسنک عیبیمیزغه — دُرِ رحمت نی سالسنک جیبیمیزغه

الهی قورقه دورمیز حالیمیزدین — یبارمه نامه نی سول یاتیمیزدین

امیدلیک بنده دورمیز هم هراسان — حسابیمیزنی اولکوا ایلا آسان

تلطف بیرله سورغیل کارمیزنی — قرا قیلمه اوکون رخسارمیزنی

اگرچه نامناسب [illegible]یان من — اوزینک ایدینک قلومغه مهربان من

اگر چندیکه بولسام زشت بدکار | حبیبینک امتی من قل آتیم بار

ترازوی قیامت بیانی

ترازو حق ایرور روز قیامت | اینینک صدقیغه نازل بولدی آیت
بیلور تنکری اگرچه حالیمیزنی | ترازوغه سالور اعمالیمیزنی
قیلور آگاه قلین قیلمیشلاریغه | یتوشماس عقل ایگام نی ایشلاریغه
ترازو باریغه اقراریمیز بار | نچوک ایرکانیغه نی کاریمیز بار
الهی قیل اغیرمیز ایمیزنی | سلامت توت بیزینک ایمانیمیزنی

در بیان پل صراط

جهنم اوزره بر کوپروک ایرور آه | اوشل کوپروک صراط آتلیغ گذرگاه
قیلیچ دین تیز ایرور قیلدین اینکیچکا | پشیمانلار اوشل کون توشکای ایچکا
عجب حیران بولور فرزند آدم | قدم قویسه اینینک آستی جهنم
اگر قیتای دیسه قویماس موکل | بولور فرزند آدم حالی مشکل
معین کورسه لار خلق اول تب و تاب | بولور جان وهمی برله زهره لار آب
یورک لار قان بولوب کوزلار توکار یاش | اومنزلدین قوتولغایمو غریب باش
فغانلار قوبغای اولاد بشردین | کیم اوتکای کیم یقیلغای اول گذردین
عنایت قیلسه بعضی آدمیزاد | اوتار اندین یاشیلدیک بعضی چون باد

اوتار بعضی سنی اندین یوکروک آتدک — اوتار قربیغه لایق بعضی هر یک
اوتار بعضی مسلمان تایه تایه — یتار آخر دیکان عشرتا جایه
قدم قویسه یقیلور بعضی انسان — الهی ایلا کیل اولکون نی آسان
اکر اوتکار سنک اندین سلامت — قلینک رسوا بولور روز قیامت
بیلیب تصدیق ایتیب بول کوب خطرنی — بو مسکین قویمادی عصیان ایتارنی

مناجات

الهی بنده نی صاحب ندم قیل — صراط شرع اوزه ثابت قدم قیل
هدایت پیریکا تا بشور قولوم نی — عنایت کوییغه کینک قیل یولوم نی
معاصی لاییغه تا یدورمه پاییم — بهشت مغفرت نی ایلا جاییم
کرم لیک پادشاها کردکارا — رحیما مغفرتلیک بیر و بارا
اکر چندیکه بیچد دور کناهیم — سلامت قیل خطرلاردن الهیم
اکرچه سانی یوق عصیان قیلیب منز — امید اولکیم سنی واحد بیلیب میز
الهی بر لیکینک نی حرمتیدین — سلامت قیل اوکوبروک محنتیدین

در بیان حوض کوثر

قیامتده پیمبر حوضی دور حق — صفاتین قیلدی تعیین شاه اصدق
سویی اول حوض نی سوتدین ایرور آق — ایسی چون مشک دین هم ایردی بهراق

دمی سوا ایچسه اندین هر مسلمان | یقین بیل سوسامس هرگز اول انسان
خداوندا نصیب ایتکایسن اندین | امیدی کوب ایرور بندنکنی سندین

در بیان شفاعت انبیاء و اولیاء

خدا اذنی بیلان حق دور شفاعت | قیلورلار انبیاء و اهل طاعت
شفاعت کیم مسلمانلارغه دور سود | ولیکن بولمغای بی اذن معبود
خدا اذن ایلاسه روز قیامت | سویوک لوک بنده سی ایلار شفاعت
قیامت کون عجب شدتلی کوندور | اینینک قتیغ لیغی از حد فزون دور
اوکون نی هیبتیدین بیشک ریب | بولور کوک پاره پاره تاغ تو زغیب
زمین اوتادی برچه کوه سنکین | بولور حق خشمیدین چون پشم رنکین
اوشل شدتغه بیر کوک قیلماسه تاب | نچوک طاقت قیلور بر قطره آب
بولور جسم غم بیلان خردان زیبا | دلیلیم یجعل الولدان شیبا
بولور بر بر کا دشمن دوست دیکانلار | مکر تقوی یولیدا غم بیکانلار
هوا مسدیک قیزیر بیرهم تیمور دیک | غضب قیلغان کیشی بولغای کومور دیک
کیلور نیزه بویی خورشید تابان | خجالت تیریکا غرق اول بیابان
بولور اوز حالی بیرلان آدمیزاد | کیلور کونکلیغه قیلغان ایشلاری یاد
اکر حق یاماسه جرم ایلاکان جای | کواه لیک بر کوسی بیل دست ایله پای

سوغاردیم آب نعمتدین تشینکنی — قنی الغیل منکا قیلغان ایشینکنی

نه بر کایسن جوابین ای تن زار — بو حسرتدین فغان ای روسیه وای

ایرور باشدین ایاغینک برچه سی عیب — مکر عفو ایلاکای دانندهٔ غیب

ینه کیلسه ندا اندین بیلینکلار — یمانلار یخشی لاردین ایریلینکلار

مسلمان اوغلیده طرفه یمان سن — یمانلار اورتاسیده بیکمان سن

یمانلیغ نی مکر دانندهٔ راز — یاپوب قوشقای سعادت اهلینه باز

تیلینکده خلق ارا تسبیح و تهلیل — ولیکن باطنینک تذویر ایله حیل

وکرنه سن جهان رسواسی دورسن — خلایق ایچره فتنه باشی دورسن

تیلینکده خلق ایچنده وعظ ایله درس — ولیکن باطنینکده آنچه یوق ترس

کورار کوزکا عجب صوفی نماسن — نهانده نفس ایت کا مبتلاسن

مکر رحمت بیلان دانای اسرار — کنه لارینکنی عفو ایتکای بیکبار

اوشل غملیک کونکلنی ایلاکای شاد — نکولار اورتاسیده ایلاکای یاد

کیشی تاشر قیلور سوداسی تاشر — نعوذ بالله اولکیم حددین آشر

بشر بولسانک قوی افعال بشرنی — عبث اوتکار یکیل اثنا عشرنی

کییب سن خلق ارا فقرانه ملبوس — ولیکن باطنینکده ننک ناموس

یانار حنثی موسن قولونکده یانر — عهودینک نخلی هرکز بر مادی بر

یاشینک یتکان سری فعلینک سنی یاش — کوزونک یاشی قنی ای مغزی یوق باش

قناعت معدنیغه آج کوزینک آج — طمع بویی کورونمای بوییدین قاج

ساچیلماسدین بورون ساچغیل اوزینکنی — سورولماسدین بورون سورغیل اوزینکنی

قازیلمای یرسنکا قیت آزغانینکدین — یازیلمای عقده لاریان یازغانینکدین

بقادور دیمه عیش بی بقانی — یقانی توت اجل توتمای یقانی

مکان ایتکان یرینکدور مختلط لای — نصیحت کوشه آلسنک کوشه قیل جای

یانیب عیش و طربدین ایسته رب دین — اوزین سلکان قچان قالغای طلب دین

مصنف علیه الرحمة وصیت لاری

من اولسام ای جمیع محرم راز — منی اوزکا اولوکدیک قیلمانک اعزاز

خس و خار اوستیغه تاشلاب توتونک خار — قیلینک مندیک بهایم جسمیدین عار

بوساغه اوستیغه تاشلاب تنیمنی — کفن ایلانک چوروک پیراهیم نی

منکا حیف ایتمانکیزلار توتمغان بوز — اگر چندیکه مردم قیلسه لار سوز

یبارینک تیز بارا تورغان بولومغه — مبادا قالمغایسیز شوملوغومغه

کوزونکیزدین چیقارمانک قطره یاش — جنازم آرقه سیدین آتینکیز تاش

ایاغیمدین توتوب سودرانک لحدکا — نه اوچون قیلمادیم قلوق احدکا

اگر چندیکه من بولسام گنه کار — دعا و زاریغه سیزلار بولونک یار

نکیز پروردکارا کردکارا — رحیما مغفرتلیک بیر و بارا

...روک سنی قاچکان قلونکنی — خطالار بابینی آچکان قلونکنی

...سی یوقتور کیتارکا — تیلی یوقتور بو قلنی عذر ایتارکا

...ب بقار رخساره سی یوق — بو یون سونماقدین اوزکا چاره سی یوق

اگر بر سنک جزا قادر خداسن — وگر عفو ایلاسنک سن پادشاسن

الهی بر چه آتینک حرمتیدین — ایرلغ ذاتینک صفاتینک حرمتیدین

بو قاچقان بنده غه قیلغیل ترحم — اگرچه قیلدی قلوق رشته سین کم

محمد آتلی دوستونک حرمتیدین — جمیع یخشی قللار حرمتیدین

همه اوتکان رسولینک حرمتیدین — نصیب ایت آخرت نی راحتیدین

اگرچندیکه بندنک دور بد افعال — رخ عصیانه ثوب مغفرت سال

محبت اهلی نینک اسراری اوچون — رخ زرد و دل خونباری اوچون

غزا قیلغان ایرانلار جانی اوچون — شهیدلارنی مبارک قانی اوچون

اولوغلارنی سقالین آقی اوچون — یکیتلارنی دل مشتاقی اوچون

عجوزلارنی آقارغان باشی اوچون — یتیملارنی کوزینی یاشی اوچون

شکسته بیوه لارنی دردی اوچون — اسیر خلقی نی آه سردی اوچون

اگرچندیکه یوق ایلکیده هیچ شی — بو قاچقان قلنی رسوا قیامه یاچی

نه بولغای بو دعالار دین خدا ایم | بوقاچقان بنده کا اوتکای ...

طالب اولدور که پیر کامل تاپیب قول بر سنج

کیل ای طالب بو دوندین یوز اوکورسنک | طریق کعبه مقصد ... وزینکنی
قدم قویسانک اکر بول وادی غه | قولونکنی تابشور اول ...
عجب یولدور انی پایانی یوقدور | خطرلیک یرلارینی سانی یوقدور
طلب قیلغان اوشل راه عدمده | هلاکت چاهی دور هر بر قدمده
عجب یولدور تمامی محنت رنج | ولیکن هر قریشده بر نهان کنج
اوشل کنج نهان یاتقان زمینده | مهیا دور قراقچیلار کمینده
اکر بولماسه یول باشلاغوچی پیر | سالور بوینونکا ناکه دام تزویر
اکر بولماسه بر صاحب کرامت | ایمس ممکن کیشی یتکای سلامت
قچان هر پیر بیلور قوتلوغ یولونکنی | تاپیب ایریخشی سین تابشور قولونکنی
اوشل پیر کله ایرینک ایری بولغای | طریقت بیشه سینی شیری بولغای
تخلف قیلماسه هیچ شرع ایشی دین | طمع لیک بولماسه هرکز کیشی دین
الیب قولغه چراغ علم ظاهر | علومی باطنی ده بولسه ماهر
فنا بولسه تن جاندین تولا یدین | قوتولسه ماسوادین لطف حی دین
قیو ایرمیش فنا بولغان نشانی | تکبر بولماسه مقدار دانی

نه کیم قیلمیشلارینکدین توبه قیلغیل | باشینکنی یوقاری قیلمه قویی قیل
اگر یر یوزینی سلطانی بولدونک | اولوم چنکالیغه آخر تو تولدونک
اگر تابسانک حیات خضر و الیاس | کیتارسن بو جهاندین ایها الناس
اگر تابسانک حیات حضرت نوح | قیلور بر کون اولوم جانینکنی مجروح
نه دور توبه دیماک یانماغ کنه دین | توزوک یولغه یورومک اوزکاره دین
خدا درکاهیده چون ایلادینک عهد | انی سیندور مغیل نفس ایلاسه جهد
اگر توبه دیمک حقیقتی تیلینکدین | نه سود اول بولماسه جان دلینکدین
دل و جان بر له قیلغاننی نشانی | ینه قیلماسه توبه قیلغان آنی
اگر چین یانه سن تارمش بو یانه | ته پایانه دور تا یریلمه یانه
ندم نورین کونکل دین قیلمه غایب | اگر تائب ایرورسن کیتمه تایب
اولار بر عهد ایله بر خیلی بولسه | اگر چندیکه عشرت میلی بولسه
کونکل تصدیقی ریشه دور عمل شاخ | اولوغی توبه دور سیندورمه کستاخ
سینوق شاخ ضربی بر له زخم آلور اصل | مبادا قالمغای خشک آخر فصل
جریمه چرکی بر لان ظاهر و سر | بولوب سن کیر ندم دریا سیغه کیر

حکایت رابعه علیها الرحمه

اشیتکیل رابعه نی اشکین ای شاه | بر اونی چادریغه تامدی ناکاه

دیدی بو چادرینکنی ای قرینداش — قیزل قاندور کوزیمدین ساچراغان یاش

او یا تلیغ عاصیه دین ای کزیده — بولوبدور قانه تبدیل آب دیده

اکرچه رابعه دور مراه بالذات — ایرانلار قویدیلار تاج الرجالات

اوزین سو دراب حرمغه جانی برلان — یتوشتی یتی یلده یانی برلان

اینینک شاء نیداکی کسب و کمالات — عدد دین دور بیرون اذواق حالات

مونینکدیک یغلاسه انداغ نکورای — بزینکدیک روسیه نی حالیغه وای

همیشه ذوقیمیز عیش و کلوشکا — یتوشماس ایرته قیلغان توبه توشکا

الهی لطف قیل من مبتلاغه — توشوبدور من بیابان بلاغه

یاتیب من یوز توبن ایسغده سوساب — کیشی یوقتور تا موزغای قطره آب

قوروب قانیم یتیب دور لبکا جانیم — توشوبدور یرکا آغزیمدین زبانیم

مضرت اهلی اطرافیمده دور پر — امید لیک من هنوز یا کاشف الضر

کرم بحریدین ایسلطان وهاب — عطا قیلسنک منکا بر جرعه آب

سعادت قوتین قیلسنک عنایت — رفیقیم بولسه توفیق هدایت

بریب سینماس عصای توبه قولغه — طلب دردی بیلان سالسنک بویولغه

تورع زادی بولسه قوینومیزده — عبودیت طنابی بوینومیزده

یوروتوب بخشیلار کیزکان سبلنی — رضا ملکیغه قوندورسنک بوقلنی

دیدی بو چادرینکنی ای قرینداش — قیزل قاندور کوزیمدین ساچراغان یاش

او یا تلیغ عاصیه دین ای کزیده — بولوبدور فانه تبدیل آب دیده

اکرچه رابعه دور مراه بالذات — ایرانلار قویدیلار تاج الرجالات

اوزین سو دراب حرمغه جانی برلان — یتوشتی یتی یلده یانی برلان

اینینک شاء نیداکی کسب و کمالات — عدد دین دور بیرون اذواق حالات

مونینکدیک یغلاسه انداغ نکورای — بزینکدیک روسیه نی حالیغه وای

همیشه ذوقیمیز عیش و کلوشکا — یتوشماس ایرته قیلغان توبه توشکا

الهی لطف قیل من مبتلاغه — توشوبدور من بیابان بلاغه

یاتیب من یوز توبن ایسغده سوساب — کیشی یوقیتور تا موزغای قطره آب

قوروب قانیم یتیب دور لبکا جانیم — توشوبدور یرکا آغزیمدین زبانیم

مضرت اهلی اطرافیمده دور پر — امید لیک من هنوز یا کاشف الضر

کرم بحریدین ایسلطان وهاب — عطا قیلسنک منکا بر جرعه آب

سعادت قوتین قیلسنک عنایت — رفیقیم بولسه توفیق هدایت

بریب سینماس عصای توبه قولغه — طلب دردی بیلان سالسنک بویولغه

تورع زادی بولسه قوینومیزده — عبودیت طنابی بوینومیزده

یوروتوب بخشیلار کیزکان سبل نی — رضا ملکیغه قوندورسنک بوقل نی

مونینگدیک ایشلار ای دانای اسرار — سنکا آسان ایرور کر بنرکا دشوار

کوتاریب من امید برله بیلاک نی — خداوندا قبول ایتکیل تیلاک نی

موعظه

کیل نفس آچمغیل کوز هر قیانه — یوق ایرمیش اعتماد اوشبو جهانه

میسر بولسه طلادین سنکا تخت — اوزینکدین پست کازینهار ایمغیل سخت

اکر بر سه جهان سلطان لیغی دست — کیشی اوز حالینی بیلماک کرک پست

اکر رتبنک ایرور اعلای آفاق — ییقیلغان خسته لارنی حالیغه باق

بو رفعت برله کوک نی کور همیشه — یوزیدور یر ساری ای بخشی پیشه

اکر چندیکه اورینک بولسه افلاک — قویاشدیک اوپ یوروب رخساره خاک

طرف موری و سنده قوت فیل — مسلمانلیغده انکا مرحمت قیل

اکرچه اول ایاغ آستیده دور خوار — خدا مخلوقیدور آغریتمه زینهار

تکبر قیلماغیل ای بی معانی — فلانی اوغلی دور من دیب فلانی

اکر آلدینکدا کی قل بولسه والی — کونکلنی کینه سی دین ایلا خالی

بورونغی حالیغه قیلمه نظاره — انی تنکریم عزیز ایتسه نه چاره

ایشانمه آته غه قالمه طلب دین — سور الماسدور قیامتده نسب دین

حسب فوق نسب دور ای نکو حال — ایپاکدین اوتکارور خوب ایشلاکان شال

اکر دنیاده بولسه زور و زر ازو — ولی آنده ورو غلو غدور ترازو

قراچه اوغلی خواجه اوغلادین کم — معلّم بولسه سیدین اوتارهم

اگر صاحب نسب توز دورا شیکا — نه سوز دورا یا خصتلیک کیشیکا

اگر قیلسنک سفر دار الحیاته — خوب آته بار دیمه تارمش خوب آته

اگرچه نوح ایدی هادیٔ انسان — توغو بدور انداغ ایردین نامسلمان

اگرچه نوح اوغلین عرضین ایتی — خدادین لیس من اهلک ایشیتی

ابوطالب که عم دور مصطفی غه — اتا ایردی علی المرتضی غه

کیچیکدین مصطفی غه ایردی مشفق — ولیکن بولمادی دینده موافق

دیانت سیز اوشل کیم بولدی نابود — پیمبر شفقتی هم قیلمادی سود

اینینک حکمیده دور ادبار اقبال — تیکاندین گل چیقاردی زهر دین بال

خلیل الله ایدیلار آزر اوغلی — تقی لوط نبی دور هازر اوغلی

حسود ایتکان کیشی دون دغل دور — بو بر سوز خلق ارا ایسکی مثل دور

چراغینی حق ایندوردی قویدی — انی کیم پوف دیدی سقالی کویدی

خدانی صنعیدین کوردینک کرشمه — بر ایسکا یردین آقتی ینکی چشمه

انی بند ایتکالی آلدی بر اوبیل — مونی غرق ایلادی ناکه کیلیب سیل

اگر تاری کیشی ظلم ایتسه تار تار — ولی مظلوم دیکاننی اجری آرتار

مسلمانیغه هیچ بولمه مکابر — بارور جابر ایرور ای نفس جابر

توشورمه نفعی یوق رنجش میانه — سنی ایلتور زیانه تازیانه
تیریک یوریکو نچه ظالم اولکانی خوب — کنه دین هر نیچه کم بولکانی خوب

حکایت حجاج

مسلمانیغه بر کون ایدی حجاج — دعای خیر اوچون بنرکا قولینک آج
دعاغه قول کوتاردی اول نکو حال — دیدی یارب بو ظالم جانینی آل
دیدی حجاج اوشل مرد خداغه — تیلینک باردی نچوک سونداغ دعاغه
دیدی حجاج غه اول مرد نکو سیر — سنکا هم برچه مومن لارغه دور خیر
کناهینک کم بولور اولسانک اکر تیز — کیتار ظلمینک الارنی باشیدین نیز

طمعدین قاچماق نی بیانی

کیل ای آزاده بول همت بیلان یار — طمع زندانیغه بولمه کرفتار
بریکا بولماسه دنیا ایشیدین — اور استغنا طمع قیلمه کیشی دین
خدا اینک هر نه بر سه قیل قناعت — یوراکنی قیلمه منت دین جراحت
یوکورسنک کونده بر کدو اوچون چند — بخارا اولکه سیدین تا ثمرقند
بدخشاندین کوتارسنک یوز سیری تاش — بهاسی بلخ ایچنده بولسه بر ماش
اکر باشی بیلان چاه قازسه بنده — کوزینی یاشیچه سوتا بسه انده

ولر قازسه ایریغ کر بیک پیله مرد — انکا بر خوشه جو قیلسه پرورد

بو محنت برله تا بسنک پرچه نان — کیشینی منتی دین اولدور آسان

قدرغان برله رزقینک قدری تاشماس — کیتا قدرینک قدردین هرکز آشماس

توکل کنجیدین ای یوزاو کورکان — بو یورغانغه مخالفدور بو یورغان

الا بولکان الا یورکاندین آرتوق — کو مولکان تیز مولوب تورکاندین آرتوق

اکر تاش چینیا ایلدین چیقیب تاش — کیشیکا ایکمکای همتلی قل باش

طمع لب آچقونچه اول آج — طمع بویی کورونمای بوییدین قاج

اکر قرنی برار تویماسه قرنی — کیشیکا ایکمکای ایر بنده سرنی

طمع لیک سیلیدین به دور سیلینکان — تیلانکاندین ایرور آرتوق تیلینکان

طمع قیلمه تا پارغه زر نکارین — بو زر مهری بو زر دین نی حصارین

کیشینی مطلبی سیم بولسه یا زر — خلیل نی آته سی هم بولسه آزر

مصاحب بیلماکیل دنیا خصیمین — نسیم معرفت ایسته نه سیمین

ایما کلاب توشسه کیتسه ایت بیلان پوست — طمع قیلمه کیشی دین توشه ایدوست

غرض دنیا بولوب ای آدمیزاد — عزیز عمرینکنی هرکز قیلمه برباد

کیشینی خدمتیده باغلاسنک قول — جلاویدا یوکورسنک بر قدم یول

بو یورکاندین فنا کیچکاینینک آرتوق — بو نعمت دین زقوم ایچکاینینک آرتوق

ولیکن تیکسه خاص ایرنینک جلاوی — سعادتدور دلینک دردیغه داوی
اینکدیک ایرنی درکاهیده قیش یاز — عزیز عمرینکنی اوتکارسنک ایر درآز
اوشل ایرنی ایریکیم بی ریادور — قدم تفراغی کوزکا توتیادور
اینکدیک بنده نی بولسنک کداسی — نه دولتدور خدایم نینک رضاسی
اینینک پروانه سیدور خرمن زر — دمی سودور اول ایردین مشک عنبر
سعادتلیک مرید اول حق رهنده — بولور یول باشچیسی نینک درکهنده
نه رسوا پیر ایرور نفسی اوچون خوار — مریدی اشکیده یورسه اول خوار
حیا یوق شرم یوق هرکز الارده — بتیکلیک هادیلاردین نسخه لارده
کیچه کوندوزکا کیم نینک قوتی یتسه — حرام ایرمیش اوزینی سایین اتسه
نبی ایدی قیامت بولسه ایدوست — طمع کین نی یوزیده بولمغای پوست
بیلای دیسانک بو سوزنی استه مشکاة — طمع برله کیچورکان حیف اوقات

حکایت ثوبان

عجب مرد ایردی ثوبان اتقیاده — اول آتلیغ ایردی بر کون ایل پیاده
قولیدین بیرکا قمچی توشتی ناکاه — توشوب آلدی اوزی اول مرد آکاه
یارانلار ایدی اول پاکیزه حلقه — نه بولغای ایردی امر ایتسانک بو خلقه
دیدی ثوبان طمع دین بولمکا یدیب — آلیب بیر کیل دیماکنی کورمادیم ایب

محبت سیز کیشی دین قاچماق بیانی

کیل ایطالب کوزینک عبرت بیله آچ — محبت سیز کیشی دین قوش بولوب قاچ

محبت اهلینی جوبانی بولغیل — اوشل کیم اوچرادی قربانی بولغیل

کیشینی کونکلی کیم بیکانه بولسه — ایرور دشمن اکر همخانه بولسه

محبت سیز که بولدی هر قیو ذات — اکر فرزند شیرین دور ایرور یات

محبت بولسه هر کیمده ای خیر — اتانک بولسه ایرور بیکانه و غیر

اقاریب یورمسه کونکلی اقاریب — قولونکدین کیلسه هیچ اولتورمه باریب

اکر بیکانه نینک داغی بولسه — انکا صرف ایت کوزینکنی یاغی بولسه

جکر بندینک یوراکینک کوشه سیدور — اینینک مهری قیامت توشه سیدور

اینینکدیک یار ایله چون ایلادینک عهد — ایچورسه زهرانی بیلماک کیرک شهد

تیلاسه بورک نی بیرماک کیرک باش — اکر جان ایستاسه قیتار مغیل قاش

اکر بولسون دیسنک نیکیل آغیرلار — چیقیب بریانه تاب بریان بغیرلار

قیلور صحبت اثر ای طالب راه — مونینکدیک جاری بولدی عادة الله

نه کیم توز کانیغه توشسه بولور توز — که اندین اوتسه نیچه کیچه کوندوز

اکر چندیکه ناقابل لیغینک بار — نکولار جمعیدین ایریلمه زینهار

اکر چیقسه ایپاک نی جمعیدین لاس — بولور غرق سیاهی ایها الناس

اوزین قیلسه قیومس نقره غه ضم — قویارمس آتینی خلق اوغلی درهم

آلور صحبت ده بر بر دین کیشی بهر — اگر کوب چشمه بر بولسه بولور نهر

جماعت دین اوزینکنی قیلمه ممتاز — چاپار کوب تو بدین ایریلغان قوشه باز

کله کا بوری چابسه ای فلانی — قیو ایریلسه اول تیشلار آنی

یوروسنک یکه دیو باشینکنی ینجر — قراقچی تو بدین ایریلغاننی سنجر

خدانی رحمتی بولسه جماعت — ایرور رحمت دین ایریلغان قباحت

نه اول جمعیکه غفلت اهلی بولغای — بهایم دین زیاده جهلی بولغار

الارنی صحبتین بیل زهر قتال — بوزار کوب صحبتینی بر بد افعال

کیرک صحبت ایلی بر تن و بر رنک — برص بر روی ناخن بولسه هم رنک

اگر کیلسه مضر نفرت قیل اندین — یلاندین نی ضرر کورسنک یل اندین

حکایت دیو

دیدی بر دیو حاسد یانه برکا — باریب کیدایت فلان فاحشلی یرکا

دیدی اول فرقه دین فارغ بول ای یار — الار دور بر بریکا رهبر نار

بیلیب دور ظاهری دشمن لارین دوست — ایمس حاجت که کیرمک رک بیله پوست

دنیا دین تجرد حقنده

کیل ایسالک اوزینکنی یولغه سالدینک — الوغ همت عصاسین قولغه آلدینک

اگر قالمای دیسنک گیرکان بولونکدین — تجرد دولتین بیرمه قولونکدین

کیین غه باقماغو دیک بولسه بنده — یتار مقصودیغه تیز ایزلاکانده

اگر باقسانک کیین بو تاغ چولده — مبادا قالمغایسن اورته یولده

مشقت بولماسه سونغان بویونده — به اندین بولغانی نیرنینک قویونده

عبادت بنده نی منظوری بولسه — به اول ایرنی اوینده حوری بولسه

ولیکن ایتمسه شهوت جدالیغ — کونکلکا توشسه قصد کدخدالیغ

دیانت ایستاکو دیکنی طلب قیل — اگر تا پیلماسه کنجیده خب قیل

اگر زنکی بچه دور کوزلاری کور — اوکیم مستوره بولسه پیل انی جور

اگر چندیکه بولسه بنده زاده — انی صاحب نسب دین کور زیاده

تیلی نینک اوزینی شرم حیاسی — یوزینی آقی دور ایرنی رضاسی

اوشل خاتون که نامحرم نظر دور — اگر شمس و قمر دور ماچه خر دور

اگر چندیکه بزرک زاده دور اول — یقین بیل تورت ایاغلیق ماده دور اول

انی منع ایتمس ایر دور بی حمیت — خلاصه ده ایرور مونداغ سویت

بغیرت ایر بولور راضی قضاغه — یبارمس خاتونین توئی عزاغه

بولور راضی قرا ایرکا تیقارکا — قچان راضی بولور اویدین چیقارکا

غرض ای بنده لار ناظر بولونکلار — یمان یول فرقه غه حاضر بولونکلار

بنی آدم ده بار دور بر فریقه — تو تارلار اوزلارین اهل طریقه

الار شرع نبی نینک دشمنی دور — الار نی آتی یعنی روشنیدور

الار اوزلارنغه عارف قویوب آت — اوقورلار عامی لارغه یخشی ابیات

ولیکن ایتوشور بیهوده معنی — اوزینی یولیغه سالماقغه یعنی

الارده بولمغای هیچ یخشی نیت — عیال و اهلیده بولماس حمیت

جمیع جانورلار توشه کوزکا — حمیت لیک بولور تونغوز دین اوزکا

الارنی فعلیدور تونغوزکا اوخشاش — شریعت منکر مدور آغزیغه تاش

الارنی فعلینی کیم یخشی بیلدی — بولوب کافر یانار اوتغه بیقیلدی

بولوبدور هم تقی بر فرقه پیدا — آتی مؤمن ولی نفسیکا شیدا

یغارلار پارهٔ بوینی یوغان نی — سالورلار اورته کا قیز جوان نی

اگرچه روشنی ایرمس بو اوباش — ولی بو ایش شریعت حکمیدین تاش

بتیب دور بو الحسن اول یخشی بنده — کتاب تنبیه الضالین ایچنده

بو ایغان فرقه کیم ضال و مضل دور — شریعت اهلی بو ایل دین خجل دور

اینانسوندیب تقی بر نیچه بیعقل — قیلورلار خواجه احمد دین مونی نقل

خدانی دوستی بولسه خواجه احمد — قیلور مو هیچ مو ینکدیک بدعت بد

شریعتده ایدی اول آفتابی — قالیب دور بنرکا اول ایردین کتابی

اوشل سلطان بتیب دور بلکه انده — چیقارمو نداغ فریق آخر زمانده
اینکدیک فرقه ملعون خدادور — الارنی فعلی سنت دین جدادور
بو ایشلار بیشک ریب ای مسلمان — اوشل قطب زمانغه ایردی یلغان
قیو ایردین که نقل ایتسه بو ایشنی — اینانمانک زینهار انداغ دیمیشنی
ولی بولسه اولوغ یولدین تایارمو — خلاف شرع پیغمبر ایتارمو
انی شأنیغه یلغاندور بو افعال — اگر چین بولسه ایرمس صاحب حال
ولی بیلماسمیز اول ایغان کیشینی — قیلیب اوتکان ایکان شیطان ایشینی
آلیب بارسه کیشی اهل و عیالین — کوتارور بی حمیت لیک و بالین
حرام ایشینکه طاعت بیلسه انسان — ایرور بول اعتقاد نامسلمان
برادرلار بیلینکلار راه حق نی — توتونک دشمن اوشل ایغان فرقنی
قیامت کون قوشولسه جان بیله تن — قوپار هر آدمی اوز دوستی برلان

حکایت

پیمبر داریده بر کور گدایی — کیلیب ایردی تیلاب چیزی خدایی
توروب ایردی قراشوب بعضی ازواج — غضب برله قرادی شاه معراج
دیدیلار ای شهنشاه قبایل — بز اندین قاچمادوک کوردیب بو سایل
الارغه ایدیلار سلطان ابرار — اگر کور بولسه اول سیزلارده کوزبار

الار نبر بیلمادوک دیب زاری قیلدی — کهرلار کوزلاریدین جاری قیلدی

نه سوز پیغمبر ازواجیغه ای خاک — الار ایردی جمیع شبهه دین پاک

تعجب فتنه لیکدور بو زمانه — توشوبدور ایرلار احوالی یمانه

خردمند ایشتیت مندین نیچه پند — بو سوزکا بولمادیم عامل اگرچند

زمانه خاتونینی یولغه سالماق — ایرور آسان اول ایشدین جنک قیلماق

اوزولمس سالمه نی بوینونکا سالمه — اگرچه آلمه دور رخساری آلمه

دمی عیشی که بولغای آخری سرد — انی خوشلاب قبول ایتمه اوزون درد

بلادیب سالمغیل جانینک بلاغه — بلا بر له بولورسن مبتلاغه

مسلمان آلی بولسنک آلمه آلین — اگر آسنک قبول ایتمه و بالین

قویوب تنکری تعالی نی رضاسین — نچوک تن دور قیلورزن مدعاسین

اگر یار آلغانینک نی یخشی حالی — دیمه خاتون دیکیل دین نی کمالی

خوش اول زن بیلماسه بیهوده دیرنی — نچوک لفظی بیلان شاد ایتیلر ایرنی

اگر اون یل اوییده بولمسه اون — اونی چیقماس اونی ایتورغه بر کون

بیلور ایر آلدیده دادک اوزینی — وکر یوز تیفسه قیتارمس یوزینی

اگر اویسه کوزین کلفت بیله شوی — توروب اویدین چیقارغه ایلامس اوی

سرین فاش ایلایاس کرغمده اولسون — اگر تنک بولسه ایتور بولسه بولسون

اگر زن نی مونینگدیک بولسه خشتی — انی بیلکیل بودنیانی بهشتی
ایلیکا توشسه مونداغ نازنین گل — دیکیل بوسنده دور بوسنده من قل
سرای آخرت نی زادیدور اول — عنایت گلشنی نی بادیدور اول
قرادیمه قرا خوش فعل خویی — نکو دور نه کوچه کورسه نه کویی
غنیمت بیل تا بیلسه خلقی خوش کور — بلادور جانینکا ماه سخن شور
آقوزور آقلغین کر کیلسه تیلکا — قیزیل دیب المغیل بدخو قیز ایلکا
یمان بولسه نعوذ بالله اندین — یماندین اوزکا هیچ کیلماس یماندین
یمان خاتون شیاطین قمچی سی دور — قولونک باغلا غوچی ارغمچی سیدور
دو عالم ناری بولسه ناری کیتیسون — کوزونک کورمس کاشوم دیداری کیتیسون
اگر اول کیتماسه سن کیت آلیب باش — کوتاریب یورمغیل تاغدین آغیر تاش

حکایت

نکو ذاتیغه ایدی بر نکو خوی — ایرورسن بو العجب منقاده شوی
دیدی قصدیم منی تنکریم رضاسی — بیتار بو اورته ده ایرمدعاسی
اگر طاعت میسر دور بو ایشده — نچوک سونمای بویون امر ایلا میشده

شیخ کامل ایستماک نی بیانی

کیل الصوفی امید ایتسیانک صفادین — قریش چقمه طریق مصطفی دین

عمل قیل اتکا قیلمای عمل کا — توکل ایلا کیل عز و جل کا

عمل قیلمای صفا بولمس کونکلده — ایاغ سیز هیچ کیشی یوریادی یولده

قچان قول سیز کیشی بولغای شناور — شناور من دیسه هیچ قیلمه باور

سالیب دور اهل سنت راه عامه — بو یولدین چیقماغیل اوزکا مقامه

دیمه تو تدوم فلان بزرک ایشینی — قویه کورمه نبی نی قیلمیشی نی

اوشل بزرک که صاحب همتی دور — رسول الله نینک خاص امتیدور

پیمبر قیلغانیدین قیلمغای تاش — اکر چندیکه بولسه کوز بیلان قاش

شریعت حکمیدین تاشقی ریاضت — ایمس طاعت قباحتدور قباحت

عمل قیلماق اوچون کیرسنک بو یولده — کیرک دور شمع علم البسته قولده

قرانغوده قدم قویسنک یازارسن — اکر کوز بولماسه یولدین آزارسن

ایرور چونکه عجایب پرخطر راه — قدم قویسنک ایاغ آستیده دور چاه

توزوک یولدیب قدم اوتروسالورسن — قدوقغه توشکانینک بیلماقالورسن

کوزونک کر بولماسه ای عقلی هشیار — عصاکش سیز قدم هیچ قویمه زینهار

اکر عالم سوزین خوب بیلسه عامل — انی عامی دیمه ای مرد کامل

اودور جاهل بیلیب مرشد اوزینی — قولاقغه آلمغای عالم سوزینی

دیانت بیخیدور علم عقائد — تمور سیز شاخه سو بر ماک نه لایق

بو محکم تعرب شجرنی شاخی اعمال — لباسی بولدی تقوی میوه سی حال

عجب اصلی که فرعی فی السما دور — چیقارور هادی علم رهنما دور

بدون علم اگر قویسانک انکا پای — تایب کیتسانک سنی احوالینکا وای

ایلیکغه دامن هادی علم آل — چیقیب شاید بیکا یسین میوهٔ حال

عجب دور یرداکی تورغان عماغه — اوزا تورا ایلکین اثمار سماغه

ضعیفی اتیسه بی فقه ضروری — میسر دور انکا طاعت سروری

اوقور بیلماسه ظاهر لفظ قرآن — نچوک معنی سینی بیلکای اول انسان

اگر معزین الیب دور مرد طاهر — نچوک قالدی کورونمای قشر ظاهر

ایرور دین علمی چون زرد الوایدوست — ملذذ دورانی هم معزی هم پوست

برادرلار بودور بو قل نی عرضی — ولی بولغایمو قیلغان ترک فرضی

ایرور فقه ضروری فرض عینی — یماندور طرفه نادانلیغ نی شینی

بو ترک اوزره بولور ترک فرایض — نچوک بولغای ولی تانکلا عرایض

اگر اول بیلماسه علم عقاید — بولور اول اکبر آثامه عائد

اینکدیک تیلبه کس نی ای نکو ذات — ولی بیلمه اگر کورسنک کشوفات

یوموب کوز اویقوده کورکان بیله کس — ولی بیلماس انی مرد سخن رس

یوکورمکدین اوزین بیلسه زیاده — دیکیل آتدین توشوب بولدی پیاده

بورونغی حالیدین قیلدی تنزل — توشار سرکشلی قلنی بونیغه غل
نی بخشی یار اوزین بیلسه کنه کار — بولور کورکان سری قورقونچی بسیار
اگرچه بولسه کوب پنهان سجودی — کورونمس ذره چه عارف وجودی
رضای حق انی مقصودی بولسه — حیا و علم و حلم وجودی بولسه
اینینک اخلاصی قلوق بولسه و بس — ریادین بولمسه کونکلیده بر خس
جمیع ایشلارین سالسه خداغه — قولین تا بشورسه اول مرد خداغه

حکایت امام شیخ بصری

امام اهل سنت شیخ بصری — امید اولدور که جنت بولسه قصری
انی بار ایردی بر عامی مریدی — ولیکن تنده ایردی کشف دیدی
مریدی کیلمادی بر نیچه ایام — اوزی تا بتی انی اول شیخ اسلام
دیدی قیلماق اوچون اول عامینی آل — منکا اسرارینک ایغیل ای نکو حال
دیدی هر که که خفتن کیلسه قرشی — یتار من لحظه ده ایوان عرشی
ملائک دیک بولوب عرش ایچره ممتاز — خدا برلان اوزون شب ایته من راز
دیدی بارسنک اوشل منزلغه چون باد — بو مسکین آتینی هم ایلا کیل یاد
ینه کیچه کا اول منزلغه یتی — حسن آتین تیلیغه جاری ایتی
بوزولغان کوردی عرش دلکشا بین — نجاست خانه ده کوردی جابین

یقین بیلدی مونی شیطان قلیب قید — قیلور ایرکان مونی هر کیجه سی صید
انابت قیلدی باریب قیته باشدین — میسر قیلدی علم آلیغ قویاشدین
یازر باطل نی توز عالم نی آتی — فکیف اول یرده حاضر بولسه ذاتی
ایریغ علم و عمل دور رهبر حال — بو ایکی بال ایله اوچقان ایچر بال
اگر بولماسه علمینک ای سبک سیر — بیلور بالینک و بالینک برچه سین خیر
اگر بیلسنک نکو افعال بد دین — نعوذ بالله انداغ معتقد دین

موعظه

کیل ای عاقل بو یورسنک عقلینک ایشکا — اوزینکدین کیتما کیل دانادیمیشکا
اگر بالا چیقیب کیتسانک اوزینکدین — ییقیلغایسین تایب یرکا یوزینکدین
اوزین بالا توتوب کبر ایلا ماکدین — نه چابک لار ییقیلدیلار ایاغدین
اگرچه هر کیجه دل مخزنینه — باقارسن کوبتوروب کوبتورمه سینه
اگرچندیکه بولسنک قطب ابرار — دیکیل نی دانشیم نی ده ایشیم بار
نهال محنتینک برسون دیسنک بر — رضای حق اوچون علم ایت میسر
اگر باغینکده بولسه کل ریاسی — قچان بولغای چراغینکنی ضیاسی
اگر حالی زیاندین خالی ایرمس — حقیقت اولکیشینی حالی ایرمس
اوقور بولسنک اوق اورنفسینک کوزینه — قراچین کوز بیلان مصحف یوزینه

محقق عالم اولدور عادل اولسه — نه کوب جادل یوکوروب جادل اولسه
جدلدین قالمه قیل اوستنده دور حال — یقیتسانک یا یقیلسنک دور زبون حال
وجودینک عقبه سی ایرمس الاشه — تلاشه کیلکان اولتورمس تلاشه
اوقوردین دور غرض تنکری رضاسی — نه اول علمیکه بولغای خلق ایذاسی
یانیب کیلکانده محنت شمعی ای یار — یانیب توتمه هوا بادیغه زینهار
زمانه خلقی اکثر طالب قدر — بولایدیب صدر مجلس قان قیلور صدر
اوقوبدورسن اکر خالص معانی — یورک قانی بیلان آثار قانی
اکر قیلدینک میسر علم ایشیدین — ایاغینک باسمه ایکری کورکیشی دین
بیلیب اوز دشمنینک قیلمه انکا حرب — کوروب اوتقه اوزین اورماک نچوک ضرب
موافق علمیغه قیلسه ایشینی — دیکیل ارباب علم انداغ کیشینی
تورع شرطیده ای مرد کاری — کیراک دور البته قاری قاری

حکایت بدبختان

پتیب دور جامع مشکوة ایچنده — نبی دین سوردی بر سورغوچی بنده
یمانلارنینک یمانی قیسی انسان — جوابین بر مادی انکا اوشل آن
اوج ایغان سونک جوابین بردی آنی — یمان عالم یمانلارنی یمانی
ینه ایدی اوشل همراز محبوب — که خوبلارنی خوبی هم عالم خوب

دیدی پیغمبری عالمغه هادی — ایرور دوزخده بر شد تلی وادی
اوشل وادینی حب الحزن اتادی — ریالیک قاریلار جایی او وادی
جهنم کونده تورت یوز قتله اندین — پناه ایستار خدای ذوالمنن دین
خداوندا ایراغ اتیکیل ریادین — آیرمه صدق اخلاص ضیادین

تکبر لیک عالمرنینک بیانی

کیل ای زاهد قولونکدین بر مه طاعت — زیاد ایت طاعتینک ساعت بساعت
اویاتلیغ پیشه قیل خوف طمعدین — ریاضت ایلا تقوی وورعدین
فراغت برله هیچ عاشق یاتارمو — کیشی راحت ایلین عاشق اتارمو
اکر قل خواجه سین جوینده بولسه — یاتارمو یولده عاشق بنده بولسه
ییکیل کم کیچه تورماغدین سینک غم — بولور ایش کم اکر کوب تویسه ایشکم
ایکام عهد ایتیسه فاطلبنی تجدنی — قویارمو بنده لار بو جهد جدنی
آغیر جسمینک اکر بولسون دیسنک ساغ — سناج آغزین سن آج البته کمراغ
ریاضت میوه سیدور مثل نیقاغ — اکرچه ظاهری شخ باطنی یاغ
معیشت ظاهری نرم آخری قهر — یلاننی تاشی یومشاغدور ایچی زهر
بیلینکنی باغلا غیل خدمتغه چون نی — شکر تولدورسه شاید قلبنکا حی
ریاضت خاکیغه هر کیچه اور باش — یورک قان ایلاسه لعل اتا نور تاش

بیلور عاقل بو دوننی سجنی بدبوی — بلنداوی ایستاسانک نفسینک کوزاوی

توشاب قالین یاپیب طاعت جمالین — قویوب سن باشینکا بالین و بالین

تیله نفسینک تیله طاعتکا کم کم — مکر بولغای ایکلماس کردنینک خم

کوزینکدین ایلا غفلت اویقوسین دور — ولیکن بولمغیل طاعتکا مغرور

اکرچه بولسنک اهل علم زهاد — تکبر قیلماغیل اصلینک نی قیل یاد

تکبر ایلامانک شیطان فعالی — یغی وزاریدور آدم نی حالی

ریاضت برله هم آچسنک کوزینکنی — عزازیل دیک اولوغ توتمه اوزینکنی

اکر یرینک یوزیغه ایلاسنک درس — تکبر بولمغیل بولغیل خداترس

سنی کیرکان یولونک طرفه اوزاقدور — اراده سانی یوق بند توزاقدور

عجب یولدور اراده کوب خطربار — کیشی بیلماس چیبین یتکا یموشونقار

کیشی بیلماس بو عمان آستیده فاش — جواهر پاره قیمت دور مویا تاش

اکرچندیکه کوهر پاره دورسن — یقین بیل بنده سن بیچاره دورسن

همیشه بنده دین دور زاری قیلماق — نه حد دور باشینی یوقاری قیلماق

تواضع لیک بولوب توتقیل اوزینک کم — شجر کیم میوه بولسه بولور خم

تیراک کیم اول کوتاردی یوقاری باش — ثمر سیز بولدی کوردینکموانی فاش

کیشیکیم خاک ره دور بی ریادور — یقین بیلکیل که کوزکا توتیادور

کیتار دمده تولا یدین پست اوتار کون — صبا چیقسه بولور عالمدین اوستون

نه بولغای قطره دیک قیلسنک اوزینک کم — کهر بولسنک تا قیلسنک تاج مردم

اگر فیض ایسته سانک قیلمه تکبر — یمان کویدور تکبر کویدور آنی

اگر توتسنک طریق مصطفی نی — بیوکغه آقمغای بحر اولسه هم پر

آغیر توتی اوزینی سنک خاره — طلب بازاریده کیرمس شماره

کیچیک بیلدی اوزینی حالینی در — بهاسی دور خریدار آلدیده پر

ایکرمیش جذب عشق اشکسته کس نی — ییغار کرداب اکثر خار خس نی

اگر نفسینک همیشه توتمسنک کم — درست اخلاص برلان بولمغای هم

حکایت عزیزی

عزیزی کاملی نی جاهل خام — قبیحه لفظ برلان بردی دشنام

توتوب سقالینی اولمرد خوشخو — دیر ایردی اوزتنیکا ایخنک رو

سنی رسوا لیغینک نی ایرته وکیچ — اوزوم ایغانغه باور قیلمدینک هیچ

بو موءمن دین ایشتیب کیلتور انصاف — نکولار اهلی من دیب اورمغیل لاف

انا انصاف انا خلق ای برادر — اوزینکنی عیبینکا سن یاپمه چادر

اگر سن قیلمسنک نفسینک شکستی — یتار سقالینکا هر کونه دستی

بیان توکل

کیل ایعاشق کو نکلنی ایلا کیل بر — طریق کعبهٔ مقصودینکا کیر
نچوک بولغای دیبان اندیشه قیلمه — توکل ایلا اوزکا پیشه قیلمه
توکل بنده نی یولداشی بولسه — عجب ایرمس قراتاش آشی بولسه
اکر همت کیشی نی یاری بولسه — عجب یوق جزره لار بازاری بولسه
یتار آخر توکل ایلا کان قل — توکل قیل توکل قیل توکل
ایرور بر اختیار جزئی سیدین — طلب قیلغانینکا یتکورماک اندین
اکر توتسه خدا قل خاطرین پاس — چیقار هر کوشهٔ دین خضر و الیاس
اکر بیتکورسه مولی قل الشینی — قیلور مشفق کوزیغه هر کیشی نی
اکر لطف ایلاسه بوستان بولور چول — الواور تاسیده پیدا بولور یول
اوتارده اژدر آغزین سورسه پاینک — زیان ایتمس امان ایتسه خداینک
ایکام قم دیدی اول قم دین قوپوب چست — محبت قمقمیدین قیل اوزینک سست
بوزوغ یرده یاتیب بولمس الشینک به — مکانا طیبا فاذهب بعونه
اکرچه بولسه سنده اهل و فرزند — یراتیب دور الارنی هم خداوند
اوزی قیلدی الارنی جسم ایله جان — برور البته جان برکان خدا نان
عزیز جان چیقماسه قالب لاریدین — کمیماس نعمت حق لب لاریدین
سناغلیق عمریدین تا جان توکانمس — یقین بیلکیل آغیزدین نان توکانمس

اکر دریا تو بینده بولسه جاینینک — بهانه برله یتکورکای خدانینک

غرض هر قیده ای فرزند آدم — سنا غلیق روزی هرکز بولمغای کم

کیشینی بولسه مونداغ اعتقادی — انکا بوستان ایرور هر قیسی وادی

وجودینک خار و خاشاکی قالین دور — یالین سنک هم هوا اوچمس یالیندور

مینیب همت براقین چیق قالین دین — یالین محکم توتوب ساچرات یالیندین

یتیب دور سال عمرینک ای تبه حال — توکل سالی مقصد بحرینه سال

کیریب جان بحرینه ای نفس ظالم — دیمه سالم منی یتکا یمو سالم

یتار یتماس لیکینکدور حکم ربده — ایرانلار شرطی دور اولماق طلبده

توکل نی طلب قیل آدمیزاد — یوکورکیل کعبهٔ مقصدکا چون باد

کیریب یولغه کوروب اعلام آثار — اوزون بردیب کمان بر بولمه زنهار

بو بارماقده اکر بارماق سالور شیر — قچان قیتار توکل ایلاکان ایر

خطر دین اهل همت خیره بولمس — اکر ایل تیره تولسه تیره بولمس

توکل دین کیشی کیم آلسه بهره — قچان زهره اورار غرق اولسه زهره

یمه روزی غمین هیچ دیره ای یار — کیم اسرارینک بیلور اول بخشی اسرار

خداغه قیلسه هر کیم خوب توکل — نه یرده بولسه ضایع قالمس اول قل

حکایت عبد الله ابن مبارک

مبارک اوغلی بر کون آز غوروب راه — عجایب سوساغانده کوردی بر چاه

کیچوردی کونکلیده تا بیلدی مطلوب — اکر دلو ورسن بولسه ایدی خوب

اوشلدنده بر آهو کیلدی سوساب — تا شوب چیقتی قدوقنی آغزیغه آب

اول ایچکان سونک اوشل باردی چه کا — یتاریتماسده اول سو توشتی ته کا

دیدی یارب بر ورسن آهو غه آب — منکا بر مس سن ای سلطان وهاب

ندا کیلدی اوشل وجه حسن کا — تیلینک باردی سنی دلو ورسن کا

اوشل آهو که کوردینک چیقتی بیر کا — توکل قیلمادی مندین دکر کا

ایشتیب بول ندانی بولدی بیهوش — ایچیدین قلزم ذوق ایلادی جوش

محبت جامی هول قیلدی تماغین — تیریکلیک ده اوتوتی سوسماغین

ایدی اوّلده ایرهم اتقیادین — یوز آنچه همتی بولدی زیاده

منی مسکین توکل بابیده داغ — توشوبدور همتیم کونکون زبون راغ

همیشه نفس زشتیم مبتلاسی — منینکدیک بار موهیچ موءمن بلاسی

الهی بحر همت دین قیلیب سیر — منی خنثی غه ایرلار نشاسین بیر

ایرور من عقلی یوق ادراکی یوق قل — نه تمکین بار نه همت نه توکل

گله باتدیم گله قیلمام کیشی دین — کورار من برچه اوز نفسیم ایشیدین

بولوبمن غرق بحر اضطرابه — خراب اولمیش توشوب نفس خرابه

ایرور کونکلومده کوب راز نهانی — یوزوم یوقتور توروب ایتورغه آنی
اوزینک سن عالم السر الخفیات — معین دورسنکا مجموع حاجات
اکر قیتارسنک رأیم ورادین — قتولماسمن مونینکدیک باجرادین
اکرچه سانی یوق بو قل کناهی — کرفتار غضب قیلمه الهی

درویش لیک بیانی

کیل ایدرویش اکر درویش اتاندینک — طریق کعبهٔ مقصود اتاندینک
اکر آتینک خلاف بنده لیک دور — قیامت کون نچوک شرمنده لیک دور
قوروق آت بر له اوتکان حیف اوقات — اویاتغیل بولمه مغرور قوروق آت
قوروق یورمه قوروق دست اجلده — سالور ناکاه کمان اتمیس محلده
اوزینکدین کیتمه اخلاص عوامه — سیونمه نامه کیلمای یخشی نامه
کیشی روده کیریب کر یورسه روده — قچان واصل بولور در شهوده
سوانی نفی ایکانین ایلا اثبات — توکل بحرینه بات ایکونکل بات
نه بولغای کیرسه قولغه در مقصود — وکرنه سوده یورکاندین نچوک سود
کونکل حق فیضی کا بولسون دیسنک چاک — که اول مرتبه خلقینکنی قیل پاک
ییمه ذره حرام آغشته ناندین — بولور چاهی نجس بر قطره قاندین
اکر آش منهی بولسه کوز یوموب آش — وکرنه تانکله قرینکدین چیقار تاش

امام ایدی بو غفلت عالمنده — نچوک زن سن مونینکدیک دین غمنده

ضعیفه ایدی ای مقبول وافی — مینینک همزادیم ایردی بشر خافی

ایشیتی بشر آتین کوزدین توکوب آب — دیدی سیز کاروایوق ای درناب

اینکدیک مردنی تفراغی ایمه — بزینکدیک یوزمینک ایرنی قانیدین به

دریغا ایر آتین بولغاب یورومیز — عمامه بر عبث چولغاب یورومیز

لچک آرتوق بزینک دستارمیز دین — ایرانلار عار ایتار کردارمیز دین

هوس بازار یدا ای میلاکوب نفس — یمک بر له قیلیب سن کردینینک غفس

سنکا سود ایلامس بو جسم ورمینک — قیلیب شرمینک بر ارکیلا سمو شرمینک

بولوب شرمنده لیک دریا سیغه غرق — یمان بخشینی فرق ایتمکان فرق

زاهد سچوک تیل بولماقی نی بیانی

کیل ای زاهد اوزینکنی ایلا کیل خاک — حرام شبهه دین حلقینکنی قیل پاک

آچوق قول لوق کشاده یوزلی بولغیل — مروتلیک ملایم سوزلی بولغیل

بو خصلت لار موافق بولسه سنده — امیدا ولکیم خدایم دیسه بنده

مسلمان اوغلیده بولسه سچوک تیل — آلیب کیلسه بولور بر قیل بیله فیل

سچوک لفظی بیله مور خردمند — سالور زور اژدهانی آغزیغه بند

سچوک تیل بولسه قیسی محترمغه — سالور کوکداکینی زیر قدمغه

ملایم تیل بیله بی حرب بی ضرب — براونی کیلتورورلار شرقدین غرب
ایرانلا آلمامین بر ایکنه قولغه — سالورلار نیچه کمره لارنی یولغه
سچوک تیل دور عجب کنج معظم — عطا قیلغان بیله هیچ بولمغای کم
دیمه حرفیکه بولسه بی معانی — اگر تیل زهر لیک بولسه تیل آنی
کلید کنج معنی کیم زباندور — انکا بر نقطه کوب بولسه زباندور
قیلور قتیغ تکلم اونک آشینک چپ — سوزینک تنکلاب کونکل بوزغونچه تنکلاب
اگر سوز جانه پیدا قیلماسه سوز — انی سوز دیمکیل ای مجلس افروز
اگر توتسانک الغ لارنی آشینی — نبات ایت تیل نه بات آغریت کیشینی
ساوغ ایغونچه ای شیخ زمانه — زبانه خوفیدین خوف ایت زبانه
چو نعمان مهریده بول ایردی مکتوب — قل الخیر و الا فاسکت ایخوب
ساوغ سوزدین بولور ایمان قرانغو — ضرردین اوزکا یوقتور نفعی بارمو
بهر جایی تیلینک نی ساقله زینهار — کیشی تیلنی یمانیدین بولور خوار
یمان تیل کاه سارغار توریوزینکنی — توبان باشینکنی تیلمور تورکوزینکنی
یمان تیل ایکی عالمده ضرر دور — کهی عصیان کهی خوف خطر دور
یمان تیل شویلیغی که جانغه اورغای — کهی جاندین اوتوب ایمانغه اورغای
مسلمان اوغلیغه بخشی قیلیق قیل — تیلینکنی خوش چیرا ینکنی بیلیق قیل

آغیزدین ساج یرینده در معنی — اکر بولماسه خاموش ایله یعنی
اکر بولماسه سنده سوزغه یتماک — نه دولتدور سکوت ایتماک ایشیتماک
ایشیت اما قیو سوز بولسه لهراق — قولاغینکا انی حلقه قیلیب تاق
قولاق کوزدین قولونکدین بالارینکدین — سورارتا نکلا تمام اعضالارینکدین
ایشیتسانک نفعی یوق سوز آی نکو ذات — انی هم کوشه آلمه کوشه چیق یات
قولاق سالمه ولی بی معنی سوزکا — ایشیتسانک قوب اویردین اوزکا یرکا
کیشی سنچیق سوز اتیسه سن چیق اندین — یماندین قاج یماندین قاج یماندین

حکایت حضرت لقمان

نصیحت قیلدی فرزندیغه لقمان — سنکا جاهل کیشی بحث اتیسه ایجان
جواب ایل انکا شیرین و یومشاغ — مکر بولغای جهالت خمریدین ساغ
اکر نفع ایتماسه قیلمه اعاده — بولور ایغان سری جهلی زیاده
انکا سود ایتماسه ایماغ صوابی — سکوت ایتماکدور اندین سونک جوابی

ایکی مؤمن بیر بیریغه خیر قیلماقینی بیانی

کیل ای مؤمن همیشه خوش عنان بول — مسلمان بولسه هر کیم مهربان بول
آچیلغایسن انی کورکانده کلدیک — تواضع ایله خدمتکار قلدیک
سیریغ یاغدیک انکا بولغیل ملایم — سچوک لیک نی عسل دیک ایله دایم

توت اول دوستونکغه سوت اوستیده قیماق — عزیز جانینکچه کورکیل بلکه بهراق

خدانی بویروغیدین تایسه ناکاه — برادر لیک اوشل دور قیلسانک آکاه

برادر جسمیغه جاندیک یوکورسنک — تلطف بیرله اول یولدین اوکورسنک

اکر چندیکه قیلسانک مهربانلیغ — سنی ایغان سوزینک بیلسه یمانلیغ

تیلینک زخمی بیله قیلغیل جراحت — اویالیب شاید ایتکای استطاعت

اکر تیل زخمی انکا قیلماسه کار — قولونکدین کیلسه قیلغیل ضرب ناچار

بولارنی بارچه سی دور مهربانلیغ — ترحم دور انکا ایرمس یمانلیغ

بو سعی ایتکان بیله هیچ بولماسه توز — کورارده آشنالیغ رشته سین اوز

ولی باطنده شاغل بول دعاغه — انی احوالینی سالغیل خداغه

کیشیکیم بولسه مؤمن لیغده موصوف — ایرور واجب اوقلغه امر معروف

کوزی یوق مؤمنی بارور ایدی راه — نظر قیلدینک انی آلدیده دور چاه

خبردار ایتماسانک اولدور خیانت — قیو انصاف ایرور قیسی دیانت

فغان و داد اوشل بینا قولیدین — اکر قیتارمسه دوزخ یولیدین

کیشی یایسه قدوغ آغزیغه چادر — نچوک دیرسن انینکدیک نی برادر

ولیکن امر معروف ایلاکان مرد — اوزی بولغای عمل لیغ صاحب درد

اکر امر ایمس راسخ ایشیکا — قچان تأثیر ایتار اوزکا کیشیکا

اگر آلدینکده طفلی بولسه ناگاه — یا نار اوتقه توشارنی بیسانک آگاه
اوزاتماس بولسانک انده دست الطاف — نچوک بولغای مسلمانلیغده انصاف
بنر نیکدیک شرمی یوق انصافی یوق جسم — باشیده مغزی یوق معنی قوروق اسم
ایشیمیز دور ریا و حیله تدویر — قیلور ایغان سوزیمیز کیمکا تاثیر

کوزنی حرام دین یومماقنی بیانی

کیل ایموءمن اگر ترسنده بولسنک — کوزنکنی سقلاغیل هر قنده بولسنک
قویی بولسون همیشه نقطهٔ چشم — مبادا بولمغای بالا توشوب خشم
نظر قیلغونچه بدای نفس معیوب — توشوب کوز نقطه سی کور بولغانی خوب
سعادتدور نظر بولسه قدمده — تجاوز ایلا کاج بولسه ندمده
اگر قان چشمه بولسه چشمه ای مه — خطر لیک بیرکا توشکاندین ایرور به
نه خوشدور دیدهٔ ترسنده بولسه — وگرنه کاسه سیدین کنده بولسه
خطر دین یوم کوزونک اوغلان خیفه — نچوکیم یومدی قورقوب بو حنیفه
یوراکیم صاف ایرور دیب اورمغیل لاف — الارچه بولمغایسن کیلتور انصاف
قرارینک قویمسانک ایلتیب قرارینک — الور شیطان زمام اختیارینک
بقاسیز معصیت لارغه بقاسیز — نچوک اوز جانینکز کا اوت یقاسیز
بناکه توشسه نامحرم که کوزکا — ایکینچی باقماغیل زینهار اویوزکا

ایکیجی چونکه شهوت دین خطر دور — نهایه کیم کتاب معتبر دور

دیدیکیم باقسه نامحرم یوزیکا — قویارلار تا نکلا قورغاشیم کوزیکا

بتیب دور شرعه ده اول صاحب بذل — کیشیکیم قیلسه نامحرم بیلان هزل

انی هر بر سوزیغه ای خردمند — بولور دوزخده تامینک یلغچه بند

اکر اول التزام ایتسه حرامه — ینه اول نسخه ده تارتیلدی خامه

قیامت کونکه دار و کیر ایتارلار — انی شیطان بیله زنجیر ایتارلار

لعین شیطانکه بولغای دشمن شیخ — اینینک برله بولور مدخول دوزخ

خلاصه و خزانه شرح اوراد — بتیب دور بلکه چندین نسخه ده یاد

جوان خاتونکه نامحرم ایمش دور — سلام ایتمک انکا ممنوع دیمشدور

جوان خاتونکه عورت بولسه آواز — قباحتدور کیشیکیم بولسه دمساز

غرض ای آدمی سقلا اوزونکنی — که نامحرم ساری سالمه کوزونکنی

که نامحرم ساری باقغونچه بی قیل — به اولکیم کوزلاریغه تارتسه لار میل

بو دنیا میلی اوتکای بر زمانده — قیامت میلیدین توتقای امانده

قیامت کون عجب شدتلی کوندور — کنه کار آدم اوغلی سرنکوندور

قیزیزیوب فرق سر اسغیده طاس — بولور سر رشته لار پروانه دیک ناس

تیکار اوتدیک ایاغ آستید انفراغ — بولور یوندیک زمین آستیدا کی تاغ

٧ بر بب بولمس جواب ایتسه سلامی ایرور عورت انی صوت و کلامی

بولور کوب خلق اوزینک جانیدین سیر — بو غمدین تا که کودکلار بولور پیر
یا شورماق بولسه قیسی روسیالیک — ایلیک سوزلاب ایاغ برکای کوالیک
تمام اعضالاری دعوی قیلورلار — خلایق آلیدار سوا قیلورلار
اوکون دعوی سینی هیچ دفعی بولمس — پشیمان بولغای اما نفعی بولمس
اینکدیک واقعه لاردین بورونراغ — اوزونکنی ایلا غفلت خمریدین ساغ
پشیمان بولسنک اول قیلمیشلارینکدین — دل جان برله یانسنک ایشلارینکدین
نه بولغایکیم قبول ایتسه خدایم — قیامت شدتین قیلسه ملایم
قیو قلنی خدایم قیلسه ممنون — بولور یول باشچیسی پیغمبر اولکون
باشیده سایه بولغای عرش اعظم — فرشته لار کونکل برکای دمادم
عنایت نامه سین قولغه آلورلار — اوکوننی اوتکانین بیلمای قالورلار
الهی ایلا مخلص لار بیلان یاد — بو قلنی ایلا کل اولکوندین آزاد

حکایت شیخ بسطامی

قریغان پله سیده شیخ بسطام — اوزیدین ساعتی کیتی بر اقشام
اوزیغه کیلدی ایرسه ایدی اصحاب — نغو بولدینک مونینکدیک ای درناب
دیدی بالغ بولور حالتده بر راه — کوزومغه بر جمیله توشتی ناکاه

یانیب بار دکر سالدیم نکاهیم — چیقیب ایردی ایسمدین اولکناهیم
ایسیمکا توشتی حالا اول نظاره — یوراکیم بولدی قورقوب پاره پاره
مبارک آغزیدین کوب تامدی قانی — اوشل خوف ایله آخر چیقتی جانی
مونینکدیک یغلاسه انداغ نکورای — بزنیکدیک روسیه نی حالیغه وای
همیشه ذوقیمیز عیش و کولوشکا — یتوشماس ایرته قیلغان توبه توشکا
اوتار دنیا ایشین توتدوک مقدم — کناه اینوقسه کوب قورقونچمیز کم
خداوندا اوزونک سن عالم غیب — من مسکین ده دور هیچ سانی یوق عیب
کناهی بی نهایت بنده دور من — بولوب شرمنده چون شرمنده دور من
عبث هرله قولومدین کیتی وقتیم — عمل مهرین یاشوردی ابر مقتیم
جریمم بیعدد بولسه اکر چند — حجاب مغفرت یاب ایخداوند
یووب رحمت بیلان جبهم قراسین — نصیب ایت برچه نعمت لار سراسین

خدانی نعمت لارنغه فکر ایلاماقنی بیانی

کیل ای آزاده واقف بول کونکلغه — کونکل یول باشچیدور قربتلی یولغه
تفکرنی قوشین هیچ قیلمه غافل — پلغده بولمغای تا بیضهٔ دل
تفکر مرغی دایم بولسه دمساز — امید اولدور که اندین اوچسه شهباز
اینکدیک بازایلیغه ایلاسانک قید — کونکل قوشلارینی قیلسه بولور صید

کونکل هر که صلاحیت ده بولسه — تا پار بنده قیونیت ده بولسه
همه اعضا رعیت دور کونکل شاه — امانلیغ بولغوسی شاه عدلیدین راه
اکر سلطان اوزی قیلسه یمانلیغ — قچان بولغای رعیت ده امانلیغ
کونکل خوش ایتماسه کوز بولمغای نم — چیقار موسوقدوقغه تا شماسه هم
ایشیتکانسن انی دلدور نظرکاه — نظرکاه دور کونکل هر بولسه هرکاه
یوکورسه اول کونکل کیم هر طرفکا — قچان لایق بولور مونداغ شرفکا
کونکل درسینی دیرلار خوش سبق دور — تمام معرفتده عشق حق دور
کونکل درسین سوال ایتیم بر ایردین — تلطف دین دیدی سورمه بو یردین
بیله المانک بو شربت تا تمغونچه — اوزونکنی بخشیلارغه قاتمغونچه
اکر آنی اونوتسه بنده آنی — تیریک ایرمس اکرچه بولسه جانی
کونکل برجند غفلت علتی پر — دوام اولدور دوام ایتسام تذکر
اوشل دم نی ندم دیر اهل معنی — آغیز دین چیقسه غفلت بر له یعنی
کونکل انده همیشه قیل همیشه — قچان بولغای مونینکدیک بخشی پیشه

بنده مومن عشقده حریص بولماقنی بیانی

کیل ای صادق حریص عشق حق بول — کونکل یارانی بر له هم سبق بول
اکر کیز سنک طریق معرفت نی — میسر ایلاسانک تورلوک صفت نی

مقامات حقیقت ایلادینک طی — کونکلده بولمسه جز خلت حی

بورونغیدین زیاده در طلب بول — اکر دریالار ایچسنک خشک لب بول

بو یولنی چونکه هیچ پایانی یوقتور — اکر یتسام دیسه امکانی یوقتور

دیکیل هر لحظه اللهم زدنی — دیدی حق چونکه فاطلب نی تجدنی

طلب امرین ایشتیسه بنده رب دین — اوزین بیلغان قچان قالغای طلب دین

انکا هم ایدی حق قل رب زدنی — قویار مو اوزکالار بو جهد وجدنی

نبی دین یوق کیشینی قربی بالا — انی ایدی حبیبیم حق تعالی

سچوک جان شربتی تا بولسه لبده — کیرا ککیم بنده سی بولسه طلبده

بیلینک نی قوتی بارده آلیب بیل — کونکل باغین سوغار کیتمای تو روب سیل

یتار یول یورکالی حالا که حالینک — یورا کور هر کونی کیتکای مجالینک

یورارکا قالماسه وقتیکه درمان — ایماکله قالمسون تا ایچده ارمان

ایماکلار قوتی هم کیتسه قولدین — اوزونکنی سودره هرکز قالمه یولدین

کوزونک هم بولمسه بولسون کونکلده — بو مطلب برله جان چیقسه بو یولده

یتوشماس سو درالورغه هم مجالینک — کوزینک تیک یولغه تا یتکونچه حالینک

اکر مونداغ طلبده چیقسه جانینک — اولانسه باقیغه بو جسم فانینک

امید اولدور خدایم دیسه بنده — تیلاکان مقصدینکنی برسه انده

ولیکن کاروان دین بعضی انسان — کورار بول فانی اوینی باغ خندان

کوروب بخشی انی نقش و نکارین — اونوتقایلار اوشل کیلغان دیارین

قولاق سالغان تغنی و نواغه — کونکل برکای هوس برلان هواغه

عجب مکاره دور دنیای فانی — مینک الوان جلوه برلان آلدار آنی

اوشل مکاره کیم سالسه قویونغه — سیونکاندین کیرار شیطان اویونغه

کیرار انسان انی یلغان سوزیغه — یوکورتوب سرمهٔ غفلت کوزیغه

کهی اویغانیب اوینی ایلاسه یاد — تلطف برله دیر ای آدمیزاد

آشوقمه برکونی سودا قیلورسن — بوکون کربولماسه تنکلا قیلورسن

بو آل ایله اوشل مکارهٔ دون — ادا قیلغای جمیع نقد عمرون

ادا قیلغاج بساط عمرینی پاک — برور رخصت قاشیدین چست چالاک

اورار سیلیکه دیر کتکیل بویردین — دیکای بیزار ایرور من سندیک ایردین

نظر قیلماس فغان ناله سیغه — اورار شتّه انی دنباله سیغه

امیر کاروان اولدمدیتکای — انکا اصل وطن نی حکمین ایتکای

قویولمای ایرکیغه سودراب یقادین — چیقارورلار جهان بی وفادین

فغان ایلار کیتارنی بیلکانیم یوق — کیتارکا توشه حاضر قیلغانیم یوق

فغان سود ایلامس اما اوکس کا — قچان مهلت قویارلار هر نفس کا

کیین قیتای دیسه بولمس مجالی — کیتار اصل وطن کا دست خالی
بو دورای آدم اوغلی حسب حالینک — باشینکدین اوتکای آنچه ماه و سالینک
قولاقغه تیقمه غفلت لته سینی — یمه شیطان ملعون شته سینی
سویونمه کرسنی دنیا سویوبدور — سویومن دیب کوزینکا قم قویوبدور
کیمه کورساتی بو فانی و فانی — ازلدین دشمن جان بیلکیل آنی

عمرنینک فانی لیکینی بیانی

کیل ایمومن یقین بیلدینک کیتارنی — حساب عمر بی سامان اوتارنی
اوتار دنیا اوچون بولمه کرفتار — اولومسه یغماغیل مانند کفتار
اکر دنیاغه حرصینک بولسه فج سن — نجاست یغماغینکده کالهج سن
ایسیز عمرینک نجس یغماق رهنده — قالورسن بر کون آخر یر تهنده
اورامجیدیک همیشه تار ایتارسن — قناعت سیز لیغینک اظهار ایتارسن
قیلورسن رشته جانینک بیلان قید — مکس و مورنی قیلماق اوچون صید
سپورسه صاحب خانه بیکبار — اورامجی هم کیتار هم صیدی هم تار
قالیبسن تنکه دیب احوال تنکه — مشقت لار باشینکده رنکه رنکه
یوکورمه جیفه کوب یغماقغه یل آی — بولایدیب بای بساطینک بر مکیل بای
یقین بیلکیل مونی ایصاحب حال — حریص ایرمس زیاد اتیکان بیله مال

حریص اولدور اکر دنیای فانی — یغامی دیسه محبت برله آنی
اکر بولسه کیشیده مال سهلی — کونکل برسه بولور دنیانی اهلی
بساطیده برارفه قرصی بولسه — انی دون اهادی کر حرصی بولسه
اکر هر قلده یوز خروار زر دور — اکر بولماسه مهری بی ضرر دور
اکر مینک کوزه طلا توشسه کوزه — قچان دولت بیلور اهل دل اوزه
قیودور مهری یوق ایرنی نشانی — بو یورغان یریغه صرف ایتسه آنی
دیسه مهریم یوق اما توتسه محکم — ایرور یلغانچی اول فرزند آدم
کیشی مالین که بی احسان ییماسدور — خدانی فضلی دور دنیا ایماسدور
دیمه دنیا چراغ آخرت دور — خدایم دین نشان مغفرت دور
بضاعت بولسه هم کم ایلا انفاق — یوزوم کر برکی کم زردین سچوکراق
کیراک اهل کرم خلق ایتکالی جمع — اوزینی دمبدم کم قیلسه چون شمع
کیشینی اعتقادی بولسه سالم — دیمس کور و کفن لیکدور بو مالیم
نه غم ایمانلی قلنی اولکانیده — تنیده بولمسه اوج کز تنیده
سلامت اولسه ایمانی بیلان کس — اکر عاری کومولسه عاری بولمس
کرم لیک بنده سی کر بولسه جولده — ایچاریر بولمسه بر ذره قولده
قوپوب اولتور غالی قالمای مجالی — هلاکت پله سیغه یتسه حالی

اگر کوز یاشیچه سو تابسه انده — قیلور یرمینی احسان بخشی بنده

تا بیلسه لقمهٔ جان جگر دین — دریغ ایتماس انی یارو دگر دین

کرم لیک بنده کا یلغوز یکان آش — بیلور خاک آغزیده بلکه بیلور تاش

قراسو ایچه لار ایکی برادر — کورار شربت چه بلکه آب کوثر

ایکی همدل میسه بر لقمه ناندین — سچوک بیلغای عسلدین بلکه جاندین

کیشی ناندیک قیلور احسانده خوبین — آلور تنور ایچنده آبرو یین

قیزل یوزلوک بولوب چیقغان زمانی — توشار خلق آغزیغه احسانی آنی

کولوب مهمان قاشیغه چیقغیل ایقل — شجر دین میوه تا اول کورساتور گل

اگر احسان ایتار بولسنک ایشیت حرف — انی هم جاییغه قیلماق کیراک صرف

بیلیب هر جاییغه کدّ یمین نی — زراعت ایلامه شوره زمین نی

یمان بیرکا انی صرف ایتمه باری — بورینی بیر تاریغه بر مه یاری

نفس شوم نی بیانی

کیل ایکس بولمه اکنون تابع نفس — سالور اخشام صبا بو کردن غفس

همه طاعت لارینک خوبی و صافی — یقین بیلکیل ایرور نفسینک خلافی

قویار کیچلیکغه دایم نفس بدیوز — قچان اوتوز یا نار یالیبارسنک اوتوز

ایرور نفسینک دماغی طرفه یل لیک — قچان ایلیک قیلور یالیبارسنک ایلیک

اوزینک پست ایلاسانک نفسینک زبردست — باشینک چیباب سالور چون اشتر مست

بورونغه باد کبر ایسمای بوروندین — بوروندق سال انکا قویمای بوروندین

ریاضت بندیغه بر کیت ایاغین — کوتارمه باشیدین تقوی تیاغین

یقیلیب قالمغودیک بر نیمیش نی — زیاده ایلا کم کم قتیغ ایش نی

قویوب اندازهٔ حالیچه یوک نی — عبادت یولیغه کوندور بولوک نی

بو محنت بر له اول امارهٔ دون — نه بولغای مطمئنه بولسه بر کون

سیمیز کوب قیلمه بو تیشلار آتینک نی — قوتوروب یارمغای ناکه بتینک نی

یلانی اسرادینک نیچه یل آنی — اولوغ بولغان سری اوستی زیانی

اوتوبدور قول بیلان بوینین بو یاردین — خطر دور کوچ قیلیب باشینک بو یاردین

یتیب دور قویغالی کوکسین یوزینکا — کیمه دیرسن اوزینک قیلدینک اوزینکا

دلاقوب حالی هم توتمه اوزینک سست — بیلینکا باغلا همت فوطه سین رست

توکل سیفینی صدق ایلکیکا آل — قیل ایچ نی خالص اندین سونک قیلیچ سال

تعجب بیلمه فضل بی بها دین — امان ایتسه مونینکدین اژدها دین

غرض مونداغ عدو نی قیلمه فربه — اگر کیلسه قولونکدین قطع سر به

سیمورسه نفس اگر ایچماک یماکدین — یوز آنچه ایت آلور بخشی دیماکدین

ینه یوقاری اوتماکدین آلور بهر — بو نفس جاهله دنیای بد قهر

آغیز چیقیسه سوز قیتار مغیل قاش — اگرچه کیتیسه هم اول سوز اوچون باش

کیراک ایرمن دیکاننی وعده سی توز — اگر توز بولمسه اندین کونکل اوز

یقین بیلکیل که توزلوکدین عصانی — ایرانلار آلدیلار اونک قولغه آنی

خصوصاً توز کیراک ایر اعتمادی — بولور موایکری هیچ مسجد عمادی

سوزین بوزغان کیشی بوز مسمو ایمان — اولومسه برسه قیلمه عهد پیمان

قیو طیب کیشی ایچکای قیی دین — تیریک سن قالمغیل عهدینک ئی دین

مبادا اوزسانک اقوالینک عقودینک — توکولوب قالمغای یقغان نقودینک

سوزین بوزغان کیشینی بخشی ایرلار قوسوب قیتانی ایچکانچه دیرلار

حکایت

خلیل اوغلی که اسمعیل دور اسعد — انی یاد ایتی تنکریم صادق الوعد

انی صادق لیغین ای آدمیزاد — قیلیب دور بر حکایت قیلغوچی یاد

بارور ایردی اوشل شه بر طرفکا — یولوقتی موءمنی اول باشرفکا

دیدی تورسانک بو یرده ای نکوکار — اویومده یعنی بعضی ایشلاریم بار

باریب کیلسام قوشولسام سیز کا من بعد — تورایدیب وعده قیلدی صادق الوعد

کیلور من دیب قاشیدین کیتی اولکس — اونوتدی وعده سینی بولدی کیلماس

قیلیب من وعده دیب اول صاحب راز — اویرده آلتی یل اولتوردی قیش یاز

اوشل وعده اونوتقاننی کذاری — یتوشتی آلتی یلدین سونکره باری

اوشل وعده او چون تورغاننی بیلدی — اویات یانی بیلان توتدک یقیلدی

آغیز دین دفتر عذرینی آچتی — در اشکین ایاغ آستیغه ساچتی

ذبیح الله انکا لطف ایتی چندان — ایدی چون غنچه کلدیک باغ خندان

سچوک تیل نی انکا صرف ایتی چون بال — انا وعده انا عفو وانا حال

کیشینی وعده سی کیم بولمسه راست — محبت عهدین اندین قیلمه درخواست

ایشانمه ایغانیغه ای خردمند — اکر چندیکه اول یاد ایتسه سوکند

اکر توزلوک بیلان بر پا بولورسن — الفدیک جان ایچنده جا بولورسن

اکر کج بولسه افعالینک بو دوندیک — قالورسن بلکه قاف آستیده نوندیک

قیلیچ باشینکا کیلسه ایمه یلغان — اولومدین دوربتر چونکه اویالغان

اکر یلغانچیلیکده اوتسه آتینک — قیامت کون نچوک بولغای اویاتینک

نجس مردار ایمس یلغانچیلیغدین — مسلمانلارغه شرم ایت بو قیلیغدین

شریعت حکمی بیرلان ای نکورای — کهی چین سوزنی هم کونکلونغه قیل جای

نمیمه نی یمان دیدی شه دین — سخن چین بولسه هم بولمه سخن چین

یخشی همراهانی بیانی

کیل ایعازم اکر بولسنک سفرده — رفیقی تاب طریق پرخطرده

کیراکدور ایر کونکل لیک یخشی همراه — رفاقت غه یر امس هر قیو داه
نچوکیکیم مغزینی جانده توتار پوست — محبت یولیدا انداغ کیراک دوست
اوزین قل یارینی سلطانی بیلسه — اوزینی تن رفیقین جانی بیلسه
ایا غیغه اکر تیکسه تیکانی — قدالغانچه کوزیغه بیلسه آنی
ساوق یل تیکسه یولداشین یوزیغه — اکر قولدین کیلور آلسه اوزیغه
نکا کیلدی دیکان تیر بلاغه — قیلیب جانین سپر توتسه اراغه
یمان یولداش ایرور چون یار افعی — ضرردین اوزکا یوقتور ذره نفعی
توتوب دایم یلاننی قویروغینی — نچوک دلجمع ایتارسن بویروغینی
یمان بولمای ولیکن بولسه نامرد — قوروغ صورت ایرور قیلغیل کونکل سرد
اولوکدور بولمسه هر کیمده کرده — تیریلماسدور کوتارکان بیرله مرده
ایمس ایرنی نشانی ریش و آلت — نشانی همت غیرت سخاوت

حکایت سعید و سعد

سعید و سعد قیلدی عهد یاری — سفر بولدی الارنی اختیاری
دل جاندیک ایدی اول ایکی آکه — قضادین آقتیلار دریا کا ناکه
بریسین توتی ملاحی اوشل آن — دیدی قویغیل منی یاریم قولین آل
مونی قویدی انی چون توتی مضبوط — بو هم ایدی منی قویغیل انی توت

تماشا قیل الاردین عهد یاری | انا قولی درست ایرلارنی حالی

موعظه

کیل ای تن بول همیشه التجاده | دوام العمر بول خوف و رجاده
کوتارمه هیچ رجاؤ خوفدین رأس | یقین بیل کفر دور هم امن هم یأس
سنی آلدینکده دور پیدا ایکا یول | بری اونک قول سری بارغای بری سول
کیشی بیلماس قیامت دشتیده آه | کیتارینده ایکا یولدین قیتوراه
اکر سانسیز عطا قیلسه خداینک | بهشت عدن ایشکین سورسه پاینک
قریش یول قالسه جنت ایتکالی طوف | بورو تغیدین زیاده ایلا کیل خوف
نعوذ بالله اول بارغان یولونکدین | اکر قیتارسه نی کیلغای قولونکدین
اکر دوزخ لبنده بولسه پاینک | امید اوزمه که غافر دور خداینک
عجب ایرمس اکر قیتارسه اندین | نصیب ایتسه بهشت جاوداندین
اکر اوستونکدا کی یتی طبق نی | کیریب درس ایلا سینک یتمیش سبق نی
ملائکدیک اکر پرنده دورسن | یقین بیلکیل که آخر بنده دورسن
سنی آتینک و ذاتینک بنده بولسه | نچوک خوف ایلامس جان تنده بولسه
ایرور قلنی ایشی قورقونج وزاری | قبول ایتمک ایکام نی اختیاری
اکر عفو ایتماسه بیچاره دورسن | قیتو یول دیسه انده باره دورسن

حکایت حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم

محمد کیم شه دنیا و دین دور — صفاتی رحمة للعالمین دور
زمین و آسمان نینک خلق و خیلی — یراتیلدی اوشل ایرنینک طفیلی
اوقورده بر کونی تنکری کتابین — اوقودی انده دوزخ نی عذابین
اول آیت وهمیدین کیتی اوزیدین — یقیلدی یرکا اولدمده یوزیدین
صحابه هر قیو بر حاله بولدی — زمین و آسمان در ناله بولدی
زماندین سونک کوزینی ایلادی باز — صحابه ایدیلار ای محرم راز
سنی خلق افضلی قیلدی خدا ینک — مهیا بولسه جنت ایچرا جانینک
صفاتینک رحمة للعالمین دور — خدادین مونچه قورقونچینک نه دین دور
دیدی کرچه رسول جزو کل من — نچوک خوف ایلامای زیراکه قل من
اکر یوز مینک بشارت بولسه باری — کیراک قلدین اوشانچه خوف زاری
کیشینی اسم و ذاتی بولسه بنده — بولور موفا رغبت قل دیکانده

خدانی رحمتیدین امیدوار بولماق نی بیانی

کیل ای تن بر مکیل وقتینکنی قولدین — یوکور دریای رحمت کا بو چولدین
کناهیم کوب ایرور دیب بولمه مأیوس — عجب ایرمس اکر عفو ایتسه قدوس
دل و جان برله توبه قیلسانک ای یار — مکر عفو ایلاکای دانای اسرار

همیشه مغفرت دریاسی در جوش — دمی آبی اوشل دریادین ایت نوش

اگرچندیکه اوزدونک عهد بسته — نیچه توبه قیلیب قیلدینک شکسته

دل جانینک بیلان چون ایلادینک آه — ایرور توبنک سنی مقبول درگاه

ایشیتی بول ندایی مرحمت ناک — اوروب نعره یقاسین ایلادی چاک

اوزیدین کیتی و عجب وریادین — خدایم قیلدی آخر اولیادین

ترحم بنده کا کوبدور خدادین — امید اوزماک روا ایرمس گدادین

یقین بیل گرچه غافر دور خداوند — انکا هم بولمه مغرور ای خردمند

اوتاردیب یا تمغیل قانغه بویالیب — اویانیب لطفیکا اولتور سویانیب

اگرچه لطفی کوبدور قهری هم بار — باشینک گرکوکغه یتیسه قل سن ای یار

سنی آلدینکده دور چندان خطردین — نچوک غافل یورارسن خوف ایتاردین

عنایت قیلسه حق اولکان زمانینک — اوزولسه نور ایمان بیرله جانینک

جواب قبرتی بیرسنک چو بهراق — قیامت کونکه قوبسنک یوزلارینک آق

ترازوغه آغیر کیلسه ثوابینک — اگر اونک او ایلکینکا کیلسه کتابینک

جهنم اوستیدین اوتسنک سلامت — بهشت جاودان قیلسه کرامت

بولاردین اوتمامین ای آدمیزاد — نچوک فارغ یورارسن خرم و شاد

جهان کولکو یری ایرمسدور ایقل — اگر بو کل خطردین آتلاسنک کل

اکر دنیا یوقیدین بولسه ایر خوار — محمد کا بلال اولمس ایدی یار

محمد کیم نبی لار کا ایدی تاج — عطا قیلدی خدا اولکیچه معراج

مقام سدره کایتی اوبنده — بلال نعلینی صوتی کیلدی انده

بلائی فاقه کا صبر ایتکان انسان — دیانت ملکیده دور مرد میدان

اکر چندیکه بولسنک بی بضاعت — سلیمانسن اکر قیلسنک قناعت

قناعتدور کونکل لارنی صفاسی — قناعت برچه علت نینک دواسی

قناعت کیم طبیب هر کسلدور — قناعت اهلیغه آغو عسلدور

براونی حکمی یتیسه شرقدین غرب — براونینک باشیغه موری قیلور حرب

اجل جلادی کوکسین ایلا کاج چاک — قیلور هر ایکیسین بردیک قرا خاک

براونی نقره طلاسی ململ — براو کورکانی یوق عمریده بر پل

مونی مفلس دیمه تنکلا انی بای — بولور هر قیسیغه زیر لحد جای

براو اوتکاردی عمرین عیش ایله فاش — براو تاتقانی یوق آغزی توله آش

اجل جان اچیغین کورساتسه اندک — بولور هر ایکلاسی کورمکاندک

براوده بولسه دایم محنت درد — براونی کلفتی بولماسه بر کرد

الار بولسه اولوم نینک مبتلاسی — بولور هیچ کورمکاندک ایکلاسی

غرض هر قیده ای فرزند آدم — یمه هرکز اوتار دنیا اوچون غم

خیانت دین بیراق بولماق نی بیانی

کیل ایکامل کمال ایتسنک دیانت — کیشیکا قیلماکیل هرگز خیانت

خیانت کیم قیلور قولدین کوزدین — ایاغدین عضو پنهاندین و سوزدین

مونی بیلغای جمیع آدمیزاد — ایمس حاجت که بر بر ایا اسم یاد

خیانت کیم ایرور پیدا کونکلدین — مونا انکلا دیانت بر مه قولدین

نه کیم توشسه کونکلکا یا کوزینکا — روا کورمسنک اول ایشنی اوزینکا

قیو ایشکا رضا بولسنک کونکلده — اگرچه قیلمسنک بولسنک اوبولده

ایرور عصیان رضای چونکه عصیان — رضای کفر دور کفر ایمسلمان

مسلمان اوغلینی کورسنک کوزینکدیک — ضرر ده نفعده بیلسنک اوزینکدیک

قیو قلغی مونینکدیک بولسه حالی — بو دور بیشک مسلمانلیغ کمالی

اگرچندیکه بولسه شبهه کم — روا کورسنک انی اوز نفسینکا هم

روا کورمه مسلمانیغه زینهار — اگر بر سنک بناکاه ایلا اظهار

خصوصا بر مکمل تقوی لیک ایرکا — مغیلان سیبما کیل ریحانه ایرکا

تقی نینک کونکلا دور دار الصیانت — صیانت خانه غه قیلمه خیانت

اگر تا بیلسه نعمت آلدیره ساج — ولی بولسه آغزینک عذر اوچون آج

اگر مینک خلطه بر سنک خلطه کوب زر — سکا اندین نچوک سودای برادر

هم بین سنگ رکن یمانی دعا کنی — گویا که زیر سایهٔ عرش علا روی

دیوار کعبه را که بگیری کنار خود — در بحر شوق شوی و ز پا روی

آنجا که عفو و مغفرت از حق طلب کنی — با کوچهٔ دعا بامید دعا روی

آنگاه در مقام خلیل جلیل خود — بگذارده دوگانه بحمد و ثنا روی

حاجات دوستان از خداوند خود طلب — وقتیکه در میانهٔ مروه صفا روی

ساعی شوی میانهٔ میلین اخضرین — آنگه بسوی وعده که کبریا روی

در راه او که مسجد نهرست حجره ها — اینجمله حاضرست بکوه منا روی

هم مسجدست آنکه دگر غار مرسلات — با سوی هر یکی بهزار اشتها روی

هم موقوف رسول علیه السلام که هست — آنشب در آن مقام بچندین رجا روی

هم در رهست مزدلفه مشعر الحرام — زانجا بکوه رحمت جبل علا روی

از یاد خود مپوش من و سیاه را — بالای آن جبل که ز بهر دعا روی

یعنی که آن جبل عرفات اجابتست — با صد هزار امید بمقصود ها روی

بینی دعا و زاری چندین هزار خلق — آنجا تو هم بزاری یا ربنا روی

چون گشته غرق در غرق جرمهای خویش — سر را فرو کرده به بحر فنا روی

آنجا چه جای جنبش از ها نشستن است — گویا قیامتست که دار القضا روی

آنروز جمع قصر بسازند ظهر و عصر — خوش دولت عظیم که با اقتدا روی

زانوقت باز تا بفرو رفت آفتاب — بازاری بصرع با التجا روی
تا که ندا رسد که دعا مستجاب شد — از خویشتن ز شادی آن یک ندا روی
آنگه بسوی مزدلفه که روان شوند — با قصر و جمع کردن شام عشا روی
هفتاد سنگ جمع کنی مثل باقلا — از خفت خواب البته آنشب فرا روی
در وقت عکس که بگذارند بامداد — با مشعر الحرام از آن دلگشا روی
تا اسفرار باشی تو در مشعر الحرام — پیش از طلوع شمس بکوه منا روی
قربان امر او بکنی جان خویش را — وقتیکه با منا بمقام فدا روی
سر را سترده نیز همه امرها کنی — بار دگر بکعبهٔ مقصود رسا روی
طوف دوباره عمره بجا آوری تمام — بهر امید عفو مقام رضا روی
آنگه شود گشاده در خانهٔ عتیق — بهر دخول بیت عقیده فزا روی
داخل شوی بوعده که کان آمنا — از درد ما بگوی بدار الشفا روی
آگاهی از حقیقت آنخانه رو دهد — چون مخلصین بدیدهٔ اخلاص وا روی
هر سنت ادبکه در انجا نوشته اند — از لطف شام ورا جا بجا روی
جاهای پر فرح که در اطراف کعبه است — با سوی هر مقام بصدق صفا روی
بیرون مکن ز ذهن شریف این کثیف را — با منزل تولد نور الهدی روی
با قبرگاه مکه معلاست نام او — یعنی بآن مقابر جنت نما روی

اگر نامه کیلور بولسه غضب دین — کیلور ارقاسیدین یا دست حب دین

قرا یوزلوک بولور شرمنده او القل — توتارلار هم سالورلار بونینغه غل

تقی زنجیر ایتارلار گردنینغه — ترحم بولمغای یالبارغانینغه

بولور تورلوک مشقتلار حواله — قیلورلار جانب دوزخ کشاله

الهی قورقه دورمیز حضرتینکدین — امیدیم کوب ایرور غفار آتینکدین

یغیلکانده یمان بخشی بنده — قولونکنی قیلما غیل شرمنده انده

اگر اعمالمه سالسم کوزوم نی — سزاوار الم دیرمن اوزوم نی

اگر الطافینکا باقسم الهیم — امیدیم کوب بغشلانکای گناهیم

اگر سن یا بمسنک ای عالم غیب — بولور تنکلا معین سانی یوق عیب

الهی مغفرت محتاج دورمن — سنینک کینک رحمتینکدین راجیدورمن

امیدلار کوب ایرور انداغ شرفدین — یبارسنک نامه میزنی اونک طرفدین

حجاب عفو یاپسنک عیب میزغه — ذر رحمت نی سالسنک جیب میزغه

الهی قورقه دورمیز حالمیزدین — یبارمه نامه نی سول یانمیزدین

امیدلیک بنده دورمیز هم هر آسان — حسابیمیزنی اولکون ایلا آسان

تلطف برله سور غیل کاریمیزنی — قرا قیلمه اوکون رخساریمیزنی

اگرچه نامناسب من یمان من — اوزونک ایدینک قلومغه مهربانمن

اگرچند یکه بولسم زشت بدکار | حبیبنک امتی من قل آتیم بار

ترازوی قیامت بیانی

ترازو حق ایرور روز قیامت | اینینک صدقیغه نازل بولدی آیت
بیلور تنکری اگرچه حالمیزنی | ترازوغه سالور اعمالمیزنی
قیلور آگاه قلین قیلمیش لاریغه | یتوشمیش عقل ایکام نی ایشلاریغه
ترازو باریغه اقرارمیز بار | نچوک ایرکانیغه نه کارمیز بار
الهی قیل آغیرمیز انمیزنی | سلامت توت بزینک ایمانمیزنی

در بیان پل صراط

جهنم اوزره بر کوپرک ایرور آه | اوشل کوپروک صراط آتلیغ گذرگاه
قلیچدین تیز ایرور قیلدین اینکچکا | پشمانلار اوشل کون توشکای ایچکا
عجب حیران بولور فرزند آدم | قدم قویسه اینینک آستی جهنم
اگر قیتای دیسه قویمس مؤکل | بولور فرزند آدم حالی مشکل
معین کورسه لار خلق اول تب تاب | بولور جان وهمی برله زهرلار آب
یورکلار قان بولوب کوزلار توکار یاش | اومنزلدین قتولغایمو غریب باش
فغانلار قوبغای اولاد بشردین | کیم اوتکا یکیم یقیلکای اول گذردین
عنایت قیلسه بعضی آدمیزاد | اوتاراندین یاشیلدیک بعضی چون باد

اوتار بعضی سنی اندین بو کیروک آتدیک — اوتار قربیغه لایق بعضی هر یک
اوتار بعضی مسلمان تایه تایه — تیار آخر دیکان عشرتلی جایه
قدم قویسه یقیلور بعضی انسان — الهی ایلا کیل اولکون نی آسان
اکر اوتکارمسنک اندین سلامت — قولینک رسوا بولور روز قیامت
بیلیب تصدیق ایتسب بول کوب خطرنی — بو مسکین قویمادی عصیان ایتارنی

مناجات

الهی بنده نی صاحب ندم قیل — صراط شرع اوزه صاحب قدم قیل
هدایت پیریکا تا بشور قولوم نی — عنایت کوییغه کینک قیل یولوم نی
معاصی لاییغه تا یدورمه پاییم — بهشت مغفرت نی ایلا جاییم
کرم لیک پادشاها کردکارا — رحیما مغفرت لیک بیر و بارا
اکر چندیکه بیحد دور کناهیم — سلامت قیل خطرلاردین الهیم
اکرچه سانی یوق عصیان قیلیب میز — امید اولکیم سنی واحد بیلیب میز
الهی بر لیکینک نی حرمتیدین — سلامت قیل اوکو پروک محنتیدین

در بیان حوض کوثر

قیامتده پیمبر حوضی دور حق — صفاتین قیلدی تعیین شاه اصدق
سویی اول حوض نی سوتدین ایرور آق — ایسی چون مشکدین هم ایردی بهراق

دمی سوا ایچسه اندین هر مسلمان — یقین بیل سوب مس هرگز اول انسان
خداوندا نصیب ایتکای سن اندین — امیدی کوب ایرور بندنک نی سندین

در بیان شفاعت انبیا و اولیاء

خدا اذنی بیلان حقدور شفاعت — قیلورلار انبیا و اهل طاعت
شفاعت کیم مسلمانلارغه دور سود — ولیکن بولمغای بی اذن معبود
خدا اذن ایلاسه روز قیامت — سیوکلوک بنده سی ایلار شفاعت
قیامت کون عجب شدتلی کوندور — اینینک قتیغ لیغی از حد فزوندور
اوکون نی هیبتیدین بیشک و ریب — بولور کوک پاره پاره تاغ توز غیب
زمین اوتادی برچه کوه سنکین — بولور حق خشمیدین چون پشم رنکین
اوشل شدتغه یر کوک قیلماسه تاب — نچوک طاقت قیلور بر قطره آب
بولور جسم غم بیلان خردان زیبا — دلیلیم یجعل الولدان شیبا
بولور بر برکا دشمن دوست دیکانلار — مکر تقوا یولیده غم یکانلار
هوا مسدیک قزیر یر هم تیمور دیک — غضب قیلغان کیشی بولغای کومور دیک
کیلور نیزه بویی خورشید تابان — خجالت تیریکا غرق اول بیابان
بولور اوز خالی برلان آدمیزاد — کیلور کونکلیغه قیلغان ایشلاری یاد
اکر حق یا بماسه جرم ایلاکان جای — کواه لیک بر کوسی بیل دست ایله پای

قباحت لیک عمل لار توشسه کوزکا — علاجین کیم بیلور حضرتدین اوزکا

محمد کیم ایرور حق نینک حبیبی — معاصی دردی نی خاذق طبیبی

بیلین همت قوریغه باغلاب اول ایر — همه نفسی دیسه اول امتی دیر

همه اوز نفسی کا بولسه گرفتار — محمد امتی مسکین اوچون زار

اگر بولسه ایما تورغان باله کسم — تا بیلغانده نچوک جولان قیلور ام

مینک انداغ آنه دین خوبراغ بهراغ — محمد دور غریب امت اوچون داغ

اقار دریا بولور اول محترم دین — شفاعت شیری بستان کرم دین

قیلور حق اذنی برله هر طرف جوش — نصیب ایتکان او دریادین قیلور نوش

نصیبه ایتمکان فرزند آدم — قالور انداغ اولوغ یمدین قوروغ فم

کیشی بیلمایین قیامت دشتیده آه — بو قللارنی دیکا یمو امت اول شاه

اگر امت دیسه خوش دولت بخت — یوق ایرسه عاصی لارغه ایش بولور سخت

اگر امت دیسه نور علی نور — یوق ایرسه عاصی لارغه ایش بولور زور

اوشل سلطانکه داعیا الی الله — غریب امت اوچون داغ ایردی والله

بو امت لار عجب زشت ایتی حالین — یا پار بدعت بیلان سنت جمالین

بها یمدین ایشی ایچمک یاکدور — قوروغ تیل برله امت میزدیا کدور

الهی لطف قیل حسرتلی ساعت — جیبنکدین نصیب ایتکیل شفاعت

ایورمه بخشی لارنی آره سیدین | یراغ ایتمه جبینک قاره سیدین

بهشت دوزخ بیانی

ایرور جنت دوزخ حالی موجود | یراتیب دورانی خلقیغه معبود
کونکلغه سالمه العقلی پیاده | سیغار اول ایکی منزل قیسی جاده
اکر امر ایلاسه کونین برپای | بولور بر پسته نی پوچاغینه جای
کیرار دوزخقه کافر قیته اولمس | عذاب سختدین هرکز قوتولمس
همیشه قالمغای ایمانلی بنده | توتار آخر قولین ایمانی انده
اکر عفو ایتسه آثام کبائر | دیکیل جایز اودور غافر ساتر
صغیره دین اکر توتسه خداوند | دیکیل کیم ایرک اینکدور ایخردمند
اوزی قادر اوزی غافر خدادور | قلیغه هرنه حکم ایتسه روادور
نعوذ بالله استحصال عصیان | آلور مؤمن کیشیدین شمع ایمان
بهشت ایچره کیشیکیم بولسه داخل | بولور انده همه مقصودی حاصل
تیریکدور دایما اندین سونک اولمس | المدین حزن غمدین ذره بولمس
همیشه عیش ایله عشرتده بنده | کونکلده کیچمکان عزتلار انده
اکر جنت بیلان دوزخنی اوصاف | قیلورغه جمع بولسه قاف تا قاف
ادا بولمس ایکی منزل صفاتی | انی بخشی بیلیب تنکریم نی ذاتی

ایکی منزل صفاتین سانی بولمس — الا راهلی بیلان هیچ فانی بولمس
بتیب دور شارح آوراد آنی — که بولمس عرش و کرسی لوح فانی
فنا بولمس دیدی لوح قلم هم — عقیده بولدور ای فرزند آدم

مناجات

الهی اعتقاد پاک برلان — منی آغشته قیلغیل خاک برلان
دلیم صادق تیلیم کا بولدی قایل — بو سوزدین قیلمغیل بر ذره مایل
خداوندا اوزونک نی حرمتینکدین — کریم و غافر و ستار آتینکدین
بو مسکین لارغه مؤمن اسم قیلدینک — جماعت اهل سنت قسم قیلدینک
اوشل آتدین ایرمغیل همیشه — اگر چندیک بولساک جرم پیشه
ملک کیلسه جسدین آلغالی جان — قیلور شیطان ملعون قصد ایمان
قیلورده جان سیرین جسمدین نقل — عزیز جان اچیغیدین کم بولور عقل
کونکل شهبازینی قیلماق اوچون صید — قیلور هر پانده شیطان حیله کید
مددین قیلماسانک اولدمده یاحی — اورار تیر ناغمیزغه اول لعین نی
خداوندا تیریکده جان چیقارده — لحدده حشرده کو فروک اوتارده
جمیع یرده مؤمن آتمیزدین — ایرمه صدقمیزنی ذاتمیزدین
همیشه نفس ایله شیطان کمینده — منی آزغورمغیل دنیا و دین ده

تیلاکیم بوایا سبوح قدوس — قلونکنی قیلماغیل رسوای مایوس

خداوندا نه قیلدیم طرفه یازدیم — شیاطین کربرلان مولدین آزدیم

پشیمان من پریشان اوتکان ایشدین — بهار و تیره ماه یاز قیشدین

یمان ایشدین همه عضوینی پاک ایت — کونکل ملکین مقام دردناک ایت

ینه شرمنده قیلمه قیته باش دین — او یا تلیغ قیلماغیل دستار قیشدین

مناجات ایتی الله یار مسکین — قبول ایتکایسن ای دارنده دین

تیلیم عذر ایغالی یا کاشف راز — تیلیم نه مینک تیلیم قیلسام ایرور آز

او یا تلیغ من ولی یا عالم السر — قنی عذر ایغالی یوز مینکدین بر

ایمس من توز کرم خواننده یب توز — کیراک یوزلارکا قویسام هر قیو یوز

تیله ایدیم تیله هر مطلبینک بار — دیدی حقدور اوزی دانای اسرار

اوشل به خوف ایتیب بارور بریمدین — تیریم خجلت بیله آقسه تیریم دین

در بیان عجز و شکستگی مصنف رحمه الله

اوتار دنیاده الله یار معیوب — مونینکدیک یورکانینکدین اولکا خوب

یمان نفسینک سنی اوتدیک توتاشتی — کناهینک باره باره حد دین آشتی

بیله المام آیا ما قابل اوقات — نچوک جانسن نچوک تن سن نچوک ذات

بهایم سن بشر دیوانه سن ساغ — کناهینک آلدیده ازرنجه یوق تاغ

مخنث موسن ایر بالغ موسن یاش — یوزینک قتیغ تیلینک اچیغ دلینک تاش

فعالینک نامبارک طلعتینک شوم — همای بختینک اوز کعبینک بیله یوم

نه کیم سن عهد قیلدینک بولدی یلغان — قتی سندیک کنه آستیده قالغان

یراق توشدونک نغو قربتلی یولدین — یاروینک رشته طاعتنی قولدین

نه کیم قیلدینک جهاندین ایرته کیچ — ریا برله اول ایشنی ایلادینک هیچ

بیلینکنی باغله محکم بولمه مفلوج — کوزونک آچ کاروانی قیلدیلار کوچ

یاتیب غفلت قراسین سورمه یوزکا — ییدی خلق اوز غمینی سیندین اوزکا

مصاحبلار که هم عهد ایردی مونده — کیتارلار باقی اویغه کونده کونده

کورارسن قافله نی اوتکانین فاش — کوتارمسن خطرلیک اویقودین باش

کوزونک آلدیدکی بیکانه و خویش — سفر رختنی باغلارلار پس و پیش

ولی سن خمر غفلتدین بولوب کیف — یاتارسن نیچه رسوالیغ بیله حیف

الغلاردین کیچیکلاردین بیکبار — کیتارلار خانه مقصودغه ناچار

اکر سندین کیچیکلار تابسه لار راه — یاتورسن موهنوز ای عقلی کوتاه

بناکاه کاروان سلطانی تیسه — سنکا اصل وطنی حکمین ایتسه

اولوغ یولغه کیرارسن خواه ناخواه — نه قیلغایسن ولی بی توشه راه

عجب یول عقبه هر بر قدم ده — جمیع کاروانی بحر غم ده

خصوصاً یولده وحشتلی اوی بار — کیرار یلغوز باشینک اول اویغه ناچار

ایوروب کاروان دین قوندورورلار — قرار آستیده بیچاره بولغای

عزیز جسمنکه نعمت خواره بولغای — قیزیل کلدیک یوزینکنی سولدورورلار

یوز الوان برله سوز ایغان سوچوک تیل — دیمس فرماندین آرتوق برکینه قیل

لحد قورتی الرکیلسه یکالی — قنی اولدمده درمان کیش دیکالی

یتوشسه سورغالی ایکی فرشته — نه قیلغای بنده حسرت سرشته

مکر تنکری تعالی قیلسه امداد — وکرنه قیده یتکای داد فریاد

یقین بیلکیل مونی ای بنده زار — خدادین اوزکا یوق هیچ حاکم کار

نعوقلوقغه باغلاسانک بیلینک نی — ثناسی برله سبز ایتسانک تیلینک نی

لحددین برچه آدم اوغلی تورسه — بولوب بر کاروان محشر کا یورسه

ولیکن هر کیشی اوز ماتمنده — بولور آخرغی سوداسی غمنده

خدا قیلسه ندا ای بنده زار — نه کیلتوردینک نه تولورک قیلمیشنک بار

تن تیرمنکده تا تلغ جان یراتیم — بهایم قیلمادیم انسان یراتیم

همیشه ایلادیم تربیتینک نی — نغو قیلدینک پریشان نینینک نی

سنی سالدیم مسلمالیغ یرینه — قنی شکر ایتکانینک مینکدین برینه

تمام اعضالارینک سالیم ایتیم — اریغ ذاتیم بیلورغه عالم ایتیم

سوغاردیم آب نعمتدین تیشینک نی — قنی ایغیل منکا قیلغان ایشینک نی
نه برکایسن جوابین ای تن و رای — بو حسرتدین فغان ای روسیه وای
ایرور باشدین ایاغینک برچه سی عیب — مکر عفو ایلاکای دانندهٔ غیب
ینه کیلسه ندا اندین بیلینک لار — یمانلار یخشی لاردین ایریلینک لار
مسلمان اوعلیده طرفه یمان سن — یمانلار اورتاسیده بیکمان سن
یمانلیغ نی مکر دانندهٔ زار — یاپوب قوشقای سعادت اهلینه بار
تیلینکده خلق ارا تسبیح و تهلیل — ولیکن باطنینک تزویر ایله حیل
وکرنه سن جهان رسوا سیدورسن — خلایق ایچره فتنه باشیدورسن
تیلینکده خلق ایچنده وعظ ایله درس — ولیکن باطنینکده آنچه یوق ترس
کورارکوزکا عجب صوفی نماسن — نهانده نفس ایتکا مبتلاسن
مکر رحمت بیلان دانای اسرار — کنه لارینک نی عفو ایتکای بیکبار
اوشل غملیک کونکلنی ایلاکای شاد — نکولار اورتاسیده ایلاکای یاد
کیشی تاشر قیلور سوداسی تاشر — نعوذ بالله اولکیم حد دین آشر
بشر بولسون قوی افعال بشرنی — عبث اوتکار مکیل اثنی عشرنی
کیب سن خلق ارا فقرانه ملبوس — ولیکن باطنینکده ننک ناموس
یانر خشی موسن قولینکده یانر — عهودینک نخلی هرکز بر مادی بر

یاشینک تیکان سیری فعلینک سنی یاش — کوزینک یاشی قنی ایمغز یوق باش
قناعت معدنیغه آچ کوزینک آچ — طمع بوئی کورونمای یوییدین قاچ
سیاحیلماسیدین بورون ساچغیل اوزینکنی — سوروملمسیدین بورون سورغیل اوزینکنی
قازیلمای یرسنکا قیت آزغانینکدین — یازیلمای عقده لاریان یازغانینکدین
بقادور دیمه عیش بی بقانی — بقانی توت اجل توتمای بقانی
مکان اتیکان یرینکدور مختلط لای — نصیحت کوشه آلسانک کوشه قیل جای
یانیب عیش و طربدین ایسته ربدین — اوزین بیلکان قچان قالغای طلبدین

مصنف علیه الرحمه فی وصیت لاری

من اولسام ای جمیع محرم راز — منی اوزکا اولوکدیک قیلمانک اعزاز
خس و خار اوستیغه تاشلاب توتونک خار — قیلینک مندیک بهایم جسمیدین عار
بوساغه اوستیغه تاشلاب تنیمنی — کفن ایلانک چوروک پیراهنیم نی
منکا حیف ایتمانکیزلار توتمغان بوز — اکر چندیکه مردم قیلسه لار سوز
یبارینک تیز بارا تورغان یولومغه — مبادا قالمغای سیز شوملوغومغه
کوزینکیزدین چیقارمانک قطره یاش — جنازم آرقه سیدین آتینکیز تاش
ایاغیمدین توتوب سودرانک لحدکا — نه اوچون قیلمادیم قلوق احدکا
اکر چندیکه بولسام من کنهکار — دعا و زاریغه سیزلار یولونک یار

دینکیز پروردکارا کردکارا — رحیما مغفرت لیک بیر و بارا

آلیب کیلدوک سنی قاچقا قلونکنی — خطالار باپنی آچقان قلونکنی

کیلیب دور حیله سی یوقتور کیتارکا — تیلی یوقتور بو قلنی عذر ایتارکا

کناهی کوب باقار رخساره سی یوق — بو یون سونماقدین اوزکا چاره سی یوق

اکر برسنک جزا قادر خداسن — وکر عفو ایلاسنک سن پادشاسن

الهی هرچه آتینک حرمتیدین — اریغ ذاتینک صفاتینک حرمتیدین

بو قاچقان بنده غه قیلغیل ترحم — اکرچه قیلدی قلوق رشته سین کم

محمد آتلی دوستونک حرمتیدین — نصیب ایت آخرت نی راحتیدین

همه اوتکان رسولینک حرمتیدین — جمیع بخشی قللار حرمتیدین

اکرچندیکه بندنکدور بد افعال — رخ عصیانه ثوب مغفرت سال

محبت اهلینی اسراری اوچون — رخ زرد و دل خونباری اوچون

غزا قیلغان ایرانلار جانی اوچون — شهیدلارنی مبارک قانی اوچون

اولوغلارنی سقالین آقی اوچون — یکیتلارنی دل مشتاقی اوچون

عجوزلارنی آقارغان باشی اوچون — یتیملارنی کوزینی یاشی اوچون

شکسته بیوه لارنی دردی اوچون — اسیر خلقی نی آه سردی اوچون

اکرچندیکه یوق ایلکیده هیچ شی — بو قاچقان قلنی رسوا قیلمه یاجی

نه بولغای بو دعالار دین خدایم | بو قاچقان بنده کا اوتکای جزایم

طالب اولدور که بر کامل تاپیب قول برسه

کیل ای طالب بو دوندین یوز اوکورسنک | طریق کعبه مقصوده یورسنک
قدم قویسنک اکر بو وادی عنه | قولونکنی تابشور اول هادی عنه
عجب بولدور اینینک پایانی یوقتور | خطرلیک یرلارینی سانی یوقتور
طلب قیلغان اوشل راه عدمده | هلاکت چاهیدور هر بر قدمده
عجب بولدور تمامی محنت و رنج | دینکن هر قریشده بر نهان کنج
اوشل کنج نهان یاتقان زمین ده | قیادور قراقچی لار کمینده
اکر بولماسه یول باشلاغوچی پیر | سالور بوینونکا ناکه دام تزویر
اکر بولماسه بر صاحب کرامت | ایمس ممکن کیشی تیکای سلامت
قچان هر پر بیلور قوتلوغ یولونک نی | تاپیب ایرخشی سین تابشور قولونک
اوشل پیر یکه ایرینک ایری بولغای | طریقت پیشه سینی شیری بولغای
تخلف قیلماسه هیچ شرع ایشدین | طمع لیک بولماسه هرکز کیشیدین
آلیب قولغه چراغ علم ظاهر | علوم باطنی ده بولسه ماهر
فنا بولسه تن و جان دین تولایدین | قوتولسه ماسوادین لطف حیدین
قیویرامیش فنا بولغان نشانی | تکبر بولماسه مقدار دانی

اوزینی نفسی نی اول بیلماسه پاک — بولوب قول لوقده ایتسه ما عبدناک

اگرچه بولمسه فارغ ایشیدین — اوزین کم توتسه هر مؤمن کیشیدین

ایشتماسه کیشی هیچ من دیکانین — اوزی هم بیلماسه فانی ایکانین

اوزی ایتسه فنا بولدوم ایماسدور — فنا بولغان کیشی هرگز دیماسدور

اوزینی باشنی ساتسه اوزی قل — قچان عاقل کیشی برکای انکا پل

اگر روبرسه هم بعضی مکاشف — ایشانمسدور انکا هیچ مرد عارف

اگر کورکان بیلان اوزدین کتیب دور — تیتیب سندیب انکا شیطان تیب دور

بوکون نی توشن بیله توش انجام قیلمه — بیان ایتماک بیله قالغانینی شام

اگر کم بولسه کورماکدین مخافت — میار اخشام صبا بو توشدین آفت

اوزین ایغان کیشی البته دور خام — ولایت تختیغه باسقان ایمس کام

اگرچه هر کیچه کوک بولسه طوفی — برون عیندین زیاده بولسه خوفی

مبادا غرهٔ توشسه کونکل کا — بو غره باشلاسه آفتلی یولکا

بولور حالت لیک ایر البته خاموش — اگر تیلسه می هیچ اورمغای جوش

کوتارمس اون ولایت لیک خردمند — صدا چیقماس اوندین باغلاسه قند

دیمس هر کیمکا اسرار حقایق — اگر تاپیلسه کنج اخفاسی لایق

کیشی اوچقان بیلان سوی سموات — تورغ قیلمایین بولمس کمالات

ولی اولدور چیقارسه ماسوانی — هوادین دور طلب قیلماق هوانی

نبی تبعیتیدور رشتهٔ حب — ورع قیلماق کمالات تقرب

اگر قیلدینک ایرور منهی دگر قیل — ورع اصحابی ایتورلار حذر قیل

اگرچه کوب ایرور جود سجودی — کورونمس ذره‌چه عارف وجودی

اگرچه ظاهر و باطن دیسه درس — سقر آلدیده تورکاندیک قیلور ترس

اینینکدیک هادی امرین قویمه زینهار — شیاطین رشته‌لار ایریلسانک ایبار

اینینکدیک هادیغه قیلسانک اطاعت — سعادتدور سعادتدور سعادت

گدای کوچهٔ درگاه بولسانک — امیدوور ملک دلنی شاهی بولسانک

کیشی قیلسه خلاف حکم شرعی — انی جنی دیکیل یا مرد صرعی

اگر سو اوستیده یورسه اوشل کسر — دیکیل چندان بولور سو اوستیده حس

هواغه اوچسه گر مانند جن دور — انی هادی دیمه شیطان دیندور

کورن آرتوق ایمس دور کورمکان کم — کیم اتقی بولسه عند الله اکرم

کیراک تابع کا متبوع مکمل — الغ تندین بولور پیدا الغ ظل

کیراک کوب طالب ایچره برنکور ای — یاروتمس مونچه بولدور بولمسه آی

علو همت یکیت لارکا کیراک پر — کمان سیز اوچمکای کوب بولسه هم تیر

اوشل چندیکه حرب الاتین آسر — اگر باسر یوروسه یاونی باسر

ساغیلتور تیلبه نی پیر زبردست — قیون نینک شورشین دریا قیلور پست

توشوب شاه ایلکینه بازی قاچار باز — بولور زاغلار کا بازی ایسر افراز

بو تعریف لارغه صادق بولسه پیرینک — ولیکن بولمسه روشن ضمیرینک

ایرور نقصان اوزینکدین کورمه اندین — بولور سعی البته پیر من دیکاندین

پیرینک فرمانیدین قیلسانک تخلف — تاء سفدور تاء سفدور تاء سف

شراب محبت نی پیر کاملدین

کیل ایساقی ایکولان ایلالی شرب — اوشل شربیکه خلق اندین تا پار قرب

شراب برکدل اندین بولور صحوا — قیلور بر مدعادین اوزکانی محو

اکر فغفور چین دور قیصر روم — محبت اهلی نی آلدیده معدوم

محبت جامیدین تابسه کیشی بهر — نه قیلسون ملک مال ماوراء النهر

کونکل ملکیکه بر عالی صفت دور — محبت کنج باغ معرفت دور

رضای حضرت معبود اوشنده — جمیع ایستاکان مقصود اوشنده

اینکدیک ملکنی سلطان بولسانک — نه حاجت یر یوزینی خانی بولسانک

اکر خردلچه بولسه مهر اغیار — بولور باطن کوزینک محجوب اسرار

نچوک کیم ذره چه خس توشسه کوزکا — قیلور البته کورماک لیک نی اوزکا

سالک قضاغه راضی و بلاغه صابر

ایکیل تیز راق خدانی طاعتی غه — کین قویمه بو دم نی ساعتی غه
یکیت لیکده عجب خوش حوف زاری — یاغین لیق کیلسه خوب بیلنی بهاری
کوزیدین یاش آقار قورقوب توکار یاش — در رحمت بولور یاشیغه چاش
مبادا توبه قیلماسیدین بو نراغ — اجل کیلسه کیتارسن توبه سیز داغ
اولوم نی دایما یادینکده بیلغیل — انی ایلکین کریبانیکده بیلغیل
اولوم نی ساقی سین پیشانه ده بیل — لبینک نی دایما پیمانه ده بیل
اجل تارتیب توروب دریای بیله اوق — یاشو نور یر قاچار درمانیمیز یوق
کوتاریب دور قیلیچ بزکا سالورکا — کیشی بیلماس قویارمو دم آلورکا
بیلورسن یوق بو دنیانی بقاسی — قدم قویغان یرینکدور جر بقاسی
تعجب موندین اوتمس جر لبنده — بنی آدم هنوز اوز مطلبده
قدم دریا یوزیده روی خس ده — هنوز اولاد آدم مینک هوسده
سحر بولسه ندا ایلار فرشته — دیکای ای آدم غفلت سرشته
سنی خلق ایلاکان سلطان غالب — همیشه بنده سیدین توبه طالب
ایکامنی مغفرت دریاسیدور جوش — عجب دور بنده سیدین غفلت آغوش
ایکامدین لطف رحمت بابین آچمق — عجبدور بنده سیدین مونچه قاچماق
یاتورسن تابکی ایمدی او یانغیل — دل جانینک بیلان حضرتغه یانغیل

نه کیم قیلمیشلارینکدین توبه قیلغیل — باشینکنی یوقاری قیلمه قویی قیل

اگر یر یوزینی سلطانی بولدونک — اولوم چنکالیغه آخر تو تولدونک

اگر تابسنک حیات خضر و الیاس — کیتارسن بو جهاندین ایها الیاس

اگر تابسنک حیات حضرت نوح — قیلور بر کون اولوم جانینکنی مجروح

نه دور توبه دیمک یانماغ کنه دین — توزوک یولغه یور و ماغ اوزکالار دین

خدا درکاهیده چون ایلادینک عهد — انی سیندور مغیل نفسن ایلاسه جهد

اگر توبه دیماک حقیقتی تیلینک دین — نه سود اول بولمسه جان دلینکدین

دل و جان برله قیلغاننی نشانی — ینه قیلماسه توبه قیلغان آنی

اگر چین یانه سن تارماش بو یانه — ته پایانه دور تا یریلمایانه

ندم نورین کونکلدین قیلمه غایب — اگر تایب ایرورسن کیتمه تایب

اولار بر عهد ایله بر حیلی بولسه — اگر چندیکه عشرت میلی بولسه

کونکل تصدیقی ریشه دور عمل شاخ — اولوغی توبه دور سیندورمه کستاخ

سینوق شاخ ضربی برله زخم آلور اصل — مبادا قالمغای خشک آخر فصل

جریمه جرکی برلان ظاهر و سر — بولوب سن کر ندم دریاسیده کرم

حکایت رابعه

ایشتیکیل رابعه نی اشکین ایشاه — برونی چادریغه تامدی ناکاه

دیدی بو چادرینک ایقرینداش — قیزیل قاندور کوزومدین ساچراغان
اویاتلغ عاصیه دین ای کزیده — بولوبدور قانه تبدیل آب دیده
اکرچه رابعه دور مرا بالذات — ایرانلار قویدیلار تاج الرجالات
اوزین سودراب حرمغه جانی برلان — تیوشتی یتی یلده یانی برلان
اینینک شانی دکی کسب و کمالات — عدد دین برون اذواق حالات
مونینکدیک یغلاسه انداغ نکورای — بزینکدیک روسیه نی حالیغه وای
همیشه ذوقیمیز عیش و کلوش کا — تیوشماس ایرته قیلغان توبه توشکا
الهی لطف قیل من مبتلاغه — توشوبدور من بیابان بلاغه
یاتیب من یوز توبان ایسیغده سوساب — کیشی یوقیتور تا موزغای قطره آب
قوروب قانیم یتیب دور لبکا جانیم — توشوبدور یرکا آغزیمدین زبانیم
مضرات اهلی اطرافیده دور پر — امید لیک بنده من یا کاشف الضر
کرم بحریدین ایسلطان وهاب — عطا قیلسانک منکا بر جرعه آب
سعادت قوتین قیلسانک عنایت — رفیقیم بولسه توفیق هدایت
بریب سینماس عصای توبه قولغه — طلب دردی بیلان سالسنک بویولغه
تورع ذادی بولسه قوینومیزده — عبودیت طنابی بوینومیزده
یورو توب بخشی لار کیزکان سبلنی — رضا ملکیغه قوندورسنک بو قلنی

مونینکدیک ایشلار ای دانای اسرار — سنکا آسان ایرور کر بزکا دشوار
کوتاریب من امید برله بیلاک نی — خداوندا قبول ایتکیل تیلاک نی

موعظه

کیل ای نفس آچمغیل کوز هر قیانه — یوق ایرمیش اعتماد اوشبو زمانه
میسر بولسه طلادین سنکا تخت — اوزینکدین پست کا زینهار ایمغیل سخت
اکر برسه جهان سلطان لیغی دست — کیشی اوز حالینی بیلماک کیراک پست
اکر رتبنک ایرور اعلای آفاق — یقیلغان خسته لارنی حالیغه باق
بو رفعت برله کوکنی کور همیشه — یوزیدور یرساری ای بخشی پیشه
اکر چندیکه اورنینک بولسه افلاک — قویاشدیک ادب توروب رخساره خاک
اکر دنیاده بولسه زور بازو — ولی انده قوروغ لوغدور ترازو
طرف موری سنده قوت فیل — مسلمانلیغده انکا مرحمت قیل
اکرچه اول ایاغ آستیده دور خوار — خدا مخلوقیدور آغر تیمه زینهار
تکبر قیلما غیل ای بی معانی — فلانی اوغلی دور مندیب فلانی
اکر آلدینکده کی قل بولسه والی — کونکلنی کینه سیدین ایله حالی
بورونغی حالیغه قیلمه نظاره — انی تنکریم عزیز ایتسه نه چاره
ایشانمه آته غه قالمه طلب دین — سور الماسدور قیامتده نسب دین

حسب فوق نسب دورای نکو حال — ایپک توندین اوتار خوب ایشلاکان سال

قراچه اوغلی خواجه اوغلی دین کسم — معلم بولسه سید دین اوتار هم

اگر صاحب نسب دور تو زایشیکا — نه سوز دور ایکی خصلت لیک کیشیکا

اگر قیلسانک سفر دار الحیاته — خوب آته بار دیمه تار ماش خوب آته

اگرچه نوح ایدی هادی انسان — توغوب دور انداغ ایردین نامسلمان

اگرچه نوح اوغلین عرضین ایتی — خدادین لیس من اهلک ایشیتی

ابو طالب که عمدور مصطفی غه — اتا ایردی علی المرتضی غه

کیچیکدین مصطفی غه ایردی مشفق — ولیکن بولمادی دینده موافق

دیانت سیز اوشل کیم بولدی نابود — پیمبر شفقتی هم قیلمادی سود

اینینک حکمیده دور ادبار اقبال — تیکاندین کل چیقاردی زهر دین بال

خلیل الله ایدیلار آزر اوغلی — تقی لوط نبی دور هاذر اوغلی

حسود ایتکان کیشی دون دغلدور — بو بر سوز خلق ارا ایسکی مثلدور

چراغینی که حق یاندوردی قویدی — انی کیم پوف دیدی سقالی کویدی

خدانی صنعدین کوردینک کرشمه — بر ایسکی یردین آقتی ینکی چشمه

انی بند ایتکالی آلدی بر و پیل — مونی غرق ایلادی ناکه کیلیب سیل

اگر تاری کیشی ظلم ایتسه تار تار — ولی مظلوم دیکان نی اجری آرتار

مسلمانیغه هیچ بولمه مکابر — بارور جابر ایرور ای نفس جابر
توشورمه نفعی یوق رنجش میانه — سنی ایلتور زیانه تا زیانه
تیریک یورکونجه ظالم اولکانی خوب — کنه دین هر نیجه کم بولغانی خوب

حکایت حجاج

مسلمانیغه برکون ایدی حجاج — دعای خیر اوچون بزکا قولینک آج
دعاغه قول کوتاردی ای نکو حال — دیدی یارب بو ظالم جانینی آل
دیدی حجاج اوشل مرد خداغه — تیلینک باردی نچوک موندغ دعاغه
دیدی حجاجغه اول مرد نکو سیر — سنکا هم برچه مؤمن لارغه دور خیر
کناهینک کم بولور اولسنک اکر تیز — کیتار ظلمینک الارنی باشیدین تیز

طمع دین قاچمق نی بیانی

کیل ای آزاده بول همت بیلان یار — طمع زندانیغه بولمه کرفتار
بریکا بولماسه دنیا ایشیدین — اور استغنا طمع قیلمه کیشیدین
خدا اینک هر نه برسه قیل قناعت — یورک نی قیلمه منت دین جراحت
یوکورسنک کونده برکدو اوچون چند — بخارا دین یوکورسنک تا سمرقند
بدخشاندین کوتارسنک یوز سری تاش — بهاسی بلخ ایچنده بولسه بر ماش
اکر باشی بیلان چاه قازسه بنده — کوزینی یاشیجه سوتابسه انده

وکر قازسه اریغ کر بیک بیله مرد — انکا بر جوشه جو قیلسه پرورد

بو محنت برله تابسنک برچه نان — کیشی نی منیتی دین اولدور آسان

قدر غان برله رزقینک قطره تا شماس — کیتار قدرینک قدردین هرکز آشماس

توکل کنجیدین ای یوز اوکورکان — بو یورغانغه مخالفدور بو یورغان

الا بولکان الا یورکاندین آرتوق — کومولکان تیر مولوب تورکاندین آرتوق

اکر تاش چیناسه ایلدین حقیب تاش — کیشیکا ایلمکای همتلی قل باش

طمع نانیغه لب آچقونچه اول آچ — طمع بویی کورونمای بوئیدین قاچ

اکر قرنی برار تویماسه قرنی — کیشیکا ایلمکای ایر بنده سیرنی

طمع لیک سیلیدین به دور سلینکان — تیلانکاندین ایرور آرتوق تیلینکان

طمع قیلمه تا پارغه زرنکارین — بو زر مهری بو زردین نی حصارین

کیشینی مطلبی سیم بولسه یا زر — خلیل نی آته سی هم بولسه آزر

مصاحب بیلمکیل دنیا حصیمین — نسیم معرفت ایسته نسیمین

ایما کلاب توشسه کیتسه ایت بیلا نپوست — طمع قیلمه کیشیدین توشه ایدوست

غرض دنیا بولوب ای آدمیزاد — عزیز عمرونکنی هرکز قیلمه برباد

کیشی نی خدمتیده باغلاسنک قول — جلاویده یوکورسنکی هر قدم یول

بو یورکاندین فنا کیچکانینک آرتوق — بو نعمتدین زقوم ایچکانینک آرتوق

ولیکن بیکسه خاص ایرنینک جلاوی — سعادتدور دلینک دردیغه داوی
اینینکدیک ایرنی درکاهیغه قیش یاز — عزیز عمرونکنی صرف ایتسنک ایرور آز
اوشل ایرنی ایری کیم بی ریادور — قدم تفراغی کوزکا بی ریادور
اینینکدیک بنده نی بولسنک کداسی — نه دولتدور خدایم نی رضاسی
اینینک پروانه سیدور خرمن زر — دمی سودور اول ایردین مشک عنبر
سعادتلیک مرید اولحق رهنده — بیلور یول باشچی سی نی درکهینده
نه رسوا ایر ایرور نفسی اوچون خوار — مریدی ایشیکنده یورسه اولخوار
حیا یوق شرم یوق هرکز الارده — بیتیک لیک هادیلاردین نسخه لارده
کیجه کوندوزکا کیم نینک قوتی تیسه — حرام ایرمیش اوزینی سایل ایتسه
نبی ایدی قیامت بولسه ایدوست — طمع کین نی یوزیده بولمغای پوست
بیلای دیسانک بو سوزنی ایسته مشکات — طمع برله کیچورکان حیف اوقات

حکایت ثوبان

عجب مرد ایردی ثوبان اتقیاده — اول آتلیغ ایردی برکون ایل پیاده
قولیدین بیرکا قمچی توشتی ناکاه — توشوب آلدی اوزی اولمرد آکاه
یارانلار ایدی اول پاکیزه حلقه — نه بولغای ایردی امر ایتسانک بو حلقه
دیدی ثوبان طمعدین بولمغای دیب — آلیب بیر کیل دیماکنی کورمدیم ایب

محبت سیز کیشیدین قاچمق بیانی

کیل ای طالب کوزونک عبرت بیله آچ
محبت سیز کیشیدین قوشن بولوب قاچ

محبت اهلینی جویانی بولغیل
اوشل کیم اوچرادی قربانی بولغیل

کیشینی کونکلی کیم بیکانه بولسه
ایرور دشمن اکر هم خانه بولسه

محبت سیز که بولدی هر قیو ذات
اکر فرزند شیرین دور ایرور یات

محبت بولمسه هر کیمده ای خیر
اتانک بولسه ایرور بیکانه غیر

اقاریب بورماسه کونکلی اقاریب
قولونکدین کیلسه هیچ اولتور باریب

اکر بیکانه نینک داغی بولسه
انکا صرف ایتسه کوزونکنی یاغی بولسه

جکر بندینک یوراکینک کوشه سیدور
انینک مهری قیامت توشه سیدور

انینکدیک یار ایله چون ایلادینک عهد
ایچورسه زهرانی بیلماک کیرک شهد

تیلاسه بورکنی برماک کیراک باش
اکر جان ایستیه سه قیتار مغیل قاش

اکر بولسوندیسنک نیکیل آغیرلار
چیقیب بریانه تاب بریان بغیرلار

قیلور صحبت اثر ای طالب راه
مونینکدیک جاری بولدی عادة الله

نه کیم توزکا نیغه توشسه بولور توز
که اندین اوتسه نیچه کیچه کوندوز

اکر چندیکه ناقابل لیغینک بار
نکولار جمعیدین ایریلمه زینهار

اکر چیقسه ایپک نی جمعیدین لاس
بولور غرق سیاهی ایها الناس

اوزین قیلسه قیومس نقره غه ضم — قویارمس آتینی خلق اوغلی درهم

آلور صحبت ده بر بردین کیشی بهر — اگر کوب چشمه بر بولسه بولور نهر

جماعتدین اوزونکنی قیلمه ممتاز — چاپارکوب توبدین ایریلغان قوشه باز

کله کابوری چابسه ای فلانی — قیو ایریلسه اول تیشلار آنی

یوروسنک یکه دیو باشینکنی سنجر — قراقچی توبدین ایریلغان نه سنجر

خدا نی رحمتی بولسه جماعت — ایرور رحمتدین ایریلغان سناعت

نه اول جمعیکه غفلت اهلی بولغای — بهایمدین زیاده جهلی بولغای

الار نی صحبتین بیل زهر قتال — بوزارکوب صحبتینی بر بد افعال

کیراک صحبت ایلی بر تن بر رنگ — برص بر روی ناخن بولسه هم رنگ

اگر کیلسه مضر نفرت قیل اندین — یلاندین نی ضرر کورسنک یل اندین

حکایت

دیدی بر دیو حاسد یانه بر کا — باریب کیدایت فلان فاحشلی بر کا

دیدی اولفرقه دین فارغ بول ایا — الار دور بر بریکار هبر نار

بیلیب دور ظاهر دشمن لارین دوست — ایمس حاجت که کیرسه رک بیله پوست

دنیادین تجرد حقنده

کیل ایسالک اوزینکنی یولغه سالدینک — الوغ همت عصاسین قولغه آلدینک

اگر قالمای دیسنک کیرکان بولونکدین — تجرد دولتین بیرمه قولونکدین

کیین غه باقمه غودیک بولسه بنده — تیار مقصودیکا تیز ایرلاکا بنده

اگر باقسنک کیین بو تاغ وچولده — مبادا قالمغای سن اورته یولده

مشقت بولمسه سونغان بو یونده — به اندین بولغای یرنینک قویونده

عبادت بنده نی منظوری بولسه — به اول ایرنی اویده حوری بولسه

ولیکن ایتمسه شهوت جدالیغ — کونکلکا توشسه قصد گدخدالیغ

دیانت ایسته کو ویکنی طلب قیل — اگر تاپلماسه کنجیده خب قیل

اگر زنکی بچه دور کوزلاری کور — اوکیم مستوره بولسه بیل انی حور

اگر چندیکه بولسه بنده زاده — انی صاحب نسب دین کور زیاده

تیلی نینک اوزینی شرم وحیاسی — یوزینی آقی دور ایرنی رضاسی

اوشل خاتونکه نامحرم نظر دور — اگر شمس وقمر دور ماچه خر دور

اگر چندیکه بزرک زاده دور اول — یقین بیل تورت ایاغلیق ماده دور اول

انی منع ایتمس ایر دور بی حمیت — خلاصه ده ایرور مونداغ سویت

بغیرت ایر بولور راضی قضاغه — یبارمس خاتونین توی عزاغه

بولور راضی قرایر کا تیقار کا — قچان راضی بولور اویدین چیقار کا

غرض ای بنده لار ناظر بولونکلار — یمان یول فرقه غه حاضر بولونکلار

نبی آدم ده بار دور بر فریقه — تو تارلار اوزلارین اهل طریقه
الار شرع نبی نینک دشمنی دور — الارنی آتی یعنی روشنیدور
الار اوزلاریغه عارف قویوب آت — اوقورلار عامی لار یخشی ابیات
ولیکن ایتوشور بیهوده معنی — اوزینی یولیغه سالماقغه یعنی
الارده بولمغای هیچ یخشی نیت — عیال و اهلیده بولماس حمیت
جمیع جانورلار توشسه کوزکا — حمیت لیک بولور تونغوزدین اوزکا
الارنی فعلیدور تونغوزغه اوخشاش — شریعت منکریدور آغزیغه تاش
الارنی فعلینی کیم یخشی بیلدی — بولوب کافر یانار اوتقه یقیلدی
بولوبدور هم تقی بر فرقه پیدا — آتی مؤمن ولی نفسیکا شیدا
یغارلار پاره بوینی یوغان نی — سالورلار اورتاغه قیز و جوان نی
اگرچه روشنی ایرمس بو اوباش — ولی بو ایش شریعت حکمیدین تاش
بیتیب دور بو الحسن اول یخشی بنده — کتاب تنبیه الضالین ایچنده
بو ایغان فرقه کیم ضال مضلدور — شریعت اهلی بو ایلدین خجلدور
اینانسوندیب تقی بر نیچه بی عقل — قیلورلار خواجه احمد دین مونی نقل
خدانی دوستی بولسه خواجه احمد — قیلور مو هیچ مونینکدیک بدعت بد
شریعت ده ایدی اول آفتابی — قالیب دور بزکا اول ایردین کتابی

اوشل سلطان هیبت دور بلکه انده — چیقارمو نداغ فریق آخر زمانده

اینکدیک فرقه ملعون خدادور — الارنی فعلی سنت دین جدادور

بو ایشلار بیشک ریب ایمسلمان — اوشل قطب زمانغه ایردی یلغان

قیو ایردین که نقل ایتسه بو ایشینی — اینانمنک زینهار انداغ دیمشنی

ولی بولسه اولوغ یولدین تایارمو — خلاف شرع پیغمبر ایتارمو

انی شاء نیغه یلغاندور بو افعال — اگر چین بولسه ایرمس صاحب حال

ولی بیلماسمیز اول ایغان کیشینی — قیلیب اوتکان ایکان شیطان ایشینی

آلیب بارسه کیشی اهل عیالین — کوتارور بی حمیت لیک و بالین

خرام ایشینکه طاعت بیلسه انسان — ایرور بول اعتقاد نامسلمان

برادرلار بیلینکلار راه حق نی — توتونک دشمن اوشل ایغان فریق نی

قیامت کون قوشولسه جان بیله تن — قوپار هر آدمی اوز دوستی برلان

حکایت

پیمبر داریده بر کور کدائی — کیلیب ایردی تیلاب خیری خدائی

توروب ایردی قراشوب بعضی ازواج — غضب برله قرادی شاه معراج

دیدیلار ای شهنشاه قبایل — بزاندین قاچمادوک کوردیب بو سال

الارغه ایدیلار سلطان ابرار — اگر کور بولسه اول سیزلارده کوزبار

الار بز بیلمادوک دیب زار قیلدی — کهرلار کوزلاریدین جاری قیلدی
نه سوز پیغمبر ازواجیغه ایخاک — الار ایردی جمیع شبهه دین پاک
تعجب فتنه لیک دور بو زمانه — توشوبدور ایرلار احوالی یمانه
خردمند ایشیت مندین نیچه پند — بو سوزکا بولمدیم عامل اگر چند
زمانه خاتونینی یولغه سالماق — ایرور آسان اول ایشدین جنک قیلماق
اوزولمس سالمه نی بو بینونکا سالمه — اگرچه آلمه دور رخساری آلمه
دمی عیشیکه بولغای آخری سرد — انی خوشلاب قبول ایتمه اوزوندرد
باله دیب سالمه غیل جانینک بلاغه — باله برله بولورسن مبتلاغه
مسلمان آلی بولسنک آلمه آلین — اگر آلسنک قبول ایتمه و بالین
قویوب تنکری تعالی نی رضاسین — نچوک تندور قیلورزن مدعاسین
اگر یار آلغانینک نی بخشی خالی ها — دیمه خاتون دیکیل دین نی کمالی
خوش اول زن بیلماسه بیهوده دیرنی — سچوک لفظی بیلان شاد ایتسه ایرنی
اگر اون یل اوییده بولمسه اون — اونی چیقماس اونی ایتورغه برکون
بیلور ایر آلدیده دادک اوزینی — وکر یوز تیفسه قیتارمس یوزینی
اگر اویسه کوزین کلفت بیله شوی — توروب اویدین چیقارغه ایلامس اوی
سیرین فاش ایلامس کر غمده اولسون — اگر تنک بولسه ایتور بولسه بولسون

اگر زن نی مونینکدیک بولسه خشتی — انی بیلکیل بو دنیانی بهشتی
ایلیک کا توشسه مونداغ نازنین گل — دیکیل بو سنده دور بو سنده من قل
سرای آخرت نی زادیدور اول — عنایت گلشنی نی بادیدور اول
قرادیمه قرا خوش فعل خویی — نکو دور نه کوچه کورسه نه کویی
غنیمت بیل تا بیلسه خلقی خوش کور — بلا دور جانینک کا ماه سخن شور
آقوزور آقلغین کر کیلسه تیلکا — قیزیلدیب آلمغیل بدخو قیز ایلکا
یمان بولسه نعوذ بالله اندین — یماندین اوزکا هیچ کیلماس یماندین
یما خاتون شیطان قمچی سیدور — قولونک باغلاغوچی ارغمچی سیدور
دو عالم ناری بولسه ناری کیتسون — کوزینک کورمسکا شوم دیدار کیتسون
اگر اول کیتماسه سن کیت آلیب باش — کوتاریب بورمغیل تاغدین آغیر تاش

حکایت

نکو ذاتیغه ایدی هر نکو خوی — ایرورسن بو العجب منقاده شوی
دیدی قصدیم منی تنکریم رضاسی — بیتار بو اورتاده ایرمدعاسی
اگر طاعت میسر دور بو ایشده — نچوک سونمای بو یون امر ایلامیشده

شیخ کامل ایستمک نی بیانی

کیل ایصوفی امید ایتسانک صفادین — قریش چیقمه طریق مصطفی دین

عمل قیل اتکا قیلمای عمل کا — توکل ایلا غیل عز و جل غه
عمل قیلمای صفا بولمس کونکلده — ایاغ سیز هیچ کیشی یوریادی یولده
قچان قولسیز کیشی بولغای شناور — شناور من دیسه هیچ قیلمه باور
سالیب دور اهل سنت راه عامه — بو یولدین چیقما غیل اوزکا مقامه
دیمه تو تدوم فلان بزرک ایشینی — قویه کورمه نبی نی قیلمشی نی
اوشل بزرک که صاحب همتیدور — رسول الله نینک خاص امتیدور
پیمبر قیلغانیدین قیلمغای تاش — اکر چندیکه بولسه کوز بیلان قاش
شریعت حکمیدین تاشقی ریاضت — ایمس طاعت قباحتدور قباحت
عمل قیلماق اوچون کیرسنک بو یولده — کیرکدور سمع علم البته قولده
قرانغوده قدم قویسنک یازارسن — اکر کوز بولمسه یولدین آزارسن
ایرور چونکه عجایب پرخطر راه — قدم قویسنک ایاغ آستیده دور چاه
توزوک یولدیب قدم اوتروسالورسن — قدوقه توشکانینک بیلمای قالورسن
کوزونک کر بولمسه ای عقلی هشیار — عصاکش سیز قدم هیچ قویمه زینهار
اکر عالم سوزین خوب بیلسه عامل — انی عامی دیمه ای مرد کامل
اودور جاهل بیلیب مرشد اوزینی — قولاقه آلماغای عالم سوزینی
دیانت بیخیدور علم عقاید — تمور سیز شاخه سو برماک نه فاید

بو محکم توب شجرنی شاخ اعمال — لباسی بولدی تقوی میوه سی حال
عجب اصلی که فرعی فی السما دور — چیقارور هادی علم رهنما دور
بدون علم اگر قویسنک انکا پای — تایب کتیسانک سنی احوالینکا وای
ایلیکغه دامن هادی علم آل — چیقیب شاید یکای سن میوهٔ حال
عجب دور یرداکی تورغان عمامه — اوزاتور ایلکین اثمار سماغه
ضعیفی اتیسه بی فقه ضروری — میسر دور انکا طاعت سروری
اوقور بیلماسه ظاهر لفظ قرآن — نچوک معنی سینی بیلکای اول انسان
اگر مغزین آلیب دور مرد طاهر — نچوک قالدی کورونمای قشر ظاهر
ایرور دین علمی چون رزد الوا ایدوست — ملذ و دورانی هم مغزی هم پوست
برادرلار بو دور بو قلنی عرضی — ولی بولغایمو قیلغان ترک فرضی
ایرور فقه ضروری فرض عین — یماندور طرفه نادانلیغ نیشینی
بو ترک اوزره بولور ترک فرایض — نچوک بولغای ولی تانکلا عرایض
اگر اول بیلماسه علم عقاید — بولور اول اکبر آسامه عاید
اینینکدیک تیلبه کسنی ای نکو ذات — ولی بیلمه اگر کورسنک کشوفات
یوموب کوز اویقوده کورکان بیله کس — ولی بیلماس انی مرد سخن رس
یوکورمکدین اوزین بیلسه زیاده — دیکیل آتدین توشوب بولدی پیاده

بورونغی حالیدین قیلدی تنزل — توشار سرکشلی قل نی بونیغه غل

نی بخشی لار اوزین بیلیسه کنه کار — بولور کورکان سری قورقونجی بسیار

اگرچه بولسه کوب پنهان سجودی — کورونماس ذره چه عارف وجودی

رضای حق انی مقرصودی بولسه — حیا و علم حلم جودی بولسه

انینک اخلاص قلوق بولسه بس — ریادین بولمسه کونکلیده برحس

جمیع ایشلارین سالسه خداغه — قولین تا بشورسه اول مرد خداغه

حکایت امام شیخ بصری

امام اهل سنت شیخ بصری — امید اولدور که جنت بولسه قصری

انی بار ایردی بر عامی مریدی — ولیکن بنده ایردی کشف دودی

مریدی کیلمدی بر نیچه ایام — اوزی تا بتی انی اول شیخ اسلام

دیدی قیلماق اوچون اول عامینی آل — منکا اسرارینک ایغیل اینکو حال

دیدی هر که که حفتن کیلسه قرشی — یتارمن لحظه ایوان عرشی

ملائکدیک بولوب عرشن ایچره ممتاز — خدا برلان اوزون شب ایتامن راز

دیدی بارسنک اوشل منزلکا چون باد — بو مسکین آتینی هم ایلا غیل یاد

ینه کیچه کا اول منزلغه یتی — حسن آتین تیلیغه جاری ایتی

بوزولغان کوردی عرش دلکشا مین — نجاست خانه ده کوردی جا مین

یقین بیلدی مونی شیطان قیلیب قید — قیلور ایرکان مونی هر کیجه سی صید
انابت قیلدی یاریب قیتیه باشدین — میسر قیلدی علم آتلیغ قویاشدین
یازر باطل نی توز عالم نی آتی — فکیف اول یرده حاضر بولسه ذاتی
اریغ علم و عملدور رهبر حال — بو ایکی بال ایلان اوچقان ایچار بال
اگر بولسه علمینک ای سبک سیر — بیلور بالینک و بالینک برچه سین خیر
اگر بیلسنک نکو افعال بد دین — نعوذ بالله اندین معتقد دین

موعظه

کیل ای عاقل بو یورسنک عقلینک ایشکا — اوزونکدین کیتملیل دانا دیمشکا
اگر بالا حقیقت کیتسانک اوزونکدین — یقیلغایسن تایب برکا یوزونکدین
اوزین بالا توتوب کبر ایلامکدین — نه چابک لار یقیلدیلار ایاغدین
اگرچه هر کیجه دل محزنینه — باقارسن کوب توروب کوبتورمه سینه
اگر چندیکه بولسنک قطب ابرار — دیکیل نی دانشیم نی دانشیم بار
نهال محنتینک برسون دیسانک بر — رضای حق اوچون علم ایت میسر
اگر باغینکده بولسه کل ریاسی — قچان بولغای چراغینکنی ضیاسی
اگر حالی زیاندین حالی ایرمس — حقیقت اول کیشینی حالی ایرمس
اوقور بولسنک اوق اورنفسینک کورینه — قراچین کوز بیلان مصحف یوزینه

محقق عالم اولدور عادل اولسه — نه کوب جادل یوکوروب جادل اولسه
جدلدین قال که قیل اوستیده دور قال — یقیتسانک یا یقیلسانکدور زبونحال
وجودینک عقبه سی ایرمیش الاشه — تلاشه کیلکان اولتورمیش تلاشه
اوقوردین دوغرض تنکری رضاسی — نه اول علمیکه بولغای خلق ایذاسی
بانیب کیلکانده محنت شمعی ای یار — یانیب توتمه هوا بادیغه زینهار
زمانه خلقی اکثر طالب قدر — بولایدیب صدر مجلس قان قیلور صدر
اوقوبدورسن اکر خالص معانی — یورکقانی بیلان آثاری قانی
اکر قیلدینک میسر علم ایشیدین — ایاغینک باسمه ایکری کورکیشیدین
بیلیب اوز دشمنینک قیلمه انکا حرب — کوروب اوتقه اوزین سالمق نچوک ضرب
موافق علمیغه قیلسه ایشینی — دیکیل ارباب علم انداغ کیشی نی
تورع شرطیده ای مرد کاری — کیراکدور البته قاری قاری

حکایت بدبختان

بیتیب دور جامع مشکوت ایچنده — نبی دین سوردی بر سور غوجی بنده
یمانلارنینک یمانی قیسی انسان — جوابین برمدی انکا اوشل آن
اوج ایغان سونک جوابین بردی آنی — یمان عالم یمانلارنی یمانی
ینه ایدی اوشل همزار محبوب — که خوبلارنی خوبی هم عالم خوب

دیدی پیغمبر عالم غه هادی — ایرور دوزخده بر شدتلی وادی
اوشل وادینی حب الحزن آتادی — ریالیک قاریلار جابی او وادی
جهنم کونده تورت یوز قتله اندین — پناه ایستار خدای ذو المنن دین
خداوند ایراغ ایتکیل ریادین — ایرمه صدق اخلاص صیادین

تکبرلیک عالم نینک بیانی

کیل ایزاهد قولونکدین بر مه طاعت — زیادایت طاعتینک ساعت بساعت
اویا تلیغ بیشه قیل خوف طمعدین — ریاضت ایلا تقوی ورغدین
فراغت برله هیچ عاشق یاتارمو — کیشی راحت بیلان عاشق ایتارمو
اکر قل خواجه سین جوینده بولسه — یاتارمو یولده عاشق بنده بولسه
یکیل کم کیجه تورماغدین سینک غم — بولور ایش کم کرکوب تویسه ایشکم
ایکام عهد ایتسه فاطلبنی تجدنی — قویارمو بنده لار بو جهد جدنی
آغیر جسمینک اکر بولسون دیسانک ساغ — سناج آغزین سن آج البته کمراغ
ریاضت میوه سیدور مثل نیقاغ — اکرچه ظاهر شیخ باطنی یاغ
معیشت ظاهر نرم آخری قهر — یلاننی تاشی یومشاغدور ایچی زهر
بیلینک نی باغلا غیل خذ متعه چون نی — شکر تولدور سه شاید قلبینکا حی ماها
ریاضت خاکیغه هر کیجه اور باش — یوراک قان ایلا سه لعل آته نور تاش

بو دور عاقل بو دون نی سجن بد بوی
بلند اوی ایسته سنک نفسنک کوزین اوی

تو شاب قالین یا بیب طاعت جمالین
قویوبسن باشینکا بالین و بالین

تیله نفسینک تیله طاعت کا کم کم
مکر بولغای ایکیلماس کردینک خم

کوزونکدین ایلا غفلت اویقوسین دور
ولیکن بولماغیل طاعت کا مغرور

اکرچه بولسنک اهل علم زهاد
تکبر قیلماغیل اصلینک نی قیل یاد

تکبر ایلامانک شیطان فعالی
یغی زاریدور آدم نی حالی

ریاضت برله هم آچسنک کوزونکنی
عزارلدیک اولوغ توتمه اوزونکنی

اکر یرنینک یوزیغه ایلاسنک درس
تکبر بولمغیل بولغیل خدا ترس

سنی کیرکان بولونک طرفه اوزاقدور
اراده سانی یوق بند تو راقدور

عجب بولدور اراده کوب خطر بار
کیشی بیلماس چین تیکا یموشو نقار

کیشی بیلماس بو عمان آستیده فاش
جواهر پاره قیمتدور مو یا تاش

اکر چندیکه کوهر پاره دورسن
یقین بیل بنده سن بیچاره دورسن

همیشه بنده دین دور زار قیلماق
نه حد دور باشینی یوقاری قیلماق

تواضع لیک بولوب تو تقیل اوزینک کم
شجر کیم میوه لیک بولسه بولور خم

تیراکیم اول کوتاردی یوقاری باش
ثمر سیز بولدیکور دینکمو انی فاش

کیشیکیم خاک ره دور بی ریا دور
یقین بیلکیل که کوزکا توتیا دور

کیتاردمده تولایدین پست اوتارکون — صباحیقسه بولور عالمدین اوستون
نه بولغای قطره دیک قیلسنک اوزینک کم — کهر بولسنک تا قیلسانک تاج مردم
اکر فیض ایسته سانک قیلمه تکبر — بیوکغه آقمغای بحر اولسه هم پر
اکر توتسنک طریق مصطفی نی — یمان کویدور تکبر کویدور آنی
آغیر توتی اوزینی سنک خاره — طلب بازاریده کیرماس شماره
کیچیک بیلدی اوزینی حالی نی در — بهاسیدور خریدار آلدیده پر
ایکرمیش جذب عشق اشکسته کس نی — یغار کرداب اکثر خار و خس نی
اکر نفسینک همیشه توتمسنک کم — درست اخلاص برلان بولمغای هم

حکایت عزیزی

عزیزی کاملی نی جاهل خام — قبیحه لفظ برلان بردی دشنام
توتوب سقالینی اولمرد خوش خو — دیر ایردی اوزتینکا ایخنک رو
سنی رسوا لیغینک نی ایرته وکیچ — اوزوم ایغانغه باور قیلمدینک هیچ
بو مؤمن دین ایشتیب کیلتور انصاف — نکولار اهلی زیب اور مغیل لاف
انا انصاف انا خلق ای برادر — اوزونکنی عیبینکا سن یاپمه چادر
اکر سن قیلماسانک نفسینک شکسته — تیار سقالینکا هر کونده دستی

بیان توکل

کیل ایعا عشق کونکل نی ایلا غیل بر — طریق کعبهٔ مقصود نیکا کیر
نچوک بولغا یدیبان اندیشه قیلمه — توکل ایله اوزکا پیشه قیلمه
توکل بنده نینک یولداشی بولسه — عجب ایرمس قراتاش آشی بولسه
اگر همت کیشینی یاری بولسه — عجب یوق جزره لار بازاری بولسه
بتار آخر توکل ایلاکان قل — توکل قیل توکل قیل توکل توکل
ایرور بر اختیار جزئی سندین — طلب قیلغا نینکا تیکورمک اندین
اگر توتسه خدا قل خاطرین فاش — چیقار هر گوشهٔ دین خضر و الیاس
اگر بیتکورسه مولی قل ایشینی — قیلور مشفق کوزیغه هر کیشینی
اگر لطف ایلاسه بستان بولور چول — الو اورتاسیده پیدا بولور یول
اورتارده اژدر آغزین سورسه پاینک — زیان ایتمس امان ایتسه خدا اینک
ایکام قم دیدی اول قمدین بولوب جست — محبت قم قمیدین قیل اوزینک مست
بوزوغ یرده یاتیب بولمس ایشینک به — مکاناً طیباً فاذهب بعونه
اگرچه بولسه سنده اهل فرزند — یراتیب دور الارنی هم خداوند
اوزی قیلدی الارنی جسم ایله جان — برور البته جان برکان خدانان
عزیز جان چیقماسه قالب لاریدین — کمیماس نعمت حق لب لاریدین
سنا غلیق عمریدین تا جان توکانماس — یقین بیلکیل آغیزدین نان توکانماس

اگر دریا تو بنیده بولسه جانینک — بهانه برله تیکورکای خدا اینک

غرض هر قیده ای فرزند آدم — سنا غلیق روزی هرگز بولمغایکم

کیشی نی بولسه مونداغ اعتقادی — انکا بوستان ایرور هر قیسی وادی

وجودینک خار خاشاکی قالین دور — یالین سنک هم هوا اوچمس یالیندور

مهیب همت براقین چیق قالین دین — یالین محکم توتوب ساحرات یالیندین

یتیب دور سال عمرینک ای تبه حال — توکل سالی مقصد بحرینه سال

کیریب جان بحرینه ای نفس ظالم — دیمه سالم منی تیکای موسالم

تیار تیماس لیکینکدور حکم رب ده — ایرانلار شرطیدور اولماق طلبده

توکلنی طلب قیل آدمیزاد — یوکور غیل کعبهٔ مقصدغه چون باد

کیریب یولغه کوروب اعلام آثار — اوزون بردیب کمان بر بولمه زینهار

بو بار مقده اگر بارماق سالور شیر — قچان قیتار توکل ایلاکان ایر

خطر دین اهل همت خیره بولمس — اگر ایل تیره توتسه تیره بولمس

توکلدین کیشیکیم آلسه بهره — قچان زهر اورار غرق اولسه زهره

یمه روزی غمین هیچ یرده ایار — کیم اسرارینک بیلور اول بخشی اسرار

خداغه قیلسه هر کیم خوب توکل — نه یرده بولسه ضایع قالمس اولقل

حکایت عبد الله ابن مبارک

مبارک اوغلی بر کون اداشیب راه — عجایب سوسا غانده کوردی بر چاه

کیچوردی کونکلیده تا بولدی مطلوب — اکر دلوورسن بولسه ایدی خوب

اوشلدمده بر آهو کیلدی سوساب — تا شوب حیقتی قدوقنی آغزیغه آب

اول ایچکان سونک اوشل شه باردی چه کا — تیار تیماسیده اول سو توشتی ته کا

دیدی یارب بر ورسن آهوغه آب — منکا بر ماسسن ای سلطان وهاب

ندا کیلدی اوشل وجه حسن کا — تیلینک باردی سنی دلوورسن کا

ایشتیب بول ندانی بولدی بیهوش — ایچیدین قلزم ذوق ایلادی جوش

محبت جامی هول قیلدی تماغین — تیریک لیکده اونوتی سو سماغین

ایدی اولدمده ایرهم اتقیاده — یوز آنچه همتی بولدی زیاده

منی مسکین توکل بابی ده داغ — توشوبدور همتیم کوندین زبون زاغ

همیشه نفس زشتیم مبتلاسی — مینکدیک بار موهیچ مومن بلاسی

الهی بحر همت دین قیلیب سیر — منی خنثی غه ایرلار نشاسین پیر

ایرور من عقلی یوق ادراکی یوق قل — نه تملکین بار نه همت نه توکل

کله باتیم کله قیلمام کیشیدین — کورارمن برچه نفسیم ایشیدین

بولوبمن غرق بحر اضطرابه — خراب اولمیش توشوب نفس خرابه

ایرور کونکلومده کوب زار نهانی — یوزوم یوقتور توروب ایتورغه آنی

توکل قیلدی مندین دکرکا

اوشل آهو کوردینک حیقتی بیرکا

کونولسون تن دیسانک زهد ایلا پیشه — آچیلسون ایچ دیسانک پاک ایچ همیشه
اگر آغزینکده دور بالی و بالی — دیکیل اولدور حمیم ایمرد عالی
اگر منهی ایمس بولسه بعیدینک — بولور کوب وعده لیک عیدینک عیدینک
اگر قیلسه کشی لیمه ولیمه — گرفتار اولمغیل رنج الیمه
طعامیکه اگر انده خطر دور — یقین بیل لهجه اوتدین بتر دور
اگر بولسه حرام اول لقمه شوم — انی نعمت دیمه دی زهر زقوم
نه دور زقوم ایرور تعذیب سختی — جحیم آستیده تیکان بیر درختی
جمیع زهر هرگز بولمس انداغ — نیکان نی قارنی قینار دور قز انداغ
ایچی نینک باری پاره پاره بولغای — علاجین تا بمغای بیچاره بولغای
الهی کونکلومیز نی بیکمان ایت — اوشل شرمنده لیکلاردین امان ایت

حکایت

ایشتیکیل احمد حنبل نی بر یوم — دیدی پیر بیوه زن ای هادی قوم
چراغیم یوقتور اصلا ای الغ نرخ — اوکورور ایردیم آی باریده چرخ
فروکتی جهان ایوانیدین ماه ماه — خلیفه اوتی مشعل بیرله ناگاه
انی روشن لیغیده چست چالاک — اوکوردوم بر ایکی چرخیم نی ایپاک
منکا اول رشتم ای قطب زمانه — جواب ایغیل حلال اولغایمو یانه

امام ایدی بو غفلت عالمنده — نچوک زن سن مونینکدیک دین غمنده
ضعیفه ایدی ای مقبول وافی — منینک همزادیم ایردی بشر حافی
ایشتی بشر آتین کوزدین توکوب آب — دیدی سز کار وایوق ایدر ناب
اینینکدیک مردنی تفراغی ایمه — بیزینکدیک یوزمینک ایرنی قانیدین
دریغا ایر آتین بولغاب یورو بمیز — عمامه بر عبث چولغاب یورو بمیز
لچک آرتوق بزینک دستار یمیز دین — ایرانلار عار ایتار کردار یمیز دین
هوس بازار ایدی ایمیلی کوب نفس — یمک برله قیلیب سن کردنینک عفس
سنکا سود ایلامسن بو جسم و زمینک — قیلیب شرمینک برا کیلماسیمو شرمینک
بولوب شرمنده لیک دریا سیغه غرق — یمان بخشینی فرق ایتمکان فرق

زاهد سچوک تیل لیک بولماقینی بیانی

کیل ای زاهد اوزونکنی ایلا غیل خاک — حرام و شبهه دین خلقینکنی قیل پاک
آچوق قول لیک کشاده یوزلی بولغیل — مروتلیک ملایم سوزلی بولغیل
بو خصلتلار موافق بولسه سنده — امید اولکیم خدایم دیسه بنده
مسلمان اوغلیده بولسه سچوک تیل — آلیب کیلسه بولور بر قیل بیله فیل
سچوک لفظی بیلان موری خردمند — سالور زور اژدهانی آغزیغه بند
سچوک تیل بولسه قیسی محترم غه — سالور کوکدا کینی زیر قدم غه

ملایم سوز بیلان بیحرب بیضرب — براونی کیلتورورلار شرقدین غرب
ایرانلار آلمایین بر ایکنه قولغه — سالورلار نیجه کمراه لارنی یولغه
سیچوک تیل دور عجب کنج معظم — عطا قیلغان بیلان هیچ بولمغایکم
دیمه حرفیکه بولسه بیمعانی — اگر تیل زهرلیک بولسه تیل آنی
کلید کنج معنی کیم زبان دور — انکا بر نقطه کوب بولسه زیاندور
قیلور قتیغ تکلم اونک ایشینک چب — سوزینک تنکلاب کونکل بوزغونچه تنکلاب
اگر سوز جانه بیدا قیلماسه سوز — انی سوز دیماکیل ایمجلس افروز
اگر توتسنک اولغلارنی ایشینی — نبات ایت تیل نه بات آغریت کیشینی
ساوغ ایغونچه ایخلق زمانه — زبانه خوفیدین خوف ایت زیانه
چو نعمان مهریده بول ایردی مکتوب — قل الخیر والا فاسکت ایخوب
ساوغ سوزدین بولور ایمان قرانغو — ضرردین اوزکا یوقتور نفعی بارمو
بهر جایی تیلینک نی ساقله زینهار — کیشی تیل نی یمانیدین بولور خوار
یمان تیل کاه سارغار تور یوزینکنی — توبان باشینکنی تیلمور تور کوزینکنی
یمان تیل ایکی عالمده ضرر دور — کهی عصیان کهی خوف خطر دور
یمان تیل شوم لیغی که جانغه اورغای — کهی جاندین اوتوب ایمانغه اورغای
مسلمان اوغلیغه یخشی قیلیق قیل — تیلینک نی خوش چرانیکنی بیلیق قیل

آغیزدین ساج یرینده در معنی — اگر بولمایه خاموش ایله یعنی
اگر بولمیسه سنده سوزغه یتماک — نه دولتدور سکوت ایتمک ایشتمک
ایشیت آماقیو سوز بولسه بهراق — قولاغینکا انی خلقه قیلیب تاق
قولاق کوزدین قولونکدین پالارینکدین — سورارتانکلا تمام اعضالارینکدین
ایشیتسانک نفعی یوق سوز اینکو ذات — انی هم کوشه آلمه کوشه چیق یات
قولاق سالمه ولی بی معنی سوزکا — ایشیتسانک قواب ویردین اوزکا یرکا
کیشی سنجیق سوز ایتسه سنجیق اندین — یماندین قاچ یماندین قاچ یماندین

حکایت حضرت لقمان

نصیحت قیلدی فرزندیغه لقمان — سنکا جاهل کیشی بحث ایتسه ایجان
جواب ایغیل انکا شیرین یومشاغ — مگر بولغای جهالت خمریدین ساغ
اگر نفع ایتمسه قیلمه اعاده — بولور ایغان سیری جهلی زیاده
انکا سود ایتمسه ایماغ صوابی — سکوت ایتمکدور اندین سونک جوابی

ایکی مؤمن بر بریغه خیر قیلماقینی بیانی

کیل ایمؤمن همیشه خوش عنان بول — مسلمان بولسه هر کیم مهربان بول
آچیلغای سن انی کورکانده کلدیک — تواضع ایله خدمتکار قل دیک
سریغ یاغدیک انکا بولغیل ملایم — سچو کلیکنی عسل دیک ایله دایم

قوت اول دوستونکنی سوت اوستیده قیماق
عزیز جانینکچه کورکیل بلکه بهراق

خدانی بو یروغیدین تابسه ناکاه
برادرلیک اوشلدور قیلسانک آکاه

برادر جسمیکا جاندیک یوکورسنک
تلطف برله اول یولدین اوکورسانک

اکر چندیکه قیلسنک مهربانلیغ
سنی ایغان سوزینک بیلسه یمانلیغ

تیلینک زخمی بیلان قیلغیل جراحت
اویالیب شاید ایتکای استباعت

اکر تیل زخمی انکا قیلماسه کار
قولونکدین کیلسه قیلغیل ضرب ناچار

بولارنی برچه سیدور مهربانلیغ
ترحم دور انکا ایرماس یمانلیغ

بو سعی ایتکان بیلان هیچ بولمسه نور
کورارده آشنالیغ رشته سین اوز

ولی باطنده شاغل بول دعاغه
انی احوالینی سالغیل خداغه

کیشیکیم بولسه مؤمن لیغده موصوف
ایرور واجب اوقلغه امر معروف

کوزی یوق مؤمنی بارور ایدی راه
نظر قیلدینک انی آلدیده دور چاه

خبردار ایتمسنک اولدور خیانت
قیو انصاف ایرور قیسی دیانت

فغان داد اوشل بینا قولیدین
اکر قیتارماسه دوزخ یولیدین

کیشی یابسه قدوغ آغرنغه چادر
نچوک دیرسن انینکدیک نی برادر

ولیکن امر معروف ایلاکان مرد
اوزی بولغای عملیغ صاحب درد

اکر آمر ایماس راسخ ایشیکا
قچان تأثیر ایتار اورکا کیشیکا

اگر آلدینکده طفلی بولسه ناگاه — یا نار اوتقه توشار نی بیلسنک آگاه

اوزاتماسن بولسنک انده دست الطاف — نچوک بولغای مسلمانلیغده انصاف

بیزینکدیک شرم یوق انصاف یوق جسم — باشیده مغزی یوق معنی قورق اسم

ایشیمیز دور ریا و حیله تزویر — قیلور ایغان سوزیمیز کیمکا تاثیر

کوزنی حرامدین یوممق نی بیانی

کیل ایمومن اگر ترسنده بولسنک — کوزینکنی ساقلاغیل هر قنده بولسنک

قویی بولسون همیشه نقطه چشم — مبادا بولمغای بالا توشوب خشم

نظر قیلغونچه بدای نفس معیوب — توشوب کوز نقطه سی کور بولغانی خوب

سعادت دور نظر بولسه قدمده — تجاوز ایلا کاج بولسه ندمده

اگر قان چشمه بولسه چشمه ایمه — خطر لیک بیر کا توشکاندین ایرور

نه خوشدور دیده ترسنده بولسه — وگرنه کاسه سیدین کنده بولسه

خطردین یوم کوزونک اوغلان حیفه — نچوککیم یومدی قورقوب بو حنیفه

یوراکیم صاف ایرور دیب اورمغیل لاف — الارچه بولمغایسن کیلتور انصاف

قرارینک قویمسنک ایلتیب قرارینک — آلور شیطان زمام اختیارینک

بقاسیز معصیت لارغه بقاسیز — نچوک اوز جانینکیز کا اوت بقاسیز

بناگاه توشسه نامحرم که کوز کا — ایکنجی باقماغیل زینهار اویوز کا

یانیب بار دکر سالدیم نکاهیم — چیقیب ایردی ایسمدین اولکناهیم
ایسیمکا توشتی حالا اول نظاره — یوراکیم بولدی قورقوب پاره پاره
مبارک آغزیدین کوب تامدی قانی — اوشل خوف ایله آخر چیقتی جانی
مونینکدیک یغلاسه انداغ نکورای — بیزینکدیک روسیه نی جالیغه وای
همیشه ذوقیمیز عیش و کلوش کا — تیوشماس ایرته قیلغان توبه توشکا
اوتار دنیا ایشین توتدوک مقدم — کناه اینوقسه کوب قورقونچمیز کسم
خداوندا اوزینک سن عالم غیب — منی مسکین ده یوق هیچ ثانی یوق عیب
کناهی بی بهایت بنده دورمن — بولوب شرمنده چون شرمنده دورمن
عبث برله قولومدین کیتی وقتیم — عمل مهرین یاشوردی ابر مقتیم
جریمیم بیعدد بولسه اکر چند — حجاب مغفرت یاب ایخداوند
یووب رحمت بیلان جهنم قراسین — نصیب ایت برچه نعمت لار سراسین

خدانی نعمت لاریغه فکر ایلاماقنی بیانی

کیل ای آزاده واقف بول کونکلغه — کونکل یول باشیچ دور قربتلی یولغه
تفکرنی قوشین هیچ قیلمه غافل — پلغده بولمغای تا بیضهٔ دل
تفکر مرغی دایم بولسه دمساز — امید اولدورکه اندین اوچسه شهباز
اینینکدیک باز ایلیغه ایلاسنک قید — کونکل قوشلارینی قیلسه بولور صید

کونکل هر که صلاحیت ده بولسه — تا یار بنده قیونیت ده بولسه
همه اعضا رعیت دور کونکل شاه — امانلیغ بولغوسی شاه عدلیدین راه
اگر سلطان اوزی قیلسه یمانلیغ — قچان بولغای رعیت ده امانلیغ
کونکل جوشن ایتماسه کوز بولغای نم — چیقار موسو قدقعه تاشماسه هم
ایشتیکان سن انی دل دور نظرگاه — نظرگاه دور کونکل بر بولسه هرگاه
بو کورسه اول کونکل کیم هر طرفکا — قچان لایق بولور مونداغ شرفکا
کونکل درسینی دیرلار خوش سبقدور — تمام معرفت ده عشق حق دور
کونکل درسین سوال ایتدیم برایردین — تلطف دین دیدی سورمه بو یردین
بیله آلمنک بو شربت تاتمغونچه — اوزونکنی یخشیلارغه قاتمغونچه
اگر آنی اونوتسه بنده آنی — تیریک ایرماس اگرچه بولسه جانی
کونکل بر چنده غفلت علتی پر — دوام اول دور دوام ایتسام تذکر
اوشل دمنی ندم دیر اهل معنی — آغیز دین چیقسه غفلت برله یعنی
کونکل انده همیشه قیل همیشه — قچان بولغای مونینکدیک یخشی پیشه

بنده مومن عشقده حریص بولماقنی بیانی

کیل ایصادق حریص عشق حق بول — کونکل یارانی برله هم سبق بول
اگر کیز سنک طریق معرفت نی — میسر ایلاسنک تورلوک صفتنی

مقامات حقیقت ایلادینک طی — کونکلده بولمسه جز جلت حی

بورونغیدین زیاده در طلب بول — اکر دریالار ایچسنک خشک لب بول

بو یولنی چونکه هیچ پایانی یوقتور — اکر یتیم دیسه امکانی یوقتور

دیکیل هر لحظه اللهم زدنی — دیدی حق چونکه نا طلبنی تجدنی

طلب امرین ایشتیسه بنده رب دین — اوزین بیلغان قچان قالغای طلبدین

نبی دین یوق کیشی نی قرب بالا — انی ایدی حبیبیم حق تعالی

انکا هم ایدی حق قل رب زدنی — قویار مو اوزکالار بو جهد جدنی

سچوک جان شربتی با بولسه لبده — کیرک کیم بنده سی بولسه طلبده

بیلیک نی قوتی بارده آلیب بیل — کونکل باغین سوغار کیتما یتورو سیل

تیار یول یورکالی حالا که حالینک — یوراکور بر کونی کیتکای مجالینک

یورارکا قالمسه وقتیکه درمان — ایماکله قالمسون [illegible] درمان

ایماکلار قوتی هم کیتسه قولدین — اوزونکنی سودرا هرکز قالمه یولدین

کوزونک هم بولمسه بولسون کونکلده — بو مطلب بر له جان چیقسه بو یولده

تیو شماس سودرالورغه هم مجالینک — کوزینک تیک یولغه تا تیکونچه حالینک

اکر مونداغ طلبده چیقسه جانینک — اولانسه باقیغه بو جسم جانینک

امید اول دور خدایم دیسه بنده — تیلاکان مقصدینکنی برسه انده

بندهٔ مؤمن کراک کیم دوام خوف رجاده بولسه

کیل ایخائف اولومنی یادین ایتکیل — کیتار منزلنی استعدادین ایتکیل

لبن تیرمای توروب مرقد لبین حلق — قویار سنمو تفکر بابینی غلق

یغیب هیمه و هیمه قیلمای انده — یاتیب سن اوستید غفلتلی بنده

اولوم نی اوتی تورغاندور سویانیب — اویانیب اورتامای قاچغیل اویانیب

اویانمسدین بورون اورتانسنک انقل — مبادا بولمغای کل ایشلارینک کل

برونغه باد غم تیکمای برونراغ — اوزونکنی قیل هوس بازاریدین ساغ

یاپوشماسدین بورون سونکاک بیله پوست — اولوم برله اوزونکنی ایلاغیل دوست

یقین بیل کیمنی کوبراق ایلاسنک یاد — بولور دوستونک سنی ای آدمیزاد

بیلور هر آدم اوغلی بولسه اویغاغ — وطن نی اصلیدور بزلار کا تفراغ

یقین بیلکیل جهان بیر خطرغه — کیلیب میز نیچه کون سودا ایتارغه

تیوشکاج اوشبو شهر محترف کا — یازیلدی کاروانی هر طرف کا

اوزین بیلکانلار یکیم یولغه سالدی — حیل بیز نقد عمرین قولغه آلدی

اوروب بحشر دیکانلار اوزره باشین — میسر قیلدیلار طاعت قماشین

قیلیب سودالارینی چابک چست — سفر رحتی نی باغلاب قیلدیلار رست

قچان یوک قوی دیسه طیار ایرور زاد — کیرارلار یوللاریغه خرم شاد

ولیکن کاروان دین بعضی انسان — کورار بول فانی اوینی باغ خندان
کوروب بخشی انی نقش و نگارین — اونوتقایلار اوشل کیلغان دیارین
قولاق سالغان تغنی و نواغه — کونکل برکای هوس برلان هواغه
عجب مکاره دور دنیای فانی — مینک الوان جلوه برلان آلدر آنی
اوشل مکاره کیم سالسه قویونغه — سیویکاندین کیرار شیطان اویونغه
کیرار انسان انی یلغان سوزیغه — یوکورتوب سرمهٔ غفلت کوزیکا
کهی اویغانیب اوینی ایلاسه یاد — تلطف برله دیرای آدمیزاد
آشوقمه برکونی سوداقیلورسن — بوکون کربولمسه تنکلاقیلورسن
بو آل ایله اوشل مکارهٔ دون — اداقیلغای جمیع نقد عمرن
اداقیلغاج بساط عمرینی پاک — بیرور رخصت قاشیدین جست چالاک
اورار سیلیکه دیر کیتکیل بویردین — دیکای بیزار ایرور سندیک ایردین
نظر قیلماس فغان و ناله سیغه — اورار شته انی دنباله سیغه
امیر کاروان اولدمده تیکای — انکا اصل وطن نی حکمین ایتکای
قویولمای ایرکیغه سودرات بقادین — چیقارورلار جهان بی بقادین
فغان ایلار کیتارنی بیلکانیم یوق — کیتارکا توشه حاضر قیلغانیم یوق
فغان سود ایلاماس اما اوکسکا — قچان مهلت قویارلار بر نفسکا

ئیین قیتای دیسه بولمس مجالی — کیتار اصل وطن کا دست خالی
بو دور ای ادم اوغلی حسب حالینک — باشینکدین اوتکان آنچه ماسالینک
قولاقغه تیقمه غفلت لته سینی — یمه شیطان ملعون شته سینی
سویونمه کرسنی دنیا سویوبدور — سویومن دیب کوزینکا قم قویوبدور
کیمه کور ساتی بو فانی وفانی — ازلدین دشمن جان بیلکیل آنی

عمرنینک فانی لیکینی بیانی

کیل ایمومن یقین بیلدینک کیتارنی — حساب عمر بی سامان اوتارنی
اوتار دنیا اوچون بولمه کرفتار — اولومسه یغما غیل مانند کفتار
اکر دنیا خرصینک بولسه فج سن — نجاست یغما غینده کالهج سن
ایسیز عمرینک نجس یغماق رهنده — قالورسن بر کون آخر تیرتهنده
اورامجیدیک همیشه تار ایتارسن — قناعت سیزلیغینک اظهار ایتارسن
قیلورسن رشته جانینک بیلان قید — مکس و مورنی قیلماق اوچون صید
سپورسه صاحب خانه بیک بار — اورامجی هم کیتار هم صیدی هم تار
قالیب سن تنکه دیب احوال تنکه — مشقت لار باشینکده رنکه رنکه
یوکورمه جیفه کوب یغماقه یل آی — بولایدیب بای بساطینک بر مکیل بای
یقین بیلکیل مونی ایصاحب حال — حریص ایرمس زیاد لیتکان بیله مال

حریص اولدور اگر دنیای فانی — یغای دیسه محبت برله آنی
اگر بولسه کشیده مال سهلی — کونکل برسه بولور دنیانی اهلی
بساطیده برارفه قرصی بولسه — انی دون اهلی دی کر حرصی بولسه
اگر هر قلده یوز خروار زر دور — اگر بولماسه مهری بی ضرر دور
اگر مینک کوزه طلا توشسه کوزه — قچان دولت بیلور اهل دل اوزه
قیو دور مهر یوق ایرنی نشانی — بو یورغان یریغه صرف ایتسه آنی
دیسه مهریم یوق اما توتسه محکم — ایرور یلغانچی اول فرزند آدم
کیشی مالین که بی احسان یماس دور — خدانی فضلیدور دنیا ایمس دور
دیمه دنیا چراغ آخرت دور — خدایم دین نشان مغفرت دور
بضاعت بولسه هم کم ایلا انفاق — یوزوم کر برکی کم زر دین سچو کراق
کراک اهلی کرم خلق ایتکالی جمع — اوزینی دمبدم کم قیلسه چون شمع
کیشی نی اعتقادی بولسه سالم — دیماس کور و کفن لیکدور بو مالیم
نه غم ایمانلی قل نی اولکانیده — تنیده بولمسه اوچ کز تنیده ماها
سلامت اولسه ایمانی بیلان کس — اگر عاری کومولسه عاری بولمس
کرم لیک بنده سی کر بولسه چولده — ایچار یر بولمسه بر ذره قول ده
قوپوب اولتور غالی قالمای مجالی — هلاکت پله سیغه تیسه حالی

اگر کوز یاشیجه سو تابسه انده — قیلور یرمینی احسان بخشی بنده
تا بیلسه لقمهٔ جان و جگر دین ها ها — دریغ ایتماس انی یار و رد کردین
کرم لیک بنده کا یلغوز یکان آش — بیلور خاک آغزیده بلکه بیلور تاش
قراسو ایچه لار ایکی برادر — کورار شربتیچه بلکه آب کوثر
ایکی همدل میسه بیر لقمه ناندین — سچوک بیلغای عسلدین بلکه جاندین
کیشی ناندیک قیلور احسانده خوبین — اکور تنور ایچنده آب روبین
قیزیل یوزلوک بولوب چیقان زمانی — توشار خلق آغزیغه احسانی آنی
کولوب مهمان قاشیغه چیقغیل ایقل — شجر میوه دین اول کورساتور کل
اکر احسان ایتار بو سنک ایشیت حرف — انی هم جاییغه قیلماق کرک صرف
بیلیب بر جاییغه کدیمین نی — زراعت ایلامه شوره زمین نی
یمان یرکا انی صرف ایتمه باری — بورینی یر تاریغه برمه یاری

نفس شوم نی بیانی

کیل ایکسن بولمه اکنون تابع نفس — سالور اخشام صبا بو کردن عفس
همه طاعتلارینک خوبی و صافی — یقین بیلکیل ایرور نفسینک خلافی
قویار کیچلیک غه دایم نفس بدیوز — قچان اوتوز یانار یالبارسنک اوتوز
ایرور نفسینک دماغی طرفه یل لیک — قچان ایل لیک قیلور یالبارسنک ایلیک

اوزینک پست ایلا سانک نفسینک زبردست — باشینک چیناب سالور چون اشتر مست

بورونغه باد کبر ایسمای بوروندین — بوروندوق سال انکا قویمای بوروندین

ریاضت بندیغه برکیت ایاغین — کوتارمه باشیدین تقوی تیاغین

یقیلیب قالمغو دیک بیرمیش نی — زیاده ایلاکم کم قتیغ ایش نی

قویوب اندارهٔ حالیچه یوک نی — عیادت یولیغه کوندور بولوک نی

بو محنت برله اول امارهٔ دون — نه بولغای مطمئنه بولسه برکون

سیمیز کوب قیلمه بو تیتلار آتینک نی — قوتوروب یارمغای ناکه بیتینک نی

یلاننی اسرادینک نیچه یل آنی — اولوغ بولغان سری اوستی زبانی

اوتوبدور قول بیلان بو بینین توتردین — خطردور کوچ قیلیب باشینک یوتردین

یتیب دور قویغالی کوکسون یوزینکا — کیمه دیرسن اوزینک قیلدینک اوزینکا

دلا قوب حالی هم توتمه اوزینک سست — بیلینکا باغلا همت فوطه سین رست

توکل سیفینی صدق ایلکینکا آل — قیل ایچنی خالص اندین سونک قیلیچ سال

تعجب بیلمه فضلی بی بها دین — امان ایتسه مونینکدیک اژدها دین

غرض مونداغ عدونی قیلمه فربه — اگر کیلسه قولونک دین قطع سربه

سیمورسه نفس اگر ایچمک یماکدین — یوز آنچه ایت آلور بخشی دیماکدین

ینه یوقاری اوتماکدین آلور بهر — بو نفس جاهله دنیای بدقهر

اوتار مندیب اوتارده بولمغیل شاد — اوتونک دیدور اوتونک آلغای بو جلاد

کیشی بیلسه رضا شهدینی ذوقین — بیلور بر دیک مجالس تحت فوقین

تورار اوز حالیده بسیار و کمده — یوروشین بوزمغای هیچ شاد غمده

کیشی کورسه خدادین جزو کل نی — بیلور خیریت اول عزت و ذل نی

ایرور حالا که توبه باب مفتوح — یمان نفسینکنی قیلغیل تابع روح

اکر نفسینک سنی تیمیش باشینکدین — نه بولغای فائده تیمیش یاشینکدین

اکر نفسینک مرادین ایزلاماک سن — اکر سکسانغه عمرینک تیسه سکسن

ازل کوندین اکرچه خوفی یوق سن — اکر توقسانغه کیرسانک کونکلی توقسن

ازلدین قیلسه کیمنی کونکلی نی ریش — دیکای اون بیش یاشین کوب بلکه اون بیش

بنده عهدده تورماق نی بیانی

کیل ایصادقکه قیلدینک صدق لافین — اولانچه قیلماغیل وعده خلافین

خلاف ایتکان زبونلاردین زبوندور — بو دنیا و او دنیا سرنکون دور

خلایق آلدی ده کوته زباندور — خدادر کاهیده اندین یماندور

خلاف ایتسنک اکر ایغان سوزینکدین — کوتار ایرکا کلیک آتینی اوزینکدین

ده دک قیغاجی دستارینکدین آرتوق — سنی یوق بولغانینک بارینکدین آرتوق

چیقارماغیل آغیزدین قیلماس ایش نی — قیلورمن دیمه قولدین کیلماس ایش نی

آغیز دین چیقسه سوز قیتار مغیل قاش — اگرچه کیتسه هم اول سوز اوچون باش

کیراک ایرمن دیکاننی وعده سی توز — اگر توز بولمسه اندین کونکل اوز

یقین بیلکیل که توزلوکدین عصانی — ایرانلار آلدیلار اونک قولغه آنی

خصوصاً توز کیراک ایر اعتمادی — بولور مو ایکری هیچ مسجد عمادی

سوزین بوزغان کیشی بوزماسمو ایمان — اولومسه برله قیلمه عهد پیمان

سوزین بوزغان کیشی نی یخشی ایرلار — قوسوب قیته انی ایچکانچه دیرلار

قیو طیب کیشی ایچکان قیی دین ها — تیریکسن لمغیل عهدینک پی دین

مبادا اوزسنک اقوالینک عقودینک — توکولوب قالمغای یغکا نقودینک

حکایت

خلیل اوغلیکه اسماعیل دور ایسعد — انی یاد ایتی تنکریم صادق الوعد

انی صادقلغین ای آدمیزاد — قیلیب دور بیر حکایت قیلغوچی یاد

بارور ایردی اوشل شه بر طرفکا — یولوقتی مؤمنی اول باشرفکا

دیدی تورسنک بو یرده اینکو کار — اویوم ده یعنی بعضی ایشلاریم بار

باریب کیلسام قوشولسم سزکا من بعد — تور ایدیب وعده قیلدی صادق الوعد

کیلور مندیب قاشیدین کیتی اولکس — اونوتدی وعده سینی بولدی کیلمس

قیلیب من وعده دیب اول صاحب راز — اویرده آلتی یل اولتوردی قیش یاز

اوشل وعده او نوتقانی کذاری — تیوشتی آلتی یلدین سونکره باری

اوشل وعده او چون تورغانی بیلدی — اویات یانی بیلان توتدک یقیلدی

آغیز دین دفتری عذرینی آچتی — درشکین ایاغ آستیغه ساچتی

ذبیح الله انکا لطف ایتی چندان — ایدی چون غنچه کلدیک باغ خندان

سیچوک تیل نی انکا صرف ایتی چونبال — انا وعده انا عفو وانا حال

کیشی نی وعده سی کیم بولمسه راست — محبت عهدین اندین قیلمه درخواست

ایشانمه ایغانیغه ایخردمند — اکر چندیکه اول یاد ایتسه سوکند

اکر توزلیک بیلان بر یا بولورسن — الفدیک جان ایچنده جا بولورسن

اکر کج بولسه افعالنک بو دوندیک — قالورسن بلکه قاب آستیده نوندیک

قیلیچ باشینکا کیلسه ایمه یلغان — اولوم دین دور بتر چونکه او یلغان

اکر یلغانچیلیک ده اوتسه آتینک — قیامت کون یخوک بولغای او یاتینک

نجس مردار ایمس یلغانچیلیغ دین — مسلمانلارغه شرم ایت بو قیلیغدین

شریعت حکمی برلان ای نکورای — کهی چین سوزنی هم کونکلونکغه قیل جای

نمیمه نی یمان دیدی شهی دین — سخن چین بولسه هم بولمه سخن چین

یخشی همراه نی بیانی

کیل ای عازم اکر بولسنک سفرده — رفیقی تاب طریق پر خطرده

کیراکدور ایر کونکل لیک بخشی همراه — رفاقت غه یرامس هر قیوداه

نچوک کیم مغزینی جانده توتار پوست — محبت یولیدا انداغ کیراک دوست

اوزین قل یارینی سلطان بیلسه — اوزینی تن رفیقین جانی بیلسه

ایاغیغه اکر تیکسه تیکانی — قدالغانچه کوزیغه بیلسه آنی

ساوق یل تیکسه یولداشین بوزیغه — اکر قولدین کیلور آلسه اوزیغه

انکا کیلدی دیکان تیر بلاغه — قیلیب جانین سپر توتسه اراغه

یمان یولداش ایرور چون مار افعی — ضرردین اوزکا یوقتور ذره نفعی

توتوب دایم یلاننی قویروغینی — نچوک دلجمع ایتارسن بویروغینی

یمان بولمای ولیکن بولسه نامرد — قوروغ صورت ایرور قیلغیل کونکل سرد

اولوکدور بولمسه هر کیمده کرده — تیر یلماس دور کوتارکان بیرله مرده

ایمس ایرنی نشانی زیش و آلت — نشانی همت و غیرت سخاوت

حکایت سعید و سعد

سعید و سعد قیلدی عهد یاری — سفر بولدی الارنی اختیاری

دل و جاندیک ایدی اول ایکی آکه — قضادسن آقتیلار دریا کاناکه

برسین توتی ملاحی اوشل حال — دیدی قویغیل منی یاریم قولین آل

مونی قویدی انی چون توتی مضبوط — بو هم ایدی منی قویغیل انی توت

تماشا قیل الاردین عهد یاری | انا قول درست ایرلارنی حالی

موعظه

کیل ای تن بول همیشه التجاده | دوام العمر بول خوف و رجاده
کوتارمه هیچ رجا و خوف دین راس | یقین بیل کفر دور هم امن هم یاس
سنی آلدینکده دور پیدا ایکی یول | بری اونک قول سری بارغای بری سول
کیشی بیلماس قیامت دشتیده آه | کیتار بنده ایکی یول دین قیو راه
اکر سانسز عطا قیلسه خدا اینک | بهشت عدن ایشیکین سورسه پاینک
قریش یول قالسه جنت ایتکالی طوف | برونغیدین زیاده ایلاغیل خوف
نعوذ بالله اول بارغان یولونکدین | اکر قیتارسه نی کیلغای قولونکدین
اکر دوزخ لبنده بولسه پاینک | امید اوزمه که غافر دور خدا اینک
عجب ایرماس اکر قیتارسه اندین ها | نصیب ایتسه بهشت جاودان دین
اکر اوستونکدا کی یتی طبق نی | کیزیب درس ایلاسانک تیمیش سبق نی
ملائکدیک اکر پرنده دورسن | یقین بیلکیل که آخر بنده دورسن
سنی آتینک ذاتینک بنده بولسه | نچوک خوف ایلاماس جان تنده بولسه
ایرور قلنی ایشی قورقونج و زاری | قبول قیلماق ایکام نی اختیاری
اکر عفو ایتمسه بیچاره دورسن | قیو یول دیسه انده باره دورسن

حکایت حضرت رسول اکرم صلی الله علیه وسلم

محمد کیم شه دنیا و دین دور ‌ ‌ صفاتی رحمة للعالمین دور
زمین و آسمان نینک خلق خیلی ‌ ‌ یراتیلدی اوشل ایرنینک طفیلی
اوقورده بر کونی تنکری کتابین ‌ ‌ اوقودی انده دوزخنی عذابین
او آیت وهمیدین کیتی اوزیدین ‌ ‌ یقیلدی یرکا اولدمده یوزیدین
صحابه هر قیو بیر حاله بولدی ‌ ‌ زمین و آسمان در ناله بولدی
زماندین سونک کوزینی ایلادی باز ‌ ‌ صحابه ایدیلار ای محرم راز
سنی خلق افضلی قیلدی خدا اینک ‌ ‌ مهیا بولسه جنت ایچره جاینک
صفاتینک رحمة للعالمین دور ‌ ‌ خدادین مونچه قورقونچینک نه دین دور
دیدی کرچه رسول جزو کل من ‌ ‌ نچوک خوف ایلامای زیراکه قل من
اکر یوز مینک بشارت بولسه باری ‌ ‌ کیراک قلدین اوشنچه خوف زاری
کیشی نینک اسم ذاتی بولسه بنده ‌ ‌ بولور مو فارغیت قل دیکان ده

خدائی رحمتیدین امیدوار بولماقنی بیانی

کیل ای تن بر مکیل وقتینکنی قولدین ‌ ‌ یوکور دریای رحمتکا بو چولدین
کناهیم کوب ایرور دیب بولمه مایوس ‌ ‌ عجب ایرماس اکر عفو ایتسه قدوس
دل و جان برله توبه قیلسنک ای یار ‌ ‌ مکر عفو ایلاکای دانای اسرار

اگر لطف ایلاسه ستار عالم — بیتار بر لحظه ده کار دو عالم

عبث دین ایمدی یغلیب تیره بغلاب — تیله جان و دلینک دین رحمت رب

هوانی پست ایتار اشکینک نجومی — کواکب دور شیاطین نینک رجومی

یورک یاغین کیتار بولسوندیسنک باز — قیلور کوز یاغینی ایچ یاغینی آز

نه دولتدور کیلیب عیبینکا شرمینک — دل کرمینک اگر ایریلسه کرمینک

خدانی خوفی دین بر قطرهٔ اشک — عزازیل آلدیده چندان بولور رشک

سعادتلیک کیشی یب دایما غم — کوزین حق خوف برله قیلسه شبنم

غرض اوزمه امید ایطالب راه — دیدی لا تقنطو من رحمته الله

اوتولمس جرم شرک ایمرد سالک — اوتار لطف ایلاسه مادون ذالک

حکایت

ایشیتکیل فاسقی یاندی کنه دین — پشیمان بولدی احوال تبه دین

قیلور ایردی یمان نفسین ملامت — کنه دین مدتی ایردی سلامت

یمان نفسی تقاضا ایتی یانه — یمانلیغ ارقه سیدین کیتی یانه

سحرگاهی او یاندی اول کنه ساز — پشیمان بولدی قیلغان فعلیدین باز

بولوب ایردی دل و جان بیلان نرم — ولیکن قیلدی بوزغان عهدیدین شرم

یوق ایردی زهره سی توبه قیلورغه — یقین یتی یوراکی یاریلورغه

ندائی کیلدی هاتفدین اوشل حال — کین باقمه اوزونکنی ایلکاری سال

همیشه مغفرت دریاسی درجوش — دمی آبی اوشل دریادین ایت نوش

اکرچندیکه اوزدونک عهد بسته — نیچه توبه قیلیب قیلدینک شکسته

دل و جانینک بیلان چون ایلادینک آه — ایرور توبنک سنی مقبول درکاه

ایشتی بول ندای مرحمت ناک — اوروب نعره یقاسین ایلادی چاک

اوزیدین کیتی و عجب و ریادین — خدایم قیلدی آخر اولیادین

ترحم بنده کا کوبدور خدادین — امید اوزمک روا ایرماس کدادین

یقین بیل کرچه غافر دور خداوند — انکا هم بولمه مغرور ای خردمند

اوتاردیب یا تمغیل قانغه بویالیب — اویانیب لطفینکا اولتور سویانیب

اکرچه لطفی کوبدور قهری هم بار — باشینک کرکوکغه تیسه قلمسن ایار

سنی آلدینکده دور چندان خطردین — نیچوک غافل یورارسن خوف ایتاردین

عنایت قیلسه حق اولکان زمانینک — اوزولسه نور ایمان برله جانینک

جوابی قبرنی برسنک چو بهراق — قیامت کونکه قوبسنک یوزلارینک آق

ترازوغه آغیر کیلسه ثوابینک — اکر اونک ایلکینکا کیلسه کتابینک

جهنم اوستیدین اوتسنک سلامت — بهشت جاودان قیلسه کرامت

بولاردین اوتمایین آی آدمیزاد — نیچوک فارغ یورارسن خرم و شاد

جهان کولکو یری ایرماس دور ایقل — اکر بو کل خطر دین آتلاسنک کل

قضاغه راضی و بلاغه صبر ایلامک بیانی

کیل ای بنده اوزینکنی سال خداغه — قضاغه راضی بول صبر ایت بلاغه
یقین بیل بنده بولسنک اصل اسمنک — خدانی ملکی بولسه جان و جسمینک
اننکدور مال و ملک هر نه باری — نچوک قیلسه اوزینی اختیاری
بو یون سونغیل نچوککیم قیلسه فرمان — بولور مو بنده ده حجت و درمان
کیشی کیم بولماسه راضی قضاغه — اکر صبر ایتماسه کیلغان بلاغه
اکر شکر ایتماسه حق نعمتیغه — قچان لایق بولور بنده آتیغه
خداغه هر ایشینک قیلسنک حواله — بولور جنت بو اولتورغان قواله
کونکل ده قالمغای دنیا غمیدین — آلورسن بهره هر اوتکان دمینکدین
قیوقلغه میسر بولسه بو حال — اکر آغو ایچار بیلغای انی بال
خدانی کنجیدین بولسه بو بخشی — رضا جوقل انی کورسه مو بخشی

حکایت

غلامی آلدی عبد الله انصار — دیدی ایقل آتینک نی ایلا اظهار
دیدی ایخواجه سن قویسنک قیو آت — منی آتیم اوشل دور ای نکو ذات
دیدی ایقل سو یارسن قیسی حوراک — دیدی سندین نه تیکسه به دور ای پاک

دیدی قیسی اولور کونکلونکده مرغوب — دیدی سن قیسی نی بر سانک اوشل خوب
دیدی ایقل نه دور هم کسب و کارینک — دیدی هر قیسی بولسه اختیارینک
دیدی باری قیلورسن قی هنر دین — آقوزدی اولقل اشکین چشم تر دین
دیدی ای یخشیلارنینک شهریاری — بولور موقل دیکان نی اختیاری
اکر امر ایلاسنک هر قیسی یوزکا — نه دور چارم بویون سونماکدین اوزکا
ایشیتی خواجه اولقل نی سوزینی — یقیلدی یرکا هم اوردی اوزینی
یقاسین چاک ایتیب دیر ایردی انده — ای عبد الله که کوردینک فعل بنده
اوزینکنی سال خداغه جزو کل دین — طریق بنده لیک اورکان بوقل دین

مؤمن هیچ مؤمن نی حقیر کورمه

کیل ای ناظر مسلمان بولسه هر بار — نظر قیلمه حقارت برله زینهار
فقیر نی بیلمه کم دنیا ایلیدین — حدیثی کیلدی پیغمبر تیلیدین
دیدی الفقر فخری یعنی اولشاه — نچوک آرتوق کورار حشمت و جاه
عمل دور یخشی قل لارنی کمالی — ورع دور حشمت و جاه جلالی
ایمس دنیاسی بولغان برله محبوب — حساب آخرت کم بولغانی خوب
اکر به بولسه بولغان برله مالی — که قارون بولغای ایردی اهل حالی
قواندی نیچه کون دنیا اویغه — یباردی مالی برله یر قویغه

اگر دنیاسی یوقدین بولسه ایرخوار — محمد کا بلال اولمس ایدی یار
محمد کیم نبی لار کا ایدی تاج — عطا قیلدی خدا اول کیجه معراج
مقام سدره کاتبی او بنده — بلال نعلینی صوتی کیلدی انده
بلائی فاقه کا صبر ایتکان انسان — دیانت ملکیده دور مرد میدان
اگر چند یکه بولسنک بی بضاعت — سلیمان سن اگر قیلسنک قناعت
قناعتدور کونکل لارنی صفاسی — قناعت برچه علت نینک دوای
قناعت کیم طبیب هر کسلدور — قناعت اهلیغه آغوعسلدور
براونی حکمی تیسه شرقدین غرب — براو نینک قاشیغه موری قیلور حرب
اجل جلاد کوکسین ایلا کاج چاک — قیلور هر ایکیسین بردیک قرا خاک
براونی نقره طلاسی ململ — براو کورکانی یوق عمریده بر پل
مونی مفلس دیمه تنکلا انی بای — بولور هر قیسیکا زیر لحد جای
براو اوتکاردی عمرین عیش ایله فاش — براو تاتقانی یوق آغزی توله آش
اجل جان اجیغین کورسا تیسه اندک — بولور هر ایکلاسی کورماکاندک
براوده بولسه دایم محنت و درد — براونی کلفتی بولماسه برکرد
الار بولسه اولوم نینک مبتلاسی — بولور هیچ کورمکاندیک ایکلاسی
غرض [illegible] ده ای فرزند آدم — یمه هرکز اوتار دنیا اوچون غم

خیانت دین یراق بولماقنی بیانی

کیل ایکامل کمال ایتسنک دیانت — کیشیکا قیلماغیل هرگز خیانت
خیانت کیم کیلور قولدین و کوزدین — ایاغدین عضو پنهاندین و سوزدین
مونی بیلغای جمیع آدمیزاد — ایمس حاجت که بر بر ایلاسم یاد
خیانت کیم ایرور پیدا کونکل دین — مونی انکلا دیانت برمه قولدین
نه کیم توشسه کونکلکا یا کوزینکا — روا کورماسنک اول ایشنی اوزینکا
قیوانسکا رضا بولسنک کونکلده — اگرچه قیلماسنک بولسنک اویولده
ایرور عصیان رضای چونکه عصیان — رضای کفر دور کفر ایمسلمان
مسلمان اوغلی نا کورسنک کوزینکدیک — ضرر ده نفع ده بیلسنک اوزینکدیک
قیوقل نا مونینک دیک بولسه حالی — بو دور بیشک مسلمانلیغ کمالی
اگر چندیکه بولسه شبهه کسم — روا کورسنک انی اوز نفسینکا هم
روا کورمه مسلمانیغه زینهار — اگر برسنک بناگاه ایلا اظهار
خصوصا برماکیل تقویلیک ایرکا — مغیلان سنجماکیل ریحانلی یرکا
تقی نینک کونکلی دور دار الصیانت — صیانت خانه غه قیلمه خیانت
اگر تاپیلسه نعمت آلدیده ساج — ولی بولماسه آغزینک عذر اوچون آچ
اگر مینک خلطه برسنک خلطه کوب زر — سنکا اندین نچوک سودای برادر

اگر بر سنک اریغ دین قطرهٔ آب — ایرور چندان ثواب ایکو هر ناب

کیشیکا بیرسه کیم مالی حرامی — امید ایتسه ثواب اول مرد عالی

بولور کافر امید ایتکان اول انسان — بیلیب آلیب دعا قیلغان هم اول آن

خیانت نینک بری هم اولدی موصوف — بیلیب قیلماسه هر کیم امر معروف

وکر نهی ایتماسه منکر ایشینی — خیانت لیک دیکیل انداغ کیشینی

براو یول بیلمایین یوزلانسه چولغه — بیلیب کر سالمسنک سن بخشی یولغه

قیو انصاف ایرور قیسی دیانت — ایرور انداغ اولوغ بخل خیانت

اگر آلدینکده طفلی بولسه ناکاه — یانار اوتقه توشارین بیلسنک آگاه

اوزاتماسین بولسنک انکا دست الطاف — نچوک بولغای مسلمانلیغد انصاف

جمیع بندهٔ مؤمن سراسر — ایرور میز بر بر میزکا برادر

براو چیقسه طریق آخرت دین — اوکورسه یوز مقام مغفرتدین

اگر کورسا تماسه یول کورکان انسان — بخیل لیک موندین اوتمس ایمسلمان

سن ایغان سونکره توز بولمسه حالی — اوزی نینک بوینغه بولغای وبالی

آچیب دورسن برادر لیک نی بابین — تاییب سن امر معروفنی ثوابین

اگر کیلماسه قولدین یاتیلینک دین — یمان کور اول ایشین جان و دلینکدین

چین ایرنینک نشانی

کیل ای انسان اگر بولسنک چین ایردیک — آغیرلیق بیشه قیل دنیاده بردیک

اگر تیسه سنی هر قیسی موجود — زبان ایتمه تقی یتکور انکا سود

یوراکینک قیلسه لار آهن بیله چاک — چیقار آلدیغه تورلوک نعمت پاک

اگرچه عالمه سندین یتار نفع — اوزینکدین قیلمه تفراع آتینی رفع

اتانک یردور سنم یردیک قیلیق قیل — یمانلیغ ایلاغانغه یخشی لیق قیل

کیشی تاش اورسه باشقه ای خجسته — کولوب باقغیل یوزیغه مثل پسته

بوسیندور ماقده دل تنک اولمه زینهار — امید اولدور که خوش کورکای خریدار

ایاغ آستیده قالدیم دیب دیمه وای — بولور چین کاسه کوب تیپکو یسه لای

اگر دشمن کا دوستلوق قیلسنک اظهار — باشینک یارغان کیشی لارنی دیسنک یار

رضا ملکیده تمکین ایلاکان ناس — جفا آلماسی تیلسه قتیع آلماس

دیماس آسیب انی خلق اورسه آسیب — ویا محنت جبالی یاتسه باسیب

جهالت اهلی قیلماس کینه ترکین — قچان درکین بولور کر قیلسه درکین

اگر راضی یسه مینک ضربه ید — دعانی هر کر انکا قیلمکای بد

ضرر کا راضی بولمس هرگز اکمل — هدایت برله توفیقین تیلار بل

سونرکین کردیدین حالت جمالی — کیتار کردین کیراک کردین کمالی

احد تاغیده حضرت پیغمبر علیه السلام نی مبارک تیشلاری شهید بولغانی

اُحد تاغیده پیغمبر تیشینی — شهید ایتی ینه تیمیش کیشینی
عجب کون توشتی مؤمن لار باشیغه — عمر کیلدی پیمبر نینک قاشیغه
دیدی یغلاب ایا سلطان ابرار — دعا قیلغیل قیریلسون برچه کفار
ولیکن قیلمادی اول دعوت بد — هدایت کا دعا قیلدی محمد
اوشل روزیکه انبوه ایردی کفار — ابوسفیان خالد ایردی سالار
اجابت بولدی پیغمبر دعاسی — مسلمان بولدیلار هر ایکلاسی
اول ایکی ایر بیلان کوب اهل طغیان — اُحد کافرلاری بولدی مسلمان
چو خالدی دین شهید یدین بهر — مسلمان بولدیلار ایلکیده مینک شهر
عراق ایله دمشق و هم خطن دین — ابوسفیان قولید تا بتی اسلام
محمد آلدی عالم خلق خوشدین — میسر ایتمادی آلتون کموشدین
اکرسن مرد صاحب همتی سن — رسول الله نینک خاص امتی سن
توتارسن جان ایله فعل نبی نی — قیلورسن هر محلده پی روی نی

حکایت

بهاء الدین والحق تاب مثواه — عوانیغه یولو قتیلار بناکاه
عوان بر سوز دیدی اولمرد بر سوز — عوان قویدی یمانلیغ کوینغه یوز
یوزیغه سالدی قمچین مرد حالی — قیزیل قان بولدی سنبلدیک سقالی

اوئل

اوئل قانلیغ سقالین آلدی قولغه — دیدی یارب مونی سال بخشی یولغه
غضب قیلمه انکا قیلغیل عنایت — مهم اخرویسین قیل کفایت
بو سوزنی ایشتیب اول مرد بیباک — اوروب نعره یقاسین ایلادی چاک
یوزینی یر کاسور توب ناله قیلدی — کوزینی یاشینی چون ژاله قیلدی
آلیب همت عصاسین کیردی یولغه — قولین تابشوردی اول همتلی قلغه
خدا اول بنده کا قیلدی عنایت — نیچه کون اوتمایین تابتی ولایت
انا خلق وانا حلم وانا حال ها ها — انا دولت انا نصرت واقبال
انا همت انا حلت انا کار — انا تبعیت سلطان ابرار
یمانلارنی ایشیدور کینه توتماق — مسلمانلیغ یمانلیغنی اونوتماق
اوزینی نفسینی کم ایلاکان قل — قیلور هر کوب جفا قیلسه تحمل
ولیکن بول تحمل ایلاکان ناس — حمیت ده کیرک چون قتیغ الماس
حمیت بابیدین اوتکارمکای مرد — اکر چندیکه اول ایش بولسه بر کرد
حمیت قیسی دوربیلسنک تعیین — نظر ایله کتاب مجتهد دین

ایشان صوفی یارانلاریغه وداع قیلغانلاری

برادرلار که بزکا قیلدینکیز عهد — آلور میز دیب محبت جامیدین شهد
تاپیلماس بنده ده سیز ایسته کان حال — آچیلماس عاصیدین سیز ایغان اشکال

طلب قیلمانک بو ناقصدین کرامات — کشوفات و مقامات و علامات

بیله آلمام نهان تربیت دین — آلیب ایردیم ایلیک نفسانیت دین

پشمان من ایلیک آلغان لاریمغه — طمع نانیغه قول سالغان لاریم غه

بارینک ایمدی بارانلار هر قیانه — یورینکلار سر مکمل ایرتیانه

قوروق قول آلغانیمدین دراذا من — عزیزی ایستانکیز سیز دین رضا من

منی دیب قالمنکیز اوزکارینکیز دین — اویاتلیغ من سیزینک رخسارینکیز دین

بحل ایلانک کیلیب کیتکانینکیز کا — ییلیب بو کوروب امید ایتکانینکیز کا

کیچورماس بولسنکیز سیز مندین ایقوم — منی حالیمغه مشکل دور صبا یوم

تانیب مندین تانیب اورع کیشینی — توتونک محکم انی قوتلوغ ایشینی

کیرک مرشد دیکان مانند عمان — مبارک باطنی بر در و مرجان

جهالت دشتیدین کیم کیلسه سوناب — انینک طاهر سویدین بولسه سیراب

اکر بولسه کیشیکیم طالب در — چوموب باطن غه جیبین ایلاسه پر

دیمنک تا بیلغای بو نشاء لیک کس — جهان ایوانی کینک دور حالی ایرمس

تا بیلغانده مونینکدیک لجهٔ خاص — قنی اخلاص کوب همتلی غواص

چوموب آلغای ایلیکغه در مقصود — وکرنه قول سالیب قاچماق نچوک سود

اکر سیز تابسنکیز بر بخشی شه نی — خبردار ایلانکیز من روسیه نی

قیلای منیم یوزین کونکلوم ضیاسی

قیلای منهم یوزین کونکلوم ضیاسی — قدم تفراغینی کوز توتیاسی

نه بولغای سیز برادرلار بی دین — منکا هم بر سه لار وحدت می دین

ایشان صوفی فرزندلاریغه نصیحت قیلغانلاری

تولام اول دورای فرزانه فرزند — نکهدارینک سنی بولسون خداوند

کوزومنی روشنی صدیق محمد — یراغ بولسون یوزینکدین دیده بد

ایشیت من خسته دین برنیچه قولی — یکیت لیکغه سنی یتکورسه مولی

یمان یورمه یمان اندیشه قیلمه — اتانکدنک روسیه لیک پیشه قیلمه

یراتقان تنکریغه قیلغیل توکل — طمع قیلمه کیشیدین بر کینه پل

طمع بر پرچه بولسه قیلماغیل رای — بولور بر پرده دین یوز پرده بیجای

یوزینکدین پرده کم کم توشمسون بس — حیادین عاری یوزنی عاری بولمس

طمع برله سیمورکان نفس غماز — اکر آغزین تیلار بولسنک تیلار باز

نقاب شرم آچیلماسیدین بورونراغ — انی برک ایلا هر یاقدین تاقیب باغ

قناعت قیل ملامت ملکی بولمه — اتانکدیک خلق ایلیغه کولکو بولمه

پیمبرلار فعالیدور قناعت — انکا وابسته دور مجموع طاعت

بیلینک نی باغلا محکم بولمه مفلوج — کوزونک آچ کاروانی قیلدیلار کوچ

بیلینک نی باغلا محکم بنده لیکغه — اتانکدیک قویمه یوز شرمنده لیکغه

کیچیک لیکدین عبادتغه بویون قوی — قیامت نی اویون قیلسانک اویون قوی
شرارت اهلینی پیوندی بولمه — هوا برله هوسنی بندی بولمه
عجب خوشدور کیچیکلیکده بولوب ساع — بوکولماکنی قویوب غمدین بوکولماغ
شبابی توکسه هر شب کوزدین آبی — انینک عینین دیکیل رحمت سحابی
ریاکردینی یوقتورمه ایتاک کا — اتانکدیک بولمه تابع نفس سک کا
تواضعدین کوتارمه یوقاری باش — تکبر قیلماغیل چون تخم خشخاش
کونکلنی منزلین قیل کوشهٔ فقر — قیامت زادی قیلغیل توشهٔ حقر
جهاننی حرصیدین قیلغیل اوزینک دور — اتانکدیک بولمغیل دنیاغه مغرور
امید ایتکان کوزومنی نوری بالم — اتانکدیک بولمغیل رسوای عالم
اکر چندیکه بولسنک قول قناتلیغ — خدادرکاهیده بول مسکین آتلیغ
اوروغلیغ مندیمه تانکلا اوروغ بار — حساب و نامه و وزن و سوروغ بار
اوزونکنی ایله کم بولغان سری کوب — نیچه منکوب دیکانلار بولدی منکوب
بولوب خویش و تبارینک برله مغرور — دیمه منظور اکر دین بولسه منظور
بو دنیادین اکر اوتسنک قوروغ لب — کونکلغه آلمه هرکز یاد منصب
اوتار دنیاده هر کیم بولسه دین لیک — بولور منصب دین آرتوق خوشه چین لیک
عجب آفت ایرور جاه و ظرافت — شرافت نی بیله کورمه شرافت

بیلیب دنیا مقامین غیر معمور — بولور زیرک و زیرک آیتدین دور

کوتارسانک باشقه آرتوغ بولمنک آرتوغ — بولور معلوم صبا اورسه ملک بوغ

خدادین هر نه کیلسه ایلاغیل صبر — اتانکدیک قیلماغیل اوزنفسینکا جبر

خدانینک امریغه قیلغیل اطاعت — زیاد ایت طاعتینک ساعت بساعت

محبت فوطه سینی باغلابیل کا — اتانکدیک عمرونکنی اوتکارمه یلکا

هوس دنیاده قیلمه محترم لیک — ولی بول حالینکا لایق کرم لیک

اگر اوچ کونده تابسنک پرچه نان — یمه یالغوزانی پرمین قیل احسان

کیتارنی بیلسه هر کیم جای تنک کا — یمس تنکه غمین بو نفس لنک کا

جهان مهرین کونکلدین ایله زایل — اتانکدیک بولمغیل دنیاغه مایل

ایشینکنی ایلاغیل کونکوندین اقوای — خدانی سویکانیدور اهل تقوی

اگر تقوی ایشین قیلسنک باخلاص — دیکای شایدسنی حق بنده خاص

اگر بولسوندیسنک جان دلینک جمع — ورع آمین بولوب علم آمین ایت شمع

اگر علم و عمل بر بولسه رنکی — هر آیینه کیتار آیینه زنکی

اگر تابسنک خدادر کاهیده قرب — محبت کاسه سیدین برسه لار شرب

سحرلار قوب کوتار دستینک دعاغه — تیله مونکلوغ اتا برله اناغه

سوزنی کوتاه قیلیب کتابنی ختم قیلماقلاری

کیل الله یار سوز کوتاه قیلغیل — بیلینک نی باغلا عزم راه قیلغیل
قراسنکدورسنی اصلینک قراسنک — بریبدورسن ریاقانی بیله رنک
اولوم طوفانی بوسیرنی قیلیب فاش — دیکای ایچ بولمسه سود ایلامس تاش
قریب جسمینک قریب بولدی هوسکا — نچوک شرمنده لیک سن توسلی کسکا
آقاردی ساچ ندامت اشکینی ساچ — یقانک اوشلاب دهان معذرت آچ
یالنک آقی اثر قیلمادی حاله — اویاله کور باقیب هر دم اویاله
هوبرله توزوک ایش قیلمدینک هیچ — بولوبدور کیچ هوس بازاریدین کیچ
سنکا ایدی اوشل مرد کهن سال — اکر قال اهلیده تا بیلماسه حال
عمل کیم ایلاکای اوز قالی برلان — قالور عزت و حرمت آلی برلان
بولور آرتوق هوس برلان هواسی — بولور حال اوشبو علت نی دواسی
قلم قیلدینک قراکونکلونکنی قیل آق — اوشل ایرنینک سوزین حلقه قیلیب تاق
قراقان یغلادیم توتدیم قلمنی — تون کون ایشتیب مندین المنی
اوزینک قیلمای هوس بازارینی طی — کیشیکا سوزلامک تا چند تاکی
اکر بولسه کونکل نی اختیاری — نه بولغای قالسه مندین یادکاری
بتیب من فارسی تیل ده کتابی — تمام انده مسائل نینک جوابی
همه فتوی و تقوی نینک بیانی — اون ایکی مینک دین آرتوق بیتی آنی

دیدینک شئی قلیلنی ترکی تیلدین — کیچ ایمدی البته بو قال قیلدین
اکرچه بخشی سوز قند و شکر دور — خطاسیدین ولی خوف خطر دور
خطاسی بولمغای ایغان سوزینکنی — تضرع حاکیغه سوز غیل یوزینکنی
خداغه زاری قیلغیل ایرته و شام — ایشینکنی بخته قیلغیل قالمغای خام
حجاب مغفرت یا بقای خطاغه — سزاوار ایلاکای تورلوک عطاغه

رباعیات بطریقهٔ مناجات

خالقا قایل من اوز نقصانیمه — کوب جفا قیلدیم اوزیمنی جانیمه
ذات پاکینک دین عنایت بولمسه — هیچ ایشانچیم یوق عمل قیلغانیمه
خالقا قیلدیم فعال کنده نی — قیلماغیل رسوا منی شرمنده نی
سن اکر رحمت نقابین یاپمسنک — عیب کوب نقصانی کوبدور بنده نی
خالقا تو کتوم عبادت طاسینی — سن توزارسن بنده نی کم کاسینی
قل لارینک بولغانسه عصیان لایغه — آقیزورسن مغفرت دریاسینی
خالقا قیلدیم کناه بیحساب — تانکلاسن سورسانک نه برکا من جواب
من آچارمن جرم عصیان چهره سین — سن یاپارسن عفو رحمتدین نقاب
خالقا قیلدیم کناه بیعدد — جان برور حالتده سن برکیل مدد
نفس شیطان ایلکیدین قوتقارمسنک — بولدی مشکل حالیمیز کا یا احد

خالقا یا اولا یا آخرا ۞ نفس شیطان جانیمه بولدی بلا
گرچه الله یار او تاجیدوریمان قویمغیل دشمن قولیغه مبتلا
خالقا توتدوم فراغت خوابینی ایستادیم دایم جهان اسبابینی
گرچه الله یار ایرور غرق گناه آج انکا اولکانده رحمت بابینی
خالقا عمر ایلادیم فانی بیلان ایمدی بندنک زار ایتار جانی بیلان
گرچه الله یار ایرور زار زبون جانی نی آل نور ایمان بیلان ۞
خالقا پا ایشلاریم باش ایلاکیل خرمن طاعت منکا جاش ایلاکیل
مونده توفیقیم چراغین قولغه بیر انده ایمانیمنی یولداش ایلاکیل
خالقا عفو ایلا اوتکان یاشیمه بخشی قللارنی عطا قیل قاشیمه
گور ایچنده کیلسه ایکی سورغوچی انده سن رحم ایله یلغوز باشیمه
خالقا کونکلوم ده دنیای دونی من ایرور من بنده لارنی آزغونی
گرچه بندنک مونده بولسه روسیاه یوزلارین اق ایلاغیل محشر کونی
خالقا حیف اوتی ماه و سالیمیز بولمدی نافع عیال و مالیمیز
سن حسابیمیزنی آسان ایتمسنک روز محشرده نه کیچکای حالیمیز
خالقا یرلاقه خلق عامه نی اورتاده مندیک معاصی خامه نی
حشرده هر کیمغه کیلسه بر بیتیک انده بر کیل اونک قولومغه نامه نی

خالقا کم ایزلادیم کوی عمل — بخشی لاردیک یورمدیم سوی عمل
سن کرم برله قیامت دشتیده — ایلا غیل اغیر ترازوی عمل
خالقا دیدم کا اشک جاری بیر — کونکلومه دایم محبت یاری بیر
آب کوثر دین منی سیراب ایتیب — هم بنه کو فروک اوتارده باری بیر
خالقا لطف ایلا جنات النعیم — قیلما غیل هرکز کرفتار جحیم
من کنه لیک قل ایرور من سن غفور — من خطا لیک بنده دور من سن کریم
خالقا توز ایلا کای سن راهنمیز — مستجاب ایتکیل دعاء واهنمیز
تا نکلا حیران بولسه خلق اوزلیغه — مصطفی نی قیل شفاعت خواهنمیز
خالقا لطف ایت کدای زارینکا — بنده دور من راضی من هر کارینکا
مغفرت دریاسیغه غرقاب ایتیب — کوزلاریم شایسته قیل دیدارینکا

غزلیات ایشان صوفی الله یار

حاجتیم اولدور خدایا پاشیم باش ایلاسنک — مونده توفیق انده ایمانیمنی یولداش ایلاسنک
ایلکیمه پیرسنک عصائی همت آغزیمغه ثنا — کونکلومه عشق آتشین سالسنک کوزوم یاش ایلاسنک
بار امیدیم کرد عصیانیمنی یوغای آب عفو — ورنه یوقتور چاره سی بندنک قراتاش ایلاسنک
چهره جرمیمنی بالقیل پرده عصمت بیلان — انده مشکل دور کناهیم خلق ارا فاش ایلاسنک
کرچه الله یار ایرور ناقابل نامستقیم — لطف ایتیب بیر مرشد کاملغه یولداش ایلاسنک

خوش کریم کارساز و بنده سیغه مهربان
اون سکز مینک عالم ایچره صیغینی ایلاب عیان

برنه قیلدی کور شال برنه قیلدی کرو کنک
قدرتینی کورساتیب دور خلقه بیشک بی کمان

ایکریم دردیمنی ایتای رحم قیل من خسته کا
بو غریب بیچاره نی سن شاد قیلغیل هر زمان

بر خدانی عشقیده دیوانه دور من عاقبت
خوش عجب سودانی سالدی باشیمه اندر جهان

بیقرار و بینوا و مضطرب آواره من
لیلی و مجنون کبی آواره دور من در جهان

کیچه کوندوز تنکرینی یادی بیلان آواره بول
بیخبر بولمه دمی یادینی ایغیل هر زمان

کاهلار دیوانه بولوب کاهلار مست خراب
بر حقیقت یار او چون هر دم قیلیب آه و فغان

یا رسول الله کناهی کوب بو عاصی بنده نی
قیل کرم برله شفاعت بحرینی منکا روان

یا رسول الله منی بیچاره کا قیلغیل نظر
برچه نی امیدی سنسن بو الجهان و اول جهان

یا رسول الله کرم برله منکا لطف ایلا کیل
کیچه و کوندوز منی کونکلومده دورسن بیکمان

یا رسول الله منی بر دم قراریم قالمدی
دردیمه قیلغیل دوا سنسن شفیع مهربان

یا رسول الله عنایت قیل وصالینکا منی
جانیمی قربان قیلایین همچو اسماعیل روان

یا ابو بکر عمر وقت عنایتدور بو کون
هم ینه عثمان تقی حیدر علی صاحبقران

یا امیر المؤمنین شهزاده لار سیز دین مدد
ایلاسیم عزم سفر سوی مدینه ناکهان

ایکریم داد و رشت پناه ایلاب سنی
ایلاسیم قصد حرم قیلغیل خطرلار دین امان

دایم الله یار ایلار آرزوی تربتنک
قیل مشرف کوینکا ای خاتم پیغمبران

ای برادرلار منی بخشی دیمنک لار زینهار
ظاهریم صوفی نما دور باطنیم کین و نقار

شوملوغیم رسوالیغیم تیکدی ولایت خلقیغه
اینینک اوچون تاغ تاشن چولنی قیلدیم اختیار

بو سببدن مختلط بولدیم غریبلار قومیکا
قیسی حالده اولکا نیمنی بیلمانسون خویش تبار

باش آلیب چیقتیم توتوب اهل توکل دامنین
اسیراکای شاید منی خلق ایلاکان پروردکار

هر برادر کر سوراسه یار مسکین حالینی
ایتونکیز بخشی دعادین کوز توتار بولفکار

جان اکر هم صحبت تندور جهانده غم یمه
بولعزیز مهمان بارینده غصهٔ عالم یمه

بر قریشلیک یولغه کیرسنک قویمه بولداش قدم
بر مویز آلدینکده حاضر بولسه بی همدم یمه

ایکی کونلیک لذت دنیای بی پایان اوچون
فکر ایتیب غم طعمه سینی ای بنی آدم یمه

تنکدست اولدوم دیب الله یار کوب فکر ایتماکیل
یوز ندامت برله عالم دین کیتارسن غم یمه

ایخوش اول عمریکه اوتسه بر نیچه شیدا بیلان
تن لاری خلق ایچره بولسه دل لاری مولا بیلان

بغری بریان کوزلاری کریان یارانلارنی قویوب
حیف اوشل عمریکه اوتسه بنرنی دیک رسوا بیلان

جانفدای اول برادرکیم بو دنیا ملکیدین
کورماسه بر پل یوزینی اوتسه استغنا بیلان

اژدها برلان توقوش قیلغان کیشینی ایردیمنک
ایر اوشل ایردور که تورسه بنده لیک تمغا بیلان

تا که الله یار ایستارسن تیریکلیک غرتین
قاچ اوشل تندین که فکری بولمسه تنکلا بیلان

بو نظم نی خطاب اوزنفسلاریغه قیلغانلاری

الله یار بو کورکه محمل کیتی
یاتقان بری ایلکیندا کی حاصل کیتی

هم قافله نینک قراسیدین ایریلدینک — یول بیلکوچی شجاعت دل کیتی

الله یار تو روشن نه دور ایل کیتی — بو چولده دمی سوایچمایین سیل کیتی

انبار عمل غم دانه کیر کوزماے — فریاد خرمن هوس یل کیتی

الله یار ایل کوبی شاشیب کیتی — دریالار اوتوب عقبه دین آشیب کیتی

سن مونده نچوک فراغ ایله یاتقاسین — همراه لارینک سنکا قراشیب کیتی

الله یار اوزین بیلور کس کیتی — هر پرده کی مردم سخن رس کیتی

شهبازلار ایلکاری طلب قیلغانده — فریاد که طالعینک قوشی پست کیتی

الله یار اوروغ نشانلار کیتی — رخساره سی زرد بغری قانلار کیتی

سن مونده نچوک طاقت ایتیب تورغای سن — سرداش یارانلار نکرانلار کیتی

الله یار یوکورکه دوران کیتی — دوستلار همه انتظار و حیران کیتی

غربت قورینی بیلغه سالیب تیلمور و شوب — کریان کریان بغرلاری قان کیتی

الله یار یوکورکه سودا کیتی — کوب قافله مقصود و اعلا کیتی

آخر سنی هم کیتماس کا محاصل قویماس — تیز راق قدم اورکه قوت پا کیتی

تیشتی کوکسوم ایزدی بغریم داغ هجرانیم منی — بو المده مونچه غمده چیقمکان جانیم منی

دلده صبریم یوزده شرمیم باشده هوشیم قالمدی — کوزده یاشیم رکده قانیم تنده درمانیم منی

تولسیم غمده سولسیم تلبه بولسیم عشقی ده — حسرتیده مونداغ اولسیم یوقتور ارمانیم منی

حالتیم بد حسرتیم بیحد فغانیم بیعدد — قیل مدد مندیک یقیلغان قلغه سلطانیم

غصهٔ دل قصهٔ مشکل کا قالدیم آی یل — آب کل ایچره خجل قالغان تن و جانیم مینی

ایتور الله یار یغلاب زار هر لیل و نهار — تیر عشق یار تو کیسه کاشکی قانیم منی

در بیان قواعد حج

ای یار مهربان اگر از من جدا روی — در حفظ حقتعالی روی هر کجا روی

با مقصدت خدای رساند علی الخصوص — با خانه مبارک ام القری روی

روزی رسی بمنزل احرام ای اخی — لبیک گفته گفته بجان بجان فدا روی

چون پا و سر برهنه در کفن شوی — یکبار از تفاخر تاج و قبا روی

کردی تمام فعل طبیعت بخود حرام — ما همچون فرشتهٔ تو بسوی سما روی

بیرون مکن ز خاطر خود عهد دوستان — چون قابل دعا شوی کوی وفا روی

از رفع القواعد حق که بیان نمود — تا که فتد بچشم چو مرغ از هوا روی

بینی سیاه پوش مربع نشین نگار — جانرا کنی فدای وی از خود فنا روی

با صد هزار شوق صلت کی آنحریم — چون سه چهار مرتبه پروانه سا روی

وقتیکه بوسه حجر الاسودش کنی — از جملهٔ سواد تعلق رها روی

در جمله با بها و مقام خلیل حق — با دیدهٔ پر آب رخ کهربا روی

رکن عراق و رکن حطیم ست رکن شام — در هر کدام رکن بصد التجا

هم بین سنگ رکن یمانی دعا کنی — گویا که زیر سایهٔ عرش علا روی

دیوار کعبه را بگیری کنار خود — در بحر شوق غرق شوی و ز پا روی

آنجا که عفو مغفرت از حق طلب کنی — با کوچهٔ دعا بامید لقا روی

آنگاه در مقام خلیل جلیل خود — بگذارده دوگانه بحمد و ثنا روی

حاجات دوستان از خداوند خود طلب — وقتیکه در میانهٔ مروه صفا روی

ساعی شوی میانهٔ میلین اخضرین — آنگه بسوی وعده که کبریا روی

در راه او که مسجد نهرست حجره ها — اینجمله حاضرست بکوه منا روی

هم مسجدست آنگه دگر غار مرسلات — با سوی هر یکی بهزار اشتها روی

هم موقوف رسول علیه السلام هست — آنشب در آن مقام بچندین رجا روی

هم در رهست مزدلفه مشعر الحرام — زانجا بکوه رحمت جل علا روی

از یاد خود مپوش من روسیاه را — بالای آن جبل که ز بهر و عبا روی

یعنی که آن جبل عرفات الاجابتست — با صد هزار امید بمقصود ها روی

بینی دعا و زاری چندین هزار خلق — آنجا تو هم بزاری و یار بنا روی

چون کشتهٔ غرق در عرق جرمهای خویش — سر را فرو کرده به بحر فنا روی

آنجا چه جای جنبش از ها نشستن است — گویا قیامتست که دار القضا روی

آنروز جمع قصر بسازند ظهر عصر — خوش دولت عظیم که با اقتدا روی

زانوقت باز تا بفرو رفت آفتاب — بازاری و تضرع با التجا روی
تا که ندا رسد که دعا مستجاب شد — از خویشتن ز شادی آن یک ندا روی
آنگه بسوی مزدلفه که روان شوند — با قصر و جمع کردن شام عشا روی
هفتاد سنگ جمع کنی مثل باقلا — از خفت خواب البته آنشب فرا روی
در وقت عکس که بگذارند بامداد — با مشعر الحرام از آن دلگشا روی
تا اسفرار باشی تو در مشعر الحرام — پیش از طلوع شمس بکوه منا روی
قربان امر او بکنی جان خویش را — وقتیکه با منا بمقام فدا روی
سر را سترده نیز همه امرها کنی — بار دگر بکعبهٔ مقصود رسا روی
طوف دوباره عمره بجا آوری تمام — بهر امید عفو مقام رضا روی
آنگه شود گشاده در خانهٔ عتیق — بهر دُل بیت عقیده فزا روی
داخل شوی بوعد که کان آمنا — از درد ما بگوی بدار الشفا روی
آگاهی از حقیقت آن خانه رو دهد — چون مخلصین بدیدهٔ اخلاص دا روی
هر سنت ادبکه در آنجا نوشته اند — از لطف حق تمام ورا جا بجا روی
جاهای پر فرح که در اطراف کعبه ست — با سوی هر مقام بصدق صفا روی
بیرون مکن ز ذهن شریف این کثیف را — با منزل تولد نور الهدی روی
با قبرگاه مکه معلا ست نام او — یعنی بآن مقابر جنت نما روی

مسلمانیغه هیچ بولمه مکابر — بارور جابر ایرور ای نفس جابر
توشورمه نفعی یوق رنجش میانه — سنی ایلتور زیانه تا زیانه
تیریک یور کونچه ظالم اولکانی خوب — کنه دین هر نیچه کم بولغانی خوب

حکایت حجاج

مسلمانیغه برکون ایدی حجاج — دعای خیر اوچون بزکا قولینک آچ
دعاغه قول کوتاردی اول نکو حال — یارب دیدی بو ظالم جانینی آل
دیدی حجاج اوشل مرد خداغه — تیلینک باردی نچوک مونداغ دعاکا
دیدی حجاجغه اول مرد نکو سیر — سنکا هم برچه مؤمن لارغه دور خیر
کناهینک کم بولور اولسنک اکر تیز — کیتار ظلمینک الارنی باشیدن نیز

طمعدن قاچمق نی بیانی

کیل ای آزاده بول همت بیلان یار — طمع زندانیغه بولمه کرفتار
بریکا بولمسه دنیا ایشیدین — اور استغنا طمع قیلمه کیشیدن
خدا اینک هر نه بیرسه قیل قناعت — یورک نی قیلمه منت دن جراحت
یوکورسنک کونده برکدو اوچون چند — بخارادین یوکورسنک تا سمرقند
بدخشاندن کوتارسنک یوز سری تاش — بهاسی بلخ ایچنده بولسه برماش
اکر باشی بیلان چاه قازسه بنده — کوزینی یاشیچه سوتابسه انده

وکر قازسه اریغ کر بیک بیله مرد — انکا بر خوشه جو قیلسه پرورد
بو محنت برله تا بسنک برچه نان — کیشینی منتی دین اولدور آسان
قدرغان برله رزقینک قدری تا شمس — کیتار قدرینک قدر دین هرکز آشمس
توکل کنجیدن ای یوز او کورکان — بو یورغان غه مخالف دور بو یورکان
الا بولکان الا یورکاندن آرتوق — کومولکان تیرمولوب تورکاندن آرتوق
اکر تاش چیناسه ایلدن چیقیب تاش — کیشیکا ایکمکای قل همتلی باش
طمع نانیغه لب آچقونچه اول آچ — طمع بویه کورونمای بوییدن قاچ
اکر قرنی برار تویماسه قرنی — کیشیغه ایتمکای ایر بنده سرنی
طمع لیک سیلیدن به دور سیلینکان — تیلانکاندن ایرور آرتوق تیلینکان
طمع قیلمه تا یارغه زرنکارین — بو زر مهری بو زر دین نی حصارین
کیشینی مطلبی سیم بولسه یا زر — خلیل نی آته سی هم بولسه آزر
مصاحب بیلمکیل دنیا خصیمین ... — نسیم معرفت ایسته نه سیمین
ایما کلاب توشسه کیتیسه ایت بیلا پوست — طمع قیلمه کیشیدن توشه ایدوست
غرض دنیا بولوب ای آدمیزاد — عزیز عمرونکنی هرکز قیلمه برباد
کیشینی خدمتیده باغلاسنک قول — جلا ویدا یو کورسنک بر قدم یول
بو یورکاندن فنا کیچکانینک آرتوق — بو نعمتدن زقوم ایچکانینک آرتوق

ولیکن تیکسه خاص ایرنینک جلاوی — سعادتدور دلینک دردیغه داوی

اینینکدیک ایرنی درکاهیدا قیش یاز — عزیز عمرونک نی اوتکارسنک ایرور آز

اوشل ایرنی ایری کیم بی ریادور — قدم تفراغی کوزکا طوطیادور

اینینکدیک بنده نی بولسنک کداسی — نه دولتدور خدایم نی رضاسی

اینینک پروانه سیدور خرمن زر — دمی سودور اول ایردین مشک عنبر

سعادتلیک مرید اول حق رهنده — بیلور یول باشچی نینک درکهینده

نه رسوا پیر ایرور نفسی اوچون خوار — مریدی ایشیکینده یورسه اول زار

حیا یوق شرم یوق هرکز الارده — بتیکلیک هادی لاردین نسخه لارده

کیچه کوندوزکا کیم نی قوتی یتسه — حرام ایرمیش اوزینی سایل ایتسه

بنی ایدی قیامت بولسه ایدوست — طمع کین نی یوزیده بولمغای پوست

بیلایدیسنک بو سوزنی ایسته مشکات — طمع برله کیچورکان حیف اوقات

حکایت ثوبان

عجب مرد ایردی ثوبان اتقیاده — اول آتلیغ ایردی برکون ایل پیاده

قولیدن بیرکا قمچی توشتی ناکاه — توشوب آلدی اوزی اولمرد آکاه

یاران لار ایدی اول پاکیزه خلقه — نه بولغای ایردی امر ایتسنک بو خلقه

دیدی ثوبان طمعدن بولمغا یدیب — آلیب بیر کیل دیماکنی کورمدیم ایب

محبت سیز کیشیدن قاچمق بیانی

کیل ای طالب کوزونک عبرت بیله آچ
محبت سیز کیشیدین قوش بولوب قاچ

محبت اهلینی جویانی بولغیل
اوشل کیم اوچرادی قربانی بولغیل

کیشینی کونکلی کیم بیکانه بولسه
ایرور دشمن اگر همخانه بولسه

محبت سیز که بولدی هر قیو ذات
اگر فرزند شیرین دور ایرور یات

محبت بولمسه هر کیمده ای خیر
اتانک بولسه ایرور بیکانه غیر

اقاریب یورمسه کونکلی اقاریب
قولونکدن کیلسه هیچ اولتورمه باریب

اگر بیکانه نینک داغی بولسه
انکا صرف ایت کوزونکنی یاغی بولسه

جگر بندینک یوراکینک کوشه سیدور
اننینک مهری قیامت توشه سیدور

اننینکدیک یار ایله چون ایلادینک عهد
ایچورسه زهرانی بیلماک کیراک شهد

تیلاسه بورکنی برمق کیرک باش
اگر جان ایسته سه قیتار مغیل قاش

اگر بولسون دیسنک نیکیل اغیرلار
چیقیب بریانه تاب بریان بغیرلار

قیلور صحبت اثر ای طالب راه
مونینکدیک جاری بولدی عادة الله

نه کیم توزکا نیغه توشسه بولور توز
که اندین اوتسه نیچه کیچه کوندوز

اگر چندیکه ناقابل لیکینک بار
نکولار جمعیدن ایریلمه زینهار

اگر چیقسه ایپک نی جمعیدن لاس
بولور غرق سیاهی ایها الناس

اوزین قیلسه قیومس نقره کاضم — قویارمس آتینی خلق اوغلی درهم

آلور صحبت ده بر بردین کیشی بهر — اگر کوب چشمه بر بولسه بولور نهر

جماعتدن اوزونکنی قیلمه ممتاز — چاپار کوب توبدین ایریلغان قوشه باز

کله کابوری چابسه ای فلانی — قیو ایریلسه اول تیشلار آنی

یوروسنک یکه دیو باشینکنی بیخر — قراقچی توبدین ایریلغان نی سیخر

خدانی رحمتی بولسه جماعت — ایرور رحمتدن ایریلغان شناعت

نه اول جمعی که غفلت اهلی بولغای — بهایمدن زیاده جهلی بولغای

الار نی صحبتین بیل زهر قتال — بوزار کوب صحبتی نی بر بد افعال

کیرک صحبت ایلی بر تن بر رنک — برص بر روی ناخن بولسه هم رنک

اگر کیلسه مضر نفرت قیل اندین — یلاندن نی ضرر کورسنک یل اندین

حکایت دیو

دیدی بر دیو حاسد یانه بر کا — باریب کیدایت فلان فاحشلی بر کا

دیدی اول فرقه دن فارغ بول ایا — الار دور بر بریکا رهبر نار یا

بیلیب دور ظاهر دشمن لارین دوست — ایمس حاجت که کیرسه رک بیایه پوست

دنیادین تجرد حقنده

کیل ایسالک اوزونکنی یولغه سالدینک — اولوغ همت عصاسین قولغه آلدینک

اگر قالمایدیسنک کیرکان یولونکدن — تجرد دولتین بیرمه قولونکدین

کیین کا باقمه غودیک بولسه بنده — بیتار مقصودیکا تیز ایزلاکان ده

اگر باقسنک کیین بو تاغ و چول ده — مبادا قالمغای سن اورته یولده

مشقت بولمسه سونغان بو یونده — به اندین بولغانی یرنینک قویونده

عبادت بنده نی منظوری بولسه — به اول ایرنی اویده حور بولسه

ولیکن ایتمسه شهوت جدالیغ — کونکل کا توشسه قصد کدخدالیغ

دیانت ایسته کودکنی طلب قیل — اگر تا بیلمسه کنجیده خب قیل

اگر زنکی بچه دور کوزلاری کور — اوکیم مستوره بولسه بیل انی حور

اگر چندیکه بولسه بنده زاده — انی صاحب نسب دین کور زیاده

تیلی نی اوزینی شرم و حیاسی — یوزینی آقی دور ایرنینک رضاسی

اوشل خاتون که نامحرم نظر دور — اگر شمس و قمر دور ماچه خر دور

اگر چندیکه بزرک زاده دور اول — یقین بیل تورت ایاغلیق ماده دور اول

انی منع ایتماس ایر دور بی حمیت — خلاصه ده ایرور مونداغ سویت

بغیرت ایر بولور راضی قضاغه — بیبار ماس خاتونین توی عزاغه

بولور راضی قرایرغه تیقارغه — قچان راضی بولور اویدن چیقارغه

غرض ای بنده لار ناظر بولونک لار — یمان یول فرقه کا حاضر بولونک لار

بنی آدم ده بار دور بر فریقه — توتارلار اوزلارین اهل طریقه

الار شرع نبی نینک دشمنی دور — الارنی آتی یعنی روشنیدور

الار اوزلاریغه عارف قویوب آت — اوقورلار عامی لارکا یخشی ابیات

ولیکن ایتوشور بیهوده معنی — اوزینی یولیکا سالماق کا یعنی

الارده بولمغای هیچ یخشی نیت — عیال و اهلیده بولماس حمیت

جمیع جانورلار توشسه کوزکا — حمیت لیک بولور تونکوزدن اوزکا

الارنی فعلیدور تونکوزکا اوخشاش — شریعت منکریدور آغزیغه تاش

الارنی فعلینی کیم یخشی بیلدی — بولوب کافر یانار اوتغه یقیلدی

بولوب دور هم تقی بر فرقه پیدا — آتی مؤمن ولی نفسیغه شیدا

یغارلار پاره بوینی یوغان نی — سالورلار اورتاغه قیز و جوان نی

اگرچه روشنی ایرمس بو اوباش — ولی بو ایش شریعت حکمیدن تاش

بیتیب دور بو الحسن اول یخشی بنده — کتاب تنبیه الضالین ایچینده

بو ایغان فرقه کیم ضال و مضل دور — شریعت اهلی بو ایلدن خجل دور

اینانسوندیب تقی بر نیچه بیعقل — قیلورلار خواجه احمد دین مونی نقل

خدانی دوستی بولسه خواجه احمد — قیلور مو هیچ مونینکدیک بدعت بد

شریعت ده ایدی اول آفتابی — قالیب دور بزکا اول ایردین کتابی

اوشل سلطان بیتیب دور بلکه انده — چیقارمو نداغ فریق آخر زمان ده

اننکدک فرقه ملعون خدادور — الارنی فعلی سنتدن جدادور

بو ایشلار بیشک و ریب ایمسلمان — اوشل قطب زمان کا ایردی یلغان

قیو ایردین که نقل ایتسه بو ایش نی — اینانمانک زینهار انداغ دیمیش نی

ولی بولسه اوکوغ یولدن تایارمو — خلاف شرع پیغمبر ایتارمو

انی شانیغه یلغاندور بو افعال — اگر جین بولسه ایرمس صاحب حال

ولی بیلماس میز اول ایغان کیشینی — قیلیب اوتکان ایکان شیطان ایشینی

آلیب بارسه کیشی اهل و عیالین — کوتارور بی حمیت لیک و بالین

حرام ایشنی که طاعت بیلسه انسان — ایرور بول اعتقادنا مسلمان

برادرلار بیلینکلار راه حق نی — توتونک دشمن اوشل ایغان فریق نی

قیامتکون قوشولسه جان ایله تن — قوپار هر آدمی اوز دوستی برلان

حکایت

پیمبر داریده بر کور گدائی — کیلیب ایردی تیلاب خیری خدائی

توروب ایردی قراشیب بعضی ازواج — غضب برله قرادی شاه معراج

دیدیلار ای شهنشاه قبایل — بز اندین قاچمادوک کوردیب بو سایل

الارکا دیدی لار سلطان ابرار — اگر کور بولسه اول سیزلارده کوزبار

الار بیز بیلمادوک دیب زاری قیلدی — کهرلار کوزلاریدن جاری قیلدی

نه سوز پیغمبر ازواجیغه ای خاک — الار ایردی جمیع شبهه دین پاک

تعجب فتنه لیکدور بو زمانه — توشوب دور ایرلار احولی یمانه

خردمند ایشتیب مندین نیچه پند — بو سوزکا بولدیم عامل اگر چند

زمانه خاتونی نی یولغه سالماق — ایرور آسان اول ایشدن جنگ قیلمق

اوزولمس سالمه نی بو بنونک کا سالمه — اگرچه آلمه دور رخساری آلمه

دمی عیشی که بولغای آخری سرد — انی خوشلاب قبول ایتمه اوزون درد

باله دیب سالمغیل جانینک بلاغه — باله برله بولورسن مبتلاغه

مسلمان آلی بولسنک آلمه آلین — اگر آلسنک قبول ایتمه و بالین

قویوب تنگری تعالی نی رضاسین — نچوک تن دور قیلور زن مدعاسین

اگر بار آلغانینک نی یخشی حالی — دیمه خاتون دیکیل دین نی کمالی

خوش اول زن بیلمسه بیهوده دیرنی — سچوک لفظی بیلان شاد ایتسه ایرنی

اگر اون یل اویده بولمسه اون — اونی چیقماس اونی ایتورکا بر کون

بیلور ایرالدیده دادیک اوزی نی — وگر یوز تیفسه قیتارماس یوزی نی

اگر اویسه کوزین کلفت بیله شوی — توروب اویدین چیقارکا ایلامس اوی

سرین فاش ایلاماس کرغمده اولسون — اگر تنگ بولسه ایتور بولسه بولسون

اگر زن نی مونینکدک بولسه خشتی — انی بیلکیل بو دنیانی بهشتی
ایلیکغه توشسه مونداغ نازنین گل — دیکیل بوسنده دور بوسنده من قل
سرای آخرت نی زادیدور اول — عنایت گلشنی نی بادیدور اول
قرادیمه قرا خوش فعل خویی — نکو دور نه کوچه کورسه نکویی
غنیمت کور تا بیلسه خلقی خوش کور — بلادور جانینکا ماه سخن شور
آقوزور آقلغین کرکیلسه تیلکا — قیزیلدیب آلمغیل بدخو قیز ایلکا
یمان بولسه نعوذ بالله ایدین — یمان دن اوزکا هیچ کیلماس یماندن
یمان خاتون شیاطین قمچی سیدور — قولونک باغلاغوچی ارغمچی سیدور
دو عالم ناری بولسه ناری کیتیسون — کوزونک کورمس کاشوم دیداری کیتیسون
اگر اول کیتمسه سن کیت آلیب باش — کوتاریب بورمغیل تاغدن آغیر تاش

حکایت

نکو ذاتیغه ایدی بر نکو خوی — ایرورسن بو العجب منقاده شوی
دیدی قصدیم منی تنکری رضاسی — بیتار بو اورتاده ایرمدعاسی
اگر طاعت میسر دور بو ایش ده — نچوک سونمای بویون امر ایلامیش ده

شیخ کامل ایستمک نی بیانی

کیل ایصو نی امید ایتسنک صفادین — قریش چیقمه طریق مصطفی دین

عمل قیل اتکا قیلمای عمل کا — توکل ایلا غیل عز و جل کا

عمل قیلمای صفا بولمس کونکل ده — ایاغ سیز هیچ کیشی یورمدی یولده

قچان قول سیز کیشی بولغای شناور — شناور من دیسه هیچ قیلمه باور

سالیب دور اهل سنت راه عامه — بو یولدین چیقماغیل اوزکا مقامه

دیمه تو تدوم فلان بزرک ایشینی — قویه کورمه نبی نینک قیلمیشی نی

اوشل بزرک که صاحب همتیدور — رسول الله نینک خاص امتیدور

پیمبر قیلغانیدن قیلمغای تاش — اکر چندیکه بولسه کوز بیلان قاش

شریعت حکمیدین تاشقی ریاضت — ایمس طاعت قباحت دور قباحت

عمل قیلماق اوچون کیرسنک بو یولده — کیرک دور شمع علم البته قول ده

قرانغوده قدم قویسنک یازارسن — اکر کوز بولمسه یولدین آزارسن

ایرور چونکه عجایب پر خطر راه — قدم قویسنک ایاغ آستیده دور چاه

توزوک یول دیب قدم اوتروسالورسن — قدوقغه توشکا تینک بیلمای قالورسن

کوزونک کر بولمسه ای عقلی هشیار — عصاکش سیز قدم هیچ قویمه زینهار

اکر عالم سوزین خوب توتسه عامل — انی عامی دیمه ای مرد کامل

اودور جاهل بیلیب مرشد اوزی نی — قولاق کا آلمغای عالم سوزینی

دیانت بیخیدور علم عقاید — تامور سیز شاخه سو بیرمق نه فاید

بو محکم توب شجرنی شاخی اعمال — لباسی بولدی تقوی میوه سی حال

عجب اصلی که فرعی فی السما دور — چیقارور هادی علم رهنما دور

بدون علمی اگر قویسنک انکا پای — تایب کتیبسنک سنی احوالینکا وای

ایلیکغه دامنی هادی علم آل — چیقیب شایدیکای سن میوه حال

عجب دور یرداکی تورکان عماغه — اوزاتور ایلکین اثمار سماغه

ضعیفی اسه فقه ضروری — میسر دور انکا طاعت سروری

اوقور بیلمیسه ظاهر لفظ قرآن — نچوک معنی سینی بیلکای اول انسان

اگر مغزین آلیب دور مرد طاهر — نچوک قالدی کورونمای قشر ظاهر

ایرور دین علمی چون زردالو ایدوست — ملذذ دور انی هم مغزی هم پوست

برادرلار بو دور بو قل نی عرضی — ولی بولغای موقیلغان ترک فرضی

ایرور فقه ضروری فرض عینی — یمان دور طرفه نادانلیغ نی شینی

بو ترک اوزره بولور ترک فرایض — نچوک بولغای ولی تانکلا عرایض

اگر بیلمیسه اول علم عقاید — بولور اول اکبر آثامه عاید

اینکدیک تیلیه کسنی ای نکو ذات — ولی بیلمیه اگر کورسنک کشوفات

یوموب کوز اویقوده کورکان بیله کس — ولی بیلماس انی مرد سخن رس

بو کورمکدین اوزین بیلسه زیاده — دیکیل آتدین توشوب بولدی پیاده

بورونغی حالیدن قیلدی تنزل — توشار سرکشلی قلغ بوینی کاغل

نه یخشی یار اوزین بیلسه کنه کار — بولور کورکان سری قورقونچی بسیار

اکرچه بولسه کوب پنهان سجودی — کورونمس ذرّه چه عارف وجودی

رضای حق انی مقصودی بولسه — حیا و علم حلم جودی بولسه ...

اننک اخلاص قلوق بولسه و بس — ریادین بولمسه کونکلیده بر خس

جمیع ایشلارین سالسه خداغه — قولین تا بشورسه اول مرد خداغه

حکایت امام شیخ بصری

امام اهل سنت شیخ بصری — امید اولدور که جنت بولسه قصری

انی بار ایردی بر عامی مریدی — ولیکن تنده ایردی کشف دیدی

مریدی کیلمدی بر نیچه ایام — اوزی تا بتی انی اول شیخ اسلام

دیدی قیلماق او چون اول عامی نی آل — منکا اسرارینک ایغیل ای نکو حال

دیدی هر که که خفتن کیلسه قرشی — یتار من لحظه ده ایوان عرشی

ملائکدک بولوب عرش ایچره ممتاز — خدا برلان اوزون شب ایتامن راز

دیدی بارسنک اول منزلغه چون باد — بو مسکین آتی نی هم ایلا غیل یاد

ینه کیچه کا اول منزل کا یتی — حسن آتین تیلیغه جاری ایتی

بوزولغان کوردی عرش دلکشا مین — نجاست خانه ده کوردی جا مین

یقین بیلدی مونی شیطان قیلیب قید — قیلور ایرکان مونی هر کیچه سی صید

انابت قیلدی باریب قیتیه باشدین — میسر قیلدی علم آتلیغ قویاش دین

بوزر باطل نی توز عالم نی آتی — فکیف اول یرده حاضر بولسه ذاتی

اریغ علم و عمل دور رهبر حال — بو ایکی بال ایلان اوچقان ایچار بال

اگر بولمسه علمینک ای سبک سیر — بیلور بالینک و بالینک برچه سین خیر

اگر بیلسنک نکو افعال بد دین — نعوذ بالله انداغ معتقد دین

موعظه

کیل ای عاقل بو یورسنک عقلینک ایشکا — اوزونکدن کیتما کیل دانا دیمیشکا

اگر بالا چیقیب کیتسنک اوزونکدین — یقیلغای سن تایب کا یوزونکدین

اوزین بالا توتوب کبر ایلاماک دین — نه چابکلار یقیلدی لار ایاغدین

اگرچه هر کیچه دل مخزنینه — باقارسن کوب توروب کوبتورمه سینه

اگر چندیکه بولسنک قطب ابرار — دیکیل نی دانشیم نی دانشیم بار

نهال محنتینک برسون دیسنک بر — رضای حق اوچون علم ایت میسر

اگر باغینکده بولسه گل ریاسی — قچان بولغای چراغینکنی ضیاسی

اگر حالم زیاندن خالی ایرمس — حقیقت اول کیشینی حالی ایرمس

اوقور بولسنک اوق اوز نفسینک کوزینه — قراجین کوز بیلان مصحف یوزینه

محقق عالم اولدور عادل اولسه — نه کوب جادل یوکوروب جادل اولسه

جدلدین قالکه قیل اوستنده دور قال — یقیتسانک یا یقیلسنکدور زبون حال

وجودینک عقبه سی ایرمس الاشه — تلاشه کیلکان اولتورمس تلاشه

اوقوردین دور غرض تنکری رضاسی — نه اول علمیکه بولغای خلق ایذاسی

یانیب کیلکانده محنت شمعی ای یار — یانیب توتمه هوا بادیغه زینهار

زمانه خلقی اکثر طالب قدر — بولایدیب صدر مجلس قان قیلور صدر

اوقوبدور اکر خالص معانی — یورک قانی بیله آثار قانی

اکر قیلدینک میسر علم ایشیدین — ایاغینک باسمه ایکری کورکیشیدن

بیلیب اوز دشمنینک قیلمه انکا حرب — کوروب اوتغه اوزین سالمق نچوک ضرب

موافق علمیکا قیلسه ایشینی — دیکیل ارباب علم انداغ کیشینی

تورع شرطیده ای مرد کاری — کراکدور البته قاری و قاری

حکایت بدبختان

بتیب دور جامع مشکواة ایچنده — نبی دین سوردی بر سورغوچی بنده

یمان لارنینک یمانی قیسی انسان — جوابین بیرمدی انکا اوشل آن

اوچ ایغان سونک جوابین بیردی آنی — یمان عالم یمان لارنی یمانی

ینه ایدی اوشل همراز محبوب — که خوب لارنی خوبی هم عالم خوب

دیدی پیغمبر عالم غه هادی — ایرور دوزخده برشد تلی وادی

اوشل وادی نی جب الحزن اتادی — ریالیک قاری لار جای او وادی

جهنم کونده تورت یوز قتله اندین — پناه ایستار خدای ذوالمنن دین

خداوند ایراغ اتکیل ریادین — ایرمه صدق اخلاص وضیادین ص

تکبرلیک عالم نینک بیانی

کیل ایزاهد قولونکدن برمه طاعت — زیاده ایت طاعتینک ساعت بساعت

اویاتلیغ پیشه قیل خوف طمعدین — ریاضت ایلا تقوی ورعدین

فراغت برله هیچ عاشق یاتارمو — کیشی راحت بیله عاشق ایتارمو

اگر قل خواجه سین جوینده بولسه — یاتارمو یولده عاشق بنده بولسه

یکیل کم کیچه تورماغدن ینک غم — بولور ایش کم اگر کوب تولسه اشکم

ایکام عهد ایتسه فاطلبنی تجدنی — قویارمو بنده لار بو جهد وجدنی

آغیر جسمینک اگر بولسون دینک ساغ — سناچ آغزین سن آچ البته کمراغ

ریاضت میوه سیدور مثل ینقاغ — اگرچه ظاهر شیخ باطنی یاغ

معیشت ظاهر نرم آخری قهر — یلان نی تاشی یومشاغدور ایچی زهر

بیلینک نی باغلاغیل خدمتکا چون نی — شکر تولدورسه شاید قلبینکا حی

ریاضت خاکیغه هر کیچه اور باش — یوراک قان ایلاسه لعل آته نور تاش

بو دور عاقل بو دون نی سجنی بد بوی — بلند اوی ایسته سنک نفسینک کوزین اوی

تو شاب قالین یا بیب طاعت جمالین — قویوب سن باشینکا بالین و بالین

تیله نفسینک تیله طاعت کا کم کم — مکر بولغای ایکیماس کردنینک خم

کوزونکدن ایلا غفلت اویقوسین دور — ولیکن بولمغیل طاعت کا مغرور

اکرچه بولسنک اهل علم زهاد — تکبر قیلماغیل اصلینک نی قیل یاد

تکبر ایلاماک شیطان فعالی — یغی و زاریدور آدم نی حالی

ریاضت بر له هم آچسنک کوزونک نی — عزازل دیک اولوغ توتمه اوزونکنی

اکر یرنی یوزیغه ایلاسنک درس — تکبر بولمغیل بولغیل خدا ترس

سنی کیرکان یولونک طرفه اوز قدور — اراده سانی یوق بنده توز قدور

عجب یولدور اراده کوب خطر بار — کیشی بیلماس جبین یتکای موشونقار

کیشی بیلماس بو عمان آستیده فاش — جواهر پاره قیمت دور مو یا تاش

اکرچندیکه کوهر پاره دورسن — یقین بیل بنده سن بیچاره دورسن

همیشه بنده دین دور زار قیلماق — نه حد دور باشینی یوقاری قیلمق

تواضع لیک بولوب تکمیل اوزینک کم — شجر کیم میوه لیک بولسه بولور خم

تیراکلیم اول کوتاردی یوقاری باش — ثمر سیز بولدی کوردونکمو انی فاش

کیشیکیم خاک ره دور بی ریا دور — یقین بیلکیل که کوزکا طوطیا دور

کیتاردمده تولایدین پست اوتارکون — صباحیقسه بولور عالم دین اوستون
نه بولغای قطره دیک قیلسنک اورینک کم — کهر بولسنک تا قیلسنک تاج مردم
اکر فیض ایسته سنک قیلمه تکبر — بیوکغه آقمغای بحر اولسه هم پر
اکر توتسنک طریق مصطفی نی — یمان کویدور تکبر کویدور آنی
آغیر توتی اوزی نی سنک خاره — طلب بازاریده کیرمس شماره
کیچیک بیلدی اوزی نی حالینی در — بهاسیدور خریدار آلدیدا پر
ایکرمیش جذب عشق اشکسته کس نی — یغار کرداب اکثر خار و خس نی
اکر نفسینک همیشه توتمسنک کم — درست اخلاص برلان بولمغای هم

حکایت عزیزی

عزیزی کاملی نی جاهل خام — قبیحه لفظ برلان بیردی دشنام
توتوب سقالینی اولمرد خوش خو — دیر ایردی اوزتنی کا ای خنک رو
سنی رسوا لیغینکنی ایرته و کیچ — اوزوم ایغان کا باور قیلمدینک
بو مومن دین ایشتیب کیلتور انصاف — نکولار اهلی من دیب اورمغیل لاف
انا انصاف انا خلق ای برادر — اوزونکنی عیبینکا سن یابمه چادر
اکر سن قیلماسنک نفسینک شکستی — یتار سقالینکا هر کونه دستی

بیان توکل

کیل ایعاشق کونکلنی ایلا کیل بر — طریق کعبهٔ مقصودینکا کیسر

نچوک بولغایدیبان اندیشه قیلمه — توکل ایله اوزکا پیشه قیلمه

توکل بنده نینک یولداشی بولسه — عجب ایرمس قراتاش آشی بولسه

اگر همت کیشینی یاری بولسه — عجب یوق جزره لار بازاری بولسه

یتار آخر توکل ایلاکان قل — توکل قیل توکل قیل توکل

ایرور بر اختیار جزئی سندین — طلب قیلغانینکا یتکورماک اندین

اگر توتسه خدا قل خاطرین فاش — چیقار هر گوشهٔ دین خضر والیاس

اگر بیتکورسه مولی قل ایشینی — قیلور مشفق کوزیغه هر کیشینی

اگر لطف ایلاسه بستان بولور چول — آلو اورتاسیده پیدا بولور یول

اوتارده اژدر آغزین سورسه پاینک — زیان ایتمس امان ایتسه خدا ینک

ایکام قم دیدی اول قم دین بولوب جست — محبت قمقمیدن قیل اوزینک مست

بوزوغ یرده یاتیب بولمس ایشینک به — مکاناً طیباً فاذهب بعونه

اگرچه بولسه سنده اهل فرزند — یراتیب دور الارنی هم خداوند

اوزی قیلدی الارنی جسم ایله جان — بیرور البته جان بیرکان خدا نان

عزیز جان چیقمسه قالب لاریدن — کیمیاس نعمت حق لب لاریدن

سنا غلیق عمریدن تا جان توکانمس — یقین بیلکیل آغیزدن نان توکانمس

اگر دریا تو بینده بولسه جاینک — بهانه برله تیکورکای خدانیک

غرض هر قیده ای فرزند آدم — سنا غلیق روزی هرگز بولمغای کم

کیشینی بولسه مونداغ اعتقادی — انکا بوستان ایرور هر قیسی وادی

وجودونک خار خاشاکی قالین دور — یالین سنک هم هوا اوچمس یالیندور

مینیب همت براقین جیق قالین دین — یالین محکم توتوب ساچرات یالیندین

تیب دور سال عمرینک ای تبه حال — توکل سالی مقصد بحرینه سال

کیریب جان بحرینه ای نفس ظالم — دیمه سالم منی تیکای موسالم

تیار تیماس لیکینکدور حکم رب ده — ایران لار شرطیدور اولمق طلبده

توکل نی طلب قیل آدمیزاد — یوکور غیل کعبهٔ مقصدکا چون باد

کیریب بولغه کوروب اعلام آثار — اوزون بردیب کمان بر بولمه زنهار

بو بار ماقده اگر بارمق سالور شیر — قچان قیتار توکل ایلاکان ایر

خطر دین اهل همت خیره بولمس — اگر ایل تیره توتسه تیره بولمس

توکل دن کیشیکیم آلسه بهره — قچان زهره اورار عرق اولسه زهره

یمه روزی غمین هیچ یرده ای یار — کیم اسرارینک بیلور اول یخشی اسرار

خداکا قیلسه هر کیم خوب توکل — نه یرده بولسه ضایع قالماس اولقل

حکایت عبد الله ابن مبارک

مبارک اوغلی بر کون اوا شیب راه
عجایب سوساغانده کوردی بر چاه

کیچوردی کونکلیده تاپیلدی مطلوب
اکر دلورسن بولسه ایدی خوب

اوشل دم ده بر آهو کیلدی سوساب
تا شیب حقیقتی قدوقنی آغزیغه آب

اول ایچکان سونک اوشل شه باردی جه کا
یتار یتماس ده اول سو توشتی ته کا

دیدی یارب بیرورسن آهو کا آب
منکا بیرمسسن ای سلطان وهاب

ندا کیلدی اوشل وجه حسن کا
تیلینک باردی سنی دلورسن کا

ایشتیب بول ندانی بولدی بیهوش
ایچیدین قلزم ذوق ایلادی جوش

محبت جامی هول قیلدی تماغین
تیریک لیکده اونوتی سوسماغین

ایدی اول دم ده ایرهم اتقیاده
یوز آنچه همتی بولدی زیاده

منی مسکین توکل بابیده داغ
توشوبدور همتیم کوندن زبون راق

همیشه نفس زشتیم مبتلاسی
منینکدیک بار موهیچ مومن بلاسی

الهی بحر همت دن قیلیب سیر
منی خنثی غه ایرلار نشاسین بیر

ایرور من عقلی یوق ادراکی یوق قل
نه تمکین بار نه همت نه توکل

کله باتیم کله قیلمام کیشیدین
کورار من برچه اوز نفسیم ایشیدین

بولوبمن غرق بحر اضطرابه
خراب اولمیش توشوب نفس خرابه

ایرور کونکلوم ده کوب زار نهانی
یوزوم یوقدور توروب ایتور کا آنی

اوزونکسن عالم السر والخفیات — معین دورسنکا مجموع حالات
اگر قیتارمسنک رائیم ورادین — قوتولماس من مونینکدیک ماجرادین
اگرچه سانی یوق بو قل گناهی — گرفتار غضب قیلمه الهی

درویش لیک بیانی

کیل ای درویش اگر درویش اتاندینک — طریق کعبهٔ مقصود اتاندینک
اگر آتینک خلاف بنده لیک دور — قیامت کون نچوک شرمنده لیکدور
قوروق آت بیرله اوتکان حیف اوقات — اویا تغیل بولمه مغرور قوروق آت
قوروق یورمه قوروق دست اجل ده — سالور ناگاه کمان اتیمس محل ده
اوزونکدن کتیمه اخلاص عوامه — سیونمه نامه کیلمای یخشی نامه
کیشی روده کیریب کریورسه روده — قچان واصل بولور در شهوده
سوانی نفی ایکانین ایلا اثبات — توکل بحرینه بات ایکونکل بات
نه بولغای کیرسه قولغه در مقصود — وگرنه سوده یورکاندین نچوک سود
کونکل حق فیضیکا بولسون دیسنک چاک — که اول مرتبه خلقینک نی قیل پاک
یمه ذره حرام آغشته ماندین — بولور چاهی نجس بر قطره قاندین
اگر آش منهی بولسه کوز یوموب آش — وگرنه تانکلا قرنینکدن چیقار تاش
ایرور خردلچه بولسه منهی زهر قاتل — قیلور بر قطره می خم سونی باطل

حرام آز بولسه هم کوبتور یمانی — سمانی بولسه هم بیلکیل سم آنی

بتیب دور شرعه ده ای لابس دلق — فرایض اعظمیدور پاکی خلق

قیو طاعتکه اول مرضای رب دور — یقین بیل قوت لقمه سبب دور

کفایه شعبیده هم بو بیتلدی — رسول الله سوزیدن نقل قیلدی

اریغ سیز لقمه برلان قیلسه طاعت — قبول ایرمس اوشل قیلغان عبادت

خدانی منعی نفس ایسته کان ده — اکر بر ذره سین ترک ایتسه بنده

عبادت لار که بولغای انس جن دین — بو ایغان بنده لیک افضل دوراندین

اکر ترک ایتسه ذره شبهه ای یار — دیدی یوز حجدین آرتق ای نکوکار

رساله ابولیث ایچره مذکور — نبی دین قیلدی نقل اول معدن نور

لباسیده حرام آغشته بولسه — اوشل آغشته سی بر رشته بولسه

اوشل تون برله اوتکارکان نمازی — قبول ایرمس دیدی اول بحر رازی

صیام ایله اکرچه اوتسه کون لار — قیام ایله کیچورسه برچه تون لار

ریاضت برله اوتکارسنک بهر کیف — اریغ بولمسه لقمنک محنتینک حیف

مناهی رنکیدن آشینک بو یاغلیغ — بو یاغلیغ آش ایله دور حیف او یاغلیغ

فرایض اعظمین قیلغان کیشی ترک — محبت بویی نی قیدین قیلور درک

آتینک حقیقی عبادت اهلی خلقه — ایکر دینک خلقه شبهه سالمه خلقه

کونولسون تن دیسنک زهد ایلا پیشه — آچیلسون ایچ دیسنک پاک ایچ همیشه

اگر آغزینکده دور بالی و بالی — دیکیل اولدور حمیم ای مرد عالی

اگر منهی ایمس بولسه بعید نیک — بولور کوب وعده لیک عید نیک و عید نیک

اگر قیلسه کیشی لیمه و لیمه — گرفتار اولمغیل رنج و الیمه

طعامی کیم اگر انده خطر دور — یقین بیل لهجهٔ اوتدین بتر دور

اگر بولسه حرام اول لقمهٔ شوم — انی نعمت دیمه دی زهر زقوم

نه دور زقوم تعذیب سختی — جحیم آستیده بیتکان بر درختی

جمیع زهر هرگز بولمس انداغ — بیکان نی قارنی قینارمس قز انداغ

ایچی نی باری پاره پاره بولغای — علاجین تابمغای بیچاره بولغای

الهی کونکلومیز نی بیکمان ایت — اوشل شرمنده لیک لاردین امان ایت

حکایت

ایشتیکیل احمد حنبل غه بر یوم — دیدی بر بیوه زن ای هادی قوم

چراغیم یوقدور اصلا ای الغ نرخ — اوکورور ایردیم آی نی باریده چرخ

فروکیتی جهان ایوانیدن ماه — خلیفه اوتی مشعل بیرله ناگاه

انی روشن لیکیده جست چالاک — اوکوردوم بر ایکی یول چرخیم ای پاک

منکا اول رشتم ای قطب زمانه — جواب ایلغیل حلال اولغای مویانه

امام ایدی بو غفلت عالمنده — نچوک زن سن مونینکدیک دین غمنده

ضعیفه ایدی ای مقبول وافی — منینک همزادیم ایردی بشر حافی

ایشیتی بشر آتین کوزدین توکوب آب — دیدی سیز کاروا یوق ایدر ناب

اینکدیک مردنی تفراغی ایمه — بیزینکدیک یوز مینک ایرنی قانیدن به

دریغا ایر آتین بولغاب یوروب میز — عمامه بر عبث چولغاب یوروب میز

لچک آرتق بیزینک دستار میز دین — ایران لار عار ایتار کردار میز دین

هوس بازاریده ایمیلی کوب نفس — یمک برله قیلیب سن کردنینک عفس

سنکا سود ایلامس بو جسم ورمینک — قیلیب شرمینک برار کیلماسمو شرمینک

بولوب شرمنده لیک دریاسیغه غرق — یمان یخشینی فرق ایتمکان فرق

زاهد سچوک تیل لیک بولماقینی بیانی

کیل ای زاهد اوزونکنی ایلاغیل خاک — حرام شبهه دین خلقینکنی قیل پاک

آچوق قول لیک کشاده یوزلی بولغیل — مروتلیک ملایم سوزلی بولغیل ...

بو خصلت لار موافق بولسه سنده — امید اول کیم خدایم دیسه بنده

مسلمان اوغلیده بولسه سچوک تیل — آلیب کیلسه بولور بر قیل ایله فیل

سچوک لفظ بیله موری خردمند — سالور لار اژدهانی آغزیغه بند

سچوک تیل بولسه قیسی محترم غه — سالور کوکدا کینی زیر قدم غه

ملایم تیل بیلان بیحرب و بیضرب — براونی کیلتورورلار شرقدن غرب

ایرانلار آلمانین بر ایکینه قولغه — سالورلار نیچه کمره لارنی یولغه

سچوک تیل دور عجب کنج معظم — عطا قیلغان بیلان هیچ بولمغایکم

دیمه حرفی که بولسه بیمعانی ... — اگر تیل زهره لیک بولسه تیل آنی

کلید کنج معنی کیم زبان دور — انکا بر نقطه کوب بولسه زیان دور

قیلور قتیغ تکلم اونک ایشینک چپ — سوزینک تیکلاب کونکل بوزغونچه تیک لب

اگر سوز جانه پیدا قیلماسه سوز — انی سوز دیماکیل ای مجلس افروز

اگر توتسنک اولغ لارنی ایشینی — نبات ایت نبات آغزیت کیشینی

ساوغ ایغونچه ایخلق زمانه — زبانه خوفیدن مهر ایت زبانه

چو نعمان مهریده بول ایردی مکتوب — قل الخیر و الا فاسکت ایخوب

ساوغ سوزدین بولور ایمان قرانغو — ضرردن اوزکا یوقدور نفعی بارمو

بهر جایی تیلینک نی ساقله زینهار — کیشی تیلنی یمانیدن بولور خوار

یمان تیل کاه سارغار تور یوزینک نی — توبان باشینکنی تیلمور تور کوزینکنی

یمان تیل ایکی عالمده ضرر دور — کهی عصیان کهی خوف خطر دور

یمان تیل شوملوغی که جان غه اورکای — کهی جاندین اوتوب ایمانغه اورغای

مسلمان اوغلیغه یخشی قیلیق قیل — تیلینکنی خوش چرانکنی بیلیق قیل

آغیز دین ساچ یرینده در معنی — اگر بولمسه خاموش ایله یعنی...

اگر بولمسه سنده سوزغه تیماک — نه دولت دور سکوت ایتماک ایشتیماک

ایشیت آماقیو سوز بولسه بهراق — قولاغینکا انی حلقه قیلیب تاق

قولاق کوزدین قولونکدن پالارینکدن — سورارتا نکلا تمام اعضالارینکدن...

ایشتیسنک نفعی یوق سوز ای نکو ذات — انی هم کوشه المه کوشه چیق بات

قولاق سالمه ولی بی معنی سوزکا — ایشتیسنک قوب اویردن اوزکا یرکا

کیشی سنچیق سوز ایتسه سن چیق اندین — یماندن قاچ یماندن قاچ یماندن

حکایت حضرت لقمان

نصیحت قیلدی فرزندیغه لقمان — سنکا جاهل کیشی بحث ایتسه ایجان

جواب ایغیل انکا شیرین یومشاغ — مگر بولغای جهالت خمریدن ساغ

اگر نفع ایتمسه قیلمه اعاده — بولور ایغان سری جهلی زیاده

انکا سود ایتمسه ایماغ صوابی — سکوت ایتمق دور اندین سونک جوابی

ایکی مؤمن بربریغه خیر قیلماقینی بیانی

کیل ای مؤمن همیشه خوش عنان بول — مسلمان بولسه هر کیم مهربان بول

آچیلغای سن انی کورکانده کل دیک — تواضع ایله خدمتکار قل دیک

سریغ یاغدیک انکا بولغیل ملایم... — سچوک لیکنی عسل دیک ایلادایم

توت اول دوستونکنی سوت اوستیده قیمق — عزیز جانینکچه کورکیل بلکه بهراق

خدانی بویروغیدن تایسه ناکاه — برادرلیک اوشل دور قیلسنک آکاه

برادر جسمیکا جاندیک یوکورسنک — تلطف ایله اول یولدین اوکورسنک

اکر چندیکه قیلسنک مهربان لیق — سنی ایغان سوزینک بیلسه یمان لیک

تیلینک زخمی بیلان قیلغیل جراحت — اویاتیب شاید ایتکای استباعت

اکر تیل زخمی انکا قیلمسه کار — قولونکدن کیلسه هم ضرب ایله ناچار

بولارنی برچه سیدور مهربان لیغ — ترحم دور انکا ایرماس یمان لیغ

بو سعی ایتکان بیلان هیچ بولمسه توز — کورارده آشنا لیغ رشته اوز

ولی باطنده شاغل بول دعاغه — انی احوالینی سالغیل خداغه

کیشیکیم بولسه مومن لیغده موصوف — ایرور واجب اوقل کا امر معروف

کوزی یوق مومنی بارور ایدی راه — نظر قیلدینک انی آلدیده دور چاه

خبردار ایتمسنک اولدور خیانت — قیو انصاف ایرور قیسی دیانت

فغان و داد اوشل بیا قولیدین — اکر قیتارمسه دوزخ یولیدین

کیشی یابسه قدوق آغزیغه چادر — نچوک دیرسن اننیکدیکنی برادر

ولیکن امر معروف ایلاکان مرد — اوزی بولغای عمل لیق صاحب درد

اکر امر ایماس راسخ ایشیکا — قچان تاثیر ایتار اوزکا کیشیکا

اگر آلدینکده طفلی بولسه ناگاه — یانار اوتغه توشارنی بیلسنک آگاه

اوزاتماس بولسنک انکا دست الطاف — نچوک بولغای مسلمان لیغده انصاف

بیزینکدیک شرم یوق انصاف یوق جسم — باشیده مغزی یوق معنی قوروق اسم

ایشیمیز دور ریاء حیله تذویر — قیلور ایغان سوزیمیز کیمکا تأثیر

کوزنی حرام دین یومماق بیانی

کیل ایمومن اگر ترسنده بولسنک — کوزینکنی سقلاغیل هر قنده بولسنک

قویی بولسون همیشه نقطهٔ چشم — مبادا بولمغای بالا توشوب خشم

نظر قیلغونچه بدای نفس معیوب — توشوب کوز نقطه سی کور بولغانی خوب

سعادت دور نظر بولسه قدم ده — تجاوز ایلا کاج بولسه ندم ده

اگر قان چشمه بولسه چشمه ایمه — خطر لیک یرکا توشکاندن ایرور به

نه خوش دور دیدهٔ ترسنده بولسه — وگرنه کاسه سیدین کنده بولسه

خطر دین یوم کوزونک اوغلان حنیفه — نچوککیم یومدی قورقوب بو حنیفه

یوراکیم صاف ایرور دیب اوز مغیل لاف — الارچه بولمغای سن کیلتور انصاف

قرارینک قویمسنک ایلتیب قرارینک — آلور شیطان زمام اختیارینک ...

بقاسیز معصیت لارکا بقاسیز — نچوک اوز جانینکیز غه اوت یقاسیز

بناگه توشسه نامحرم که کوزکا — ایکینچر باقماغیل زینهار اویوزکا

ایکنجی چونکه شهوتدین خطر دور — نهایه کیم کتاب معتبر دور

دیدی کیم باقسه نامحرم یوزیکا — قویارلار تا نکلا قورغاسیم کوزیکا

بیتیب دور شرعه ده اول صاحب بذل — کیشیکیم قیلسه نامحرم بیله هزل

انی هر بر سوزیغه ای خردمند — بولور دوزخده تامینک یلغچه بند

اکر اول التزام ایتسه حرامه — ینه اول نسخه ده تارتیلدی خامه

قیامت کون که دار و کیر ایتارلار — انی شیطان بیله زنجیر ایتارلار

لعین شیطان که بولغای دشمن شخ — انینک برله بولور مدخول دوزخ

خلاصهٔ خزانه شرح اوراد — بیتیب دور بلکه چندین نسخه ده یاد

جوان خاتون که نامحرم ایمیش دور — سلام ایتمک انکا مانع دیمیش دور

بیریب بولمس جواب ایتسه سلامی — ایرور عورت انی صوت کلامی

جوان خاتون که عورت بولسه آواز — قباحت دور کیشیکیم بولسه دمساز

غرض ای آدمی سقلا اوزونک نی — که نامحرم ساری سالمه کوزونک نی

که نامحرم ساری باقغونچه بی قیل — به اولکیم کوزلاریغه تارتسه لار میل

بو دنیا میلی اوتکای بیر زمانده — قیامت میلیدن تو تقای امانده

قیامت کون عجب شدتلی کوندور — کنه کار آدم اوغلی سرنکون دور

قیزیر کوب فرق سر ایسغده چون طاس — بولور سرکشته لار پروانه دیک ناس

تیکار اوتدیک ایاغ آستیده تفراغ — بولور یوندیک زمین آستیدا کی تاغ

بولور کوب خلق اوزینی جانیدن سیر — بوغمدن تا که کودک لار بولور پیر

یاشورمق بولسه قیسی روسیه لیک — ایلیک سوزلاب ایاغ بیرکای کواه لیک

تمام اعضالاری دعوی قیلورلار — خلایق آلدیده رسوا قیلورلار

اوکون دعواسینی هیچ دفعی بولمس — پشیمان بولغای اما نفعی بولماس

اینکدیک واقعه لاردین بورون راق — اوزونکنی ایلا غفلت خمریدین ساغ

پشیمان بولسنک اول قیلمیش لارینکدن — دل و جان برله یانسنک ایشلارینکدن

نه بولغایکیم قبول ایتسه خدایم — قباحت شدتین قیلسه ملایم

قیوقلنی خدایم قیلسه ممنون — بولور یول باشچیسی پیغمبر اول کون

باشیده سایه بولغای عرش اعظم — فرشته لار کونکل بیرکای دمادم

عنایت نامه سین قولغه آلورلار — اوکون نی اوتکانین بیلمیای قالورلار

الهی ایله مخلص لار بیلان یاد — بوقلنی ایلا عقل اولکوندین آزاد

حکایت شیخ بسطامی

قریغان پله سیده شیخ بسطام — اوزیدین ساعتی کیتی بیر اقشام

اوزیغه کیلدی ایرسه ایدی اصحاب — نغو بولدونک مونینکدک ای دریاب

دیدی بالغ بولور حالتده بیر راه — کوزوم کا بر جمیله توشتی ناکاه

یانیب باردکر سالدیم نکاهیم — چیقیب ایردی ایسیمدن اول کناهیم

ایسیمکا توشتی حالا اول نظاره — یوراکیم بولدی قورقوب پاره پاره

مبارک آغزیدن کوب تامدی قانی — اوشل خوف ایله آخر چیقتی جانی

مونینکدیک یغلاسه انداغ نکورای — بیزینکدیک روسیه ننک حالیغه وای

همیشه ذوقمیز عیش و کلوش کا — یتوشماس ایرته قیلغان توبه توشکا

اوتار دنیا ایشین توتدوک مقدم — کناه اینوقسه کوب قورقونجی میزکم

خداوندا اوزونک سن عالم غیب — منی مسکین ده دور هیچ ثانی یوق عیب

کناهی بی نهایت بنده دور من — بولوب شرمنده چون شرمنده دور من

عبث برله قولوم دین کیتی وقتیم — عمل مهرین یاشوردی ابر مقتیم

جریمیم بیعدد بولسه اکر چند — حجاب مغفرت یاب ایخداوند

یووب رحمت بیلان وجهیم قراسین — نصیب ایت برچه نعمت لار سراسین

خدانی نعمت لاریغه فکر ایلاماق بیانی

کیل ای آزاده واقف بول کونکل کا — کونکل یول باشچی دور قربتلی یولغه

تفکرنی قوشین هیچ قیلمه غافل — یلغده بولمغای تا بیضهٔ دل

تفکر مرغی دایم بولسه دمساز — امید اولدور که اندین اوچه شهباز

اینکدیک باز ایله چون ایلاسنک قید — کونکل قوشلارینی قیلسه بولور صید

کونکل هر که صلاحیتده بولسه — تا پار بنده قیونیتده بولسه
همه اعضا رعیتدور کونکل شاه — امانلیغ بولغوسی شاه عدلیدن آه
اگر سلطان اوزی قیلسه یمان لیغ — قچان بولغای رعیتده امان لیغ
کونکل جوش ایتمیسه کوز بولمغای نم — چیقار موسوقور وقعه تاشمسه یم
ایشیتکان سن آنی دل دور نظرگاه — نظرگاه دور کونکل بر بولسه هرگاه
یوکورسه اول کونکل کیم هر طرف کا — قچان لایق بولور مونداغ شرف کا
کونکل درسینی دیرلار خوش سبق دور — تمام معرفتده عشق حق دور
کونکل درسین سوال ایتیم برایر دین — تلطف دین دیدی سورمه بویر دین
بیله آلمنک بو شربت تاتماکونچه — اوزونکنی یخشیلارکا قاتمغونچه
اگر آنی اونوتسه بنده آنی — تیریک ایرمس اگرچه بولسه جانی
کونکل برچند غفلت علتی پر — دوام اول دور دوام ایتیم تذکر
اوشل دم نی ندم دیر اهل معنی — آغیز دین چیقسه غفلت بیرله یعنی
کونکل انده همیشه قل همیشه — قچان بولغای مونینکدیک یخشی پیشه

بندهٔ مؤمن عشقده حریص بولمق نی بیانی

کیل ای صادق حریص عشق بول — کونکل یارانی برله هم سبق بول
اگر کیز سنک طریق معرفت نی — میسر ایلاسنک تورلوک صفت نی

مقامات حقیقت ایلادینک طی — کونکل ده بولمسه خرجلت حی

بورونغیدین زیاده در طلب بول — اگر دریالار ایچینک خشک لب بول

بو یولنی چونکه هیچ پایانی یوقدور — اگر یتیم دیسه امکانی یوقتور

دیکیل هر لحظه اللهم زدنی — دیدی حق چونکه فاطلبنی تجدنی

طلب امرین ایشتیسه بنده رب دین — اوزین بیلغان قچان قالغای طلبدین

بنی دین یوق کیشینی قرب بالا — انی ایدی حبیبیم حق تعالی

انکا هم ایدی حق قل رب زدنی — قویارمو اوزکالار بو جهد وجدنی

سجوک جان شربتی تا بولسه لب ده — کیراک کیم بنده سی بولسه طلبده

بیلینکنی قوتی بارده آیب بیل — کونکل باغین سوغار کیتمای توروب سیل

یتار یول یورکالی حالاکه حالینک — یورا کور برکونی کیتکای مجالینک

یورارکا قالمسه وقتی که درمان — ایمک لا قالمسون تا ایچده ارمان

ایماک لار قوتی هم کیتسه قول دین — اوزونکنی سودرا هرکز قالمه یولدین

کوزونکا هم بولمسه بولسون کونکل ده — بو مطلب برله جان چیقسه بو یول ده

یتوشماس سودرالورکا هم مجالینک — کوزینک تیک یولغه تا تیکونچه حالینک

اگر مونداغ طلب ده چیقسه جانینک — اولانسه باقیکا بو جسم فانینک

امید اول دور خدایم دیسه بنده — تیلاکان مقصدینکنی بیر سر انده

بندهٔ مؤمن کیراک کیم دوام خوف رجاده بولسه

کیل ایخایف اولوم نی یادین ایتکیل — کیتار منزل نی استعدادین ایتکیل

لبن تیرمای توروب مرقد لبین خلق — قویار سنمو تفکر بابینی غلق

یغیب هیمه و هیمه قیلمای انده — یاتیب سن اوستیده غفلت لی بنده

اولوم نی اوتی تورغاندور سو یانیب — اویانیب اورتامای قاچغیل اویاتیب

اویانمس دین بورون اورتانسنک ایقل — مبادا بولمغای کل ایشلارینک کل

برونغه بادغم تیکمای برونراغ — اوزونکنی قیل هوس بازاریدن ساغ

یاپوشماس دین بورون سونکاک بیله پوست — اولوم برله اوزونکنی ایلاغیل دوست

یقین بیل کیمنی کوبراغ ایلاسنک یاد — بولور دوستونک سنی ای آدمیزاد

بیلور هر آدم اوغلی بولسه اویغاغ — وطن نی اصلی سیدور بیزکا تفراغ

یقین بیلکیل جهان پر خطر کا — کیلیب میزینچه کون سودا ایتارغه

یتوشکاج اوشبو شهر محترف کا — یازیلدی کاروانی هر طرف کا

اوزین بیلکانلار کیم یولغه سالدی — حیل سیز نقد عمرین قولغه الدی

اوروب بخشی دیکانلار اوزره یاشین — میسر قیلدیلار طاعت قماشین

قیلیب سودالارینی جابک جست — سفر رختی نی باغلاب قیلدیلار رست

قچان یوک قوی دیسه طیار ایرور زاد — کیرارلار یول لاریغه خرم شاد

ولیکن کاروانده بعضی انسان — کورار بول فانی اوینی باغ خندان

کوروب بخشی انی نقش و نگارین — اونوتقای لار اوشل کیلغان دیارین

قولاق سالغان تغنی و نواغه — کونکل بیرکای هوس برلان هواغه

عجب مکاره دور دنیای فانی — مینک الوان جلوه برله الدر آنی

اوشل مکاره کیم سالسه قویونغه — سیونکاندن کیرار شیطان اویونکا

کیرار انسان انی یلغان سوزیغه — یوکورتوب سرمهٔ غفلت کوزیغه

کهی اویغانیب اوینی ایلاسه یاد — تلطف بیرله دیرای آدمیزاد

آشوقمه برکونی سودا قیلورسن — بوکون کربولمسه تانکلا قیلورسن

بو آل ایله اوشل مکارهٔ دون — ادا قیلغای جمیع نقد عمرین

ادا قیلغاج بساط عمرینی پاک — بیرور رخصت قاشیدن جست چالاک

اورارسلی که دیر کیتکیل بویردین — دیکای بیزار ایرور من سندیک ایردین

نظر قیلماس فغان ناله سیکا — اورار شته انی دنباله سیکا

امیر کاروان اولدم ده یتکای — انکا اصل وطن نی حکمین ایتکای

قویولمای ایرکیغه سودراب بقادین — چیقارورلار جهان بی بقادین

فغان ایلار کیتارنی بیلکانیم یوق — کیتارکا توشه حاضر قیلغانیم یوق

فغان سودا ایلامس اما اوکس کا — قچان مهلت قویارلار بر نفس کا

کیین قیتای دیسه بولمس مجالی — کیتار اصل وطن کا دست خالی
بو دور ای آدم اوغلی حسب حالینک — باشینکدین اوتکان آنچه ماه سالینک
قولاقغه تیقمه غفلت لته سینی — یمه شیطان ملعون شته سینی
سویونمه کرسنی دنیا سویوب دور — سویوب مندیب کوزینکا قم قویوب دور
کیمه کورسه بو فانی و فانی — ازلدین دشمن جان بیلکیل آنی

عمرنینک فانیلیکی نی بیانی

کیل ای مؤمن یقین بیلدینک کیتارنی — حساب عمر بی پایان ایترنی
اوتار دنیا اوچون بولمه کرفتار — اولومسه یغما غیل مانند کفتار
اکر دنیا کا خرصینک بولسه فج سن — نجاست یغماغینده کالهج سن
ایسیز عمرینک نجس یغمق رهینده — قالورسن بیرکون آخر یرتهنده
اورامچی دیک همیشه تار ایتارسن — قناعت سیزلیغینک اظهار ایتارسن
قیلورسن رشته جانینک بیلان قید — مکس و مورنی قیلماق اوچون صید
سپورسه صاحب خانه بیکبار — اورامچی هم کیتار هم صید هم تار
قالیب سن تنکه دیب احوال تنکه — مشقت لار باشینکده رنکه رنکه
یوکورمه جیفه کوب یغماقغه یل آی — بولا دیب بای بساطینک بر مکیل بای
یقین بیلکیل مونی ای صاحب حال — حریص ایرمس زیاد ایتکان بیله مال

حریص اولدور اگر دنیای فانی — یغای دیسه محبت بیرله آنی
اگر بولسه کشیده مال سهلی — کونکل بیرسه بولور دنیانی اهلی
بساطیده برارفه قرصی بولسه — انی دون اهلی بیل کر حرصی بولسه
اگر بر قلده یوز خروار زر دور — اگر بولمسه مهری بی ضرر دور
اگر مینک کوزه طلا توشسه کوزه — قچان دولت بیلور اهل دل اوزه
قیو دور مهر یوق ایرنی نشانی — بو یورکان یریغه صرف ایتسه آنی
دیسه مهریم یوق اما توتسه محکم — ایرور یلغانچی اول فرزند آدم
کیشی مالین که بی احسان یماس دور — خدانی فضلیدور دنیا ایمس دور
دیمه دنیا چراغ آخرت دور — خدایم دین نشان مغفرت دور
بضاعت بولسه هم کم ایله انفاق — ازوم دور برکی کم زر دین سچوک راق
کیراک اهلی کرم خلق ایتکالی جمع — اوزینی دمبدم کم قیلسه چون شمع
کیشینی اعتقادی بولسه سالم — دیماس کور و کفن لیکدور بو مالم
نه غم ایمان لی قل نی اولکانیده — تنیده بولمسه اوچ کز تنیده
سلامت اولسه ایمانی بیلان کس — اگر عاری کو مولسه عاری بولمس
کرم لیک بنده سی کر بولسه چول ده — ایچار یر بولمسه بر ذره قول ده
قوپوب اولتورکالی قالمای مجالی — هلاکت بیله سیکا یتسه حالی

اگر کوز یاشیچه سو تا بسر انده ٭ قیلور یرمی نی احسان بخشی بنده

تا بیلسه لقمهٔ جان و جگر دین ٭ دریغ ایتماس انی یارو دگر دین

کرم لیک بنده کا یلغوز نیکان آش ٭ بیلور خاک آغزیده بلکه بیلور تاش

قراسو ایچسه لار ایکی برادر ٭ کورار سر بتچه بلکه آب کوثر

ایکی همدل یسه بر لقمه ناندین ٭ سجوک بیلغای عسلدین بلکه جاندین

کیشی ناندیک قیلور احسانک خوبین ٭ آلور تنور ایچنده آبرو بین

قیزیل یوزلوک بولوب چیقان زمانی ٭ توشار خلق آغزیغه احسانی آنی

کولوب مهمان قاشیکا چیقسه اول قل ٭ شجرنی میوه سیدن کورسا تور کل

اگر احسان ایتار بولسنک ایشیت حرف ٭ انی هم جاییکا قیلماق کیرک صرف

بیلیب بر جاییکا کدیمین نی ٭ زراعت ایلامه شوره زمین نی

یمان یرکا انی صرف ایتمه باری ٭ بورینی یر تاریغه بیرمه یاری

نفس شوم نی بیانی

کیل ای کس بولمه اکنون تابع نفس ٭ سالور اخشام صبا بو کردن غفس

همه طاعت لارینک خوبی صافی ٭ یقین بیلکیل ایرور نفسینک خلافی

قویار کچلیک کا دایم بد یوز ٭ قچان اوت توز یا نار یا لبار سنک اوتوز

ایرور نفسینک دماغی طرفه یل لیک ٭ قچان ایلیک قیلور یا لبار سنک ایلیک

اوزینک پست ایلاسنک نفسینک زبردست — باشینک چیناب سالور چون اشتر مست

بورونغه باد کبر ایسمای بوروندین — بوروندوق سال انکا قویمای بوروندن

ریاضت بندیغه برکتیت ایاغین — کوتارمه باشیدن تقوی تیاغین

یقیلیب قالمغودیک بیریمیش نی — زیاده ایلاکم کم قتیغ ایش نی

قویوب اندازهٔ حالیچه یوک نی — عبادت یولیغه کوندور بولوک نی

بو محنت بیرله اول امارهٔ دون — نه بولغای مطمئنه بولسه بیرکون

سیمیزکوب قیلمه بوتیشلار ایتینک نی — قوتوروب یارمغای ناکه بیتینک نی

یلان نی اسرادینک نیچه یل انی — اولوغ بولغان سری اوستی زیانی

اوتوب دور قول بیلان بوینین توتاردین — خطر دور کوچ قیلیب باشینک یوتاردین

یتیب دور قویغالی کوکسون یوزینکا — کیمه دیرسن اوزینک قیلدینک اوزینکا

دلاقوب حالی هم توتمه اوزینک سست — بیلینکا باغلا همت فوطه سین رست

توکل صیفی نی صدق ایلکینکا آل — قیل ایچنی خالص اندین سونک قیلیچ سال

تعجب بیلمیه فضلی بی بها دین — امان ایتسه مونینکدیک اژدها دین

غرض مونداغ عدو نی قیلمه فربه — اکر کیلسه قولونکدن قطع سر به

سیمورسه نفس اکر ایچمک یماکدین — یوز انچه ایت آلور یخشی دیمکدن

ینه یوقاری اوتماکدن آلور بهر — بو نفس جاهله دنیای بد قهر

اوتارمندیب اوتارده بولمغیل شاد — اوتونک دیدور اوتونک آلغای بو جلاد

کیشی بیلسه رضا شهدینی ذوقین — بیلور بیردیک مجالس تحت فوقین

تورار اوز حالیده بسیار و کم ده — یوروشین بوزمغای هیچ شاد غمده

کیشی کورسه خدادین جزو کل نی — بیلور خیریت اول عزت و ذل نی

ایرور حالا که توبه باب مفتوح — یمان نفسینکنی قیلغیل تابع روح

اگر نفسینک سنی تیمیش یاشینکدن — نه بولغای فائده تیمیش یاشینکدن

اگر نفسینک مرادین ایزلامک سن — اگر سکسان کا عمرینک یتسه سکسن

ازل کوندن اگرچه خوف یوق سن — اگر توقسان کا کیرسنک کونکلی توق سن

ازلدین قیلسه کیمنی کونکلی نی ریش — دیکای اون بیش یاشین کوب بلکه اون بیش

بنده عهدده تورماقی نی بیانی

کیل ایصادق که قیلدینک صدق لافین — اولانچه قیلماغیل وعده خلافین

خلاف ایتکان زبونلاردین زبون دور — بو دنیا و او دنیا سرنکون دور

خلایق آلدیدا کوته زبان دور — خدادر کاهیدا اندین یمان دور

خلاف ایتسنک اگر ایغان سوزینکدن — کیتار ایرکا کلیک آتینی اوزونکدن

دادک قیغاچی دستارینکدن آرتق — سنی یوق بولغانینک بارینکدن آرتق

چیقارماغیل آغیزدین قیلماس ایش نی — قیلارمن دیمه قولدن کیلماس ایش نی

آغیز دین چیقسه سوز قیتار مغیل قاش
اگرچه کیتسه هم اول سوز اوچون باش

کیراک ایرمن دیکان نی وعده سی توز
اگر توز بولمسه اندین کونکل اوز

یقین بیلکیل که توزلوکدن عصانی
ایران لار آلدیلار اونک قولغه آنی

خصوصا توز کیراک ایر اعتمادی
بولور مو ایکری هیچ مسجد عمادی

سوزین بوزغان کیشی بوز ماسمو ایمان
اولومسه بر له قیلمه عهد پیمان

سوزین بوزکان کیشینی یخشی ایرلار
قوسوب قیتیه آنی ایچکانچه دیرلار

قیو طیب کیشی ایچکان قیی دین
تیریک قالمغیل عهدنیک پی دین

مبادا اوزسنک اقوالینک عقودینک
توکولوب قالمغای یغقان نقودینک

حکایت

خلیل اوغلی که اسماعیل دور ای سعد
انی یاد ایتی تنکریم صادق الوعد

انی صادق لیغین ای آدمیزاد
قیلیب دور بیر حکایت قیلغوجی یاد

بارور ایردی اوشل شه بر طرف کا
یولوقتی مومنی اول باشرف کا

دیدی تورسنک بو یرده ای نکوکار
او یوم ده یعنی بعضی ایشلاریم بار

باریب کیلیسم قوشولسم سیزکا من بعد
تورایدیب وعده قیلدی صادق الوعد

کیلورمن دیب قاشیدین کیتی اولکس
اونوتدی وعده سینی بولدی کیلماس

قیلیب من وعده دیب اول صاحب راز
اویرده آلتی یل اولتوردی قیش یاز

وسل وعده او نوتقان نه گذاری — تیوشتی آلتی یلدن سونکره باری

اوسل وعده او چون تورغان نی بیلدی — اویات یانه بیله یرکا یقیلدی

آغیزدن دفتری عذرینی آچتی — دراشکین ایاغ آستیغه ساچتی

ذبیح الله انکا لطف ایتی چندان — ایدی چون غنچه کلدیک باغ خندان

سچوک تیل نی انکا صرف ایتی چونبال — انا وعده انا عفو و انا حال

کیشینی وعده سیکیم بولسه راست — محبت نهدین اندین قیلمه درخواست

ایشانمه ایغانیغه ای خردمند — اگر چندیکه اول یاد ایتسه سوکند

اگر توزلیک بیله بر پا بولورسن — الفدیک جان ایچنده جا بولورسن

اگر کج بولسه افعالینک بودون دیک — قالورسن بلکه قاف آستیده نوندیک

قیلیج باشینکا کیلسه ایمه یلغان — اولوم دن دور بتر چونکه او یالغان

اگر یلغانچی لیکده اوتسه آتینک — قیامتکون نچوک بولغای او یاتینک

نجس مردار ایمس یلغانچی لیکدین — مسلمانلارکا شرم ایت بو قیلیغدین

شریعت حکمی برلان ای نکورای — کهی چین سوزنی هم کونکلونکغه قیل جای

نمیمه نی یمان دیدی شهر دین — سخن چین بولسه هم بولمه سخن چین

یخشی همراه نی بیانی

کیل ای عازم اگر بولسنک سفرده — رفیقر تاب طریق پر خطرده

گیراکدور ایرکونکل لیک یخشی همراه — رفاقت کایرامس هر قیوداه

نچوک کیم مغزی نی جانده توتار پوست — محبت یولیده انداغ گیراک دوست

اوزین قل یارینی سلطان بیلسه — اوزینی تن رفیقین جانی بیلسه

اگر ایاغیکا تیکسه تیکانی — قدالغانچه اوزی کا بیلسه آنی

ساوق یل تیکسه یولداشی یوزیغه — اگر قولدین کیلور آلسه اوزیغه

انکا کیلدی دیکان تیر بلاغه — قیلیب جانین سپر توتسه اراغه

یمان یولداش ایرور چون مار افعی — ضرردین اوزکا یوقدور ذره نفعی

توتوب دایم یلان نی قویروغی نی — نچوک دل جمع ایتارسن بویروغینی

یمان بولمای ولیکن بولسه نامرد — قوروغ صورت ایرور قیلغیل کونکل سرد

اولوکدور بولمسه هر کیم ده کرده — کوتارکان تیر یلماس دوبرله مرده

ایماس ایرنی نشانی ریش آلت — نشانی همت و غیرت و حالت

حکایت سعید و سعد

سعید و سعد قیلدی عهد یاری — سفر بولدی الارنی اختیاری

دل و جان دیک ایدی اول ایکی آگاه — قضادن آقتی لار دریاغه ناگاه

بریسین توتی ملاحر اوشل حال — دیدی قویغیل منی یاریم قولین آل

مونی قویدی انی چون توتی مضبوط — بو هم ایدی منی قویغیل انی توت

تماشا قیل الاردین عهد یاری | انا قول درست ایرلارنی کاری

موعظه

کیل ای تن بول همیشه التجاده | دوام العمر بول خوف و رجاده
کوتامه هیچ رجاء خوفدن رأس | یقین بیل کفر دور هم امن و هم یأس
سنی آلدینکیده دور پیدا ایکی یول | بری اونک قول سری بارکای بری سول
کیشی بیلمیاس قیامت دشتیده آه | کیتار بنده ایکی یولدین قیو راه
اکر سانسیز عطا قیلسه خدانیک | بهشت عدن ایشیکین سورسه پانیک
قریش یول قالسه جنت ایتکالی طوف | برونغیدن زیاده ایلا غنل خوف
نعوذ بالله اول بارکان یولونکدین | اکر قیتارسه نی کیلکای قولونکدین
اکر دوزخ لبیده بولسه پانینک | امید اوزمه که غافر دور خدانینک
عجب ایرماس اکر قیتارسه اندین | نصیب ایتسه بهشت جاودان دین
اکر اوستوندا کی یتی طبق نیتک | کزیب درس ایلاسنک تیمیش سبق نی
ملائکدیک اکر پرنده دورسن | یقین بیلکیل که آخر بنده دورسن
سنی آتینک ذاتینک بنده بولسه | نچوک خوف ایلامای جان تنده بولسه
ایرور قلنی ایشی قورقونج زاری | قبول ایتمک ایکام نی اختیاری
اکر عفو ایتمیسه بیچاره دورسن | قیو یول دیسه انده باره دورسن

حکایت حضرت رسول علیه السلام

محمد کیم شه دنیا و دین دور — صفاتی رحمة للعالمین دور
زمین آسمان نینک خلق خیلی — یراتیلدی اوشل ایرنی طفیلی
اوقورده بر کونی تنکری کتابین — اوقودی انده دوزخنی عذابین
اول آیت وهمیدن کیتی اوزیدین — یقیلدی یرکا اولدم ده یوزیدین
صحابه هر قیو بر حاله بولدی — زمین آسمان در ناله بولدی
زماندین سونک کوزینی ایلادی باز — صحابه ایدی لار ای محرم راز
سنی خلق افضلی قیلدی خدانیک — مهیا بولسه جنت ایچره جانیک
صفاتینک رحمة للعالمین دور — خدادین مونچه قورقونچینک نه دین دور
دیدی کرچه رسول جزو کل من — نچوک خوف ایلامای زیراکه قل من
اکر یوز مینک بولسه بارے — کیراک قلدین اوشنچه خوف زارے
کیشینی اسم ذاتی بولسه بنده — بولور موفا رغبت قل دیکانده

خدانی رحمتیدن امیدوار بولمق بیانی

کیل ای تن بیر مکیل وقتینکنی قولدین — یوکور دریای رحمتکا بو چولدین
کناهیم کوب ایرور دیب بولمه مأیوس — عجب ایرمس اکر عفو ایتسه قدوس
دل و جان بیرله توبه قیلسنک ای یار — مکر عفو ایلاکای دانای اسرار

اگر لطف ایلاسه ستار عالم ٭ بیتار بر لحظه ده کار دو عالم

عبث دین ایمدی یغلب تتره یغلاب ٭ تیله جان و دلینکدن رحمت رب

هوانی پست ایتار اشکینک نجومی ٭ کواکب دور شیاطین نی رجومی

یورک یاغین کیتار بولسون دیسنک باز ٭ قیلور کوز یاغینی ایچ یاغینی آز

نه دولت دور کیلیب عیبنکا شرمینک ٭ دل کرمینک اگر ایریلسه کرمینک

خدانی خوفیدن بیر قطرهٔ اشک ٭ عزازل آلدیده چندان بولور رشک

سعادتلیک کیشی یب دایما غم ٭ کوزین حق خوفی برله قیلسه سنم

غرض اوزمه امید ای طالب راه ٭ دیدی لا تقنطوا من رحمة الله

اوتولماس چرک شرک ای مرد سالک ٭ اوتار لطف ایلاسه ما دون ذلک

حکایت

ایشتیکیل فاسقی یاندی کنه دین ٭ پشیمان بولدی احوال تبه دین

قیلور ایردی یمان نفسین ملامت ٭ کنه دین مدتی ایردی سلامت

یمان نفسی تقاضا ایتی یانه ٭ یمان لیغ ارقه سیدن کیتی یانه

سحرگاهی او یاندی اول کنه ساز ٭ پشیمان بولدی قیلغان فعلیدن باز

بولوب ایردی دل و جان بیلان نرم ٭ ولیکن قیلدی بوزکان عهدیدن شرم

یوق ایردی زهره سی توبه قیلورکا ٭ یقین یتی یوراکی ایریلورکا

ندا کیلدیکه هاتفدن اوشل حال — کیلین باقمه اوزونکنی ایلکاری سال

همیشه مغفرت دریاسیدور جوش — دمی آبی اوشل دریادین ایت نوش

اکرچندیکه اوزدونک عهد بسته — نیچه توبه قیلیب قیلدینک شکسته

دل و جانینک بیله چون ایلادینک آه — ایرور توبنک سنی مقبول درکاه

ایشیتی بول ندایی مرحمت ناک — اوروب نعره یقاسین ایلادی چاک

اوزیدن کیتی و عجب و ریادین — خدایم قیلدی آخر اولیادین

ترحم بنده کا کوبدور خدادین — امید اوزماک روا ایرمس کدادین

یقین بیل کرچه غافر دور خداوند — انکا هم بولمه مغرور ای خردمند

اوتاردیب یا تمغیل قان کا بویالیب — اویانیب لطفینکا اولتور سویانیب

اکرچه لطف کوب دور قهری هم بار — باشینک کرکوکغه یتسه قلسن ای یار

سنی آلدینکده دور چندان خطردین — نچوک غافل یورارسن خوف ایتاردین

عنایت قیلسه حق اولکان زمانینک — اوزولسه نور ایمان برله جانینک

جوابی قبرنی بیرسنک چو بهراق — قیامت کون که قوبسنک یوزلارینک آق

ترازوغه آغیر کیلسه ثوابینک — اکر اونک ایلکینکا کیلسه کتابینک

جهنم اوستیدن اوتسنک سلامت — بهشت جاودان قیلسه کرامت

بولاردین اوتمایین ای آدمیزاد — نچوک فارغ یورارسن خرم شاد

جهان کولکو یری ایرمس دورای قل | اکر بو کل خطردین اتلاسنک کل

قضاغه راضی و بلاغه صبر ایلاماک بیانی

کیل ای بنده اوزونکنی سال خداغه | قضاغه راضی بول صبر ایت بلاغه
یقین بنده بولسنک اصل اسمینک | خدانی ملکی بولسه جان و جسمینک
اینینک دور مال و ملک هر نه باری | نچوک قیلسه اوزینی اختیاری
بویون سونغیل نچوککیم قیلسه فرمان | بولور بنده ده حجت و درمان
کیشیکیم بولمسه راضی قضاغه | اکر صبر ایتمسه کیلغان بلاغه
اکر شکر ایتمسه حق نعمتیغه | قچان لایق بولور بنده آتیغه
خدا کا هر ایشینک قیلسنک حواله | بولور جنت بو اولتورکان قواله
کونکلده قالمکای دنیا غمیدین | الورسن بهره هر اوتکان دمنکدین
قیو قل کا میسر بولسه بو حال | اکر اغو ایچار بیلکای انی بال
خدانی کنجیدن بولسه بو بخشی | رضا جو قل انی کورماسمو بخشی

حکایت

غلامی آلدی عبد الله انصار | دیدی ایقل آتینکنی ایلا اظهار
دیدی ای خواجه سن قویسنک قیو آت | منی آتیم اوشل دورای نکو ذات
دیدی ای قل سویارسن قیسی خوراک | دیدی سندین نه تیکسه به دور ایپاک

دیدی قیسی اولور کونکلونکده مرغوب — دیدی سن قیسی نی بیر سنک اوشل خوب

دیدی ایقل نه دور هم کسب و کارینک — دیدی هر قیسی بولسه اختیارینک

دیدی باری قیلورسن قی هنر دین — آقیزدی اول قل اشکین چشم تر دین

دیدی ای بخشی لارینک شهریاری — بولور موقل دیکان نی اختیاری

اکر امر ایلاسنک هر قیسی یوزکا — نه دور چارم بویون سونماکدن اوزکا

ایشیتی خواجه اول قلنی سوزینی — یقیلدی یرکا هم اوزدی اوزینی

یقاسین چاک ایتیب دیر ایردی انده — ای عبد الله کوردینک فعل بنده

اوزینکنی سال خداغه جزو کل دین — طریق بنده لیک اورکان بو قل دین

مؤمن کیراک کیم هیچ مؤمن نی حقیر کورمسه

کیل ای ناظر بولسه هر یار مسلمان — نظر قیلمه حقارت برله زینهار

فقیرنی بیلمه کم دنیا ایلیدین — حدیثی کیلدی پیغمبر یتلیدین

دیدی الفقر فخری یعنی اول شاه — نچوک آرتق کورارسن حشمت جاه

عمل دور بخشی قل لارنی کمالی — ورع دور حشمت جاه جلالی

ایماس دنیاسی بولغان بیرله محبوب — حساب آخرت کم بولغانی خوب

اکر به بولسه بولغان بیرله مالی — که قارون بولغای ایردی اهل حالی

قواندی نیچه کون دنیا اولی کا — یباردی مالی بیرله یر قویی کا

اگر دنیاسی یوقدین بولسه ایرخوار — محمدکا بلال اولماس ایدی یار

محمدکیم نبی لارغه ایدی تاج — عطا قیلدی خدا اول کیجه معراج

مقام سدره کایتی او بنده — بلال نعلینی صوتی کیلدی انده

بلائی فاقه کا صبر ایتکان انسان — دیانت ملکیده دور مرد میدان

اگر چندیکه بولسنک بی بضاعت — سلیمان سن اگر قیلسنک قناعت

قناعت دور کونکل لارنی صفاسی — قناعت برچه علت نینک دواسی

قناعت کیم طبیب هر کسل دور — قناعت اهلیغه آغو غسل دور

بیراونی حکمی یتسه شرقدن غرب — بیرونی قاشیغه موری قیلور حرب

اجل جلاد کوکسین ایلا کاج چاک — قیلور هر ایکیسین بیر دیک قرا خاک

بیرونی نقره طلاسی مل مل — بیرو کورکانی یوق عمریده بر پل

مونی مفلس دیمه تا نکلا انی بای — بولور هر قیسی کا زیر لحد جای

بیرو اوتکاردی عمرین عیش ایله فاش — بیرو تا تقانی یوق آغزی توله آش

اجل جان اچیغین کورسه اندک — بولور هر ایکلاسی کورمکان دیک

بیروده بولسه دایم محنت درد — بیرونی کلفتی بولمسه بر کرد

الار بولسه اولوم نینک مبتلاسی — بولور هیچ کورمکان دیک ایکلاسی

غرض هر قیده ای فرزند آدم — یمه هرگز اوتار دنیا اوچون غم

اگر دنیاسی یوقدین بولسه ایرخوار — محمدکا بلال اولماس ایدی یار

محمدکیم نبی لارغه ایدی تاج — عطا قیلدی خدا اول کیجه معراج

مقام سدره کایتی او بنده — بلال نعلینی صوتی کیلدی انده

بلائی فاقه کا صبر ایتکان انسان — دیانت ملکیده دور مرد میدان

اگر چندیکه بولسنک بی بضاعت — سلیمان سن اگر قیلسنک قناعت

قناعت دور کونکل لارنی صفاسی — قناعت برچه علت نینک دواسی

قناعت کیم طبیب هر کسل دور — قناعت اهلیغه آغو عسل دور

بیراونی حکمی یتسه شرقدن غرب — بیرونی قاشیغه موری قیلور حرب

اجل جلاد کوکسین ایلا کاج چاک — قیلور هر ایکیسین بیر دیک قرا خاک

بیرونی نقره طلاسی مل مل — بیرو کورکانی یوق عمریده بر پل

مونی مفلس دیمه تا نکلا انی بای — بولور هر قیسی کا زیر لحد جای

بیرو اوتکاردی عمرین عیش ایله فاش — بیرو تا تقانی یوق آغزی توله آش

اجل جان اچیغین کورسه اندک — بولور هر ایکلاسی کورمکان دیک

بیروده بولسه دایم محنت درد — بیرونی کلفتی بولمسه بر کرد

الار بولسه اولوم نینک مبتلاسی — بولور هیچ کورمکاندیک ایکلاسی

غرض هر قیده ای فرزند آدم — یمه هرگز اوتار دنیا اوچون غم

خیانت دین یراق بولمق بیانی

کیل ای کامل ایتسنک دیانت — کیشیکا قیلما غیل هرگز خیانت

خیانت کیم کیلور قولدن و کوزدین — ایاغدن عضو پنهاندن سوزدین

مونی بیلغای جمیع آدمیزاد — ایماس حاجت که بر بر ایلاسم یاد

خیانت کیم ایرور پیدا کونکل دین — مونی انکلا دیانت بیرمه قولدین

نه کیم توشسه کوزینکا یا کونکل کا — روا کورمسنک اول ایشنی اوزینکا

اقیو ایش کا رضا بولسنک کونکل ده — اگرچه قیلمسنک بولدونک اویولده

ایرور عصیان رضاسی چونکه عصیان — رضای کفر دور کفر ایمسلمان

مسلمان اوغلینی کورسنک کوزینکدک — ضرر ده نفع ده بیلسنک اوزینکدک

قیو قل نینک مونینکدک بولسه حالی — بو دور بیشک مسلمانلیغ کمالی

اگرچند یکه بولسه شبهه کم — روا کورسنک انی اوز نفسینکا هم

روا کورمه مسلمانیکا زینهار — اگر بیرسنک بناگاه ایلا اظهار

خصوصا بیر مکیل تقوی لیک ایرکا — مغیلان سیجماغیل ریحانلی یرکا

تقی نینک کونکلی دور دار الصیانت — صیانت خانه کا قیلمه خیانت

اگر تا پیلسه نعمت الدیده ساج — ولی بولمسه آغزینک عذرا و چون آج

اگر مینک خلطه بیرسنک خلطه کوب زر — سنکا اندین یچوک سودای برادر

۷ روا کورسنک مسلمانیکا آنی ۸ مونی دیرلار خیانت نی یمانی

خیانت دین یراق بولمق بیانی

کیل ای کامل ایتسنک دیانت — کیشیکا قیلما غیل هرگز خیانت

خیانت کیم کیلور قولدن و کوزدین — ایاغدن عضو پنهاندن سوزدین

مونی بیلغای جمیع آدمیزاد — ایماس حاجت که بر بر ایلاسم یاد

خیانت کیم ایرور پیدا کونکل دین — مونی انکلا دیانت بیرمه قولدین

نه کیم توشسه کوزینکا یا کونکل کا — روا کورمسنک اول ایشنی اوزینکا

اقیو ایش کا رضا بولسنک کونکل ده — اگرچه قیلمسنک بولدونک اویولده

ایرور عصیان رضاسی چونکه عصیان — رضای کفر دور کفر ایمسلمان

مسلمان اوغلینی کورسنک کوزینکدک — ضرر ده نفع ده بیلسنک اوزینکدک

قیو قل نینک مونینکدک بولسه حالی — بو دور بیشک مسلمانلیغ کمالی

اگرچند یکه بولسه شبهه کم — روا کورسنک انی اوز نفسینکا هم

روا کورمه مسلمانیکا زینهار — اگر بیرسنک بناگاه ایلا اظهار

خصوصا بیر مکیل تقوی لیک ایرکا — مغیلان سیجماغیل ریحانلی بیرکا

تقی نینک کونکلی دور دار الصیانت — صیانت خانه کا قیلمه خیانت

اگر تا پیلسه نعمت الدیده ساج — ولی بولمسه آغزینک عذرا و چون آج

اگر مینک خلطه بیرسنک خلطه کوب زر — سنکا اندین یچوک سودای برادر

٧ روا کورسنک مسلمانیکا آنی ٧ مونی دیرلار خیانت نی یمانی

کیل ای انسان اگر بولسنک چین ایردیک — آغیرلیک پیشه قیل دنیاده یردیک

اگر تیبسه سینی هر قیسی موجود — زیان ایتمه تقریتکور انکا سود

یورکینک قیلسه لار آهن بیلاجاک — چیقار آلدیغه تورلوک نعمت پاک

اگرچه عالمه سندن تیکار نفع — اوزینکدن قیلمه غیل تفراغ آتین رفع

اتانک یردور سنم یردیک قیلیق قیل — یمان لیق ایلاکان کا تخشی لیق قیل

کیشی تاش اورسه باش کا ای خجسته — کولوب باقغیل یوزیغه مثل پسته

بوسیندور ماقده دل تنک اولمه زینهار — امید اولدورکه خوش کورکای خریدار

ایاغ آستیده قالدیم دیب دیمه وای — بولور چین کاسه کوب تیکو بیسه لای

اگر دشمن کا دوستلوق قیلسنک اظهار — باشینک یارغان کیشی لارنی دیسنک یار

رضا ملکیده تمکین ایلاکان ناس — جفا آلماسی تیکسه قتیغ الماس

دیماس آسیب انی خلق اورسه آسیب — دیا محنت جبالی یاتسه باسیب

جهالت اهلی قیلماس کینه ترکین — قچان درکین بولور کر قیلسه درکین

اگر راضی بیسه مینک ضربه ید — دعانی هرگز انکا قیلمکای بد

ضرر کا راضی بولماس هرگز اکمل — هدایت برله توفیقین تیلار بل

سونرکین کردیدین حالت جمالی — کیتار کردین کیراک کردین کمالی

احد تاغیده حضرت رسول علیه السلام نی مبارک تیشلاری شهید بولغانی

اُحد تاغیده پیغمبر تیشینی — شهید ایتی ینه تیمیش کیشینی
عجب کون توشتی مؤمن لار باشیغه — عمر کیلدی پیغمبر نینک قاشیغه
دیدی یغلاب ایا سلطان ابرار — دعا قیلغیل قیریلسون برچه کفار
ولیکن قیلمدی اول دعوت بد — هدایت کا دعا قیلدی محمد
اوشل روزی که انبوه ایردی کفار — ابوسفیان خالد ایردی سالار
اجابت بولدی پیغمبر دعاسی — مسلمان بولدیلار هر ایکلاسی
اول ایکی ایر بیلان کوب اهل طغیان — احد کافرلاری بولدی مسلمان
چو خالد آلدی دین نی شهدیدن بهر — مسلمان بولدیلار ایلکیده مینک شهر
عراق ایله دمشق هم خطهٔ شام — ابوسفیان قولیده تا بتی اسلام
محمد آلدی عالم خلق خوش دین — میسر ایتمدی آلتون کموش دین
اکر سن مرد صاحب همتی سن — رسول الله نینک خاص امتی سن
توتارسن جان ایله فعل نبی نی — قیلورسن هر محلده پی روی نی

حکایت

بهاء الحق والدین طاب مثواه — عوانیغه یولو قتیلار بناکاه
عوان بیر سوز دیدی اولمرد بیر سوز — عوان قویدی یمانلیق کوییغه یوز
یوزیغه سالدی قمچین مرد عالی — قیزیل قان بولدی سنبل دک سقالی

اوسل قان لیغ سقالین آلدی قولغه — دیدی یارب مونی سال بخشی یولغه
غضب قیلمه انکا قیلغیل عنایت — مهم اخروی سین قیل کفایت
بو سوزنی ایشتیب اول مرد بیباک — اوروب نعره یقاسین ایلادی چاک
یوزینی یرکا سورتوب ناله قیلدی — کوزینی یاشینی چون ژاله قیلدی
آلیب همت عصاسین کیردی یولغه — قولین تا بشوردی اول همتلی قلغه
خدا اول بنده کا قیلدی عنایت — نیچه کون اوتمامین تا بتی ولایت
انا خلق و انا حلم و انا حال — انا دولت انا نصرت و اقبال
انا همت انا حلت انا کار — انا تبعیت سلطان ابرار
یمان لارنی ایشیدور کینه توتمق — مسلمانلیغ یمان لیغنی اونوتمق
اوزینی نفسینی کم ایلاکان قل — قیلور هر کوب جفا قیلسه تحمل
ولیکن بول تحمل ایلاکان ناس — حمیت ده کیراک چون قتیغ الماس
حمیت بابیدن اوتکارمکای مرد — اکر چندیکه اول ایش بولسه بر کرد
حمیت قیسیدور بیلسنک تعیین — نظر ایلیه کتاب مجتهد دین

ایشان صوفی یاران لاریغه وداع قیلغان لاری

برادرلار که بزکا قیلدینکیز عهد — آلور میز دیب محبت جامیدن شهد
تا بیلماس بنده ده سیز ایسته کان حال — آچیلماس عاصیدن سیز ایغان اشکال

طلب قیلمنک بو ناقصدن کرامات — کشوفات مقامات و علامات

بیله آلمام نهان تربیت دین — آلیب ایردیم ایلیک نفسانیت دین

پشیمان من ایلیک آلغان لاریمغه — طمع نانیغه قول سالغان لاریمغه

بارینک ایمدی یاران لار هر قیانه — یورینک لار بر مکمل ایرتیانه

قوروق قول آلغانیمدن در اذا من — عزیزی ایستانکیز سیز دین رضا من

منی دیب قالمانکیز اوزکارینکیز دین — اویاتلیغ من سیزینک رخسارینکیز دین

بحل ایلانک کیلیب کیتکانینکیز کا — ییلیب یوکوروب امید ایتکانینکیز کا

کیچورمس بولسنکیز سیز مندین ایقوم — منی حالیمکا مشکل دور صبا یوم ما

تانیب مندین تانیب اورع کیشینی — توتونک محکم انی قوتلوغ ایشینی

کیرک مرشد دیکان مانند عمان — مبارک باطنی پر در مرجان

جهالت دشتیدین کیم کیلسه سوساب — انی طاهر سویدین بولسه سیراب

اکر بولسه کیشیکیم طالب در — چوموب باطن کا جیبین ایلاسه پر

دیمانک تا بیلمغای بو نشا لیک کس — جهان ایوانی کینک دور خالی ایرمس

تا بیلغانده مونینکدیک لجهٔ خاص — قنی اخلاصی کوب همتلی غواص

چوموب آلغای ایلکغه در مقصود — وکرنه قول سالیب قاچمق نچوک سود

اکر سیز تابسنکیز بر بخشی شرفی — خبردار ایلانکیز من روسیه نی

قیلای منهم یوزین کونکلوم ضیاسی — قدم تفراغینی کوز توتیاسی
نه بولغای سیز برادرلار بی دین — منکا هم بیرسه لار وحدت می دین

ایشان صوفی فرزندلاریغه نصیحت قیلغانلاری

تولام اولدور ای فرزانه فرزند — نکهدارینک سنی بولسون خداوند
کوزوم نی روشنی صدیق محمد — یراق بولسون یوزینکدن دیده بد
ایشیت من خسته دین برنیچه قولی — یکیت لیکغه سنی تیکورسه مولی
یمان یورمه یمان اندیشه قیلمه — اتانکدیک روسیه لیک پیشه قیلمه
یراتکان تنکریغه قیلغیل توکل — طمع قیلمه کیشیدن برکینه پل
طمع بر پرچه بولسه قیلماغیل رای — بولور بر پرده دین یوز پرده بیجای
یوزینکدن پرده کم کم توشمسون بس — حیادین عاری یوزنی عاری بولمس
طمع بیرلان سیمورکان نفس غماز — اکر آغزین تیلار بولسنک تیلار باز
نقاب شرم آچیلماس دین بو روز اغ — انی برک ایلا هر یاقدن تاقیب باغ
قناعت قیل ملامت ملکی بولمه — اتانکدیک خلق ایلیغه کولکو بولمه
پیمبرلار فعالیدور قناعت — انکا وابسته دور مجموع طاعت
بیلینکنی باغلا محکم بولمه مفلوج — کوزونک آچ کاروانی قیلدیلار کوچ
بیلینکنی باغلا محکم بنده لیکغه — اتانکدیک قویمه یوز شرمنده لیک کا

کیچیک لیکدن عبادتغه بویون قوی — قیامت نی اویون قیلسنک اویون قوی

شرارت اهلینی پیوندی بولمه — هوا برله هوس نی بندی بولمه

عجب خوش دور کیچیک لیکده بولوب ساغ — بوکولمک نی قویوب غمدن بوکولماغ

شبابی توکسه هر شب کوز دین آبی — انی عینین رحمت دیکیل رحمت سحابی

ریاکر دینی یوقتورمه ایتاک کا — اتانکدک بولمه تابع نفس سک کا

تواضع دن کوتارمه یوقاری باش — تکبر قیلماغیل چون تخم خشخاش

کونکل نی منزلین قیل کوشهٔ فقر — قیامت زادی قیلغیل توشهٔ حقر

جهان نی حرصیدن قیلغیل اوزینک دور — اتانکدیک بولمغیل دنیا کا مغرور

امید ایتکان کوزوم نی نوری بالم — اتانکدیک بولمغیل رسوای عالم

اکر چندیکه بولسنک قول قناتلیغ — خدادر کاهیده بول مسکین آتلیغ

اوروغلوغ من دیمه تا نکلا اوروغ بار — حساب و نامه و وزن سوروغ بار

اوزینکنی ایلاکم بولغان سری خوب — نیچه منکوب دیکان لار بولدی منکوب

بولوب خویش و تبارینک برله مغرور — دیمه من زور اکر دین بولسه منظور

بو دنیادن اکر اوتسنک قوروغ لب — کونکل کا آلمه هرکز یاد منصب

اوتار دنیاده هر کیم بولسه دین لیک — بولور منصب دین آرتوق خوشه چین لیک

عجب آفت ایرور چاه ظرافت — شرافت نی بیله کورمه شرافت

بیلیب دنیا مقامین غیر معمور — بولور زیرک وزیرک آتیدن دور
کوتارسنک باشقه آرتوق بولمانک آرتوق — بولور معلوم صبا اورسه ملک بوغ
خدادین هر نه کیلسه ایلا کیل صبر — اتانکدیک قیلماغیل اوز نفسینکا جبر
خدانی امریغه قیلغیل اطاعت — زیارت طاعتینک ساعت بساعت
محبت فوطه سینی باغلا بیل کا — اتانکدیک عمرونکنی اوتکار مدیل کا
هوس دنیاده قیلمه محترم لیک — ولی بول حالینکا لایق کرم لیق
اکر اوج کونده تابسنک پرچه نان — سیمه یالغوز انی یرمین قیل احسان
کیتارنی بیلسه هر کیم جای تنک کا — یمس تنکه غمین بو نفس لنک کا
جهان مهرین کونکل دین ایلا زایل — اتانکدیک بولمغیل دنیا کا مایل
ایشینکنی ایلاغیل کون کون دین اقوی — خدانی سویکانی دور امال تقوی
اکر تقوی ایشین قیلسنک باخلاص — دلکای شاید سنی حق بنده خاص
اکر بولسون دیسنک جان دلینک جمع — ورع آیین بولوب علم آیین ایت شمع
اکر علم و عمل بیر بولسه رنکی — هر آیینه کیتار آیینه زنکی
اکر تابسنک خدا درکاهیده قرب — محبت کاسه سیدن بیرسه لار شرب
سحرلار قوب کوتار دست دعانی — تیله مونکلوغ اتا برله انانی

سوزنی کوتاه قیلیب کتاب نی ختم قیلغان لاری

کیل الله یار سوز کوتاه قیلغیل ٭ بیلینک نی باغلا عزم راه قیلغیل

قراسنکدور سنی اصلینک قراسنک ٭ بیریب دور سن یاقانی بیله رنک

اولوم طوفانی بو سرنی قیلیب فاش ٭ دیکای ایچ بولمسه سود ایلاماس تاش

قریب جسمینک قریب بولدی هوس کا ٭ نچوک شرمنده لیک سن توسلی کس کا

آقاروی ساچ ندامت اشکینی ساچ ٭ یقانک اوسلاب دهان معذرت اچ

یالینک آقی اثر قیلماوی حاله ٭ اویاله کور باقیب هر دم اویاله

هوس یله توزوک ایش قیلمدینک هیچ ٭ بولوب دور کیچ هوس بازاریدن کیچ

سنکا ایدی اوشل مرد کهن سال ٭ اکر قال اهلیده تا بیلماسه حال

عمل کم ایلاکای اوز قالی برلان ٭ قالور عزت و حرمت آلی بیرلان

بولور آرتق هوس برلان هواسی ٭ بولور حال اوشبو علتنی دواسی

قلم قیلدینک قرا کونکلونکنی قیل آق ٭ اوشل ایرینک سوزین حلقه قیلیب تاق

قراقان یغلادیم توتوم قلم نی ٭ تون کون ایشتیب مندین الم نی

اوزینک قیلمای هوس بازارینی طی ٭ کیشیکا سوز لاماک تا چند تا کی

اکر بولسه کونکل نینک اختیاری ٭ نه بولغای قالسه مندین یادکاری

بتیب سن فارسی تیلدن کتابه ٭ تمام انده مسائل نی جوابی

همه فتوی و تقوی نینک بیانی ٭ اون ایکی مینک دین آرتوق بتی آنی

دیدینک شی قلیل نی ترکی تیلدن — کیچ ایمدی البته بو قال قیلدن
اگرچه بخشی سوز قند و شکر دور — خطاسیدن ولی خوف و خطر دور
خطاسی بولمغای ایغان سوزینکنی — تضرع خاکیغه سورغیل یوزونکنی
خدا کازاری قیلغیل ایرته و شام — ایشینکنی پخته قیلغیل قالمغای خام
حجاب مغفرت یا بقای خطاغه — سزاوار ایلاکای تورلوک عطاغه

رباعیات بطریقهٔ مناجات

خالقا قایل من اوز نقصانیمه — کوب جفا قیلدیم اوزمنی جانیمه
ذات پاکینکدین عنایت بولمسه — هیچ ایشانچیم یوق عمل قیلغانیمه
خالقا قیلدیم فعال کنده نی — قیلماغیل رسوا منی شرمنده نی
سن اگر رحمت نقابین یا بمسنک — عیبی کوب نقصانی کوب دور بنده نی
خالقا توکتوم عبادت طاسینی — سن توزارسن بنده نی کم کاسینی
قل لارینک بولغان سه عصیان لاینغه — آقیزورسن مغفرت دریاسینی
خالقا قیلدیم گناه بیحساب — تا نکلاسن سورسنک نه بیرکا من جواب
من آچارمن جرم عصیان چهره سین — سن یاپارسن عفو رحمتدن نقاب
خالقا قیلدیم گناه بیعدد — جان بیرور حالتده سن بیرکیل مدد
نفس شیطان ایلکیدن قوتقارمسنک — بولدی مشکل حالیمیز کا یا احد

خالقا یا اولا یا آخرا ها — نفس شیطان جانیمه بولدی بلا

گرچه الله یار او تا چید در یمان ها — قویمغیل دشمن قولیده مبتلا

خالقا تو تدوم فراغت خوابینی — ایستادیم دایم جهان اسبابی نه

گرچه الله یار ایرور غرق گناه — آج انکا اولکان ده رحمت بابینی

خالقا عمر ایلادیم فانی بیلان — ایمدی بندنک زار ایتار جانی بیلان

گرچه الله یار ایرور زار و زبون — جانی نی آل نور ایمانی بیلان

خالقا پا ایشلاریم باش ایلاکیل — خرمن طاعت من کا جاش ایلاکیل

مونده توفیقیم چراغین قولغه بیر — انده ایمانیمنی یولداش ایلاکیل

خالقا عفو ایلا اولکان یاشیمه — بخشی قل لارنی عطا قیل قاشیمه

کورا ایچنده کیلسه ایکی سورغوچی — انده سن رحم ایله یلغوز باشیمه

خالقا کونکلوم دادنیای دونی — من ایرور من بنده لارنی آزغونی

گرچه بندنک مونده بولسه روسیاه — یوزلارین آق ایلاغیل محشر کونی

خالقا حیف اوتی ماه و سالیمیز — بولمدی نافع عیال مالیمیز ها

سن حسابیمیزنی آسان ایتمسنک — روز محشرده نه کیچکای حالیمیز

خالقا یرلاقه خلق عامه نی — اورتاده مندیک معاصی خامه نی

حشرده هر کیمغه بر بیتیک ها — انده بیرکیل اونک قولوم کا نامه نی

خالقا کم ایزلادیم کوی عمل — بخشی لاردیک یوریدیم سوی عمل

سن کرم برله قیامت دستیده — ایلا غیل غیر ترازوی عمل

خالقا دیدم کا اشک جاری بیر — کونکلومه دایم محبت یارا بیر

آب کوثردن منی سیراب ایتیب — هم بنه کفروک اوتارده یاری بیر

خالقا لطف ایلا جنات النعیم — قیلما غیل هرگز گرفتار جحیم

من کنه لیک قل ایرور من سن غفور — من خطالیک بنده دور من سن کریم

خالقا توز ایلا کای سن راهمیز — مستجاب ایتکیل دعاء آهمیز

تا نکلا حیران بولسه خلق اوز حالیغه — مصطفی نی قیل شفاعت خواهمیز

خالقا لطف ایت کدای زارینکا — بنده دور من راضی من هر کارینکا

مغفرت دریاسیغه غرقاب ایتیب — کوزلاریم شایسته قیل دیدارینکا

غزلیات ایشان صوفی الله یار

حاجتیم اولدور خدایا پاشیم باش ایلاسنک — مونده توفیق انده ایمانیمنی یولداش ایلاسنک

ایلکیمه بیرسنک عصائم همت آغزیمغه ثنا — کونکلومه عشق آتشن سالسنک کوزوم یاش

بار امیدیم کرد عصیانیمنی یوغای آب عفو — ورنه یوقدور چاره سی بندنک قراتاش ایلاسنک

چهره جرمیمنی یا بغیل پرده عصمت بیلان — انده مشکل دور کناهیم خلق ارا فاش ایلاسنک

کرچه الله یار ایرور ناقابل و نامستقیم — لطف ایتیب بر مرشد کامل کا یولداش ایلاسنک

خوش کریم کارساز بنده سیکا مهربان
اون سکز مینک عالم ایچره صنعی ایلاب عیان

بیرنی قیلدی کور و شال و بیرنی قیلدی کور کنک
قدرتینی کور ساتیب دور خلقه بیشک و کمان

ای کریم دردمنی ایتای رحم قیل من خسته کا
بو غریب بیچاره نی سن شاد قیلغیل هر زمان

بر خدانی عشقیده دیوانه دور من عاقبت
خوش عجب سودانی سالدی باشیمه اندر جهان

بیقرار بینوا و مضطرب آواره من
لیلی و مجنون کبی آواره دور من در جهان

کیچه کوندوز تنکرینی یادی بیلان آواره بول
بیخبر بولمه دمی یادینی ایلغیل هر زمان

کاه لار دیوانه بولوب کاه لار مست و خراب
بر حقیقت یار او چون هر دم قیلیب آه و فغان

یا رسول الله کناهی کوب بو عاصی بنده نی
قیل کرم برله شفاعت بحرینی منکا روان

یا رسول الله منی بیچاره کا قیلغیل نظر
بر چه نی امیدی سنسن بولجهان اول جهان

یا رسول الله کرم برله منکا لطف ایلا کیل
کیچه و کوندوز منی کونکلوم ده دورسن بیکمان

یا رسول الله منی بر دم قرارم قالمدی
دردیمه قیلغیل دوا سنسن شفیع مهربان

یا رسول الله عنایت قیل وصالینکا منی
جانیمی قربان قیلایین همچو اسماعیل روان

یا ابو بکر عمر وقت عنایت دور بو کون
هم ینه عثمان تقی حیدر علی صاحبقران

یا امیر المؤمنین شهزاده لار سیز دین مدد
ایلاسم عزم سفر سوی مدینه ناکهان

ای کریم داور پشت پناه ایلاب سینی
ایلاسم قصد حرم قیلغیل خطرلار دین امان

دایم الله یار ایلار آرزوی تربتینک
قیل مشرف کوینکا ای خاتم پیغمبران

ای برادرلار منی بخشی دیمانک لار زینهار
ظاهریم صوفی عادور باطنیم کیش نفار

شو ملوغوم رسوالیغیم تیکدی ولایت خلقیغه
اینینک اوچون تاغ و تاش و چولنی قیلدیم اختیار

بو سببدن مختلط بولدوم غریب لار قومیکا
قیسی حالده اولکانیمنی بیلمیاسون خویش تبار

باش آلیب چیقتیم تو توب اهل توکل دامنین
اسراکای شاید منی خلق ایلاکان پروردگار

هر برادر کر سوراسه یار مسکین حالینی
اینینکیز بخشی دعادین کوز توتار بو دل فکار

جان اکر همصحبت تن دور جهان ده غم یمه
بول عزیز مهمان بارینده غصهٔ عالم یمه

بر قرشلیک یولغه کیرسنک قویمه بیولداش قدم
بر مویز آلدینکده حاضر بولسه بی همدم یمه

ایکی کون لیک لذت دنیای بی پایان اوچون
فکر ایتب غم طعمه سینی ای بنی آدم یمه

تنکدست اولدوم دیب الله یارکوب فکر ایتمایغیل
یوز ندامت برله عالم دین کیتارسن غم یمه

ایکوش اول عمریکه اوتسه برنیچه شیدا بیلان
تن لاری خلق ایچره بولسه دل لاری مولا بیلان

بغری بریان کوزلاری کریان یاران لار قویوب
حیف اوشل عمریکه اوتسه بیزنی دیک رسوا بیلان

جان فدای اول برادرکیم بو دنیا ملکیدین
کورمسه بر پل یوزینی اوتسه استغنا بیلان

اژدها برلان تو قوش قیلغان کیشینی ایردیمنک
ایر اوشل ایر دور که تورسه بنده لیک تمغا بیلان

تا که الله یار ایستارسن تیریکلیک عزتین
قاچ اوشل تندین که فکری بولسه تنکلا بیلان

بو نظم نی خطاب اوز نفس لاریغه قیلغان لاری

الله یار بو کور که محمل کیتی
یاتقان سری ایلکینیدا کی حاصل کیتی

هم قافله نینک قراسیدن ایریلدینک — یول بیلکوچی شجاعت دل کیتی

الله یار تورو شخ دور ایل کیتی — بو چولده دمی سوا ایچمایین سیل کیتی

انبار عمل کا دانه کیر کوز ماے — فریاد خرمن هوس یل کیتی

الله یار ایل کوبه شاشیب کیتی — دریالار اوتوب عقبه دین آشیب کیتی

سن مونده نچوک فراغ ایله یاتغایسین — همراه لارینک سنکا قراشیب کیتی

الله یار اوزین بیلور کس کیتی — هر یرده کی مردم سخن رس کیتی

الله یار اوروغ نشان لار کیتی — رخساره سی زرد و بغری قان لار

شهباز لار ایلکاری طلب قیلغانده — فریاد که طالعینک قوشی پست کیتی

سن مونده نچوک طاقت ایتیب تورغای سن — سرداس یاران لار نگران لار کیتی

الله یار یوکورکه دوران کیتی — دوست لار همه انتظار و حیران کیتی

غربت قورینی بیلیغه سالیب تیلمور و شوب — کریان کریان بغیر لاری قان کیتی

الله یار یوکورکه سودا کیتی — کوب قافله مقصود و اعلا کیتی

آخر سنی هم کیتماس کا محاصل قویماس — تیز راق قدم اورکه قوت پا کیتی

نیتی کوکسوم ایزدی بغریم داغ هجرانیم منی — بو الم ده مونچه غم ده چیقمیکان جانیم منی

دلده صبریم یوزده شرمیم باش ده هوشوم قالمدی — کوزده یاشیم رکده قانیم تنده درمانیم منی

درده توسم غم ده سوسم تیلبه بوسم عشق ده — حسرتیده مونداغ اولسم یوقدور ارمانیم منی

حالتیم بد حسرتیم بیحد فغانیم بیعدد
قیل مدد مندیک یقیلغان قلعه سلطانیم

غصهٔ دل قصهٔ مشکل کا قالدیم ای دل
آب کل ایچره خجل قالغان تن و جانیم منی

ایتور الله یار یغلاب زار هر لیل و نهار
تیر عشق یار تو کسه کاشکی قانیم منی

در بیان قواعد حج

ای یار مهربان اگر از من جدا روی
در حفظ حق تعالی روی هر کجا روی

با مقصدت خدای رساند علی الخصوص
با خانهٔ مبارک ام القری روی

روزی رسی بمنزل احرام ای اخی
لبیک گفته گفته بجان فدا روی

چون پا و سر برهنه در کفن شوی
یکبار از تفاخر تاج و قبا روی

کردی تمام فعل طبیعت بخود حرام
همچون فرشتهٔ تو بسوی سما روی

بیرون مکن ز خاطر خود عهد دوستان
چون قابل دعا شوی کوی وفا روی

ذیرفع القواعد حق که بیان نمود
تا که فتد بچشم چو مرغ از هوا روی

بینی سیاه پوش مربع نشین نگار
جان را کنی فدای وی از خود فنا روی

با صد هزار شوق طلب کردان حرم
چون سه چهار مرتبه پروانه سا روی

وقتی که بوسهٔ حجر الاسود کنی
از جملهٔ سواد تعلق رها روی

در جمله با بها و مقام خلیل حق
با دیدهٔ پر آب رخ کهربا روی

رکن عراق و رکن حطیم است رکن شام
در هر کدام رکن بصد التجا روی

هم بین سنگ رکن یمانی دعا کنی — گویا که زیر سایهٔ عرش علا روی

دیوار کعبه را بگیری کنار خود — در بحر شوق غرق شوی و ز پا روی

آنجا که عفو مغفرت از حق طلب کنی — با کوچهٔ دعا بامید لقا روی

آنگاه در مقام خلیل جلیل خود — بگذارده دوگانه بحمد و ثنا روی

حاجات دوستان از خداوند خود — وقتی که در میانهٔ مروه صفا روی

ساعی شوی میانهٔ میلین اخضرین — آنگه بسوی وعده گهر کبریا روی

در راه او که مسجد نهرست حجره ها — اینجمله حاضرست بکوه منا روی

هم مسجدست آنگه دگر غار مرسلات — با سوی هر یکی بهزار اشتها روی

هم موقف رسول علیه السلام که هست — آن شب در آن مقام بچندین رجا روی

هم در رهست مزدلفه مشعر الحرام — زانجا بکوه رحمت جبل علا روی

از یاد خود مپوش من روسیاه را — بالای آن جبل که ز بهر دعا روی

یعنی که آن جبل عرفات الاجابتست — با صد هزار امید بمقصود ها روی

بینی دعا و زاری چندین هزار خلق — آنجا تو هم بزاری و یار بنا روی

چون کشتهٔ غرق در عرق جرمهای خویش — سر را فرو کرده به بحر فنا روی

آنجا چو جای جنبش از پا نشستنست — گویا قیامتست که دار القضا روی

آنروز جمع قصر بسازند ظهر عصر — خوش دولت عظیم که با اقتدا روی

زان وقت روز تا فرو رفت آفتاب
بازاری تضرع و با التجا روی

تا که ندا رسد که دعا مستجاب شد
از خویشتن بشادی آن یک دو تا روی

آنگه بسوی مزدلفه که روان شوند
با قصر جمع کردن شام عشا روی

هفتاد و سنگ جمع کنی مثل ما قبل
از خفت خواب البته آن شب فرا روی

در وقت عکس کس نگذارند با مداد
با مشعر الحرام از ان دلگشا روی

تا اسفار باهی تو در مشعر الحرام
بیش از طلوع شمس بکوه منا روی

قربان امر او بکنی جان خویش را
وقتی که با منا بمقام فدا روی

سر را سترده نیز همه امرها کنی
بار دگر بکعبهٔ مقصود سا روی

طوف دوباره عمره بجا آوری تمام
بهر امید عفو مقام رضا روی

آنگه شود کشان در خانهٔ عتیق
بهر خون بیت عقیده فزا روی

داخل شوی بوعده که کان امنا
از در درون بکوی بدار الشفا روی

آگاهی از حقیقت آن خانه رو دهد
چون مخلصین بدیدهٔ اخلاص وا روی

هر سنت و ادب که در انجا نوشته اند
از لطف حق تمامی در اجا بجا روی

جاهای پر فرح که در اطراف کعبه است
باسوی هر مقام بصد ق صفا روی

بیرون مکن ز ذهن شریف این کثیف را
با منزل تولد نور الهدی روی

با قبرگاه که معلاست نام او
یعنی بآن مقابر جنت نما روی

720461, ГСП, Фрунзе, 5, ул. Жигулёвская, 1
Киргизполиграфкомбинат им. 50-летия
Киргизской ССР Госкомиздата Киргизской
Цех беловых товаров и ширпотреба
г. Фрунзе

ОСТ 81-53-72 Арт. 3702К Цена 22